

မုက်ရည်ကေ့ခင်သိခေခိုင်

မေတ္တဗျင်

< ရွှေပြည်သာ >

ရောင်း တစ်ပြည်

2008 GRAPHIC DESIGN - MOUNG MOUNG MOUNG

စာပေဗျင်

မုက်ရည်မကုခင်သိစေချင်

မေတ္တဗျဉ်

< ရွှေပြည်သာ >

စုဆောင်း တင်ပြသည်

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

ပျက်စီးမှုများကို သိစေချင်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၂၀၈၇၀၂၀၉

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၆၀၀၉၇၀၂၁၀

ထုတ်ဝေခြင်း

၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ စောက်တိုဘာလ၊ စတုတ္ထအကြိမ်

တုပ်ရေ

၃၀၀၀၀

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်

ဦးဖေစိုး၊ သူရအောင်ပုံနှိပ်တိုက်

သူဌေးပထမနာရီရိပ်သာ၊ မော်ဘီမြို့

အတွင်းမလင်

ကိုဦး

ထုတ်ဝေသူ

ဦးကျော်ဟင်း၊ ယုံကြည်ချက်စာပေ

အမှတ် ၀၁၀၊ ၃၃လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်

ရန်ကင်းမြို့

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်းနှင့် စီစဉ်သူ

ဦးစိုးတင့်၊ ဦးဆန်းထွန်း

တန်ဖိုး

၁၀၀၀ ကျပ်

ဖြန့်ချိရေး

ရွှေပြည်သာ စာပေ၊ မန္တလေးကျောင်းတိုက်

၆/၁၀ ရပ်ကွက်၊ ချင်းတွင်းလမ်း၊ ရွှေပြည်သာမြို့

ဖုန်း ၀၁- ၆၁၁၆၂၂၊ ၀၁- ၆၁၁၄၅၇

စာအုပ်ကတ်စာလောက်အတ္ထုန်း(CIP)

ပေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)

၂၉၄၃

မျက်နှာပုံစံအင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း/ ပေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)

ရန်ကင်းမြို့

ယုံကြည်ချက်စာပေ ၄-ကြိမ်၊ ၂၀၁၀။

၂၅၁ စာ၊ ၁၂. ၀x ၁၈. ၂ စင်တီမီတာ

(၁) မျက်နှာပုံစံအင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း

*
(Handwritten signature)
 ၂၀/၂/၉၂

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

စာရေးသူ၏ ခံယူချက်
 စာရေးသူ၏ အကြောင်းပြန်ဒါန်း

အခန်း (၁)

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ	၁
သာသနာ့ကွယ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း	၂
ကပ်သုံးပါးကို ဖန်တီးသူ	၅
အမုန်းခံပြီး ချစ်ပါရစေ	၇
ရိုက်ပြီး သင်ပေးပါရစေ	၉
လည်ချောင်းထဲက အရိုးစ	၈
လူမိုက်ငါးဦး	၁၂

အခန်း (၂)

ဘဝတန်ဖိုးနှင့် ဘာသာတန်ဖိုး	
ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်	၁၉
ရခဲခြင်းတရားငါးပါး	၂၀
ဗုဒ္ဓတရားနှင့် တရုတ်ပြည်လူဦးရေ	၂၂
နှိုင်းယှဉ်၍ကြည့် နည်းမှန် သိ	၂၃

လူတိုင်းသိသင့်သော လူလေးမျိုး	၂၄
ကုသိုလ်လုပ်မှ ရာထူးကျ	၂၆
နောက်ကျမှသိရသော တန်ဖိုးသုံးခု	၂၉
ခရဲပြည်မှ နောင်တသံ	၃၀
ရှိသင့်သော ဘာသာရေးခံယူချက် /	၃၃
နောက်ဆုံးကျင့်မည့် ကမ္ဘာ့ဘာသာ	၃၆
ဗုဒ္ဓ၏ ဝိဘဇ္ဇဝါဒ တရားတော်	၄၀
ဝါဒလွဲကြောင့် ကိုယ်ကျိုးနည်းခဲ့ကြသူများ	၄၁
ဝါဒမှားမရောက်ရန် တရားနှစ်တန်	၄၃
ယခုဘဝ အကျိုးပေးရန် အင်္ဂါလေးတန်	၄၆
မဆုံးသေးသော အမှန်များ	၄၇
လောကုတ္တရာဆရာ ဂုဏ်အင်္ဂါ	၄၈
ပြီးပြည့်စုံသော အမှန်	၅၀
တမလွန်ဘဝကို လက်မခံလျှင်	၅၁
အသက်ထက် ဗုဒ္ဓဘာသာကိုမြတ်နိုးသူ	၆၀
ပရဟိတသမား၏စိတ်ထား	၆၁
တန်ဖိုးထားမှု ကွဲပြားပုံ	၆၂

အခန်း (၃)

ဘဝအနှစ်သာရနှင့် ဘာသာ အနှစ်သာရ	
ဘဝ၏အနှစ်သာရသုံးပါး	၆၅
လျှင်မြဲချမ်းသာလာသော သူဌေးများ	၆၇
✓ အထက်တန်းစားစိတ်နှင့် အောက်တန်းစားစိတ်	၆၉

အတုယူစရာ ထေရ်ဆရာနှစ်ပါး	၇၁
မုဒိတာပွားနိုင်သူများ	၇၄
ဧည့်သည်လာလျှင် ဆန်မကုန်စေနဲ့	၇၈
ဦးမောင်မောင် ငွေလုပ်တဲ့စက်	၈၀
လွဲမှားသောအယူအဆ	၈၅
ကာလဒါနသူဌေး ဦးစီ	၉၀
ကမ္မည်းမထိုးတဲ့ အလှူရှင်	၉၆
နွားအကောင်ပေါင်း ၄၀၀၀ ကျော် ဒီဝိတဒါန	၉၈
ခွေးငတ်ကိုအစာကျွေးသောအမတ်	၁၀၂
လူသားစားများနှင့် အဘယမထေရ်	၁၀၃
ဆီဝေသောဒါနရှင်	၁၀၅
ပေါင်သားလှီး၍လှူမည့်သူ	၁၀၆
ထမင်းတစ်ထပ် အဝတ်ခံ၍လှူသူ	၁၀၈
နေ့စဉ်ဆွမ်းကြီးလောင်းလှူသူ	၁၀၉
ဒါန၏ မျက်မှောက်အကျိုး ၅ ပါး	၁၁၀
မြင့်မြတ်သောသေခြင်းဆိုတာ	၁၁၁
ဘဝအောင်မြင်မှုဆိုတာ	၁၁၁
မြေနှင့်ရွှေငွေတို့ကို ပြက်ရယ်ပြုခြင်း	၁၁၂

အခန်း (၄)

အားကိုးရာအမှန်

ခန္ဓာ၏အနှစ်သာရ	၁၁၃
သရဏဂုံညစ်နွမ်းကြောင်းသုံးမျိုး	၁၁၄

သရဏဂုံ ပျက်စီးခြင်းနှစ်မျိုး	၁၁၆
သရဏဂုံ တည်ရကျိုးငါးမျိုး	၁၁၇
အပါယ်မလားသော ကုသိုလ်များ	၁၂၁
သရဏဂုံဖြင့် နတ်ပြည်ရောက်သူများ	၁၂၂
နတ်ပြည်ရောက် အရက်သမား	၁၂၃
နတ်ပြည်ရောက်သော တံငါသည်	၁၂၅
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းသိသင့်သော ကံလေးမျိုး	၁၂၈
သရဏဂုံတစ်ခဏ နတ်ပြည်မှာတစ်ဘဝ	၁၂၉
သင်္ဘောသား နတ်သားခုနစ်ရာ	၁၃၀
တစ်ကမ္ဘာလုံး ကောင်းစားစေချင်လျှင်	၁၃၂
သရဏဂုံဖြင့် ဘေးရန်လုံခဲ့သူများ	၁၃၆
မိဖုရားစောလုံနှင့် သရဏဂုံ	၁၄၀
သရဏဂုံတန်ခိုး ဓား၊မတိုး	၁၄၂
သရဏဂုံအစစ် ရေမနစ်	၁၄၃
ပယောဂရန်လုံ သရဏဂုံ	၁၄၄
မကောင်းဆိုးဝါးရန်လုံ သရဏဂုံ	၁၄၆

အခန်း (၅)

သာသနာအစ ညစ်နွမ်းခြင်းအစ	
အိန္ဒိယမှာ သာသနာကွယ်ခြင်းအကြောင်းရင်း	၁၅၂
သိက္ခာပုဒ်ပြင်ဆင်ချက် ၁၀ မျိုး	၁၅၈
ထေရဝါဒသည် ဟိနဿနမဟုတ်	၁၆၆
မဟာပဒေသာခေါ် ပိဋကတ်တော်စည်းမျဉ်း	၁၆၈

အခန်း (၆)

သာသနာနှင့် ဂန္ဓာရီပညာ	
ဗုဒ္ဓသာသနာ အညစ်အကြေးများ	၁၇၁
လှည့်စား၍မရသော သောတာပန်	၁၇၈
မိစ္ဆာဝါဒကာကွယ်နည်း	၁၈၀
ကျောက်စရစ်ပိုင်ရှင်	၁၈၂
ဂန္ဓာရီထွက်ရပ်အဓိပ္ပာယ်	၁၈၃
ဂန္ဓာရီပညာ၏ အကြီးဆုံးရရှိနိုင်သောအကျိုး	၁၈၄
ဝိဇ္ဇာပညာသုံးမျိုး	၁၈၄
သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာ	၁၈၅
သတ္တဝါတွေ ကယ်ချင်ရင်	၁၉၃
နိဗ္ဗာန်ရမည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အကျင့်	၁၉၄
ထွက်ရပ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အရိယာတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကွဲပြားပုံ	၁၉၅
သတ္တဝါတွေကို စောင့်ရှောက်ချင်ရင်	၁၉၆

အခန်း (၇)

သာသနာနှင့် နက္ခတ်ဗေဒင်	
ဗုဒ္ဓနှင့်ဗေဒင် အလွန်ပင်ဆန့်ကျင်	၁၉၈
ဂြိုဟ်တွေပူးပူး မပူးပူး ကြောက်ရမှာက ဘေးရန်မဟုတ်	၂၀၁
နှစ်ဘဝအလိမ်ခံရသူများ	၂၀၃
ဗေဒင်နှင့်ကံတရားတို့၏စစ်ပွဲ	၂၀၇
ဥပါသကာ ရတနာ	၂၁၆

အသိဉာဏ်ရှိမရှိ ချိန်ကြည့်နည်း
ပယ်ရမည့်အယူ

၂၁၇
၂၁၈

အခန်း (၁)

သာသနာနှင့် နတ်တိုးတွယ်မှု

နာနာသတ္တာရဥလ္လာကနဘေး	၂၂၀
ကျမ်းဂန်လာ သာသနာဖျက်နတ်များ	၂၂၂
အနှာထပိဏ်နှင့် သာသနာဖျက်နတ်	၂၂၃
နတ်ထက်သာသော အစွမ်းသတ္တိများ	၂၂၆
သိကြားမင်းရှိခိုးရသောလူ	၂၂၇
ရှိခိုးသူနှင့် ရှိခိုးခံသူ	၂၂၈
နတ်ကကြောက်ရသောလူသား	၂၃၃
လူသတ်၍ နတ်သေ	၂၃၆
အများထက်သာသော စဉ်းစားတွေးခေါ်ဉာဏ်	၂၃၈
သတ္တိကိုနှိုးဆွပေးခြင်း	၂၃၉
သတ္တိကိုလမ်းမှန်သို့တည်ပေးခြင်း	၂၃၉
အလိမ်ခံရသူနှစ်ဦး	၂၄၂
ဘာသာရေးလုပ်ကြံမှု	၂၄၇
တရားအတုအယောင်ဇင်	၂၄၉

စာရေးသူ၏ခံယူချက်

မှားယွင်းမှုဟူသည်
မောဟမကင်းသူ လူတိုင်းနှင့်ဆက်ဆံ၏။
သူတစ်ပါးမှားလျှင်
အမှန်ရောက်အောင် ငါပြင်မည်။
ငါမှားလျှင်
သူတစ်ပါးအပြင်ကို ငါခံမည်။
ငါ့ကိုပြုပြင်သူကို
ငါ့ဆရာဟု အသိအမှတ်ပြုမည်။
သူတစ်ပါးအကျိုးကို ငါလိုလားမှ
ငါ့အကျိုးကို သူတစ်ပါးက လိုလားမည်။
ငါ့တာဝန်ကို ငါ့ကိုယ်တိုင်သိ၍
ဆောင်ရွက်မည်။
ငါ့အလိုသို့သာ တစ်ဖက်သတ်လိုက်သူမှာ
ငါ့မိတ်ဆွေမဟုတ်။
သုခ၏မျိုးစေ့ဖြစ်သော ဒုက္ခကို
ရဲဝံ့စွာငါခံယူမည်။
ဒုက္ခ၏မျိုးစေ့ဖြစ်သော သုခကို
ရဲဝံ့စွာ ငါရှောင်ရှားမည်။
ငါ့အလုပ်နှင့်တူသော အကျိုးကို
မခွတ် ငါရမည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ
စတုတ္ထစံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တဝိမလ။

စာရေးသူ၏အကြောင်းပြန်ခါနီး

လွန်ခဲ့သော (၁၅)နှစ်ခန့် ၁၃၄၃ ခုနှစ် ပြာသိုလ၏ တစ်ခု
သောည၊ တစ်ည၊ အချိန်အားဖြင့် ည (၁၁)နာရီကျော်နေပြီမို့
မြင်းခြံခရိုင် တောင်သာမြို့၏ ကျက်သရေဆောင် သာသနာ့မူလိကာ
ရာမ ကျောင်းသစ်ကျောင်း စာသင်တိုက်ကြီးအတွင်းမှ စာချ စာ
သင် သံဃာတော်အရှင်မြတ် (၇၀)ကျော်တို့ မိမိတို့အိပ်ရာအသီးသီး
တွင် ကျိန်းစက်တော်မူနေကြပြီဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ရုတ်တရက် မြင်းခွာသံများကြားလိုက်ရ
သဖြင့် စာရေးသူက အိပ်ရာမှထထိုင်ကာ နားကို အသာစွင့်ထား
လိုက်မိသည်။ အချိန်မတော် မြင်းလှည်းဝင်လာပြီဆိုသည်နှင့် သွေး
အလျှင်လာခြင်းဆိုသည်ကိုတော့ တပ်အပ်သိလိုက်ပါပြီ။တောင်သာ
မြို့လေးမှာ ခရိုင်ထဲတွင်ပါဝင်သော နယ်မြို့လေးတစ်မြို့သာ ဖြစ်
သောကြောင့် လူသိတော့ သိပ်မများလှပါ။

သို့သော် မြို့သူမြို့သားများ၏စေတနာ၊ ကျောင်းသစ်ကျောင်း
စာသင်တိုက်မှ ပဓာနနာယကဆရာတော်နှင့် စာချဆရာတော်များ
၏မေတ္တာကြောင့် စာရေးသူကဲ့သို့ မန္တလေးမြို့ပေါ်မှာ ရှင်ဖြစ်သော
စာသင်သားအချို့ပင် ဤကျောင်းတိုက်သို့ လာရောက်ပညာသင်
ကြားရသည်အထိ သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူတော့ ထင်ရှားသောမြို့
တစ်မြို့ပင်။

ရန်ကုန်၊ မန္တလေးဆေးရုံကြီးများကဲ့သို့ ခေတ်မီပစ္စည်းများ အပြည့်အစုံမရှိသေးသောကြောင့် တောင်သာမြို့နယ်ဆေးရုံမှာ သွေးလှူရှင်ရှိသော်လည်း သွေးများကို ကြိုတင်အလှူခံပြီး သို့မှီး သိမ်းဆည်းထားနိုင်စွမ်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း သွေးလိုသော အရေးပေါ်လူနာရောက်လာသောအခါတွင်မှ ဦးရေများများ သွေး လှူလေ့ရှိသော စာရေးသူတို့ကျောင်းတိုက်နှင့် မြို့နယ်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ သို့ သွေးအလှူလာခံလေ့ရှိသည်။

ကျောင်းတိုက်မှ ဝါတော်အကြီးဆုံး စာချဆရာတော်ဖြစ် သော ဆရာတော် ဦးနန္ဒောဘာသင်္ဃာ နည်းပေးလမ်းပြမှုကြောင့် စာရေးသူတို့သည်လည်း (၁၈)နှစ်သားအရွယ်မှ စတင်သွေးလှူခဲ့ရာ ယခုဆိုလျှင် အကြိမ်ပေါင်း (၃၉)ကြိမ် ရှိခဲ့လေပြီ။ သွေးလှူတတ်ရန် နည်းပေးလမ်းပြ အားပေးတိုက်တွန်းခဲ့သော ဆရာတော် ဦးနန္ဒော ဘာသင်္ဃာကျေးဇူးကို ဘယ်သောအခါမှ မေ့နိုင်စွမ်းရှိမည်မဟုတ်ပါ။

ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်လည်း အကြိမ် (၂၀)ကျော် သွေးလှူခဲ့ ပြီး ကျန်းမာရေးကြောင့် နောက်ပိုင်း လှူခွင့်မရတော့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ နာရီဝက်ခန့်ရှိပြီဖြစ်သော်လည်း သွေးအလှူခံ လာသောမြင်းလှည်း ပြန်ထွက်သွားတာမတွေ့ရသောကြောင့် သွေး အလှူရှင်မရသေးကြောင်းကို ထပ်ဆင့်သိလိုက်ရပြန်သည်။ သံဃာ (၇၀) ကျော်တွင် သွေးလှူနိုင်သောသံဃာ (၄၀)လောက်ရှိသော ကြောင့် တစ်ပါးမဟုတ်တစ်ပါးတော့ ရရမည်ဟု စာရေးသူက ထွက်ဆထားသည်။

စာရေးသူ ချက်ချင်းထမသွားခြင်းမှာ ပထမအကြိမ်လှူပြီး တာ လေးလအတိအကျ မပြည့်သေးသောကြောင့်ပင်။ ကြာကြာဝါး မည့်သွား အရိုးကြည့်ရှောင်ဟူသော စကားအတိုင်း အမြဲတမ်းသွေး

လှူနေမည့်သူတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိကျန်းမာရေးကိုလည်း ဝရ
စိုက်ရမည်ဆိုသည့် အသိတရားက လွှမ်းမိုးထားသောကြောင့်လည်း
အခြားလေးလပြည့်ပြီးသူများကို မျှော်ကိုး၍ ချက်ချင်း ထမသွား
ခြင်းပါ။

သို့သော် နာရီဝက်ရှိသည်အထိ သွေးအလှူရှင်မရသေးဘူး
ဆိုတော့ လူနာအတွက် အသက်အန္တရာယ် စိုးရိမ်ရသည်။ ဒီလိုနေ
နေလို့မဖြစ်တော့ဟူသော အတွေးနှင့်အတူ စာရေးသူခြေလှမ်းများ
က ကျောင်းတံခါးပေါက်ဆီသို့ ဦးတည်လိုက်သည်။ တံခါးပေါက်က
ပွင့်နေပြီးသား၊ ဟုတ်တာပေါ့ ဆရာတော် ဦးနန္ဒောဘာသတော့
ခြောက်စကခန့်ကျယ်သော ကျောင်းတိုက်ဝင်းကြီးအတွင်း လှည့်ပတ်
၍ သွေးလှူရှင် ရှာနေလောက်ပေပြီ။

ကျောင်းဆောင်ရှေ့အရောက်မှာပင် ကိုရင်ကုန်ဝံသကို
အသင့်တွေ့လိုက်သည်နှင့် -

“ကိုရင်ကုန်ဝံသ သွေးလှူရှင် မရသေးဘူးတဲ့လား”

“မရတာမဟုတ်ဘူး သွေးလှူရှင်ကိုယ်တော်တွေက ဒီလူနာ
မျိုးကို သွေးမလှူချင်လို့ ရှာမရဖြစ်နေတာ”

“ဟာ . . . ဘာဖြစ်လို့ မလှူချင်ကြတာတဲ့လဲ”

“လူနာက ကိုယ့်ကိုယ်ကို သေကြောင်းကြံပြီး ဆေးသောက်
တာတဲ့၊ အဲဒါကြောင့် အသက်သေချင်လို့ သေကြောင်းကြံတဲ့လူနာ
ကို အသက်ပြန်ရှင်အောင် လှူနေစရာမလိုပါဘူးဆိုပြီး မလှူကြ
တာပေါ့”

“အဲဒီအယူအဆကို တပည့်တော်လက်မခံဘူး၊ အရှင်ဘုရား
ရော လက်ခံသလား ကိုရင်ကုန်ဝံသ”

“တပည့်တော်တော့ လက်ခံတယ်၊ ဒါကြောင့် တပည့်တော်လဲ လိုက်မလျှူတာ”

“ဒါဆို အရှင်ဘုရားကို တစ်ခုမေးပါရစေ၊ တလောက ရပ် ကွက်ထဲက ရွှေပန်းထိမ်အိမ်တစ်အိမ်က လသားအရွယ်ကလေး လေးတစ်ယောက် ရွှေသန့်စင်တဲ့ ငရဲမီးတွေကိုသောက်မိလို့ အသက် ဆုံးသွားရတယ်။ အဲဒီကလေးလေးသေသွားရတာဟာ ငရဲမီးတွေကို သောက်တဲ့ ကလေးရဲ့အပြစ်လား၊ ငရဲမီးကို ကလေးနဲ့လွတ်ရာ ကျွတ်ရာမှာမထားတဲ့ လူကြီးမိဘတွေရဲ့အပြစ်လား”

“ကိုရင်ဇေနကလဲ ဒါကတော့ လူကြီးတွေရဲ့အပြစ်ပေါ့ တို့လသားအရွယ်ကလေးကတော့ ဘာသိတာမှတ်လို့”

“အဲဒါဆိုရင် အခုသေကြောင်းကြံတဲ့ လူနာကိစ္စမှာလဲ သေကြောင်းကြံတဲ့လူနာမှာ ဘာမှအပြစ်မရှိဘူး၊ အရှင်ဘုရားတို့၊ တပည့်တော်တို့ သံဃာတွေနဲ့ မိဘတွေမှာပဲ အပြစ်ရှိတယ်”

“ဟောဗျာ . . ကိုရင်ဇေန ကြည့်လဲလုပ်ဦး၊ ဘုန်းကြီးအမှု ရွာပတ်လို့သာ ကြားဖူးတယ်၊ အရှင်ဘုရားလုပ်မှ ရွာအမှု ဘုန်းကြီး ပတ် ဖြစ်နေပါလား”

“ဒါလဲဖြစ်သင့်လို့ဖြစ်တာလို့ပဲ မှတ်ကြရအောင်၊ အရှင် ဘုရား တရုတ်ပညာရှိကြီး ကွန်ဖြူးရှပ်ရဲ့အဆိုအမိန့်လေးတစ်ခု ကြားဘူးလားမသိဘူး”

“ဆိုစမ်းပါဦး”

“ကွန်ဖြူးရှပ်ကပြောတယ်၊ သဘောထားမပြည့်ဝတဲ့သူဟာ သူတစ်ပါးအပြစ်ကိုပဲ မြင်လေ့ရှိတယ်။ သဘောထားပြည့်ဝတဲ့သူကျ တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ပဲအပြစ်မြင်တယ်။ ပိုပြီးသဘောထားပြည့်ဝတဲ့သူ ကျတော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ အပြစ်မမြင်တော့ဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ အရှင်

ဘုရားတို့ တပည့်တော်တို့လဲ သဘောထားပြည့်ဝတဲ့သူထဲပါအောင် ကိုယ့်အပြစ်ကိုပဲ ရှာကြည့်ကြရအောင်၊ အခုသေကြောင်းကြုံတဲ့ကိစ္စ မှာ သေကြောင်းကြုံတဲ့လူနာဟာ ဘဝတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ်သာရ၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘာသာအနှစ်သာရ ဘာမှမသိရှာဘူး၊ ဒါကြောင့် လူ့ဘဝတစ်ခုကို လွယ်လွယ်ပြန်ရမယ်လို့ထင်လို့သာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သေကြောင်းကြုံတာပေါ့”

“ဒါကြောင့် သေကြောင်းကြုံတဲ့လူနာမှာ အပြစ်မရှိဘူးလို့ ပြောခဲ့တာပေါ့၊ သံဃာများနဲ့မိဘများက ဘာကြောင့်အပြစ်ရှိသလဲ ဆိုတော့ ဒီလူနာကို အခုလို သေကြောင်းမကြုံစည်မီအချိန်တုန်း ကတည်းက ဘဝတန်ဖိုး၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ်သာရ၊ ဘာသာ အနှစ်သာရကို သေသေချာချာနားလည်အောင် ဗိုက်ထဲမှာ ဘုရား တည်မပေးမိတဲ့အတွက်ပဲ”

“ ဘယ်လို၊ ဗိုက်ထဲမှာ ဘုရားတည်မပေးတဲ့အတွက် ဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်၊ ဒါက တင်စားပြောတာပါ၊ အရှင်ဘုရား အချိန်ရရင် ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိကျောင်းတွေထဲ ဝင်ကြည့်၊ အလှူခံပွဲ တွေမှာရေးထားတဲ့စာက ကလေးများဗိုက်ထဲ ဘုရားတည်ရန်တဲ့၊ ဘယ်လောက်ကောင်းလို့က်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လဲလို့၊ အဓိပ္ပာယ်က နုနယ်ငယ်ရွယ်တဲ့ ကလေးဘဝကတည်းက ဘာသာရေးအသိဉာဏ် တွေကို အပြည့်အဝသွင်းပေးထားရမယ်ဆိုတာပါပဲ။”

“ဒါကိုအတုယူပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကလေးများကိုလဲ ငယ်ရွယ်စဉ် ကတည်းက ယဉ်ကျေးမှု ဘာသာရေးသင်တန်းတွေ အပြည့်အဝ သင်ပေးနိုင်အောင် ဆရာဒကာလက်တွဲပြီး သေသေချာချာ ကြိုးစား သင့်ကြပြီ။ မြေပြင်မှာတည်တဲ့ဘုရားထက် ဗုဒ္ဓဘာသာကလေးငယ်

တွေ့ရဲ့ နှလုံးသားမှာ တည်တဲ့ ဘုရားက သာသနာအတွက် ပိုပြီး ကျေးဇူးများမယ်ဆိုတာကို [အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ကမ္ဘာကျော် ဗောဓောဗုဓုကျောက်စေတီကြီးက သက်သေပြနေပြီလေ”]

“ကလေးတွေရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ တည်ထားတဲ့ ဘုရားမရှိတော့ အရင်တုန်းက ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ခဲ့တဲ့ အင်ဒိုနီးရှားတစ်ပြည်လုံးဟာ အခုအချိန်မှာတော့ တခြားဘာသာတွေရဲ့ လက်ထဲ ရောက်ခဲ့ရပြီမဟုတ်လား။ ဒီဘာသာခြားတွေရဲ့ အန္တရာယ်မျိုးကျတော့ မြေပြင်မှာတည်ထားတဲ့ ဗောဓောဗုဓုကျောက်စေတီကြီးက ဘာမှ မတတ်နိုင်တော့ဘူးမဟုတ်လား။”

“ကဲ တော်ပြီ စကားသိပ်ရှည်နေလို့ လူနာအသက်မမီဘူး ဖြစ်နေဦးမယ်။ တပည့်တော်ကတော့ သွေးလဲလှူမယ်၊ ဘာသာရေးအသိဉာဏ် ဓမ္မကိုလဲလှူမယ်”

ပြောပြောဆိုဆိုဖြင့် ထွက်ခဲ့ရာ သွေးအလှူခံလာသော မြင်းလှည်းနားသို့ ရောက်လာသည်နှင့် စိုးရိမ်တကြီးဖြင့် သွေးအလှူရှင်ကို စောင့်မျှော်နေသည့် အသက် (၅၀) အရွယ် ဒကာကြီးတစ်ဦးကို တွေ့လိုက်ရသည်။ စာရေးသူက -

“ဒကာကြီး သွေးအလှူရှင်ရပလား”

“မရသေးပါဘုရား”

“ဘယ်နှစ်ပုလင်းလဲ”

“တစ်ပုလင်းပါဘုရား”

“သွေးအမျိုးအစားကရော”

“ဘီသွေးပါဘုရား”

“ကဲ ဒါဆိုရင် သွားကြစို့ ကိုရင်ပဲလှူမယ်၊ တခြားစောင့်မနေ

နဲ့ ရမှာလဲမဟုတ်ဘူး၊ ကိုရင်ကုန်ဝံသ ဆရာတော် ဦးနန္ဒောဘာသ ကိုလျှောက်လိုက်ပါ။ သွေးလှူဖို့ တပည့်တော်လိုက်သွားပြီလို့”

ကျောင်းနှင့် တစ်မိုင်သာသာခန့်ဝေးသောဆေးရုံဆီသို့ မြင်း လှည်းမောင်းထွက်လာသည်နှင့် စာရေးသူက မျက်နှာတွင် ညှိုးရော် ကြေကွဲရိပ်ထင်နေသည့် ဒကာကြီးအား တစ်ချက်မေးကြည့်လိုက် သည်။

“ဒကာကြီး လူနာက ဘယ်လိုဖြစ်တာတုံး၊ နည်းနည်းလောက် ပြောပြပါလား။”

“မှန်ပါ၊ ပြောပြပါမယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က တောကပါ ဘုရား၊ သမီးလေးကို စာတတ်ပေတတ်ဖြစ်စေချင်လို့ မြို့ပေါ်က သူဦးလေးအိမ်မှာနေစေပြီး ကျောင်းတက်ခိုင်းပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ ဒီနှစ်ဆယ်တန်းစာမေးပွဲကျတော့ စာမကြိုးစားဘဲ အပျော်အပါးနဲ့ အချိန်ကုန်နေလို့ဖြစ်မှာပဲလို့ထင်ပြီး လူရှေ့သူရှေ့မှာ ရိုက်နှက်ဆုံးမ မိပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ သမီးလေးက အရှက်ရပြီး ဘာမိတွန် ဆေးပြားတွေကို တစ်ပုလင်းလုံးသောက်ပစ်လိုက်တာပါပဲဘုရား။”

“တပည့်တော်တို့သိတဲ့အချိန်ကျတော့ ပါးစပ်ကအမြှုပ်တွေ တောင် ထွက်နေပြီ။ ဒါနဲ့ ဆေးရုံကို ချက်ချင်းပြေးလာကြတာပဲ ဘုရား၊ ဆေးရုံက သွေးလိုတယ်၊ သွေးသွင်းကုရမယ်လို့ဆိုတာနဲ့ အရှင်ဘုရားတို့ကျောင်းကို သွေးအလှူခံ ရောက်လာခဲ့တာပါ။ နောက်မှသိရတာက သမီးလေးစာမေးပွဲကျတာ အပျော်အပါးကြောင့် မဟုတ်ဘဲ စာမေးပွဲဖြေခါနီး ကပ်ပြီး နေမကောင်းလို့တဲ့ဘုရား၊ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ လူရှေ့သူရှေ့မှာ ရိုက်နှက်ဆုံးမတဲ့ တပည့်တော် ရဲ့အပြစ်ပါပဲဘုရား။”

ပြောနေရင်းပင် ဒကာကြီး၏မျက်လုံးမှ မျက်ရည်များ စီးကျလာသည်ကို တွေ့လိုက်ရသဖြင့် စကားလမ်းကြောင်းကို တစ်နေရာသို့ ပြောင်းပေးလိုက်ရသည်။

“အဆိုးထဲကအကောင်းပေါ့ ဒကာကြီးရယ်။ နောက် သားသမီးတွေဆုံးမတဲ့အခါ ဒီလိုမဖြစ်ဖို့အတွက် သင်ခန်းစာယူရမှာပေါ့။ စိတ်ပညာကျမ်းတွေရဲ့အဆိုအရ လူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်အကြီးဆုံးပဲတဲ့။ ကလေးသူငယ်တွေရဲ့ တလူလူတက်နေတဲ့အညွန့်ကို မိဘဆရာတွေက ချီးမိသလိုမဖြစ်အောင် အမြဲတမ်း ဂရုစိုက်ကြရမယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဆရာများက မိမိတပည့်သားသမီးကို ဆုံးမတာတောင် အဆုံးမတတ်ဖို့အတွက် နည်းလမ်းလေးတွေ ပေးထားတယ်”

“တရံတဆစ်၊ အပြစ်အနာ
တွေ့သောခါဝယ်၊ ကွယ်ရာခေါ်၍
ဆုံးမလေ့၏။ သူ့ရှေ့သူ့မှောက်
ပွဲပြင်ရောက်သော်၊ မြောက်မြောက်စားစား၊
သားအားပိုက်ဖြူး၊ မိဘကျူးသို့၊
ကျေးဇူးကိုသာ၊ ရှာ၍ချည်းဆို။”

“အဓိပ္ပာယ်က တပည့်သားသမီးကို အပြစ်ပြောပြီး ဆုံးမစရာရှိရင် ကွယ်ရာမှာခေါ်ပြီး တိုးတိုးတိတ်တိတ် ဆုံးမဂါတဲ့၊ လူ့ရှေ့သူ့ရှေ့မှာ ဆိုရင်တော့ တပည့်သားသမီးရဲ့ ကောင်းကွက်ကိုသာ ရှာပြီး ချီးမွမ်းပါတဲ့။ မိဘဆရာတွေအတွက် မှတ်သားစရာပေါ့ ဒကာကြီး”

“အရင်ကသာ ဒီနည်းလမ်းလေးသိထားရင် တပည့်တော် သမီးလေး ဒီအဖြစ်ဆိုးမျိုး ဘယ်ကြုံရမှာတဲ့ဘုရား”

ဘယ်လိုပင် စကားလမ်းကြောင်း ပြောင်းပေးသော်လည်း
ဒကာကြီး၏မျက်ရည်တို့က ဘယ်လိုမှ စဲမသွားခဲ့ပါ။ သို့နှင့်ပင်
ဆေးရုံဝင်းထဲသို့ မြင်းလှည်းရောက်သည်နှင့် စာရေးသူက သွေး
ဖောက်သောအခန်းထဲ ခပ်သွက်သွက်ဝင်သွားလိုက်သည်။ သွေး
ဖောက်နေဆဲအချိန်မှာလည်း အာနိသင်ပိုရှိရန် သွေးက ဆေးကဲ့သို့
အစွမ်းထက်ရန် လူနာသို့မှန်းပြီး မေတ္တာပို့နေလိုက်သည်။

သွေးဖောက်ပြီးသည်နှင့် စောစောကဒကာကြီး အခန်းထဲသို့
ဝင်လာကာ -

“အရှင်ဘုရား သမီးလေးအဖြစ်က သေမယ်ရှင်မယ်ဆိုတာ
တပ်အပ်သေချာ မပြောနိုင်တော့ ဖြစ်နိုင်ရင် လူနာဆောင်ထဲ
ခေတ္တကြွပြီး သိသင့်သိထိုက်တဲ့ တရားလေးများကို ဟောကြားပေးပါ
ဘုရား”

စာရေးသူ ခေါင်းညိမ့်ပြုပြီး လူနာရှင်ဒကာကြီးနှင့်အတူ သွား
လိုက်သည်။ လူနာဆောင်ထဲရောက်တော့ စာရေးသူထံမှထုတ်ယူ
သွားသောသွေးများကို လူနာအား ချက်ချင်းပြန်သွင်းပေးနေသည်
ကို တွေ့ရသည်။ ထူးခြားသောမြင်ကွင်းက စာရေးသူမျက်စိထဲမှ
မထွက်၊ သေလုမြောပါး ဝေဒနာခံစားနေရသော်လည်း လူနာ
မိန်းကလေး၏မျက်နှာက တင်းမာခက်ထန်သယောင် ရှိနေသည်။

စကားကတော့ မပြောနိုင်ရှာတော့ပါ။ သွေးလျှူရှင် ကိုရင်
ကြွလာသည်ဟု မိဘများကပြောလိုက်သည်နှင့် မျက်လုံးကိုတော့
အားယူပြီးဖွင့်ကြည့်လိုက်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အချိန်က သိပ်
တန်ဖိုးရှိနေသည်။ စာရေးသူက အချိန်မဆွဲတော့ လူနာအား ခေတ္တ
စိုက်ပြီး စိတ်ထဲမှမေတ္တာပို့လိုက်ပြီးနောက် လူ့ဘဝအပါအဝင် ရခဲ
ခြင်းတရားငါးပါး၊ ဘဝတန်ဖိုး၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ်သာရ၊
ဘာသာအနှစ်သာရ။

ထို့နောက် ပုထုဇဉ်တိုင်း အားကိုးအားထားပြုရမည့် အပါယ်
မလားစေသောကုသိုလ်များ၊ သေခါနီးတွင် ဂတိကောင်းရန် စိတ်
ထားပုံမှစ၍ တစ်နာရီခန့်ကြာအောင် တရားအလှူကို ပေးလှူလိုက်
ပါသည်။ တရားအဆုံးတွင် လူနာရှင်များရော၊ ဆေးရုံဝန်ထမ်း
များပါ အားလုံး ဝမ်းသာအားရ သာဓုခေါ်ကြသည်။ ထူးခြားသည်
က ဒေါသအရှိန်ဖြင့် တင်းမာသယောင်ရှိနေသော ဆယ်တန်း
ကျောင်းသူလေး၏မျက်နှာမှာ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းလာပြီး လက်အုပ်ချီ
ကန်တော့ချင်သည့်အမူအရာကိုပြသဖြင့် မိဘများက သူမ၏လက်
ကို လက်အုပ်ချီပြီး ရင်ဘတ်ပေါ်တင်ပေးလိုက်ကြခြင်းပင်။

မျက်စိကိုအားယူဖွင့်ရင်း စာရေးသူကိုကန်တော့ရင်းကပင်
ဝမ်းသာကြည်နူးနေသော မျက်နှာအသွင်မှ တစ်ဖန် ဝမ်းနည်း
ကြေကွဲသောမျက်နှာသို့ ချက်ချင်းပြောင်းသွားပြီး မျက်ရည်များ
ပိုးပိုးပေါက်ပေါက် လှိမ့်ဆင်းလာကြသည်။

အမူအရာဖြင့်သာ ပြောပြနိုင်ရှာသော ဆယ်တန်းကျောင်း
သူလေး၏စကားကို စာရေးသူ ဘယ်လိုမှနားမလည်နိုင်ခဲ့။ သူမ
ပြောပြလိုသောစကားများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နောက်သုံးရက်ကြာမှ
သိရသည်။ လူနာရှင်ဒကာကြီး ကျောင်းသို့ရောက်လာပြီး -

“အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သမီးလေး ဆုံးသွားပါပြီဘုရား၊
သက်သာသလိုတော့ ဖြစ်သွားသေးတယ်ဘုရား၊ အဲဒီအချိန်လေးမှာ
မနည်းအားယူပြီး အရှင်ဘုရားကို လျှောက်ခိုင်းတာလေးလဲရှိလို့
လာလျှောက်တာပါဘုရား၊ သမီးလေးပြောသွားတာကတော့ ဘဝ
တန်ဖိုး၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ်သာရ၊ ဘာသာအနှစ်သာရကို
မသေခင်မှာသိသွားရလို့ သူ့သိပ်ပြီးဝမ်းသာပါသတဲ့ဘုရား။

“အရှင်ဘုရားကိုလဲ သွေးတင်မက တရားပါလျှာတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်းကို သေချာလျှောက်ထားခိုင်းပါတယ်။ တရား ဆုံးတဲ့နောက် သူ့မျက်နှာကြည်လင်သွားတာက မသေခင်မှာ သိသင့် သိထိုက်တဲ့တရားကို သိရလို့ပါတဲ့။ သူ့မျက်နှာညှိုးသွားပြီး မျက်ရည် ကျတာကိုလဲ တစ်မျိုးမထင်ပါနဲ့တဲ့။ အဲဒါကတော့ ရခဲတဲ့လူ့ဘဝထဲ ကနေ ဘဝအနှစ်သာရ ဘာတစ်ခုမှ ထုတ်မယူနိုင်တော့အတွက် ဝမ်းနည်းပြီး ငိုမိတာပါတဲ့ဘုရား။”

ဟု လျှောက်ထားသွားရာ ဒကာကြီး၏လျှောက်ထားသံက နားထဲကမထွက်။ ဩော် - ဆယ်တန်းကျောင်းသူလေးကား ဘဝ တန်ဖိုး၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ်သာရ၊ ဘာသာအနှစ်သာရကို မျက်ရည်ကျပြီးမှ သိသွားတာပါလား။ ကျန်သောဒကာ၊ ဒကာမများ ဘဝတန်ဖိုး၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ်သာရ၊ ဘာသာအနှစ်သာရ ကို ဆယ်တန်းကျောင်းသူလေးကဲ့သို့ မျက်ရည်ကျပြီး မသိစေချင်ပါ။ မျက်ရည်မကျခင်ကပင် ဘဝတန်ဖိုး၊ ဘာသာတန်ဖိုး၊ ဘဝအနှစ် သာရ၊ ဘာသာအနှစ်သာရကို သိစေချင်လှပါသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဤကျမ်းစာကို “မျက်ရည်မကျခင် သိစေ ချင်” ဟု အမည်ပေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြလိုက်ရ ပါသည်။

ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြဲကြပါစေ။

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)
ဆရာတော် ဦးဇေန
မန္တလေးကျောင်းတိုက်၊
(၆)ရပ်ကွက်၊ ရွှေပြည်သာ၊ ရန်ကုန်။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အခန်း (၁)

ထေရဂါး ဗုဒ္ဓဘာသာ

သာသနာ့ကွယ်ခြင်းအကြောင်းရင်း

ကဿပ ဥပမာအားဖြင့် လောက၌ ရွှေတုငွေတု မပေါ်
သေးသမျှ ရွှေစစ်ငွေစစ်သည် မကွယ်ပျောက်နိုင်၊ ရွှေတုငွေတု ပေါ်
သောအခါကျမှသာလျှင် ရွှေစစ်ငွေစစ်သည် ကွယ်ပျောက်သကဲ့သို့
ထို့အတူ လောက၌ တရားတု၊ တရားယောင်၊ တရားလက်သစ်
မပေါ်သေးသမျှ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားစစ်တည်းဟူသော
သာသနာတော်သည် မကွယ်ပျောက်နိုင်။

တရားတု၊ တရားယောင်၊ တရားလက်သစ် ပေါ်ပေါက်လာ
သောအခါကျမှသာလျှင် သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားစစ်တည်းဟူ
သော သာသနာတော်သည် ကွယ်ပျောက်ရလေတော့၏။ ကဿပ
ပထဝီစသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးသည် သာသနာတော်ကို မကွယ်
ပျောက်စေနိုင်၊ သာနာတွင်းမှပုဂ္ဂိုလ်များသည်သာလျှင် သာသနာ
တော်ကို ကွယ်ပျောက်စေနိုင်သည်။

နိဒါန ဝဂ္ဂသံယုတ်၊ သဒ္ဓမ္မဗူပကသုတ်

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏ဟောကြားချက်ကိုထောက်ထား၍ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကိုမကွယ်ပစေလိုသော သူတော်ကောင်း မှန်သမျှ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဖော်ဆောင်ချက်၊ အခြေခံအချက်အလက်များကို သေချာကျနစွာသိရှိရန် လွန်စွာမှ အရေးကြီးလှပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တရားတု၊ တရား ယောင်များသည် သိသိသာသာတစ်မျိုး၊ မသိမသာတစ်မျိုးဖြင့် နည်း မျိုးစုံဖြင့် ပေါ်ပေါက်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာတွင်းက ပုဂ္ဂိုလ်များသည်သာ သာသနာတော်ကို ကွယ်ပျောက်စေနိုင်သည်ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏ဟောကြားချက်ကိုလည်း ကြပ်ကြပ်ကြီးသတိထား၍ မိမိကိုယ်ကို ဦးစွာစစ်ဆေးသင့်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်မကိုက်ညီသော ကျင့်ထုံးများ ကို ကျင့်သုံး၍ နေမိပါက မိမိသည်ပင်လျှင် သာသနာကွယ်ပျောက် အောင် ဖန်တီးသူတစ်ယောက် ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။

ကပ်သုံးပါးကိုဖန်တီးသူ

ဩကာကိုဘုရားရှိခိုးသူတိုင်း အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး စသည်ဖြင့်ဆို၍ ကပ်သုံးပါးမှလွတ်ပါရစေဟု ဆုတောင်းတတ်ကြ၏။ သို့သော် မိမိကိုယ်တိုင် ၎င်းကပ်သုံးပါးကို ဖန်တီးသူတစ်ယောက် ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေတတ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဗုဒ္ဓက [ဝိသမလောဘဓာတ်အားကြီးလျှင် ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓရကပ်-အငတ်ဘေးဆိုက် မည်။ ဝိသမဒေါသ ဓာတ်အားကြီးလျှင် သတ္တန္တရကပ္ပိ-လက်နက် ဘေးဆိုက်မည်။ ဝိသမမောဟ ဓာတ်အားကြီးလျှင် ရောဂန္တရကပ်- အနာရောဂါဘေးဆိုက်မည်ဟု ဟောကြားတော်မူထားရာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားများ ကြီးမားနေသမျှ ကပ်သုံးပါးကိုဖန်တီးသူ

စာရင်းထဲတွင် မိမိကိုယ်တိုင် ပါဝင်နေသကဲ့သို့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်မကိုက်ညီသော ကျင့်ထုံးများကို ကျင့်သုံးနေသမျှ မိမိကိုယ်တိုင် သာသနာ့ကွယ်ပျောက်အောင် ပြုလုပ်သူ ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

[သာသနာကို ကွယ်ပျောက်အောင် ပြုလုပ်သူစာရင်းထဲတွင် မိမိမပါဝင်လိုပါက ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏ရည်ရွယ်ချက်၊ ဖော်ဆောင်ချက်၊ အခြေခံအချက်အလက် များကို မဖြစ်မနေနားလည်သိရှိအောင် အားထုတ်ကြရပါမည်။ အစစ်ကို သေချာသိမှသာလျှင် အတုအယောင်ကို ပယ်ထုတ်၍ရပါ လိမ့်မည်။]

သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးလက်ထက် သာသနာ နေလို၊ လလို ထွန်းကားနေသောအချိန်တွင် တိတ္ထိ၊ တက္ကတွန်းပေါင်းများစွာတို့က ဘယာ ပဗ္ဗဇိတသဘောမျိုးဖြင့် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လာကြရာ ရဟန်းအတုနှင့်အစစ် ခွဲခြားမရအောင် ရောနှောသွားကြတော့သည်။ ထိုသို့ဖြစ်နေရာ အတုနှင့်အစစ် ခွဲခြားရအောင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿမထေရ်က သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးအား ဗုဒ္ဓသားတော်အစစ် ရဟန်းတို့၏အယူဝါဒကား ဝိဘဇ္ဇ-ဝေဖန်ပိုင်းခြားတတ်သောဝါဒသာဖြစ်သည်ဟု သင်ကြားပြသပေးလိုက်ရာ မင်းကြီးကိုယ်တိုင် ၎င်းနည်းဖြင့် သုတ်သင်ရှင်းလင်းသဖြင့် သာသနာတော်ကြီး ပြန်လည်စည်ကားခဲ့ရပါသည်။]

[ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး သန့်ရှင်း၊ တည်တံ့ပြန့်ပွားစေလိုသော သူတော်ကောင်းမှန်သမျှတို့သည်လည်း သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးနည်းတူ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်မသက်ဆိုင်သော အယူဝါဒကျင့်ထုံးများကို အများမျက်နှာကိုမကြည့်ဘဲ ဘုရားမျက်နှာကို ကြည့်ကာ ပယ်ရှားကြရန် အချိန်တန်နေပေပြီ။] သို့မဟုတ်ပါက

၎င်းအယူဝါဒကျင့်ထုံးများသည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို ဝါးမျို ဖျက်ဆီးနိုင်ပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ဓမ္မာစရိယ၊ ပထမကျော်၊ ဘီအေ၊ အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသက ၁၉၆၅ ခုနှစ်ထုတ် လက်တွေ့ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်း စာမျက်နှာ-၃၃၈ တွင် ယခုကဲ့သို့ ဥပမာနှင့်တကွ အရေး တကြီး ရေးသားတင်ပြခဲ့ပါသည်။

မြန်မာပြည်၌လည်း မြန်မာတို့ဘာသာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာမှ ဟုတ်ပါလေစ၊ နတ်များ၊ ဂြိုဟ်များ ကိုးကွယ်နေသည့်ဘာသာ ဖြစ်နေ လေရောသလားဟု နိုင်ငံခြားသားများ အထင်မှားလောက်အောင် ပင် ကြောက်မမန်းလိလိ သည်းခံနေတတ်ကြသည်။ (မှတ်ချက်) စေတီတိုင်းလိုလိုတွင်ရှိနေသော ဂြိုဟ်များနှင့်နတ်များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဤချွတ်ယွင်းချက်သည် အစွဲအလန်းဥပါဒါန်အားကြီးသော ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ယုံကြည်ချက်များကို ခုခံငြင်းဆန်နိုင်သော သြဇာ အာဏာတစ်စုံတစ်ရာ မရှိခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အဓိကဖြစ်သော ပင်ရင်းမူလသဘောတရား များကို မြဲမြံခိုင်ခံ့စွာ ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်သမျှကာလပတ်လုံး ဤပူးတွဲ တပ်မြှောင်နေကြသော ကျီးပေါင်းအယူဝါဒတို့သည် အရေးမကြီး ကြကုန်သေး။ သို့ရာတွင် တစ်ခါက အလှအပအဆင်တန်ဆာဖြစ်ခဲ့ သောနွယ်သည် နံရံများထဲသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ကာ ကြီးပွားလာ ပြီး ပန်းရံအနုပညာကို ထိုးဖောက်ဖျက်ဆီးတတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ် ချေသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မြန်မာတို့၏ မှားယွင်း ချက်သည် မိမိတို့နှင့်မသက်ဆိုင်သော အယူဝါဒဟူသမျှကို လိုက် လျောနေခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဆရာတော်သတိပေးသကဲ့သို့ပင် ဘုရား ပုထိုးစေတီမှန်သမျှလိုလိုပင် ဂြိုဟ်ရုပ်နှင့် ဂြိုဟ်ရုပ်စီး နတ်ရုပ်တို့မှာ မပါလျှင်မပြီးသလောက် ဖြစ်နေပါသည်။ ၎င်းကျင့်ထုံးသည် ထေရ

ဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာအယူဝါဒနှင့် ကိုက်ညီပါ၏လော။ ဟိန္ဒူဝါဒ၊ မဟာယနဝါဒ၊ တန္တရယာနဝါဒ၊ မန္တရယာနဝါဒတို့တွင် အဘယ်ဝါဒမှ တစ်ဆင့် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးစက်လာခဲ့သနည်း။

ပေဒင်သုံးပုံကို လေးစားအားထားသော ဟိန္ဒူဝါဒမှ ကူးစက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤကား ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ အတုအယောင် နမူနာတစ်ခုမျှ ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုထုတ်ပြသော နမူနာအတုအယောင်နှင့်တကွ အတုအယောင်ပေါင်းများစွာကို ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်စဉ်အခန်းတွင် အကျယ်တဝင့်ရေးသားဖော်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ရေးသားဖော်ပြရာတွင် အတ္တုတ္တံသန-မိမိကိုယ်ကိုချီးမြှောက်မှု၊ ပရဝတ္တန-သူတစ်ပါးကိုရှုတ်ချမှုမဖက်အယူဝါဒမှန်ကိုသိစေလိုသော မေတ္တာစေတနာသက်သက်ဖြင့် ရေးသားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုအပ်ပါသည်။

အမုန်းခံပြီး ချစ်ပါရစေ

စာရေးသူတို့ စာသင်သားဘဝက စာချဆရာတော်နှစ်ပါးကို ဥပမာထား၍ ဤကျမ်းစာရေးသားရခြင်းအကြောင်းကို စာရှုသူတို့အား တင်ပြပါရစေ။ ၎င်းစာချဆရာတော်နှစ်ပါးတွင် တစ်ပါးက အမုန်းခံပြီး ဘယ်တော့မှစာမသင်။ သူစာချချိန် လာတက်ချင်တက်၊ မတက်ချင်နေ၊ ဘာမှမပြော၊ စာချစဉ်အိပ်ပျော်နေလည်း ဂရုမစိုက်၊ သူစာသူသာ ပြီးအောင်ချသွားသည်။ တစ်ပါးကတော့ ထိုသို့မတုတ်၊ နေမကောင်းလို့ စာမတက်ချင်တောင် သူကိုယ်တိုင်လာပြီး စောင်ခြုံပေးကာ စာချသောနေရာတွင် ထိုင်၍ နားထောင်စေသည်။

စာချနေစဉ် အိပ်ငိုက်နေလျှင်လည်း ခေါင်းခေါက်ကာ သတိပေးပြီး စာလိုက်စေသည်။ အသိဉာဏ်မရင့်သေးခင်အရွယ်မှာတော့

ပထမစာချဆရာတော်ကိုသာ အထင်ကြီးလေးစားမိသည်။ နေရာ တကာမပါ။ သူ့နေရာသူ့နေသည်ဟူ၍ တလွဲဆံပင်ကောင်းကာ အထင်ကြီးနေခြင်းပင်။ နေမကောင်းတာတောင် အနားမှာထိုင်ပြီး စာချတာကိုနားထောင်ခိုင်းသော ဒုတိယစာချဆရာတော်ကိုကား အကောင်းမမြင်မိ။ ချုပ်ချယ်သည်။ နေရာတကာပါသည်ဟုမြင်ကာ အမုန်းပွားမိသည်။ အတန်းအတော်အောင်၍ အသက်ကလေးရ လာသောအခါ၌ကား အမြင်များ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပြီ။

ဒုတိယစာချဆရာတော်သည်သာ တပည့်များအပေါ် အမုန်း ခံ၍ သင်ကြားပေးခြင်းပါလား။ တစ်နည်းအားဖြင့် အမုန်းခံ၍ ချစ်ခဲ့ခြင်းပါလားဟူ၍ပင်။ ယခုလည်း စာရေးသူအနေဖြင့် ဦးဇဝန (တောင်သာ)၊ အရှင်ဇဝန (မန္တလေး)၊ မေတ္တာရှင် (လှိုင်)၊ မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)ဟူသော ကလောင်အမည်များဖြင့် ဓမ္မရတနာ၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မလောက၊ မြတ်မွန်ရတနာ၊ မြတ်ဆုမွန်၊ ဓမ္မရံသီ၊ သာသနာ့ရောင် ခြည်မဂ္ဂဇင်းများတွင် စာရှုသူများအမုန်းမခံသောဆောင်းပါးမျိုးစုံ ရေးခဲ့ပါသည်။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ၁၉၉၂ ခုနှစ်ကကျင်းပသော မြတ်ဆုမွန်မဂ္ဂဇင်း ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ထွက်ရပ်ပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်အမည်ရှိ ဆောင်းပါးပြိုင်ပွဲတွင်ကား အမုန်းခံဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်အနေဖြင့် ပထမဆု ရရှိခဲ့ဖူးပါသည်။

ထိုမျှရေးသားခဲ့သမျှတို့သည် ပထမ စာချဆရာတော်၏ စေတနာအဆင့်လောက်သာ ရှိသေး၍ မိမိတာဝန် မကျေပွန်သေး ဟု ယူဆပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယ စာချဆရာတော်၏ စေတနာ မျိုးဖြင့် ဤမျက်ရည်မကျခင်သိစေချင်အမည်ရှိ ကျမ်းစာကို ရေး သား၍ စာရှုသူအချို့၏ အမုန်းကိုခံယူကာ မေတ္တာထားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးပါရစေ။

ရိုက်ပြီး သင်ပေးပါရစေ

တစ်ခါက မြင်းခြံမြို့ပေါ်က သူ့ဌေးတစ်ဦးသည် ချစ်လွန်းသဖြင့် အလိုလိုက်ကာ တစ်ဦးတည်းသော သားကလေးကို ငယ်စဉ်က ပညာသင်ပေးခဲ့ရပေ။ သားလေးအရွယ်ရောက်ချိန်တွင် မိမိတို့ကလည်း အရောင်းအဝယ်ကို ဦးစီး၍ မလုပ်နိုင်၊ ခိုင်းထားသောလူယုံကလည်း သစ္စာဖောက်သဖြင့် ဥစ္စာစည်းစိမ်များ တစ်နေ့တခြား လျော့ပါးကာ ဆင်းရဲသွားရရှာသည်။ ထိုအခါကျမှ မိဘများမှဲ့စာမတတ်ပေမတတ် တစ်ဦးတည်းသော သားကလေးကိုကြည့်ကာ

(မိခင်) သားရယ် သားသာ စာတတ်မယ်ဆိုရင် အမေတို့ ခုလို မဆင်းရဲဘူး။

(သား) အဲဒါဆို အမေတို့က သားကိုဘာလို့ ကျောင်းထားမပေးတာလဲ။

(မိခင်) သားက စာမသင်ချင်ဘူးဆိုတော့ အမေတို့က ဘယ်ထားပေးတော့မလဲ။

(သား) ဟာဗျာ အဲဒါ အမေတို့မှားတာပဲ။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျွန်တော်က ကလေးပဲရှိသေးတာ ဘယ်သိတတ်ပါ့မလဲ၊ တကယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော့်ကိုတုတ်နဲ့ရိုက်ပြီး ကျောင်းပို့ပေးရမှာ၊ အခု ကျွန်တော် ပညာမတတ်ခြင်းရဲ့ အဓိကတရားခံဟာ အမေတို့ပဲ။

ဖော်ပြပါ တကယ့်ဖြစ်ရပ်လေးနည်းတူ စာရေးသူတို့ ရဟန်းတော်များ ဒါယကာတို့အပေါ် ပြုကျင့်ရမည့်ဝတ္တရားခြောက်ခုတွင် မကောင်းမြစ်တာ၊ ကောင်းရာညွှန်လတ်ဟူသော ညွှန်ကြားချက်နှစ်ခုလည်းပါသည်။ ထိုညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ

ဘာသာနှင့် မကိုက်ညီသော အယူဝါဒကျင့်ထုံးများကို တားမြစ်
ပြီး စစ်မှန်ကောင်းမွန်သော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကိုလည်း တိတိ
ကျကျ ညွှန်ပြရပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ညွှန်ပြသည့်အတွက် အသိဉာဏ်
မစုံခင်အပြစ်မြင်ခြင်းကိုလည်း ပြုံးပြုံးကြီးခံယူပါမည်။

ထိုသို့မှမညွှန်ပြလျှင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာမှ တဖြည်းဖြည်း
နှင့် ရေစုန်မျောရပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့လည်း အဖြစ်မခံနိုင်ပါ။
ထို့ထက်ပိုပြီး အဖြစ်မခံနိုင်သည်မှာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကြီး ပြိုကွဲ
ပျက်စီးသောအချိန်ကျမှ နှောင်းလူတို့က “တိမြန်မာနိုင်ငံမှာ ထေရ
ဝါဒ ရဟန်းတော်ပေါင်းများစွာရှိလျက်နဲ့ ဒီလိုထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့
အတုအယောင်တွေ ရောယှက်လာရင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဟာ
အခုလိုပျက်စီးသွားနိုင်တယ်ဆိုတာ အစတုန်းကဘာလို့ မပြောခဲ့
ကြသလဲဆိုသော အပြစ်တင်မှုပင်။

ထို့ကြောင့် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်ကို သေချာမသိသေး
သော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ စာရှုသူအပေါင်းအား ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ
ဘာသာအကြောင်းကိုရိုက်ပြီး သင်ပေးသင့်ရင် သင်ပေးရပါလိမ့်
မည်ဟူ၍။

လည်ချောင်းထဲက အရိုးစ

ငယ်ရွယ်သောသားသမီးများ ထမင်းစားရင် လည်ချောင်း
မှာ အရိုးစတစ်ခုခု မျက်နေပြီဆိုလျှင်၊ အသက်အန္တရာယ်နှင့် နီးစပ်
သောကြောင့် မိဘများကခေတ္တခဏ နာကျင်မှု၊ သွေးအနည်းငယ်
ထွက်မှုကို ဝရုမစိုက်ဘဲ လည်ချောင်းထဲကအရိုးစကို မရရအောင်
နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဖယ်ရှားပေးကြရသည်။ အရိုးစကိုမရမချင်း ရုန်းကန်
နေသောသားငယ်ကို မလှုပ်နိုင်အောင် ဒူးဖြင့်ညှပ်၍ အာခေါင်ကို

ဖြူကာ ထုတ်ယူနေခိုက်အချိန်မှာတော့ ဝေဒနာရှင်သားငယ်မှာ ငါ့အပေါ်ရက်စက်လေခြင်းဟု မိဘအပေါ်တလွဲထင်ပါလိမ့်မည်။

သို့သော် ထိုသို့ တလွဲထင်ရုံဖြင့် မိဘကတော့ နောက်ဆုတ် လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ တလွဲထင်ရုံမက အရိုးစကိုဖယ်မပေးပါနဲ့ဟု တားမြစ်လျှင်လည်း လက်ခံမည်မဟုတ်ပါ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း အရိုးစကိုဖယ်ရှားမပေးလျှင် အသက်သေနိုင်သည်ဆိုသည်ကို သား ငယ်ကမသိ၊ မိဘကသိနေသောကြောင့်ပါတည်း။ ယခုလည်းအချိန် ကုန်လှပန်း၊ ကုသိုလ်တစ်ပါး ငရဲတစ်ပိသာဖြစ်စေသည့် ဘာသာရေး အတုအယောင်များကို လက်တွေ့ကျကျဖော်ထုတ်ပြရန် ရဟန်း တော်တိုင်းတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

တာဝန်ရှိသည့်အတိုင်း ခေတ်အဆက်ဆက်က ဆရာတော် ကြီးများကလည်း တတ်နိုင်သည့်ဘက်ကနေ၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တို့၏ ဘာသာရေးလည်ချောင်းဝတွင် မျက်နေသော ဘာသာရေးအတုအယောင် အရိုးစတို့ကိုစွမ်းနိုင်သလောက် ထုတ် ပေးကြပါသည်။ ထိုသို့ ထုတ်ပေးခဲ့သည့်အတွက် အမြင်ကျယ်သူတို့ က ကျေးဇူးတင်ချီးမွမ်းကြသလို ဘာသာရေးအမြင်ကျဉ်းသူတို့က အပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ကြသည်။ ရှေးခေတ်မှ ယခုခေတ်တိုင်အောင် ဘုရားပွဲ၊ ဘုန်းကြီးပျံပွဲ၊ အလှူပွဲများတွင် ပွဲလမ်းသဘင်များက ထိပ်ဆုံးက နေရာယူလာကြသည်။

ဘုရားပွဲလုပ်မည်ဆိုသည်နှင့် ဘယ်ဇာတ်၊ ဘယ်အငြိမ့်ကိုဌား မည်ဆိုသည်ကို ရှေးဦးစွာစည်းဝေးတိုင်ပင်ကြရသည်။ တလောက မန္တလေးမှာနေသော စာရေးသူ၏ညီက စာရေးသူထံ မာကြောင်း၊ သာကြောင်းစာတစ်စောင် ရေးပို့လိုက်သည်။ သူရေးသောစာထဲမှ စာပိုဒ်တစ်ခုကိုတော့ စာရေးသူ တော်တော်သဘောကျသွားမိသည်။

ထိုစာပိုဒ်က "ဦးပွင်းဘုရား ဒီနှစ်တပည့်တော်တို့ ရပ်ကွက်ဘုရား ပွဲလည်း တော်တော်စည်တယ်။ ငရဲမှာလူများဦးမှာပဲ ဘုရား" ဟူ၏။ ဒီစာသားကိုလည်း စာရေးသူညီက အကြောင်းမဲ့ရေးဟန်တော့ မတူ။

စံကင်းဆရာတော်ကြီး သတိပေးရေးသားသော တစ်နှစ် တစ်ခါငရဲရွာ၊ လူရွာဘုရားပွဲဟူသော အဆုံးအမလင်္ကာလေးကို ရထားဟန်တူပါသည်။ ညီတော်မောင် စာရေးသောနှစ်၊ ဘုရားပွဲ နောက်ညမှာရန်ဖြစ်ပြီး လူသတ်မှုဖြစ်သဖြင့် ယခုတော့ ဇာတ်ပွဲ မထည့်တော့ဟုသိရသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ သတိထားနိုင်ကြရန် ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က ထေရဝါဒအုတ်မြစ် ကျမ်းစာ စာမျက်နှာ ၆၄ တွင် ယခုကဲ့သို့ လမ်းညွှန်ပြခဲ့သည်။

ဘုရားတရား၊ သံဃာဟူသော ရတနာသုံးပါးသည် ဤ လောက၌ အပူဇော်ခံသက်သက်အနေဖြင့် ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာ သည်မဟုတ်။ ဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ယုံကြည်စွာလိုက်နာ ကျင့်သုံး၍ အနိမ့်ဆုံးအနေဖြင့် ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်သွားအောင် ထို့ထက်စွမ်းနိုင်ပါက မဂ်ဖိုလ်ကိုရသွားအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ် စေရန်အတွက်သာဖြစ်၏။ သို့မှသာ ဤလောက၌ ရတနာသုံးပါး ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်ရကျိုးနပ်ပေလိမ့်မည်။

ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ အဓိကညွှန်ပြချက်ကား အပေါ် ယံအာမိသပူဇာဖြင့်သာ စခန်းမသိမ်းကြဘဲ ဓမ္မပူဇာ ဝိပဿနာ တရားအကျင့်ကိုပါ ဖြည့်ကျင့်ကြရန် တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ယခုအချိန်၌ကား ဓမ္မပူဇာကို ရောက်ဖို့နေနေသာသာ သူတော် ကောင်းများ လက်ခံနိုင်သော ရိုးရိုးအာမိသပူဇာပင် မကတော့ဘဲ မဟာယာန၊ ဟိန္ဒူဝါဒဆန်ဆန် တေးဂီတ၊ အကအခုန် ဇာတ်သဘင်

များက ဘုရားပွဲတွင် နေရာအများဆုံး ယူလာကြပေပြီ။ ပွဲလမ်း သဘင်ပါသောမည်သည့် ဘုရားပွဲမဆို အောက်ဖော်ပြပါ ဆိုးကျိုး အပြစ်များ အနည်းနှင့်အများ ဖြစ်ကြရသည်သာ ဖြစ်ပါ၏။

ဘုရားစေတီပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်စားကြွင်း စားကျန်များ စွန့်မိတတ်ခြင်း၊ မူးယစ်သောက်စားခိုက်ရန် ဖြစ်ပွား တတ်ခြင်း၊ ပွဲလမ်းသဘင်နှင့်အတူ ရန်ပုံငွေဆိုပြီး ပြုတတ်ကြသော တရားဝင်လောင်းကစားနှင့်တရားမဝင် လောင်းကစားများကြောင့် လူငယ်များ စာရိတ္တပျက်ပြား၍ ရပ်ကွက်တွင် သူခိုးပူခြင်း၊ ပွဲလမ်း သဘင်မှာ အချိန်ကုန်သဖြင့် ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးထိခိုက်ခြင်း၊ မရှိမဲ့ရှိမဲ့ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သံတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ သြတ္တပတည်း ဟူသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာများကိုလည်း ပွဲလမ်းသဘင် အပျော် အပါးတ တိုက်ခိုက်လုယက်သွားသဖြင့် ထိုရက်များအတွင်း လောင်း နေကျဆွမ်းတော်ကိုလည်း မလောင်းနိုင်။

ပို့နေကျဆွမ်းတော်ကိုလည်းမပို့နိုင်။ စိတ်နေကျစိတ်ပုတီး လည်းချိတ်ပုတီးဖြစ်၊ ရှိခိုးနေကျ အိမ်ကဘုရားကိုလည်း ဦးလေးမှ မချနိုင်။ ညမိုးအလင်းကြည့်၊ နေ့တစ်နေ့ကုန်အိပ်သဖြင့် လူစင်စစ် က ဇီးကွက်ဖြစ်နေခြင်းပင်။ ပွဲလမ်းသဘင်ပြီး၍ တစ်လအတွင်း လောက်မှာလည်း ထိုပွဲလမ်းသဘင်အကြောင်း သမ္မပ္ပလာပ - အကျိုးမရှိအပိန်အဖျင်းစကားများကို ပြောမိနေတတ်ခြင်း စသော ဆိုးကျိုးများဖြစ်ကြသည်ကို ကြိုတင်သိမြင်ကြသော ဆရာတော်ကြီး အဆက်ဆက်က ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ဘာသာရေးတည်း ဟူသောလည်ချောင်းဝမှ ပွဲလမ်းသဘင်တည်းဟူသော အရိုးစ တစ်မျိုးကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဖယ်ရှားပေးတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း လူမိုက်ငါးဦးအမည် ရှိသော အောက်ပါကဗျာလင်္ကာဖြင့် ယခုကဲ့သို့ သတိပေးတော်မူ ခဲ့ပါသည်။

လူမိုက်ငါးဦး

အလှူပေးရာ၊ ပွဲထည်ပါ။ တိုက်တွန်းလာသူ လူမိုက် တစ်ယောက်။

လူမိုက်စကား၊ နားယောင်မှား၊ ပွဲငှားအလှူရှင် လူမိုက် တစ်ယောက်။

လူများအလယ်တွင် ကခုန်ရှင် သဘင်သည် လူမိုက် တစ်ယောက်။

လာလိုက်ခဲ့ဖို့၊ ကြည့်ချေစို့၊ အဖော်တို့ လူမိုက်တစ်ယောက်။
အအိပ်အစားပျက်၊ ပွဲကိုမက်၊ ကြည့်ရှုချက် လူမိုက် တစ်ယောက်။

ငါးဦးလုံးအတွက်၊ ခံရချက်၊ တိုက်တွန်းလျက် ရှေးဦးကောက်၊
အဟိဗာလတရ၊ ခေါ်ဆိုရ၊ အင်္ဂုတ္တရာကျမ်းကိုထောက်၊
ပဟာသမည်၊ နိရယ်ပြည်၊ (ငရဲပြည်)၊ ရောက်မည်အခေါက် ခေါက်။

တာလပုဋ၊ ဝါမဏိ၊ ဆုံးမဘိ၊ မှတ်သိအလွန်ကြောက်။
ကျမ်းသိထက် ကျမ်းညှိခက်သည် ဟူသောစကားသည် ဤ နေရာ၌ အရေးတကြီး လိုအပ်လာပါသဖြင့် အနည်းငယ်ရှင်းပါ မည်။ ပရိဝါပါဠိတော်စာမျက်နှာ ၂၃၁ တွင် ကုသိုလ်မဖြစ်ဘဲ အကုသိုလ်ဖြစ်စေသော အပုညဒါနငါးမျိုးကို ဗုဒ္ဓဟောကြားတော် မူထားသည်မှာ မူးယစ်ဆေးဝါးအလှူ၊ ပွဲသဘင်အလှူ၊ မိန်းမအလှူ၊

နွားလားဥဿဘကို မျိုးပေးသောအလှူ။ ကိလေသာ ထကြွစေသော
ယောက်ျားမိန်းမရုပ် ပန်းချီဆေးရေးအလှူတို့ ဖြစ်ပေသည်။

ဝိနည်းတရားတော်အရ အတီး၊ အမှုတ်၊ အက၊ အခုန်မလှူရ
ဟု ပညတ်ထားသော်လည်း အဘိဓမ္မာတရားတော်အရ အလှူဒါန
သည် ရူပ - အဆင်း၊ သဒ္ဓ - အသံ၊ ဂန္ဓ - အနံ့၊ ရသ - အရသာ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗ - အတွေ့အထိ၊ ဓမ္မ - တရားဟူ၍ ခြောက်မျိုးရှိရာ
အကသည် ရူပအလှူ၌ ပါဝင်သလို အတီးအမှုတ်အဆိုသည် သဒ္ဓ
အလှူ၌ ပါဝင်နေပြန်ရာ ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ဖြစ်နေပါ၏။
တစ်ဖန်အတွေးအခေါ်ရှိသူ အချို့က အဆိုအတီးအကဟာ ကာမ
ဂုဏ်ကို အားပေးလို့ မပူဇော်သင့်ဘူး၊ မလှူသင့်ဘူးဆိုရင် ဆွမ်း၊
ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေကိုရော ကာမဂုဏ်ကို အားမပေးဘူးလား။
သင်္ကန်းတို့ ဂွမ်းစောင်တို့ရဲ့ နူးညံ့တဲ့ အတွေ့အထိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗကရော
ကာမဂုဏ်ကို အားမပေးဘူးလားဆိုသော မေးခွန်းတွေမေးလာနိုင်
ပါသည်။

အတွေးအခေါ်သာမက ကျမ်းဂန်ပါ နှံ့စပ်သူအချို့က ဗုဒ္ဓ
ဝံသအဋ္ဌကထာ ၁၈၉ မှာ ဘုရားအလောင်းတော် အတုလနဂါးမင်း
ဖြစ်စဉ်တုန်းက သုမနဘုရားရှင်နှင့်တကွ သံဃာတော်များကို နဂါး
တို့ရဲ့ အတီးအမှုတ်အကအခုန်တွေနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ပူဇော်ခဲ့သလဲ၊
အပါဒါန်ပါဠိတော် ၁၈ မှာ ဧကသင်္ခိယမထေရ်အလောင်းဟာ
ဝိပဿီဘုရားရှင်ရဲ့ မဟာဗောဓိပူဇော်ပွဲမှာ တစ်နေ့တာလုံး ခရုသင်း
မှုတ်ပြီး ပူဇော်ခဲ့တဲ့ကောင်းမှုကြောင့် နတ်ပြည်ရောက်တဲ့အခါ
တူရိယာခြောက်သောင်းနဲ့ ဖြေဖျော်ခံခဲ့ရတဲ့အပြင် ဖြစ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်းသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝတွေမှာ တူရိယာသံများ ဝန်းရံခြင်း
ခံရပြီး နောက်ဆုံး ဂေါတမဘုရားရှင် သာသနာတော်မှာ ကျွတ်တန်း

ဝင်ရတာဟာ တူရိယာသံနဲ့လှူခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကြောင့် မဟုတ်ဘူးလား။

ဝေဖြင့် မေးမြန်းလာနိုင်ပါသည်။ အဖြေအကျဉ်းကား သဒ္ဓါဖြစ်အောင် ပူဇော်လျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်မည်။ တဏှာဖြစ်အောင် ပူဇော်လျှင် အကုသိုလ်ဖြစ်မည်ဟု ဖြေရပါမည်။ သို့သော် ဆန်းစစ်ဖို့တော့လို၏။ ယခုခေတ် ဇာတ်အငြိမ်းပွဲများသည် ရတနာသုံးပါးကို ပူဇော်ဖို့သက်သက် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဝမ်းဝဖို့အတွက်သာ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်ပါ၏။ ဝမ်းဝဖို့အတွက်ကလည်း ပရိတ်သတ်ကြိုက်မှုဖြစ်၏။ ပရိသတ်အများစုကလည်း တဏှာအသားပေးပြကွက်ကိုသာ ကြိုက်ကြသည်။

သို့အတွက် အနုပညာရှင်တို့ကလည်း ပရိသတ်အကြိုက်ဖျော်ဖြေကြရာမှ သဒ္ဓါအားပေးထက် တဏှာအားပေးဘက်ကို အလေးသာခဲ့ကြရသည်။ တကယ်တော့ အနုပညာဆိုသည်မှာ ဘာသာရေးနယ်ပယ်မှာလည်း သုံးတတ်လျှင် ဆေးပင်ဖြစ်ပါ၏။ အလှူပွဲတွင် သံဃာတော်များ သံဃာစင်သို့ကြွလာသောအခါ၊ ဓမ္မကထိက ဆရာတော် ဓမ္မာသနပလ္လင်သို့ ကြွလာသောအခါတို့တွင် ဗျောသံလေးကြားလိုက်ရပါက တရားနာပရိသတ်တို့၏ ကြည်နူးဝမ်းသာသော သဒ္ဓါစိတ်သည် အခေါင်အထွတ်ရောက်သည်အထိ ဖြစ်ကြရပါသည်။

မသုံးတတ်လျှင်ဘေး၊ သုံးတတ်လျှင်ဆေးဟုပဲ ဆိုရပါလိမ့်မည်။ တဏှာဓာတ်ခံကြီးမားသော ပုထုဇဉ်များပီပီဆေးထက် ဘေးဖြစ်ဖို့များသည်ကတော့ သေချာပါသည်။ တစ်ခါက အထက်အညာက ရွာတစ်ရွာတွင် ကိုးတောင်ပြည့်စေတီလေးတစ်ဆူရှိရာ ဘုရားပွဲတွင် ရွာသူရွာသားတို့က ဇာတ်ပွဲထည့်လိုကြသည်။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးက တရားပွဲသာထည့်လိုသည်။ ဇာတ်ပွဲဆိုလျှင် ထိန်းမနိုင်

သိမ်းမရနှင့် ရွာနာမည်ပျက်မှာစိုး၍ တားမြစ်သည်။ ဘယ်လိုမှမရ။
နောက်ဆုံး ရွာသားတို့၏ဆန္ဒအတိုင်း ဇာတ်ပွဲထည့်ရတော့သည်။

ပထမညမှာပင် မင်းသမီးကိုပိုးရင်း စကားများရန်ဖြစ်ကြ
သဖြင့် ရွာသားသုံးဆယ်ကျော် ခေါင်းကွဲကာ ရဲဌာနမှာ အချုပ်ခံကြ
ရသည်။ သူ့စကားနားမထောင်၍ဖြစ်ရသဖြင့် ဆရာတော်က နောင်
မှတ်မိအောင် အောက်ပါကဗျာလေးရေးပြီး တစ်ရွာလုံး ကမ်းထား
လိုက်ရသောဟူ၏။ ကဗျာလေးမှာ -

ဘုရားလေးငယ်ငယ်၊ ကိုးတောင်ပြည့်တယ် (တည်)
ငယ်သာငယ်၊ တယ်တွယ်တဲ့ဘုရား
လူသုံးဆယ် ခေါင်းတွေကွဲတယ်၊ ရဲဌာနသွား။

ဘာသာရေးလည်ချောင်းဝမှ တရားအတုအယောင်အရိုးစ
နမူနာတစ်ခုကို ထုတ်ပြဝေပန်ခြင်းကဏ္ဍသည် ဤမျှဖြင့် အတန်အသင့်
ပြည့်စုံပေပြီ။ နမူနာမှာ အသေးစားငါးရိုးစလောက်ကိုသာ ထုတ်ပြ
ခြင်းဖြစ်၏။ နောက်ဆုံးအခန်းတွင်ကား အကြီးစားကြက်ရိုးစ၊
ဝက်ရိုးစများကိုပင် ထုတ်ပြရပါဦးမည်။ ဘာသာရေးအတွေးအခေါ်
နှစ်ခုကိုပေးသော မန်လည်ဆရာတော်၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကိုဖော်
ပြရင်းဖြင့် ဤအခန်းကို နိဂုံးချုပ်ပါတော့မည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီး ဘုန်းမီးနေလတောက်ပသော
အချိန်ပင် ဖြစ်၏။ တစ်ရက်တွင် မန္တလေးမှ သံဃာ့ဥသျှောင်ဆရာ
တော်ကြီးများ ကြွရောက်လာပြီး သာသနာရေးကိစ္စတစ်ခုကို
ဖော်ပြပါအတိုင်း ဆွေးနွေးတော်မူကြပါသည်။

“ဦးဇေနရဲ့ မန်လည်နယ်ထဲမှာ ဆရာတော်တစ်ပါး ကိုယ်
တိုင် ငွေအလှူခံပြီး ဘုရားတည်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဦးဇေန
အနေနဲ့ ခေါ်ယူတားမြစ်ပြီး ဆုံးမဩဝါဒ မပေးဘူးလား။”

“အပြည့်အစုံလျှောက်ထားနိုင်အောင် ကပည့်တော်ကို ရက် အနည်းငယ် စုံစမ်းခွင့်ပေးပါဘုရား”

စုံစမ်းပြီး ရက်အနည်း ၁၂ အကြာမှာပင် မန်လည်ဆရာ တော်က သံဃာ့ဥသျှောင်ဆရာတော်ကြီးများအား အောက်ပါ အတိုင်း ပြန်လည်လျှောက်ထားပါသည်။ “ထပည့်တော် စုံစမ်းသိရှိရ သလောက်တော့ ဘုရားတည်နေတဲ့ဆရာတော်ဟာ ကိုယ်ကျိုး မဖက်၊ အများပြည်သူအတွက် ဘုရားတည်တာအမှန်ပါပဲဘုရား၊ ကိုယ်တိုင်အလှူခံတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာလဲ အလှူရှင်များရဲ့သဒ္ဓါကို ငဲ့ပြီး အလှူခံပုံးကို လက်နဲ့ထိရုံပဲထိထားတာပါဘုရား၊ ဆရာတော်က ဒီလိုထိထားမှလဲ အလှူရှင်များက အလှူငွေထည့်ကြတယ်လို့လဲ လေ့လာသိရှိရပါတယ်ဘုရား၊ ဝင်ငွေ၊ ထွက်ငွေများကိုလဲ စာရင်း စစ်နဲ့ နေ့စဉ်စစ်ဆေးတာ တွေ့ရပါတယ်။

“အားလုံး လေ့လာသုံးသပ်ပြီးတဲ့နောက် ထပည့်တော်ရဲ့ သဘောကို လျှောက်ထားရမယ်ဆိုရင် ဘုရားအလောင်းသိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားဘဝက မိဖုရားပေါင်းများစွာနဲ့ ကာမဂုဏ်ခံစားတာကို မကြည့်ဘဲ ဘုရားဖြစ်ပြီး သတ္တဝါဝေနေယျတွေကို ကယ်တင်ချေချွတ် တာကိုကြည့်သင့်သလို ယခုလဲ ဒီဆရာတော် အလှူခံပုံးကို လက်နဲ့ ထိတာကိုကြည့်မနေဘဲ ဘုရားတည်ပြီးတဲ့နောက် မြို့သူမြို့သားများ ကုသိုလ်တရား တိုးပွားတာကိုသာ ကြည့်ကြပါစို့ဘုရား”

မန်လည်ဆရာတော်ကြီး လျှောက်ထားချက်အဆုံးတွင် သံဃာ့ဥသျှောင်ဆရာတော်ကြီးများ စဉ်းစားသုံးသပ်သောအနေ အထားဖြင့် စကားဝိုင်းမှာ အချိန်အနည်းငယ် ငြိမ်သက်တိတ်ဆိတ် သွားပါတယ်။ မန်လည်ဆရာတော်၏လျှောက်ထားချက်ကို သဘော ကျနှစ်ခြိုက်ဟန်လည်း တွေ့ရသည်။ အတန်ကြာမှ ဆရာတော်ကြီး

တစ်ပါးက ဘာသာရေးအတွေးအခေါ်သစ်တစ်ခုကို ရစေနိုင်သော အောက်ပါဩဝါဒစကားကို ပြောကြားရင်းသာသနာရေး ဆွေးနွေးခန်းကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါသည်။

“မန်လည်ဆရာတော်လျှောက်ထားတာလည်း မှန်တန်သင့်မြတ်ပါသည်။ တပည့်တော်များအနေနဲ့ ယခုလိုလာရောက်ဆွေးနွေးခြင်းဟာလည်း အပြစ်ရှာလိုတဲ့အတွက်မဟုတ်ဘဲ ၎င်းဆရာတော်အနာဂတ်ကောင်းကျိုးအတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် လျှောက်ထားရလျှင် တောထဲမှာဆင်ရိုင်းအုပ်များသွားလာ ကျက်စားကြတဲ့အခါ အားအင်ပြည့်စုံတဲ့စွယ်စုံဆင်ကြီးများဟာ ရွှံ့ညှံထူထပ်လှတဲ့ ချောင်းထဲမြောင်းထဲကို ဆင်းပြီး ကြာစွယ်ကြာရင်းများကို စားတတ်ကြပါတယ်။

“ဒီအခါ အားအင်မပြည့်စုံတဲ့ ဆင်ငယ်များဟာ စွယ်စုံဆင်ကြီးကို အတုလိုက်ပြီး ချောင်းထဲမြောင်းထဲဆင်းကြတဲ့အခါ စွယ်စုံဆင်ကြီးများလို ရွှံ့ညှံကိုမရုန်းနိုင်တဲ့အတွက် သေကြေပျက်စီးကြရသလို ယခုဘုရားတည်တဲ့ ဆရာတော်လည်း ကိုယ်ပိုင်သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဓာတ်ခံအားနည်းခဲ့လျှင် ရဟန်းဘဝက လျော့ကျပျက်စီးမှာ စိုးရိမ်တဲ့အတွက် ယခုလို မေတ္တာစေတနာနဲ့ လာရောက်သတိပေးခြင်းဖြစ်ပါတယ်ဘုရား”

အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး၏ ဩဝါဒများမှ အကျိုးရှိသော ဘာသာရေးအတွေးအခေါ်များကို စာရှုသူများကိုယ်တိုင် ထုတ်ယူကြပါရန်တိုက်တွန်းရင်း ဘာသာရေးအတုအယောင်များကို အရေးတကြီးသိသင့်ပုံကို ဖော်ပြရာအခန်းကို ဤမှာပင် နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

“ဘုရားမဖြစ်သေးသမျှ၊ မိမိကိုယ်ကို ဘယ်တော့မှ ပြည့်စုံပြီဟု မအောက်မေ့ပါနှင့်။”

(ပထမ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး ဦးသူရိယ)

“မိမိကိုယ်ကို အမြဲတမ်း ပြုပြင်နေရမည် ဘယ်အချိန်ထိ ပြုပြင်ရမလဲဆိုလျှင် သေသည့်အချိန်ထိ ပြုပြင်ရမည်။”

(အမရပူရ၊ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ဦးဇနက)

“ဆုံးမချင်သူ သဲလုံးအမျှရပါစေဟု ရှင်ရာဟုလာ နှလုံးသွင်းသည်။ သာမဏေငယ် ဆုံးမသော်လည်း နားထောင်မည်ဟု ရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၊ နှလုံးသွင်းသည်။

အပြစ်ပြဆုံးမသူကို ရွှေအိုးပေးသူဟု ဆည်းကပ်ရမည်။

ပန်းပဲဆရာ အထုမခံသော သံတုံးလက်နက်အဖြစ်သို့ မရောက်၊ ဆရာကောင်း အဆုံးအမ မခံသောတပည့်၊ သူတော်ကောင်းမဖြစ်။

တောအရပ်၌ မိဘကင်းသောသားသမီး ကျားစာဖြစ်၏။

သာသနာ၌ သြဝါဒကင်းသောရဟန်း မာရ်နတ်စာဖြစ်၏။”

(ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး ဦးဇာဂရ)

အခန်း (၁) ပြီး၏

x x x x x

အခန်း (၂)

ဘဝတန်ဖိုးနှင့် ဘာသာတန်ဖိုး

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်ကား မဂ်
ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုရကာ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရေးပင် ဖြစ်ပါ၏။
လောက၌ ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်းကလည်း ၎င်းရည်ရွယ်ချက်ကြောင့်
ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးက -

အို လူများတို့၊ ဘုရားသခင်နှင့် ကိုယ်တိုင်မတွေ့လိုက်ကြရ၍
ဘာ ဝမ်းနည်းစရာရှိသလဲ၊ ယခုအခါ ဓမ္မက္ခန္ဓာဘုရားတွေ အများ
ကြီး ရှိသေး၏။ ကံ၊ ပါရမီရှိလျှင် ရလိမ့်မည်ဟူ၍သာ အေးစက်စက်
နေကြလျှင် အများကြီးနစ်နာကြလိမ့်မည်။ စာမတတ်လို့ ဘာ
မတတ်လို့လဲ မလုပ်ကြပါနှင့်၊ ဆရာကောင်းနှင့်တွေ့လျှင် ရနိုင်ပါ
သည်။ သို့အတွက် အို လူများတို့၊ ယခုအခါ ကံ ပါရမီကိုမေးရန်
မလိုပါ။ ရှင်ဘုရင်သားဖြစ်ပြီး အိမ်ရှေ့မင်းသားသည် ရှင်ဘုရင်
ဖြစ်ရန် ဗေဒင်မေးဖို့မလို။

မုတ်ဆိတ်ပျားစွဲသူသည် တခြားသွားပြီးပျားဖွတ်ရန်မလို၊ ရန်သူဝိုင်းထားခံရသူသည် ထွက်ပေါက်သိလျက်ကနဲ့ မထွက်သော်၊ ကံပါရမီချဖွယ်မလို၊ အညစ်အကြေးလူးသူသည် ရေစင်ရှိလျက် မဆေးသော် ရေ၌အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာမလို၊ မိမိကသာ ဖျင်းလို့၊ အ၊လို့၊ န၊လို့ ဖြစ်သည်။ အသေနည်းသေးတယ်လို့သာ ဆိုဖွယ်ကောင်းတော့ ၏။ ကြောက်ကြ၊ လန့်ကြ၊ ထိတ်ကြ။ အို လူများတို့၊ သို့အတွက် တရားအားထုတ်ကြပါကုန်လော့။

ဟူ၍ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရကြောင်းလမ်းဖြစ်သည့် ဝိပဿ နာတရားကို အားထုတ်ကြရန် အရေးတကြီး တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ပါ သည်။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ရဖို့ အားထုတ်ခြင်းမှာ ရလာသော လူ့ဘဝမှ အနှစ်သာရထုတ်ခြင်းတစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အနှစ် သာရ ထုတ်ချင်လာဖို့ရန် ရှေးဦးစွာ လူ့ဘဝတန်ဖိုး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ခြင်း၏တန်ဖိုးတို့ကို သိရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရခဲခြင်းတရားငါးပါး

လူ့ဘဝနည်းတူ ရဖို့ခဲယဉ်းသောအရာငါးမျိုးကို အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၌ မြတ်ဗုဒ္ဓ ဟောကြားထားသည်မှာ ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူ သောအခါကို ရခဲခြင်း၊ လူ့ဘဝကိုရခဲခြင်း၊ သဒ္ဓါတရားရှိသောပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ကိုရခဲခြင်း၊ ရဟန်းဘဝကိုရခဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရခဲခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်။ ဤနေရာတွင် လူ့ဘဝရခဲပုံကိုသာ စာရှုသူများ နားရှင်းသည်အထိ ကြိုးစားရေးသားပါမည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၌ ဟောကြားချက်ကို ပိုပြီးသဘောပေါက်ရန်၊ သံယုတ် ပါဠိတော်၊ နဒသီရူပမသုတ်ကို ဆက်၍ လေ့လာရပါမည်။ ထိုသုတ် ၌ ဗုဒ္ဓဟောကြားထားသည်မှာ -

“ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ ငါဘုရား၏လက်သည်းပေါ်မှာရှိသော မြေမှုန့်နဲ့ ဟောဒီအောက်က ပထဝီမြေကြီး ဘယ်ဟာကများသနည်း”

“အောက်မှာရှိတဲ့ မဟာပထဝီမြေကြီးက အဆမတန်အောင်များပြားလှပါသည်ဘုရား”

“ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ ဟောဒီဥပမာအတိုင်းပဲ၊ လူ့ဘဝကနေ သေပြီးတော့ လူ့ဘဝကိုပြန်ရောက်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ငါဘုရားလက်သည်းခွဲပေါ်ကမြေမှုန့်လောက်ပဲရှိတယ်၊ လူ့ဘဝကသေပြီး အပါယ်လေးဘုံကျရောက်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ဟောဒီ မဟာပထမဝီမြေကြီးအထူလောက်ရှိတယ်” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖန် ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ သုညတဝဂ်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်တွင်လည်း အပါယ်ဘုံသားတို့ လူ့ဘဝရဖို့ခဲယဉ်းပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ဟောကြားထားတော်မူသည်မှာ “ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ အပါယ်ဘုံသားများ လူ့ဘဝတစ်ခုရဖို့ခဲယဉ်းပုံကို ငါဘုရား ဥပမာနှင့်တကွ ဟောကြားတော်မူမယ်၊ ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းလှတဲ့ သမုဒ္ဒရာကြီးထဲမှာ အနှစ်တစ်ရာမှ ရေပေါ်ကို ခေါင်းလေးတစ်ခါပေါ်တဲ့ လိပ်ကန်းကြီးတစ်ကောင်ရှိတယ်၊ အဲဒီသမုဒ္ဒရာကြီးထဲကို အပေါက်တစ်ပေါက်သာ ဖောက်ရသေးတဲ့ နွားလှည်းက ထမ်းပိုးတစ်ချောင်းကို ပစ်ချလိုက်ရမယ်။

ထမ်းပိုးကလည်း လေတိုက်ရာအရပ်လေးမျက်နှာ မျောချင်ရာမျောနေမယ်။ လိပ်ကန်းကြီးကလည်း အနှစ်တစ်ရာပြည့်ရင် သူပေါ်ချင်ရာမှာ ပေါ်မယ်၊ လိပ်ကန်းကြီးကလည်း အနှစ်တစ်ရာပြည့်လို့ ရေပေါ်ကိုပေါ်လာတဲ့အချိန်လည်း ဖြစ်ရမယ်။ အရပ်လေးမျက်နှာ မျောချင်ရာမျောနေတဲ့ ထမ်းပိုးကလည်း လိပ်ကန်းကြီးရဲ့

ပေါ်လာတဲ့ ဦးခေါင်းနဲ့တည့်တည့်နေရာရောက်နေရမယ်၊ ပိုပြီး ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ဖြစ်ရမှာက တစ်ပေါက်ထဲသာ ဖောက်ထားတဲ့ ထမ်းပိုးက အပေါက်ထဲကို လိပ်ကန်းကြီးရဲ့ ဦးခေါင်းဟာ တည့်တည့် မတ်မတ်ဝင်သွားဖို့ဆိုတဲ့ အရာဟာ လွယ်လွယ်ကူကူဖြစ်နိုင်ပါ့မလား ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့”

“ဤသို့ဖြစ်ဖို့ရန် အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းလှပါသည်ဘုရား”

“ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ အပါယ်ဘုံသားများ လူ့ဘဝတစ်ခု ရဖို့ရာကတော့ ယခု ငါဘုရားဟောကြားတဲ့ဥပမာထက် အဆပေါင်း များစွာ ခဲယဉ်းလှသည် ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့” ဟူ၍ ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤဟောကြားချက်သုံးခုလုံးကို ပေါင်းကြည့်လိုက် ပါမှ လူ့ဘဝရဖို့ခဲယဉ်းပုံကို ပိုမို၍ သိလာရပါသည်။

ဗုဒ္ဓတရားနှင့် တရုတ်ပြည်လူဦးရေ

“ဤနေရာတွင် လောကီလောကုတ္တရာ အတန်ငယ် ဗဟု သုတရှိသော ရဟန်းတစ်ပါးက အောက်ပါမေးခွန်းကို စာရေးသူ အား မေးလာခဲ့ပါသည်။

“အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားက အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မှာ လူ့ ဘဝရခဲတယ်လို့ ဟောကြားထားတာလဲ တပည့်တော်တွေဖူးပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ယခု တရုတ်ပြည်မှာကျတော့ မိသားစုတစ်ခုမှာ ကလေး တစ်ယောက်ထက်ပိုမယူဖို့ လူဦးရေကန့်သတ်နေတာကို တပည့် တော် သတင်းစာမှာ ဖတ်ရတယ်ဘုရား၊ အဲဒီတော့ လူ့ဘဝရခဲတယ် ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓဟောကြားချက်ဟာ ယခုခေတ်အနေနဲ့ မှန်ပါဦးမလား ဘုရား”

ထိုရဟန်းတော်၏မေးခွန်းကို စာရေးသူက ယခုကဲ့သို့ ဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

“မြတ်စွာဘုရားရဲ့ပါဠိတော်ဟောစဉ်တိုင်းမှာ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တရားတော်မှန်သမျှ အမြဲတမ်း အလုံးစုံပြည့်စုံစင်ကြယ်တယ်ဆိုတဲ့ ဟောကြားချက်ကလေး အမြဲလိုလိုပါပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ဗုဒ္ဓရဲ့ဟောကြားချက်တိုင်းဟာ ဘယ်ခေတ်ကိုရောက်ရောက် မှန်ကန်နေမှာပဲ။ ယခုလဲ သုံးသပ်ကြည့်ကြရအောင်။ လောကမှာ အနည်းအများဆိုတာ ဘေးကအရာနဲ့နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မှ ပေါ်လွင်ထင်ရှား အမှန်ကိုရောက်ပါတယ်။ ဥပမာ ဒေါ်လာ သန်းတစ်ရာချမ်းသာတဲ့လူတစ်ယောက်ကိုသာတွေ့ဖူးရင် ဒီလူသာလျှင် အချမ်းသာဆုံးလို့ ထင်မိနေမှာ၊ နောက်တော့ ဒေါ်လာဘီလီယံ ထောင်နဲ့ချီပြီးချမ်းသာတဲ့သူကိုတွေ့တော့မှ ဒေါ်လာသန်းတစ်ရာဆိုတာ နည်းနည်းလေးပါလားလို့ ဝန်ခံရသလို အခုလဲ ကမ္ဘာလူဦးရေတစ်ခုထဲကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ လူတွေအများကြီးပေါ့။

ဒါပေမယ့် အပါယ်ဘုံသားတွေနဲ့ယှဉ်ကြည့်လိုက်မှ လူဦးရေဟာ ဘာမှမရှိပါလားဆိုတာ ပေါ်လွင်သွားတယ်။ ဘာဝနာဒီပနီမှာ လယ်တီဆရာတော်က လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဆိုတဲ့ သုဂတိဘုံသားတွေဟာ ဝရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်လို့ခေါ်တဲ့ ဒုဂ္ဂတိဘုံသားတွေနဲ့ စာလိုက်လျှင် ဘယ်လောက်ထိနည်းပါးသွားသလဲဆိုတာ အခုလို ဥပမာပေးပြီး ရေးသားထားတယ်။

နှိုင်းယှဉ်၍ကြည့် နည်းမှန်းသိ

လူဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံဟူသော သုဂတိ ၂၇ ဘုံမှ သတ္တဝါတစ်ယောက်လျှင် အပါယ်လေးဘုံတို့မှ သတ္တဝါအသင်္ချေကျထား၍

နှိုင်းယှဉ်သည်ရှိသော် သုဂတိ ၂၇ ဘုံ၌ သတ္တဝါတွေ ကုန်လေရာ၏။ အပါယ်လေးဘုံရှိ သတ္တဝါကား မကုန်လေရာ၊ ဤမျှလောက် အပါယ်လေးဘုံသည် အသိုက်အအုံကြီးမားလှ၏ တဲ့။ သုံးနှုန်းသွားတဲ့ အသင်္ချေရဲ့ အရေအတွက်ကို အနည်းငယ်ပြောပြပါမယ်။ အသင်္ချေရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုက ရေတွက်လို့မရအောင် များပြားတယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

အသင်္ချေရဲ့ အရေအတွက်ကို မှန်းဆလို့ရအောင် ရှေးဆရာများက ယခုလိုရေးသားထားကြပါတယ်။ အလျား ၁၂မိုင်၊ အနံ ၁၂မိုင်၊ အမြင့် ၁၂မိုင်ရှိတဲ့ ဂိုထောင်ကြီးထဲကို သေးငယ်တဲ့ မုန်ညှင်းစေ့လေးများကို အပြည့်ထည့်ထားရပါမယ်။ အနှစ်တစ်ရာနေမှ မုန်ညှင်းစေ့တစ်စေ့ကိုသာ ထုတ်ပစ်ရပါမည်။ အဲဒီလိုထုတ်ပစ်တဲ့ အခါမှာ ဂိုထောင်ကြီးထဲက မုန်ညှင်းစေ့တွေသာ ကုန်သွားမယ်။ အသင်္ချေရဲ့ အရေအတွက်ဟာ မကုန်သေးဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အပါယ်ဘုံသားတွေနဲ့ ယှဉ်ကြည့်မှ လူ့ဘဝရခဲပုံဟာ ပေါ်လွင်လာပါတယ်ဟု ငှင်းရဟန်းတော်အား ဖြေကြားခဲ့ရပါတယ်။

ဤနေရာတွင် ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာလာ လူတိုင်းသိသင့်သောလူလေးမျိုးကိုလည်း ဖော်ပြရန်သင့်သဖြင့် စာအရသာပိုမိုပေါ်လွင်စေရန် ရဲစခန်းမှူးတစ်ဦး၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်နှင့်အတူ ပူးတွဲဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

လူတိုင်းသိသင့်သော လူလေးမျိုး

တစ်နေ့တွင် စခန်းမှူးတစ်ယောက်သည် တရားခံတစ်ဦးကို ဖမ်းရန်အတွက် အိမ်တစ်အိမ်၏ဘေးတွင် အသင့်စောင့်နေရင်း အိမ်ပေါ်ဆွမ်းကျွေးမှ ဟောကြားနေသော ရဟန်းတော်တစ်ပါး၏

လူလေးမျိုးတရားကို အလိုလိုနာယူမိလျက်သား ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ၎င်းလူအမျိုးမျိုးမှာ ၁။ လူ့ငရဲသား ၂။ လူ့တိရစ္ဆာန် ၃။ လူ့ပြိတ္တာ ၄။ လူ့ပရမတ္ထ တို့ဖြစ်ပေသည်။

လူ့ငရဲသားဆိုသည်ကား ငရဲသို့ကျရောက်နေကြရသော သူများသည် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တစ်ခုမှ အားထုတ်ခွင့်မရဘဲ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုကို စက္ကန့်မလပ်ခဲနေကြရသကဲ့သို့ တစ်ချို့လူကား ဖြစ်ရပါ၏။ သို့သော် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တစ်ခုမှ အားထုတ်ခွင့်မရဘဲ သတ်မှု၊ ခိုးမှု စသည်များကြောင့် ထောင်တန်းကျကာ နေ့စဉ်အနှိပ်စက် အညှဉ်းပန်းခဲနေကြရသောသူများကို လူ့ငရဲသား ဟုခေါ်ရသည်။

လူ့တိရစ္ဆာန်ဟူသည် တိရစ္ဆာန်များသည် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တစ်ခုမှမပြုလုပ်ဘဲ အိပ်၊ စား၊ ကာမ သုံးမျိုးကိုသာ အားထုတ်ပြုလုပ်ရင်း တစ်ဘဝဆုံးသွားသကဲ့သို့ တစ်ချို့လူကားဖြစ်ရပါ၏။ သို့သော် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတစ်ခုမှ မပြုလုပ်ဘဲ အိပ်၊ စား၊ ကာမ သုံးမျိုးဖြင့် တစ်ဘဝဆုံးသွားရသောသူများကို လူ့တိရစ္ဆာန် ဟု ခေါ်ရသည်။

လူ့ပြိတ္တာဟူသည်ကား သရဲ၊ တစ္ဆေဟု ခေါ်ဆိုနေကြသော ပြိတ္တာများသည် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တစ်ခုမှ အားမထုတ်နိုင်ပဲ ဝမ်းရေးလေးအတွက် ရှာဖွေစားသောက်ရင်း တစ်ဘဝဆုံးရသကဲ့သို့ တစ်ချို့လူကား ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တစ်ခုမှ အားမထုတ်နိုင်ဘဲ ဝမ်းရေးလေးအတွက် ရှာဖွေစားသောက်ရင်း တစ်ဘဝဆုံးရသူများကို လူ့ပြိတ္တာဟု ခေါ်ရသည်။

လူ့ပရမတ္ထ ဆိုသည်ကား သူများတန်းတူ၊ စီးပွားရေးကို လည်း အတန်အသင့် ရှာနိုင်၏။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာသုံးပါးကို

လည်း တတ်နိုင်သလောက် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်သူကိုသာလျှင် လူ့ပရမတ္ထ လူစစ်စစ်ဟု ဆိုရသည်။ တရားနာပရိသတ်များလည်း မိမိကိုယ်ကို လူလေးမျိုးထဲတွင် မည်သည့်ထဲ၌ ပါဝင်နေသည်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ လူ့ပရမတ္ထထဲပါအောင် ကြိုးစားကြဖို့ တိုက်တွန်း ရင်းအောက်ပါလင်္ကာလေးဖြင့် တရားဟောဆရာတော်က တရား ကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါသည်။

“လူနဲ့တိရစ္ဆာန်၊ ခြားနားဟန်၊ နှစ်တန်သိရမည်။
 အိပ်စားကာမ၊ သိရုံမျှ၊ မှတ်ကြလူမပီ
 အကုသိုလ်ပယ်၊ ကုသိုလ်ဆွယ်၊ တကယ်လူပီသည်
 လူမပီက၊ အပါယ်ကျ၊ ဒုက္ခမလွတ်ပြီ၊
 လူပီလေက၊ ချမ်းသာရ၊ ရောက်ရန်ဗွန်ဆီ။”

တရားဟောဆရာတော်က တရားနိဂုံးချုပ်၍ ပြီးသွားသော် လည်း၊ အတွေးနယ်ချဲ့၍ မပြီးသေးသူကား အိမ်အောက်မှ တရား နာမိသွားသော စခန်းများပင်။ မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရာမှ လူတိရစ္ဆာန်ထဲ ပါဝင်နေကြောင်း ရှင်းရှင်းကြီးသိသွားရာ၊ သံဝေဂ ဉာဏ်များရပြီး ထိုနေ့ကစ၍ အသောက်အစား အပျော်အပါးများ ကိုဖြတ်ကာ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာများကို စွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးစားအား ထုတ်သောအခါမှပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းသိသင့်သော ဘာသာ ရေးပြဿနာကြီးတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာပါတော့သည်။

ကုသိုလ်လုပ်မှ ရာထူးကျ

ထိုသို့ ကုသိုလ်တရားများကို ပြုစုအားထုတ်ရင်းမှ တစ်နေ့ တွင်အပြစ်တစ်ခုဖြင့် စခန်းများရာထူးမှ လျော့ကျသွားပါတော့သည်။ ထိုအခါ စခန်းများ၏စိတ်ထဲတွင် အတွေးအခေါ်မှားများ ဝင်ရောက်

လာပါတော့သည်။ “ငါဟာ အရင်ကတိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်လို နေတုန်းကတော့ ဘာမှမဖြစ်ဘဲ၊ အခုလို ကုသိုလ်တရားကိုကြိုးစား အားထုတ်မှ ရာထူးကျရတယ်၊ ငါရာထူးကျတာ ဒီကုသိုလ်တရား တွေကြောင့်များ ဖြစ်နေမလား” စခန်းမှူး၏ အတွေးမှားပြဿနာ ကား နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်ပေ၊ သဘာဝကျကျ စိတ်ကျေနပ်အောင် သာ အဖြေမပေးနိုင်လျှင် ဘာသာအယူပင် ပြောင်းသွားနိုင်ပေ သည်။

ထိုစခန်းမှူး ကံကောင်းပါ၏။ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် စွယ်စုံရ သော ဓမ္မဒူတ အရှင်ပညာဇောတကို မေးမိလျက်သား ဖြစ်သွား သောကြောင့်သာ စခန်းမှူးအတွက်ရော၊ ကျန်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အတွက်ပါ မှတ်သားစရာကောင်းသော အဖြေတစ်ခုကို ရခဲ့ခြင်း ပင်။ ဆရာတော်၏အဖြေကို ဤဌ်အပြည့်အစုံ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

“စခန်းမှူးဒါယကာကြီးရဲ့မေးခွန်းကို ဘုန်းကြီးက စကားပုံ လေးတစ်ခုနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး ဖြေပါမယ်၊ အဲဒီစကားပုံလေးက ဗောဓိပင် ပျိုးတော့ ခြေကျိုးရ ဗောဓိကိုင်းချိုးတော့ ရွှေအိုးရတဲ့။ ဗောဓိပင်ပျိုး တော့ ခြေကျိုးရဆိုတာ အမျိုးသားတစ်ယောက်ဟာ အများသူငါ ကုသိုလ်ပွားဖို့အတွက် ဗောဓိပင်စိုက်ပျိုးတယ်၊ အဲဒီလို ဗောဓိပင်ပျိုး တဲ့အခါကျမှ တိုင်တစ်လုံး ခြေထောက်ပေါ်ပိကျပြီး ခြေကျိုးသွားရ တယ်၊ အပေါ်ယံအမြင်တော့ ကုသိုလ်လုပ်လို့ ခြေထောက်ကျိုးရ သလို ဖြစ်သွားတာပေါ့၊ တကယ်ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။

အဲဒီအမျိုးသားဟာ တကယ်လို့ ဗောဓိပင်ပျိုးတဲ့ကုသိုလ်သာ မလုပ်ဘူးဆိုရင် သူဟာ သေကိုသေရမှာ၊ သေရမယ့်အကုသိုလ်ကံ ရှိနေတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဗောဓိပင်ပျိုးတဲ့ကုသိုလ်ကို အားထုတ်လိုက်တဲ့ အတွက် သေရမယ့်ဆိုးကျိုးကနေ ခြေထောက်ကျိုးရတဲ့ဆိုးကျိုးကို

လျော့သွားတာပေါ့။ အခု စခန်းမှူးဒါယကာကြီးလည်း ကုသိုလ်
တရားတွေကို မကြိုးစားဘဲ အရင်အတိုင်းသာ ဆက်နေမယ်ဆိုလျှင်
အသက်သလောက်အောင် ဆိုးကျိုးခံစားရမှာ သေချာနေပြီ။

ဒါပေမယ့် လူလေးမျိုးတရားကို ရုတ်တရက်နာကြားလိုက်ရ
တာကြောင့် ကုသိုလ်တရားတွေကို အချိန်မီအားထုတ်နိုင်လို့ သေ
မယ့်ဆိုးကျိုးကနေ ရာထူးကျတဲ့ဆိုးကျိုးထိ လျော့သွားတာပေါ့။
ဗောဓိကိုင်းချိုးတော့ ရွှေအိုးရဆိုတဲ့စကားကို ဆက်ရှင်းပါဦးမယ်။
အမျိုးသားတစ်ယောက်ဟာ ဘုရားနဲ့မခြား အများကိုးကွယ်နေကြ
တဲ့ ဗောဓိပင်က အကိုင်းတစ်ကိုင်းကို ချိုးပစ်လိုက်တယ်။ အဲဒီလို
ချိုးပစ်လိုက်ခါမှ ဗောဓိပင်ပေါ်က ရွှေအိုးတစ်လုံးကျလာပြီး ရသွား
လို့ ချမ်းသာသွားသတဲ့။ ဒီစကားပုံလေးမှာလည်း အပေါ်ယံကြည့်
မယ်ဆိုလျှင်တော့ အကုသိုလ်လုပ်ခါမှ တောင်းကျိုးပေးပြီး ချမ်းသာ
သွားသလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ အမှန်ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။

အဲဒီအမျိုးသားဟာ တကယ်လို့ ဗောဓိပင်ကိုင်းချိုးတဲ့ အကု
သိုလ်သာ မလုပ်ဘူးဆိုလျှင် ရွှေအိုးအလုံးပေါင်း မရေမတွက်နိုင်
အောင်ရရှိမယ့် ကုသိုလ်ကံတွေရှိနေတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗောဓိကိုင်းကို
ချိုးတဲ့အကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်မိတဲ့အတွက် ကုသိုလ်အကျိုးတွေလျော့
သွားပြီး ရွှေအိုးအလုံးများစွာမရတော့ဘဲ၊ တစ်လုံးသာရတော့တာ
ပေါ့။ အကုသိုလ်နဲ့အကျိုးပေးတယ်ဆိုတဲ့သူများ ဒီဒုတိယစကားပုံ
လေးကို သင်ခန်းစာများများယူသင့်ပါတယ်။

ဆရာတော်၏ သဘာဝကျလှသောအဖြေကြောင့် စခန်းမှူး
ကြီးလည်း တစ်သက်ပတ်လုံး လှူပရမတ္ထဖြစ်ရန် ကြိုးစားနေထိုင်
သွားခဲ့ပါသည်။ ကံ၏အကျိုးပေးပုံအကျယ်ကို ဗေဒင်နက္ခနှင့် ကမ္မ
သကတာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအခန်းတွင် စာတွေ့လက်တွေ့နည်းမျိုးစုံဖြင့်

ရှင်းလင်းပါဦးမည်။ ဤမျှငုံလာက်ဆိုလျှင် စာရှုသူများ လူ့ဘဝ
တန်ဖိုးကို ကျကျနန သဘောပေါက်လက်ခံလောက်ပေပြီ။ ဤနေရာ
၌ နောက်ကျမှသိရသော တန်ဖိုးသုံးခုကိုလည်း သိထားသင့်ပြန်
ပါ၏။ ၎င်းသုံးခုမှာ -

နောက်ကျမှသိရသော တန်ဖိုးသုံးခု

ကျန်းမာရေးတန်ဖိုးကို မကျန်းမာသောအခါကျမှ သိသည်
လွတ်လပ်ရေးတန်ဖိုးကို သူ့ကျွန်ဘဝရောက်မှ သိသည်။

လူ့ဘဝတန်ဖိုးကို ငရဲပြည်ရောက်မှသိသည်။

လူ့ဘဝတန်ဖိုးကို ငရဲပြည်ရောက်မှသိသည်ဟုဆိုခြင်းမှာ ဒု၊

သ၊ န၊ သော ငရဲသားများကြောင့်ဟု ဆိုရပါမည်။ ကောသလမင်း
ကြီးသည် တစ်နေ့တွင် လင်ရှိမယားတစ်ယောက်ကို မတရားသော
နည်းဖြင့်ရရန် ကြံစည်နေရာ ညသန်းခေါင်ယံထိ ရောက်သွားတော့
သည်။ ညသန်းခေါင်ရောက်သည်နှင့် ဒု၊ သ၊ န၊ သော ဟူသော
အသံကြီးလေးမျိုးကို ကြားရသဖြင့် တစ်ညလုံး အိပ်မပျော်နိုင် ဖြစ်
ခဲ့ရပါသည်။ မိုးလင်း၍ ဘာအခါမှ မလ္လိကာဒေဝီ၏ အကြံပေးမှု
ဖြင့် ဘုရားထံမှောက် အရောက်သွားကာ ညက အသံနက်ကြီးများ
အကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါသည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက -

ဤအသံနက်ကြီးလေးခုသည် အသင်မင်းကြီး၏ အသက်

အန္တရာယ်အတွက်မဟုတ်၊ လူ့ဘဝစာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ကျ
လွန်ကြသော သူဌေးသားလေးယောက် လောဟကုမ္ဘိငရဲအိုးသို့ ကျ
ရောက်ရာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာမှ အိုးနှုတ်ခမ်းပေါ်သို့ ခေါင်းလေး
တစ်ခါသာ ပေါ်နိုင်သည်။ ထိုသို့ပေါ်ချိန်ကလေးတွင် မိမိတို့၏
မိုက်ပြစ်များ၊ လူ့ဘဝတန်ဖိုးများကို ပြောဆိုကြရာ ဆုံးအောင်မပြော

နိုင်ဘဲ' တစ်ယောက်လျှင် စကားတစ်လုံးစီသာပြောဆိုပြီး ငရဲအိုးတွင် ပြန်၍ နစ်ကြရသည်ဟု ရှင်းပြတော်မူပါသည်။ ၎င်းအသံလေးမျိုး တွင် သောဟူသောစကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်မှာ -

ငရဲပြည်မှ နောင်တသံ

“သောဟံနန္ဒကုတောဂန္ဓာ၊ ယောနိလဒ္ဓါနမာနုသိ။

ဝဒညျသီလ သမ္ပန္နော၊ ကာဟာမိကုသလံဗဟံ။”

ငါသည် ဤငရဲဘေးကြီးမှလွတ်မြောက်၍ အလွန်ရခဲသော လူ့ဘဝကို ပြန်၍ များရခဲ့လျှင် သူတော်ကောင်းများ၏ တရားကို လည်း ကောင်းစွာ နာယူပါမယ်။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလကိုလည်း ပြည့်စုံအောင် စောင့်ထိန်းပါတော့မယ်။ ကုသိုလ်တရားမှန်သမျှ အလုံးစုံကို ကြိုးစားအားထုတ်ပါတော့မည်။

ဘုရားရှင်၏ကျေးဇူးကြောင့် ငရဲပြည်မှ နောင်တသံကို ဖတ် ရှုကြားနာကြရသော စာရှုသူများသည် လူ့ဘဝတန်ဖိုးကို လူ့ဘဝမှာ ပင် စောစောစီးစီးသိရသဖြင့် ကျေးဇူးများလှပါသည်။ ထို့ကြောင့် လည်း အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီးက -

“အကယ်၍သာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါသည်

လူ့ရွာထင်ရှား၊ မပွင့်ငြားက

ဤကားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှင့်၊

ထိုထိုဘုံဘဝ၊ မသိရ၊ များလှအပြစ်တွေ

ယခုခါသော်၊ မြတ်ဇီနော်သည်

ပွင့်ပေါ်ထင်ရှား၊ ဟောညွှန်ကြား၍

ဤကားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှင့်

ထိုထိုဘုံဘဝ၊ သိကြရ၊ များလှကျေးဇူးပေ။”

ဟု စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤမျှဖြင့်ဆိုလျှင် လူ့ဘဝတန်ဖိုးကို ကောင်းစွာသိနိုင်ပေပြီ။ လူ့ဘဝတန်ဖိုးကိုသိပြီးနောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရခြင်း၏တန်ဖိုးကိုလည်း သိဖို့လိုအပ်ပါသည်။ အရာဝတ္ထုတစ်စုံတစ်ရာ၏ တန်ဖိုးအကြီးအသေးမှာ မိမိသိနားလည်မှုအတိုင်းအတာကိုကြည့်၍ ကွဲပြားသွားရသည်။ စာရေးသူတို့ အမရပူရနယ်မှ ယာသမားတစ်ယောက်သည် ဥသျှစ်သီးအလုံးကြီးခန့်ရှိသော ကျောက်စိမ်းတစ်လုံးကို တစ္ဆန်းတစပေါ်နေသဖြင့် လှည်းသွားလမ်းမှ တူးဖော်ရရှိသွားခဲ့သည်။

ထိုကျောက်စိမ်းကို ကျောက်ပွဲစားက ငါးသိန်းပေးကာ ဝယ်သွားခဲ့ရာ ငွေတန်ဖိုးရှိသောအချိန်ဖြစ်သဖြင့် ထိုယာသမားမှာ ရူးမဲတတ် ဝမ်းသာခဲ့ရသည်။ တစ်ဖန် ကျောက်ပွဲစားက ကျောက်တွင်းပိုင်ရှင်ကိုပြန်ရောင်းရာ သိန်းငါးဆယ် ရသွားပြန်သည်။ ထိုကျောက်တွင်းပိုင်ရှင်က တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ ပြန်ရောင်းသောအခါ၌ကား သိန်းငါးရာထိရသွားကြောင်း ကြားသိကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်စုံတစ်ရာ တန်ဖိုးအကြီးအသေးမှာ မိမိသိနားလည်မှု အတိုင်းအတာကိုကြည့်၍ ကွဲပြားသွားရသည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါ၏။

ထိုအချက်ကိုကြည့်၍ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးက မဃဒေဝလင်္ကာသစ်တွင် -

“ရတနာဟူတုံ၊ တစ်စုံတစ်ခု၊ ဝတ္ထုအမျိုး၊ ဖိုးအနက်ပြည့်
 ပြည်တန်မုည့်လည်း၊ သုံးမည့်သူက၊ သုံးမကျလျှင်
 မြေမှထင်စွာ၊ ကြက်ယက်ရာ၌၊ ရတနာပတ္တမြား၊
 ပေါ်သော်လားသို့၊ သုံးစားမဝင်၊ ကဲမထင်ဘူး။”

ဟု စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပတ္တမြားရတနာက ပြည်တန်လှအောင် တန်ဖိုးရှိပေါ်သော်လည်း တွေ့ရှိသောသူက တိရစ္ဆာန် ကြက်

တစ်ကောင်ဖြစ်နေရာ ပြည်တန်ပတ္တမြားကို ခြေနဲ့ယက်ကန်ပစ်ပြီး ဆန်ကွဲစေ့ကိုသာ မြိန်ရေယုတ်ရေစားသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမှာလည်း ပတ္တမြားရတနာနှင့်တူသော ဗုဒ္ဓဘာသာကိုစွန့်ပစ်ပြီး ဆန်ကွဲစေ့နှင့်တူသော မဖြစ်စလောက် အထောက်အပံ့လေးများကို မက်မောကာ ဘာသာခြားတို့ လက်ဝယ်၌ ဒုက္ခဖြစ်နေရသည်ကို ရင်မောဖွယ်ရာ မြင်နေရပါ၏။

စာရေးသူတို့ ရွှေပြည်သာမြို့မှ အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ဖြစ်ရပ်ကလည်း ယခုစာရေးနေဆဲအချိန်ထိပင် စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကြီးစွာ ဖြစ်ရပါသည်။ ကာမဂုဏ်၏ဆွဲဆောင်မှုကြောင့် ဘာသာခြား၊ လူမျိုးခြားတစ်ယောက်ကို ယူလိုက်ရာ မိမိတို့ဗုဒ္ဓဘာသာကိုစွန့်ကာ ဘာသာခြားအယူကိုလည်း ယူရသည်။ ဒါတင်မက နေ့ရောညရော အရိုက်အနှက် အညှဉ်းဆဲခံရသဖြင့် အညိုအမည်များပင် စွဲနေကြောင်း ကျောင်းအမကြီးတစ်ဦး လာလျှောက်ထားသဖြင့် သေချာသိလိုက်ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အပေါင်းတို့ ဤနေရာမှနေ၍ လေးလေးနက်နက် တိုက်တွန်းပါရစေ။ မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်မှာပင် တန်ဖိုးရှိပြီး ဘာသာရေးအတွေးအခေါ်များ အိပ်ပျော်မနေကြပါနှင့်။ တရားတွေနာ၊ စာပေမျိုးစုံ ကြည့်ရှု၍ ဘာသာအားလုံးနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာပြီး တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါဟု အလေးအနက် သတိပေးပါ၏။

မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ သာမန်အချိန်တွင်ကား မကွဲပြားပေ။ ကွဲပြားသောအချိန်ကား ဘာသာခြားနှင့်အိမ်ထောင်ပြုသောအချိန်၊ ဘာသာခြားက လာဘ်လာဘနှင့် မြူဆွယ်လာသောအချိန်ပင်ဖြစ်ပါ၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် မိရိုးဖလာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမှာ ဘာသာခြားနောက် ကောက်ကောက်ပါ
အောင် ပါသွားသော်လည်း တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမှာ မိမိ
ဘာသာ၌ မယိုင်မလဲ ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်နိုင်ကြပေသည်။

ရှိုသင့်သော ဘာသာရေးခံယူချက်

ကိုယ့်ဘာသာ ထွန်းကားစေလိုလျှင် သူ့ဘာသာရေးကို မနှိပ်
စက်နှင့်၊ သူ့စကားနှင့် သူ့ဘာသာတရားကိုနားလည်မှု ကိုယ့်ဘာ
သာတရားထွန်းကားရန် လုပ်နိုင်၏။ ကိုယ့်ဘာသာတရားမှာ ကိုယ့်
စီးပွားရေးနှင့် ကိုယ့်ကျက်သရေ တည်နေ၏။ (ဖရင်ကလင်)

ဘာသာတရားဟူသမျှသည် တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးသော
အကြောင်းများကြောင့် ကြည်ညိုလေးစားထိုက်သည်ချည်း ဖြစ်၏။
သို့ရာတွင် ဘာသာဝင်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိ၏ဘာသာ
တရားကို အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်စဉ် အခြား
ဘာသာဝင်များ၏ ဘာသာတရားများကိုလည်း မြင့်မားအောင်
ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရ၏။

(အသောကမင်းကြီး၏ ကျောက်စာပိုဒ်တစ်ခုကို အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် နေဇူး
ဘာသာပြန်သည်)

သဝေဟိတေ (ပါသံဃာ) သံယမံစ၊ ဘဝသုမိ စက္ကဆံတိ။

အမှန်အားဖြင့် အားလုံးသော ဘာသာအယူဝါဒတို့သည်
မကောင်းမှုကို မပြုမိစေရန် စောင့်စည်းခြင်း၊ စိတ်၏
စင်ကြယ်ခြင်း ကို အလိုရှိကြ (ညွှန်ပြကြ)သည်သာ ဖြစ်၏။

(အသောကမင်းကြီး၏ ကျောက်စာပိုဒ်တစ်ခုကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဘာသာ
ပြန်သည်)

ဖော်ပြပါ လမ်းညွှန်ချက်တို့ကို ရရှိထားသဖြင့်လည်း စာရေးသူ၏ ဘာသာရေးခံယူချက်မှာ ဘာသာအယူဝါဒဟူသမျှ အနည်းနှင့်အများ သတ္တဝါတွေကောင်းကျိုးအတွက် ပေါ်ထွန်းလာသည်ဟူ၍ပင်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ ဘာသာတရားတစ်ခု၏တန်ဖိုးကို တိုင်းတာသောပေတံ သို့မဟုတ် စံတစ်ခုကို ဖော်ပြပါမည်။ ဘာသာတရားတစ်ခု၏တန်ဖိုးတိုင်းနည်းကို ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က သူ၏ ထေရဝါဒအုတ်မြစ်ကျမ်းစာ၊ စာမျက်နှာ (၁၇)တွင် ဤသို့ ဖော်ပြထားသည်။

ဘာသာတရားတစ်ခုသည် အထက်ဖော်ပြပါ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် ပူးပေါင်းထားသော ကိလေသာစရိုက်ဆိုးများကို မသိစိတ်အဖြစ်မှ မည်မျှသောအတိုင်းအတာအထိ ဖယ်ရှားနိုင်စွမ်းရှိသနည်း။ ဤအချက်အပေါ်မူတည်၍ ယင်း၏တန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်ရ၏ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ၎င်းနည်းနာနိဿယအတိုင်း ဟိန္ဒူဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းလာသော ဂုရုကြီး ဦးဂိုအင်ကာက ဗုဒ္ဓအယူဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍ ယခုလို မှတ်ချက်ချခဲ့ဖူးသည်။

“ကိုယ်တွင်းကိလေသာကို ပယ်ခွာနိုင်တာကတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်တစ်ခုပဲရှိတယ်” ✓

၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၁၆ ရက်နေ့က သာမန်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဖြစ်သာမက ရဟန်းတစ်ပါးအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိလာသော ပြင်သစ်သတင်းစာဆရာကြီး မစ္စတာ ရီနိုလာပေါလ်ကလည်း-

[“လူသားတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သင့်သည်။ လူသားတိုင်းက ဗုဒ္ဓ၏ မြတ်သောတရားဓမ္မကို သက်ဝင်ယုံကြည်လာကြလျှင် ကမ္ဘာကြီးသည် ပို၍ကောင်းမွန်လာမည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး ခေါင်းလောင်းသံများ ပိုမို မြည်လာမည်။”]

ရွှေပြည်သာ

ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုသည်မှာလည်း လော
 ဘာ ဒေါသစသော ကိလေသာများ နည်းပါးမှသာ ဖြစ်နိုင်သော
 ကြောင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်များသည် ကိလေသာငြိမ်းကြောင်းတရား
 များဖြစ်ကြောင်းကို အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးဖြင့် ထောက်ခံလိုက်ခြင်း ဖြစ်
 ပါ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များကြောင့်လည်း မြန်မာပြည်သူ
 တို့အား တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ တိုက်တွန်း
 ရခြင်းဖြစ်ပါ၏။ ရန်ကုန်မှာဟောကြားသော တရားပွဲတစ်ပွဲတွင်
 ဝေဘူဆရာတော်ကြီးက “နောင်တစ်ချိန်မှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ် သာ
 သနာ့ဆွေမျိုး ဧည့်သည်တွေ အများကြီးလာကြလိမ့်မယ်ဗျ။ မခေါ်ဘဲ
 နဲ့ကို လာကြမှာပါ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားအရသာတွေ ခံစားဖို့ပေါ့။
 အိမ်ရှင် မြန်မာများကသာ တရားနဲ့ဧည့်ခံနိုင်အောင် အသင့်ပြင်
 ထားကြဗျ” ဟူ၍ အနာဂတ်သာသနာ ကြီးပွားတိုးတက်မည့်ကိန်းကို
 ကြိုတင်ဟောကြားပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁၇

၁၈

ယခုလည်း ဆရာတော်ကြီးမိန့်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်းပင်
 ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ တရားရိပ်သာများမှာ နိုင်ငံခြားသားများနှင့်သာ
 ပြည့်နှက်နေပါတော့သည်။ မြန်မာပြည်တွင်သာမက ကမ္ဘာအရပ်ရပ်
 မှာပင် ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကို တလေးတစား လေ့လာဆည်းပူး
 နေကြလေပြီ။ [လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာဆိုင်ရာ
 ကျမ်းစာများကို အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံကြီးများက
 မိမိတို့ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာစာပေဖြင့် လေ့လာနေကြသလို]

[အမေရိကန်ပြည်၊ ကာလီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်မှ ပညာရှင်
 ကျောင်းသား ၁၇ ဦးတို့ကလည်း ဗုဒ္ဓစာပေများကို ဖလင်ငယ်များ
 ဖြင့်ကူးယူကာ အပတ်တကုတ် ဆည်းပူးနေကြပေပြီ။ [လန်ဒန်ပါဠိ
 အသင်းကြီး၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာသနာ

ပြုဆရာတော် အရှင်သေဠိလအမျှပြုသော မြန်မာ၊ ပါဠိ၊ အင်္ဂလိပ် စာတတ်ကျွမ်းသော ပညာရှင်များက ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးခဲ့ကြရပါသည်။]

[လန်ဒန်ပါဠိအသင်းကြီး၏ နှစ်တစ်ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ် အဖြစ် ပိဋကသုံးပုံ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်များကို ဂျပန်၊ ပြင်သစ်၊ တရုတ်ဘာသာများသို့ပြန်ဆို၍ ကမ္ဘာ့အနှံ့ ဖြန့်ချိခဲ့လေပြီ။] အားရ ဖွယ်ကောင်းလေစွ။ သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားလာသည်နှင့်အမျှ သိပ္ပံနည်းကျသော ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာ ရန် မဝေးတော့ပါချေ။] ထို့ကြောင့် ဆာဟရီဆင်ဂိုးအမည်ရှိ ပညာ ရှင်တစ်ယောက်က -

သိပ္ပံပညာ၏ချိတက်မှုသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ အောင်ပွဲရမှုပင်ဖြစ် သည်။ သိပ္ပံပညာ၏ အသစ်တွေ့ရှိချက်များသည် ဗုဒ္ဓဝါဒအား အကောင်းဆုံး သက်သေပြုချက်များသာဖြစ်သည်ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့ ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။] ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်တွင် အတွေးအခေါ်နှင့် သိပ္ပံပညာ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ [အစမ်းသပ်ခဲနိုင်သော ဘာသာများ ကမ္ဘာလောကမှ ပပျောက်၍ လက်တွေ့အစမ်းသပ်ခဲ နိုင်သော ဘာသာသည်သာလျှင် နောက်ဆုံး ကျန်ရစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။]

ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ စာရေးဆရာရဲခေါင်မြင့်မောင် က ဆိုရှယ်လစ်ကမ္ဘာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာအမည်ရှိစာအုပ်တွင် နောက်ဆုံး ကျန်မည့်ဘာသာဟူသောခေါင်းစဉ်ဖြင့် သုံးသပ်တင်ပြထားပုံမှာ-

နောက်ဆုံးကျန်မည့် ကမ္ဘာ့ဘာသာ

ကမ္ဘာ့ဘာသာရေးသမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လျှင် [အစမ်းသပ်ခဲနိုင် ဆုံးသော၊ လူ့ဘဝနှင့်လည်း အအပ်စပ်ဆုံး၊ လက်တွေ့ပိုင်းလည်း

အကျဆုံးသော ဘာသာကြီးများသာ နောက်ဆုံး ဆန်ကာတင်ကျန်
 ရစ်ဖွယ်ရှိနေပါ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တိုး
 တက်လာနေသော လူသားတို့၏အတတ်ပညာများသည် တစ်ကြိမ်
 သောအခါက တန်ခိုးရှင်များသာ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဆိုသော
 ကိစ္စရပ်များကိုပင် ယနေ့ ပြုလုပ်နိုင်ကြပြီဖြစ်ရာ တော်ရုံတန်ရုံ
 အခြေခံမှုသာရှိသော ဘာသာမျိုးသည် တစ်နေ့သောအခါ ဤကမ္ဘာ
 မြေမှ ပျောက်ကွယ်သွားမည်ဖြစ်ပါ၏။

ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ယထာဘူတပညာရှင် ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ်
 သည် ကမ္ဘာကျော် ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သူပြုစုသော
 ကျမ်းများအနက် သိပ္ပံလောကအတွက် အလွန်အကျိုးပြုခဲ့သော
 ကျမ်းကြီးမှာ အိန်စတီန့်၏နိယာမ အမြင်ဆိုင်ရာ ကကြီးခကွေးခေါ်
အဏုမြူဗေဒခေတ်ဦးကို တံခါးဖွင့်ပေးခဲ့သူလည်းဖြစ်၊ အဏုမြူဗေဒ
 ပေါ်ပေါက်လာစေရန် စတင်အုတ်မြစ်ချခဲ့သူ ဝိသုကာလည်းဖြစ်
 သော ကမ္ဘာကျော် သိပ္ပံပညာရှင် အိန်စတီန့်၏ 'အဏုမြူဗေဒ
 သဘောတရားဟောတိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းချက်ကျမ်းကြီး ဖြစ်
 ပါ၏။

ထိုမျှအထိ ခေတ်သိပ္ပံပညာကို ဒိုးလိုမွှေ၊ ရေလိုနှောက်နိုင်
 သော ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ်သည် သူ့ခေတ်သူ့ကာလ အိန်စတီန့်၏
 သဘောတရားသစ်အကြောင်း နားလည်နိုင်စွမ်းရှိသူ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ
 လက်ချိုးရေတွက်နိုင်လောက်သည့် အနည်းစု၌ တစ်ဦးအပါအဝင်
 ဖြစ်ခဲ့သူပင်တည်း။ ထိုမျှအထိ ခေတ်သိပ္ပံဘက်မှ ကျွမ်းကျင်နှံ့စပ်
 သော ဆရာတစ်ဆူဖြစ်သော ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ်သည်လည်း သူ
 ခေတ်နှင့်သူ အလွန်ခေတ်မီလှစွာပင် ဘာသာရေးပိုင်း၌ ခံယူချက်
 ထူးဆန်းခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုခေတ် ထိုကာလမှာ ၁၉၁၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သည်။ ထိုကာလ ခေတ်သိပ္ပံပညာမှာလည်း ယနေ့သိပ္ပံခေတ်ဦးဆံ့သို့ စတင် ဝင်ရောက်စပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်ထိုကာလက ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ် ၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာခံယူချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဘာထရန်ရပ်ဆဲလ် ကိုယ်တိုင်က စာအုပ်တစ်အုပ်တွင် ဖွင့်ဟရေးသားခဲ့သည်။ ထိုစာ အုပ်မှာ ကိုယ်ရေးသမိုင်းမှ ကဏ္ဍကြီးအချို့အမည်ရှိ စာအုပ်ဖြစ်၏။ ထိုစာအုပ်ထဲတွင် ကျွန်ုပ်အဘယ်ကြောင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် မဖြစ်သနည်းဆိုသော အခန်းတစ်ခုပါသည်။ ထိုအခန်းတစ်နေရာ၌-

“ခရစ်ယာန်ဘာသာကို လက်ခံယုံကြည်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးများအနက် တစ်စုံတစ်ရာသော ဘာသာကိုလက်ခံရန် အကြောင်းများပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော် မိမိလက်ခံနိုင်မည့်ဘာသာမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သည်ဟု ထုတ်ဖော်ရေးသားခဲ့ဖူးပါ၏။”

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ထင်ပါ၏။ သိပ္ပံပညာရှင် အိန်စတိန်က ဘာသာရေးမပါသော သိပ္ပံပညာသည် အကန်းနှင့်တူသည်။ သိပ္ပံပညာမပါသော ဘာသာရေးသည် အကျိုးနှင့်တူသည်ဟု ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မျက်စိမှိတ်ယုံကြည်မှုကို လက်မခံဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ကျင့်သုံးပြီးမှ လက်ခံယုံကြည်ရသော ဝိဘဇ္ဇဝါဒကို လက်ကိုင်ထားသောကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓဝါဒကို ကမ္ဘာ့ပညာရှင်များက လက်ခံလာခြင်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ရပါ၏။

[အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ကက်နက်ဗင်ကာဝါဆာကီနှင့် ခရစ္စတစ်ဒက်ကာအမည်ရှိသော ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်သည် ဒဿနိကဘာသာရပ်ဖြင့် ဒေါက်တာဘွဲ့ ယူရန် ဗုဒ္ဓ၏ဒဿနများကို

လေ့လာကြရာမှ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ တိကနိပါတ်၊ ကေသမုတ္တိသုတ်
ခေါ် ကာလာမသုတ်ကို လေ့လာအပြီးတွင် မည်သူမှ တရားမဟောရ
ဘဲ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်လုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်၍ သွားခဲ့
ကြသည်။ သူတို့သည် အရင်က ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ ဖြစ်
သည်။

ကာလာမသုတ်ကို လေ့လာဖတ်ရှုပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ကြ
သော ဘာသာခြားများကား အင်မတန်မှ များပြားလှပါသည်။
မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဝိဘဇ္ဇဝါဒကို နားလည်ကြည်ညိုနိုင်ကြရန် ကာလာမ
သုတ်အကျဉ်းကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရား ဒေသစာရီလှည့်လည်တော်မူ
စဉ် ကေသမုတ္တိနိဂုံးရှိ ကာလာမအနွယ် အမျိုးသားတို့နေရာသို့
ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ကာလာမအမျိုးအနွယ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား
ကို ဖူးမြော်ကြည်ညိုပြီး ဝမ်းမြောက်ဖွယ်စကားများကို ပြောဆိုပြီး
နောက် ယခုကဲ့သို့ လျှောက်ထားကြသည်။

“အရှင်ဂေါတမ ကျွန်တော်မျိုးတို့နေထိုင်ရာအရပ်သို့ ရောက်
လာသမျှသော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ဟူသမျှတို့သည် အချင်း
ကာလာမအနွယ်တို့ အယူဝါဒဟူသမျှတို့တွင် ငါတို့၏အယူဝါဒ
သည်သာလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဟောပြောလေ့ရှိကြ
ပါသဖြင့် ကျွန်တော်မျိုးတို့မှာ မည်သည့်အယူဝါဒ အကျင့်အကြံဟာ
ကောင်းကြောင်းကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ဖြစ်နေကြပါသည်ဘုရား” ဟု
လျှောက်ထားကြရာ ဘုရားရှင်က သူ၏ဝိဘဇ္ဇ ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး
မှ ယုံကြည်ရသောဝါဒကို ယခုကဲ့သို့ ရဲရဲတောက်တောက်ကြားတော်
မူပါသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ဝိဘဇ္ဇဝါဒတရားတော်

- ၁။ အို... အချင်းကာလာမအန္တယ်တို့ သင်တို့သည် အယူဝါဒ တစ်ခုကို တစ်ဆင့်ကြားဖြင့်လည်း အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။
- ၂။ ရှေးအစဉ် အလာ စကားဖြစ်ရုံနဲ့လည်း အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။
- ၃။ ဤသို့ဖြစ်ဖူးသတဲ့ဆိုသဖြင့်လည်း အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။
- ၄။ ကျမ်းဂန်နှင့်ညီညွတ်သည်ဆိုရုံဖြင့်လည်း အမှန်လို့မယူကြနဲ့။
- ၅။ နည်းမီ၍ယူခြင်းမိုးဖြင့်လည်း အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။
- ၆။ အကြောင်းခြင်းအရာကို ရှာကြံထောက်ပြ ညီညွတ်သည် ဆိုရုံဖြင့်လည်း အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။
- ၇။ မိမိတို့ ကြံစည်နှစ်သက် လက်ခံထားသောအယူနှင့် ကိုက်ညီ သည်ဆိုရုံနှင့် အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။
- ၈။ လက်ခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏စကားဖြစ်ရုံဖြင့် အမှန်လို့ မယူ ကြနဲ့။
- ၉။ မိမိတို့လေးစားအပ်သော ဆရာ၏စကားဖြစ်ရုံဖြင့် အမှန်လို့ မယူကြနဲ့။ သင်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဤတရားတို့သည် အကုသိုလ်တရားတို့တည်း၊ ဤတရားတို့သည် အပြစ်ရှိသောတရား တို့တည်း၊ ဤတရားတို့သည် ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သောတရား တို့တည်း၊ ဤတရားတို့နှင့်ပြည့်စုံလျှင် ဤတရားတို့ကို ဆောက်တည် လျှင် အကျိုးမဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု သိကြသောအခါ ထိုတရားတို့ကို ပယ်ကြကုန်လော့/ဤတရားတို့သည် ကုသိုလ်တရား တို့တည်း၊ ဤတရားတို့သည် အပြစ်မရှိသောတရားတို့တည်း၊ ဤ တရားတို့သည် ပညာရှိတို့ချီးမွမ်းအပ်သော တရားတို့တည်း၊ ဤ တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံလျှင် ဤတရားတို့ကို ဆောက်တည်လျှင် အကျိုး ရှိခြင်းငှာ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာဖြစ်၏ဟု သိကြသောအခါ ထိုတရား

တို့ကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးကြကုန်လော့ ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူ
ခဲ့ပါသည်။

ဝါဒလွဲကြောင့် ကိုယ်ကျိုးနည်းခဲ့ကြသူများ

ဖော်ပြပါ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အယူဝါဒ ဆန်းစစ်ဝေဖန်နည်းကို မသိ
ခဲ့ကြသောကြောင့် ကမ္ဘာနှင့်အဝှန်း အစုလိုက်အပြုံလိုက် ဘာသာ
ရေး ဗန်းပြသတ်သေမှုများ မကြာခဏ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၇၈
ခုနှစ်က ဝိုင်ယာနာတွင် ဂျင်ဂျူးနှင့်တကွ နောက်လိုက် ကိုးရာကျော်
တို့သည် စည်ပေပါကြီးများနှင့် အဆိပ်ရည်များဖျော်သောက်ပြီး
မိမိကိုယ်ကိုမိမိ အဆုံးစီရင်လိုက်ကြသည်။ အကြောင်းပြချက်က
ယခုအချိန်သေခြင်းသည် မြင့်မြတ်ပြီး ထာဝရဘုရားသခင်အလိုကျ
ဖြစ်သောကြောင့် ဟူ၍ပါ၏။

၂၂-၉-၈၅ နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၌ ဖိလစ်ပိုင်
နိုင်ငံ၊ မနီလာမြို့တောင်ဘက်၊ မိုင်ခြောက်ရာခန့်အကွာ ဒါဗီပြည်
နယ်၊ ဝုမိတန်ကျေးရွာတွင် လူမျိုးစုအကြီးအကဲတစ်ဦးက ဘုရား
သခင်ကိုတွေ့ရမည်ဟုပြောပြီး လူပေါင်း ၇၀ ကို ပူးသတ်ဆေးခတ်
ထားသောယာဂုကို တိုက်ကျွေးရာမှ အားလုံးသေကြရကြောင်း
ဖော်ပြထားသည်။

၁၉၉၃ ခုနှစ်ခန့်ကလည်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တပ်ဆပ်
ပြည်နယ်မှ ဒေးဗစ်ကိုရက်ရှ်သည်လည်း ကြီးမားသော ခြံဝန်းကြီး
တစ်ခုကို စစ်ဌာနချုပ်ကြီးတစ်ခုကဲ့သို့ လုံခြုံအောင်စီမံပြီး ဘာသာ
ရေးဗန်းပြဏာ ဆွဲဆောင်သဖြင့် မိန်းမ၊ ယောက်ျား အတော်များ
များ စုမိသည်။ ထိုဌာနချုပ်ထဲရောက်လာသော အမျိုးသမီးမှန်သမျှ
သုနှင့်လွတ်ကင်းသောသူ ခပ်ရှားရှားဟူပါ၏။

နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီး လက်နက်များပါ စုဆောင်းလာ သဖြင့် အမေရိကန်လုံခြုံရေးအရာရှိများက စစ်ဆေးခွင့်ပြုရန် တောင်းသော်လည်း မရဘဲ ဒေးဗစ်ကိုရက်ရှ်တို့ဘက်မှ စတင်ပစ်ခတ်သဖြင့် လုံခြုံရေးအရာရှိများမှာ လက်နက်သုံးပြီး အတင်းဝင် သိမ်းကြရတော့သည်။ ထိုအခါ သူ့ကိုယ်သူ၊ မေတ္တာရှင်၊ ကရုဏာရှင် ဟု ဝန်ခံထားသော ဒေးဗစ်ကိုရက်ရှ်က ဌာနချုပ်ကြီးကိုအလုံပိတ်ပြီး မီးတင်၍ ကာ အထဲမှအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများကိုထွက်မပြေးဘဲ မီးလောင်ခံသေရန် ပြောကြားပါသတော်၊ မနေနိုင်၍ ထွက်ပြေးသူ များသာ အသက်ရှင်ပြီး ဒေးဗစ်ကိုရက်ရှ်အပါအဝင် ၈၅ ယောက် တို့မှာ မီးလောင်ခံပြီး သေကြရသည်။

၈-၁၀-၉၄ ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင်လည်း ဘာသာရေးအယူမှားမှုကြောင့် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သေဆုံးရသော သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရပြန်သည်။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတွင် ဘာသာရေးအယူလွဲမှုကြောင့် မီးလောင်ကျွမ်းသေဆုံးသူများ၏အလောင်း ၄၈ လောင်းကို တွေ့ရှိရကြောင်း အေပီက ဖော်ပြသည်။ သေဆုံးသူများမှာ ခရော့အင်ရိုစ် ဘာသာရေးအသင်းမှ အသင်းဝင် ၄၈ ဦး ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး မြေအောက်ဘုရားကျောင်းနှင့် အခြား အင်ဆောက်အဖွဲ့များအတွင်း အလောင်းများကို တွေ့ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

သေဆုံးသူများ၏ ခေါင်းဆောင်လမ်းပြဖြစ်သူမှာ အသက် ၄၆ နှစ်ရှိ ဆရာဝန်နှင့် ကနေဒါနိုင်ငံ ကွီဘက်မှ အော်ဒါအော့ဖ်ဆိုလာ ဘုရားကျောင်းဝတ်အသင်းတည်ထောင်သူ လပ်ဂျူးနက် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ၎င်းမှာ လက်နက်မှုဖြင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသို့ ယမန်နှစ်က တိမ်းရှောင်လာသူဖြစ်သည်ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။

ဝါဒမှားမရောက်ရန် တရားနှစ်တန်

ဤကဲ့သို့ အဖြစ်ဆိုးများနှင့်ကြုံရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်း
ဇာစ်မြစ်ကား အဘယ်ပါနည်း။ ယုံကြည်၊ ကြည်ညိုမှုသဒ္ဓါများ၍
ခွဲခြားဝေဖန်ပိုင်းခြားမှုပညာ နည်းသောကြောင့်ပါတည်း။ ဤနေရာ
၌ ဘာသာအယူဝါဒရှိသူတိုင်းအတွက် တန်ဖိုးဖြတ်၍ မရသော
သဒ္ဓါ၊ ပညာဆိုင်ရာဩဝါဒလေးများကို အနည်းငယ် ရှင်းလင်းတင်ပြ
ပါမည်။ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးက မဃဒေဝလင်္ကာသစ်တွင် သဒ္ဓါ၊
ပညာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယခုကဲ့သို့ ရေးစပ်သတိပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

“ပညာအားနည်း၊ သဒ္ဓါသည်းကာ၊ အရည်းမည်ခါ၊ ယူမိစ္ဆာ၌၊
သဒ္ဓါလေးမြတ်၊ ဆည်းကပ်တတ်၏၊ ပရမတ်အရာ၊ မလိမ္မာပဲ၊
သဒ္ဓါနဲ့နဲ့၊ ပညာကလည်း၊ အလွဲပြေးဝင်၊ အမြင်ယွင်းခွ၊
တိမ်းပါးကြလျက်၊ မီးပြသမား၊ တွင်းကွဲမှားသို့၊ ဆယ်ပါး
ကောင်းမှု၊ လျှံဝတ္ထုကို၊ စွန့်ပြုမလွတ်၊ စိတ္တပျိဒ်မှု၊ ဒါနအလှူ၊
မြောက်သောဟူ၍၊ အယူဖောက်လွဲ၊ မိစ္ဆာစွဲ၏။”

အဓိပ္ပာယ်မှာ [တွေးခေါ်မြော်မြင်သော ပညာအားနည်းပြီး၊
ယုံကြည်ညိုသော သဒ္ဓါကများနေလျှင် ဂျင်ဂျုံး၊ ဒေးဗစ်ကိုရက်ရှ်
တို့ကဲ့သို့ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်မိတတ်
သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ အတွေးအခေါ် ပညာတွေများပြီး ကြည်ညို
သောသဒ္ဓါဓာတ်က နည်းနေပြန်လျှင်လည်း ကောက်ကျစ်သော
စိတ်ယုတ်များဝင်ပြီး ဒါနဆိုတာ စေတနာပဲ၊ စေတနာထားလိုက်
လျှင် လျှံပြီးသားဖြစ်တာပဲ၊ လျှံဖွယ်ဝတ္ထုတွေဘာတွေဘာမှမလိုဘူး။

ဘုရားပန်းတင်လျှင် ကြွက်သိုက်၊ ဆွမ်းတော်တင်လျှင် ကြွက်
စာပဲ စသောအားဖြင့် မိစ္ဆာအယူစွဲပြီး ဖောက်ပြန်တတ်သည်ဟု

ဆိုလိုသည်။ စာရှုသူများ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ ချိန်ခွင်လျှာကဲ့သို့ ညီမျှနေ နိုင်ရန် ရည်သန်၍ ဆရာတော်ကြီးအချို့၏ ဩဝါဒများကို ဖော်ပြ အပ်ပါသည်။

တန်ဆောင်းပြဿာဒ်သည်တို့ကို ဆောက်လုပ်ကြရာ ပညာ သာတတ်၍ လက်နက်မစုံလျှင်လည်းကောင်း၊ လက်နက်သာစုံ၍ ပညာမတတ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်နိုင်အံ့လော့၊ လက်နက်ပညာ နှစ်ပါးစုံမှသာ ဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်လော့။ သာသနာ့လုပ်ငန်း၌ လည်း လက်နက်ပညာစုံမှ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ ညီညာစွာစုံလင်မှ သင့် အောင်ပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်အရာတိုင်းမှာ သဒ္ဓါ၊ ပညာ စုံလင်စေကြ။

(ရဟန္တာဟု သမုတ်ခံရသော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ)

ဗာလသည် ချီးမွမ်းစကားဖြင့် ပဏ္ဍိတအား ဒဏ်ပေးတတ် ၏။ သဒ္ဓါဖြင့် ယုံကြည်လျက် ပညာဖြင့် မဆင်ခြင်လျှင် အရှက် ကွဲတတ်သည်။ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်လျက် သဒ္ဓါမယုံကြည်လျှင် စဉ်းလဲတတ်သည်။ သဒ္ဓါနှင့်ပညာညီလျှင် အပြစ်ကင်းသည်။

(အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတညောင်လေးပင်တောရဆရာတော်)

ပညာဉာဏ်များ၊ သဒ္ဓါပါး၊ အမှားဖြစ်တတ်သည်။

ပညာဉာဏ်နည်း၊ သဒ္ဓါကဲ၊ အလွဲဖြစ်တတ်သည်။

(ဒီပဲရင်းဆရာတော်)

ဤမျှဆိုလျှင် သဒ္ဓါနှင့်ပညာ၏ ခရီးရောက်ပုံကို စာရှုသူများ သတိထားမိလောက်ပေပြီ။ ကာလာမသုတ် ဟောကြားချက် သဒ္ဓါ နှင့်ပညာ ဤသုံးချက်လက်ကိုင်ထားပြီး ဆန်းစစ်လျှင် ဝါဒအယူမှန် ကို တွေ့ရန် အတော်နီးစပ်သွားပြီဟု ဆိုရပါမည်။ ပို၍နီးစပ်စေရန်

အတွက် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌လာသော အကျိုးပေးရာကာလ၏ အစွမ်းဖြင့် ကံလေးမျိုးကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ပြုလုပ်တိုင်း အဟုန်ဟုခေါ်သော ဇော (၇)ချက်အမြဲတမ်းဖြစ်ပါ သည်။

ထိုဇော ၇ မျိုးတွင် ပထမဇောက ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံဟူ သောအမည်ဖြင့် အခုဘဝတွင်ပင် အကျိုးပေးသည်။ ဩတ္တမဇောက ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံဟူသောအမည်ဖြင့် ဒုတိယဘဝ (နောက်ဘဝ) ၌ အကျိုးပေးသည်။ အလယ်ဇောငါးချက်က အပရာပရိယ ဝေဒ နိယကံဟူသော အမည်ဖြင့် တတိယဘဝမှစ၍ ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုရသေးမချင်းလိုက်ပြီး အကျိုးပေးသည်။ စိတ်စေတနာ ထက်သန်မှုမရှိဘဲ ဘာသိဘာသာပြုလိုက်သော ကံများ၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားသဖြင့် အကျိုးပေးခွင့်မရတော့သော ကံများကို အဟောသိကံဟုခေါ်သည်။

ပထမဇောက အကျိုးပေးလိုက်သဖြင့် အကျိုးပေးခွင့်မရ တော့သော သတ္တမဇောနှင့်အလယ်ဇောငါးချက်၊ ဩတ္တမဇောက အကျိုးပေးလိုက်သဖြင့် အကျိုးပေးခွင့်မရတော့သော ပထမဇောနှင့် အလယ်ဇောငါးချက်၊ အလယ်ဇောငါးချက်အကျိုးပေးလိုက်သဖြင့် အကျိုးပေးခွင့်မရတော့သော ပထမဇောနှင့်သတ္တမဇောတို့ကိုလည်း အဟောသိကံ၌ သွင်းနိုင်ပါသေးသည်။ တစ်ခါတွင် ကမာရွတ်မှ ဒါယိကမကြီးတစ်ဦးက ဝမ်းနည်းပန်းနည်းဖြင့် မေးခွန်းတစ်ခုကို မေးလာဖူးပါသည်။ သူမေးလိုက်သည်က -

“ဆရာတော်တို့ တရားဟောတော့ ဒါနတော့ဘောဂံဝါ၊ ဒါနဟာ ဖြစ်ရာဘဝစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရစေတယ်လို့ ဟောကြ

တယ်။ အခုတပည့်တော်တတ်နိုင်သလောက် လှူဒါန်းလာတာ ကြာလှပြီဘုရား၊ အသက်တောင်လေးဆယ်ကျော်ပြီ၊ ဘာမှလဲ သိသိ သာသာ မချမ်းသာသေးပါလားဘုရား" ဟူ၏။ ဤမေးခွန်း၏အဖြေ ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးသောက်လေးမျိုး အကျိုးပေးပုံကိုကြည့်၍ သိနိုင် လောက်ပေပြီ။ တစ်ခုသိထားရန်ကား ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနနိယကံဖြင့် ယခုဘဝအကျိုးပေးရန် အင်္ဂါလေးချက်လိုကြောင်း ဓမ္မပဒ၌ ဟော ကြားထားချက်ရှိသည်။

ယခုဘဝအကျိုးပေးရန် အင်္ဂါလေးတန်

၎င်းအင်္ဂါများမှာ အလှူရှင်က မလှူခင်၊ လှူဆဲ၊ လှူပြီး စေတနာသုံးတန်စလုံး ကောင်းမွန်နေခြင်း၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုက ဓမ္မိယ လဒ္ဓါ တရားသဖြင့် ရတာဖြစ်ခြင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က ဘုရား၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာတစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်း၊ ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း သာမန်အချိန်မဟုတ်ဘဲ နိရောဓသမာပတ်က ထလာကာစဖြစ်ခြင်း တို့ဖြစ်ပေသည်။ ဤနေရာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အရေးတကြီး သိထားသင့်သော မဟာနာဒရဇာတ်တော်လာ အင်္ဂတိမင်းကြီး အကြောင်းကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြပါမည်။ ဝိဒေဟတိုင်း မိထိလာမြို့ တွင် အင်္ဂတိမင်းကြီး စိုးစံတော်မူစဉ်ကဖြစ်သည်။

သူ့တွင် ရှုစာအမည်ရှိသော သမီးလိမ္မာတစ်ယောက်ရှိသည်။ သဒ္ဓါတရားရှိသောမင်းဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်တိုင်လည်း လှူဒါန်း သလို သမီးတော်ကိုလည်း လိုသလိုလှူဒါန်းနိုင်ရန်အတွက် ၁၄ ရက် တစ်ကြိမ် ငွေတစ်ထောင်ပေးနေကျဖြစ်သည်။ တစ်ခုသော တန် ဆောင်မုန်းလပြည့်ညတစ်ညတွင် မှူးမတ်များ၏အကြံပေးချက်အရ အဝတ်မဝတ်သော ပညာရှိအမည်ခံ တိတ္ထိဆရာကြီး ဦးဂုဏထံသို့

ရောက်ရှိသွားလေသည်။ ပရိသတ်များအလယ်တွင် ရှိရှိသေသေ ထိုင်လျက် အင်္ဂတိမင်းကြီးက သူဂတိရောက်ကြောင်းအကျင့်ကောင်းများ၊ ဒုဂ္ဂတိရောက်ကြောင်း မကောင်းသောအကျင့်များအား ခွဲခြား၍ ဖြေကြားပေးရန် မေးမြန်းလေသည်။

အင်္ဂတိမင်းကြီးက သူတော်ကောင်းတရားကိုဟောကြားရန် တောင်းပန်သော်လည်း တိတ္ထိဆရာကြီး ဟောကြားလိုက်သည်က ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးဟူသည်မရှိ၊ တမလွန်ဘဝဟူသည် မရှိ၊ မိဘဆရာဟူသည်မရှိ၊ ယဉ်ကျေးချင်သောသူ ယဉ်ကျေး၍ ရိုင်းချင်သောသူ ရိုင်းသည်၊ ဒါနအကျိုး၊ ဝီရိယအကျိုးဆိုတာမရှိ၊ မိုက်သောသူက လျှာဒါန်း၍ လူပီးလူနပ်တို့က အလှူခံကြသည်။ ကမ္ဘာကြီး ရှစ်သောင်းလေးထောင် မပြည့်မချင်း မည်သူမျှ မစင်ကြယ်မသန့်ရှင်း။

ကမ္ဘာကြီး ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပြည့်သောအခါကျမှသာလျှင် အလိုလို စင်ကြယ်သွားကြသည်။ ဘယ်ဘဝပြီးလျှင် ဘယ်ဘဝဖြစ်ရမည်ဟု ကမ္ဘာကြီး ရှစ်သောင်းလေးထောင်အတွင်း သတ္တဝါတိုင်းအတွက် အမြဲသတ်မှတ်ချက်ရှိပြီးသားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်းတာလုပ်လျှင် ကောင်းကျိုးမရှိ၊ ဆိုးတာလုပ်လျှင် ဆိုးကျိုးမရှိဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။

မဆုံးသေးသော အမှန်များ

တရားအဆုံးတွင် အင်္ဂတိမင်းကြီးက ဟုတ်နိုင်၊ မဟုတ်နိုင် စိုက်ပြီးစဉ်းစားနေခိုက် တရားနာပရိသတ်ထဲတွင်ပါသော အလာတစစ်သူကြီးက -

“ဆရာကြီးဟောတာ သိပ်မှန်တယ်၊ ကျုပ်မှာ ရှေ့ဘဝကို အမှတ်ရတဲ့ ဇာတိဿရဉာဏ်ရှိတယ်၊ ကျုပ်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ဘဝက

ပိင်္ဂလဆိုတဲ့ နွားသတ်သမားဖြစ်ခဲ့ကယ်၊ နွားတင်မက အကောင်
 ဘလောင်မျိုးစုံ သတ်ခဲ့တယ်၊ ဒါပေမယ့် ဆရာကြီးဟောသလို ဆိုး
 တာလုပ်လဲ ဆိုးကျိုးမရှိဆိုတဲ့အတိုင်း ကျုပ်ဟာငရဲမကျတဲ့အပြင်
 အခု စစ်သူကြီးဖြစ်လာပြီး ချမ်းသာနေရပြီဟုပြောလိုက်ရာ စစ်သူ
 ကြီးစကားအဆုံးတွင် ပရိသတ်များနည်းတူ အင်္ဂတိမင်းကြီး၏စိတ်
 ထဲတွင် ဆိုးတာလုပ်လည်း ဆိုးကျိုးမရဘူးဆိုတာ ဟုတ်နိုင်တယ်ဟူ
 သော မိစ္ဆာအယူသည် စတင်ကပ်ငြိသွားလေပြီ။

ထိုအချိန်တွင် ပရိသတ်အစွန်အဖျားက ဗီဇကကျွန်ကလည်း
 ရှိုက်ကြီးတင်ငင် ငိုကြွေးလာပြန်သဖြင့် အကြောင်းစုံကိုစုံစမ်းလိုက်ရာ
 ဗီဇကကျွန်က -

“ဆရာကြီးဟောတာ မှန်လွန်းလို့ပါ။ ကျုပ်လဲ ရှေးဘဝကို
 အမှတ်ရနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ ကျုပ်ဟာ အရင်ဘဝက ဒါန၊ သီလ စတဲ့
 ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အများကြီးပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ သူဌေးတစ်ယောက်
 ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲသလို ပြုလုပ်ခဲ့ပေမယ့် အခုဘဝကျတော့ ဘာ
 ကောင်းကျိုးမှ မခံစားရဘဲ ကျွန်မဝမ်းမှာ ပဋိသန္ဓေနေပြီး အလွန်
 ဆင်းရဲနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးဟောတာမှန်လွန်းလို့
 ငိုတာပါဟု ပြောလိုက်သည့်အဆုံးတွင် အင်္ဂတိမင်းကြီး၏ မိစ္ဆာ
 အယူသည် ပို၍ခိုင်မာသွားပါတော့သည်။

ဤနေရာ၌ အလာတစ်စစ်သူကြီးနှင့်ဗီဇကကျွန်တို့၏ ပြည့်စုံ
 သောအမှန်ကို မရေးသားမီ အင်္ဂတိမင်းကြီးမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သွားခြင်း
 ၏အကြောင်းရင်းကို သုံးသပ်ကြရပါမည်။

လောကုတ္တရာဆရာဂုဏ်အင်္ဂါ

ပထမအချက်အနေဖြင့် အင်္ဂတိမင်းကြီးမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သွားရ
 ခြင်း၏အကြောင်းရင်းမှာ -

“ရိုသေချစ်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်နှင့်၊ လွဲမိုက်ဆုံးမ၊
 မေးသမျှခံ၊ ဓမ္မနက်နဲ၊ ဟောနိုင်မြဲ၍၊ ကျိုးနဲမတန်း၊
 ခုနစ်ခန်းနှင့်၊ ပြည့်လျှမ်းညီညာ၊ ဤဆရာ၊ ရှာဖွေတပည့်ခံ”
 ဟူသော မဃဒေဝလင်္ကာညွှန်ပြချက်အတိုင်း လောကုတ္တရာ
 ဆရာရှာဖွေရာ၌ ရိုသေထိုက်သောဂါရဝဂုဏ်ရှိခြင်း၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်
 ထိုက်သော ပိယဂုဏ်ရှိခြင်း၊ ချီးမွမ်းထိုက်သော ပသဋ္ဌဂုဏ်ရှိခြင်း၊
 မိုက်မဲလွဲမှားသောကိစ္စရပ်များကို ဆုံးမနိုင်ခြင်း၊ မေးမြန်းသမျှ
 ကျေနပ်အောင် ဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၊ နက်နဲသောတရားစကားကို ဟော
 ပြောနိုင်ခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာနှစ်ဖြာလုံးကောင်းကျိုးရှိရာ ညွှန်ပြ
 နိုင်ခြင်း၊ ဤအင်္ဂါခုနစ်ချက်နှင့်ညီညွတ်သော သူတော်ကောင်းဆရာ
 ကို မရှာဖွေဘဲ ဦးဂုဏ်ကဲ့သို့ တိတ္ထိဆရာမိုက်၊ ဆရာယုတ်ကို ပေါင်း
 သင်းမို့ဝဲသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့်လည်း မဃဒေဝ၌ မန်လည်ဆရာတော်က -
 “ကောင်းဆိုးစစ်၍၊ ကျိုးပြစ်ရှုမျှော်၊ သိမြင်မျှော်လော့၊
 သူတော်မယုတ်၊ သူယုတ်တို့၌၊ တစ်ခိုက်မျှဖြင့်၊
 ပေါင်းမိသင့်က၊ စိန်နှင့်သမ္မရာ၊ အဆိပ်စာသို့၊
 မိစ္ဆာတိမ်းပါ၊ ယူဖောက်ပြား၍၊ တရားမလျော်၊
 မှားယွင်းချော်၏” ဟု ရေးစပ်တော်မူခဲ့ပေသည်။

အယူမှားခြင်း၏ ဒုတိယအကြောင်းမှာ ကြာလာမသုတ်၌
 မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြားထားသည်မှာ လေးစားအပ်သော စကားဖြစ်ရုံ
 နှင့် အမှန်ဟု မယူကြနှင့်။ ဤသို့ဖြစ်ဖူးသတဲ့ဆိုရုံဖြင့် အမှန်ဟု
 မယူကြနှင့်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ယခုအင်္ဂါတိမင်းကြီးဟာ တိတ္ထိဆရာကြီး
 ဦးဂုဏ်ကို လေးစားအပ်သောဆရာ၏ စကားဟူ၍လည်းအမှန်ဟု
 ယူလိုက်သည်။ ထို့ပြင် အလာတနှင့်ဗီဇကတို့က ဤသို့ဖြစ်ဖူးသတဲ့

ဆိုရုံဖြင့်လည်း အမှန်ဟုယူလိုက်ပြန်သည်။ ဤအကြောင်းများ သည်ကား အယူမှားခြင်း၏ ဒုတိယအကြောင်းပင်ဖြစ်ပါ၏။

တတိယအယူမှားခြင်း၏အကြောင်းမှာ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကံလေးမျိုးအကျိုးပေးပုံအစဉ်ကို မသိခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ဤနေရာ၌ အလာတနှင့်ဗီဇကတို့၏ အတိတ်ဘဝဖြစ်ရပ်များကို ကံလေးမျိုးဖြင့် သုံးသပ်ပြပါမည်။

ပြီးပြည့်စုံသောအမှန်

အလာတစစ်သူကြီးသည် အတိတ်ဘဝတစ်ခုက ပိင်္ဂလ အမည်ဖြင့် နွားသတ်ခဲ့သည်မှာမှန်ပါ၏။ သို့သော် ထိုနွားသတ်သော အကုသိုလ် ကံများသည် အပရာပရိယဝေဒနီယဟူသော အမည် ဖြင့် တတိယဘဝမှစ၍ ရဟန္တာမဖြစ်မချင်း အကျိုးပေးရန် စောင့် နေလေပြီ။ အကျိုးမပေးရသေးပါ။ ယခုအလာတ စစ်သူကြီးအဖြစ် ချမ်းသာအောင် အကျိုးပေးလိုက်သည်က ဟိုးလွန်ခဲ့သော ဘဝ တစ်ခုက ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ဓာတ်တော်ကို ဌာပနာထား သော စေတီတော်ကို အနော်ဇာပန်းကုံးဖြင့် ပူဇော်ခဲ့သော ကုသိုလ် ကံက နွားသတ်သမားဘဝသေခါနီးတွင် အာသန္နကံအနေဖြင့် အာရုံ၌ထင်လာကာ အကျိုးပေးသောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ စစ်သူကြီး ဘဝဖြင့် ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းဖြစ်ပါ၏။

ဗီဇက ကျွန်ုပ်သည်လည်း အတိတ်ဘဝက သူဌေးအဖြစ်ဖြင့် ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခဲ့သည်မှာ မှန်ပါ၏။ သို့သော် ထိုပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံများက အပရာပရိယ ဝေဒနီယဟူသော အမည်ဖြင့် တတိယဘဝမှစ၍ ရဟန္တာမဖြစ်မချင်း အကျိုးပေးရန် စောင့်နေ လေပြီ။ အကျိုးမပေးရသေးပါ။ ယခုဗီဇက ကျွန်ုပ်အဖြစ်ဆင်းရဲ

အောင် အကျိုးပေးလိုက်သည်က ကဿပဘုရားလက်ထက်တော် အခါလူဖြစ်စဉ်က အိမ်ကနွားပျောက်လို့လိုက်အရှာ မျက်စိလည်၍ လမ်းမှားနေရှာသော ရဟန်းတစ်ပါးကလမ်းမေးသည်ကို စိတ်ဆိုးပြီး "သင်တို့ရဟန်းတွေ ကျွန်တွေလိုပဲစကားများတယ်" ဟု ဝစီကံဖြင့် ဖော်ကားခဲ့သော အကုသိုလ်ကံကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ဤသို့ ဘဝကံအကြောင်းကို ဂယဏန မသိရှာသော အင်္ဂတိ မင်းကြီးသည် မိစ္ဆာအယူကို စွဲစွဲမြဲမြဲယူမိကာ နန်းတော်ရောက် သည်နှင့် မင်းမှုရေးရာများကို အမတ်ကြီးများအား လွှဲအပ်ကာ လင်ရှိုမယားများကိုပင် သိမ်းပိုက်ပြီး ကာမဂုဏ် အာရုံများကို အတိုင်းအဆမရှိ ခံစားနေပါတော့သည်။ အလှူဒါနလည်း တစ်ခုမှ မလုပ်တော့ပေ။ တစ်တိုင်းပြည်လုံး စိတ်ဆင်းရဲကြရကာ ပညာရှိ များ၏ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကိုလည်း ခံရတော့သည်။ အင်္ဂတိမင်းကြီး ကား ဘာကိုမှဂရုမစိုက်တော့။

မသေခင်ကာမဂုဏ်အာရုံများ များစွာခံစားရေးသည်သာ လျှင် သူ့ဘဝ၏ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားလိုက်ပေပြီ။ ဤနေရာ၌ လူသားတိုင်းအင်္ဂတိမင်းကြီးကဲ့သို့ မဖြစ်စေရန် ရည်သန် ၍ မရွံ့မပဏ္ဏာသပါဠိတော် အပဏ္ဏသုတ်တွင် မြတ်ဗုဒ္ဓက တမလွန် ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ -

တမလွန်ဘဝကို လက်မခံလျှင်

[တမလွန်ဘဝရှိမရှိစသော ပြဿနာများကို မယုံလိုသူတို့ မယုံဘဲ နေနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် သေလျှင်ပြီးပြီ၊ နောက်ဘဝဆို တာ မရှိပါဘူးဟု ခံယူထားသူသည် လက်ရှိဘဝတွင်လည်း ထင်က လုပ်ပေတော့မည်။] ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ပညာရှိတို့၏ ကဲ့ရဲ့

ရှုတ်ချခံရခြင်းစသော လက်ငင်းအပြစ်များနှင့်ရင်ဆိုင်ရပေတော့ မည်မှာ မလွဲပေ။ ချက်ချင်းပင် အရှုံးပေါ်နေချေပြီ။ သူထင်သည့် အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ တမလွန်ဘဝရှိနေလျှင်ကား ထိုသူသည် အယူ မှားနေသူဖြစ်၍ ငရဲမှလွတ်ရန်မရှိ။ ထို့ကြောင့် နှစ်ဖက်လုံး ရှုံးသည် မည်၏။

တမလွန်ဘဝကို လက်ခံထားသော သူကားကောင်းတာလုပ် လျှင် ကောင်းသောဘဝရောက်မည်။ မကောင်းတာလုပ်လျှင် မကောင်းသောဘဝရောက်မည်ဟု လက်ခံထားသောကြောင့် ယခု ဘဝမကောင်းတာမလုပ်မိခြင်း၊ ပညာရှိများ ချီးမွမ်းကြခြင်းကပင် ယခုချက်ချင်း အမြတ်ပေါ်နေချေပြီ။ သူထင်သည့်အတိုင်း တမလွန် ဘဝမရှိခဲ့လျှင်လည်း ကိစ္စမရှိ။ အကယ်၍ ရှိခဲ့လျှင်လည်း ကောင်း သောဘဝကို ရောက်မည်ဖြစ်၍ နှစ်ဖက်လုံးအမြတ်ထွက်သည် မည် ၏-ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေပြီ။

အင်္ဂုတိမင်းကြီး၏ အယူမှားကို ချေဖျက်ပေးရန် ရုစာ မင်းသမီးသည် လပြည့်ဥပုသ်မတိုင်ခင် တစ်ရက်တွင် အင်္ဂုတိမင်း ကြီးထံ အခစားဝင်ပြီး အလှူဒါနပြုရန် ငွေတစ်ထောင်တောင်းရာ အင်္ဂုတိမင်းကြီးက တိတ္ထိဆရာကြီးဦးဂုဏ၏ ဩဝါဒ၊ အလာတနှင့် ဝိဇကတို့၏ ကိုယ်တွေ့များကို ပြောပြကာ အလှူဒါနမပြုရန် ပိတ်ပင် လေတော့သည်။ ထိုအခါကျမှ ရုစာမင်းသမီးက -

“ခမည်းတော်၊ အလာတတို့ ဝိဇကတို့ အတိတ်ဘဝကို သိတယ်ဆိုတာ တစ်ဘဝတည်းပါ။ ဩမီးတော်က အတိတ်အနာဂတ် ဘဝပေါင်း ၁၄ ဘဝတိတိကို အမှတ်ရနိုင်ပါတယ်။” သမီးတော်ဟာ တစ်ခုသောဘဝမှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့က ရွှေပန်းထိမ်သည်ရဲ့သား တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ မကောင်းတဲ့မိတ်ဆွေယုတ်များ

ကြောင့် အဲဒီဘဝမှာ သူတစ်ပါးရဲ့ မယားတွေကို ပြစ်မှားစော်ကား
တဲ့ ပရဒါရက်တွေ ကျူးလွန်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီဘဝကသေတော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်တွေက အကျိုး
ပေးလို့ ရောရုံဝေရဲကို ကျရောက်ရပါတယ်။ ရောရုံဝေရဲကလွတ်
ပြန်တော့ သိန္နာဂတတိုင်းမှာ ဆိတ်ထီးကြီးဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအကုသိုလ်ကံကြောင့် အထီးအင်္ဂါကိုသင်းကွပ်
ခံရပါတယ်။ ဆိတ်ထီးဘဝက သေလွန်တော့ တြောကြီးတစ်တောမှာ
မျောက်ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အုပ်ချုပ်တဲ့မျောက်ကြီးက အင်္ဂါကို
ကိုက်ဖောက်ပစ်လို့ သင်းကွပ်ပြီးသားဖြစ်သွားပြန်တယ်။

မျောက်ဘဝက သေလွန်တော့ သုဒဿနတိုင်းမှာ နွားထီး
ကြီး ဖြစ်ရပြန်ပါတယ်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်ကြောင့် အင်္ဂါကို
အထူးခံရတာပါပဲ။ နွားဘဝက သေလွန်တော့ ဝိဇ္ဇာတိုင်းမှာ
ယောက်ျားမဟုတ်၊ မိန်းမမဟုတ်တဲ့ နပုန်းဘဝရောက်ရပြန်ပါတယ်။
နပုန်းဘဝကစုတေတော့ သိကြားမင်းမိဖုရားဘဝ လေးကြိမ် ဖြစ်ရ
ပြန်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဇဝနနတ်သားရဲ့ မိဖုရားဘဝ တစ်ကြိမ်
ဖြစ်ပြီးတော့ ယခုခမည်းတော်ရဲ့ သမီးတော်ရုစာဆိုတဲ့ အမည်နဲ့
ဖြစ်ရပြန်ပါတယ်။

ဒီဘဝက စုတေလျှင်တော့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ
နတ်သားဖြစ်ရမှာပါ။ သမီးတော်ရဲ့ ကိုယ်တွေဖြစ်ရပ်တွေကို
ထောက်ထားပြီး ကောင်းကံဆိုးကံတွေရဲ့ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးဆို
တာ အမှန်ရှိပါတယ် ခမည်းတော်။ အဲဒါကြောင့် ခမည်းတော်အနေ
နဲ့မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်ကံများကို မပြုလုပ်ဘဲ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်
ကံများသာ ပြုလုပ်ဖို့ တောင်းပန်ပါစေ ခမည်းတော်ဘုရား။
မှတ်ချက်။ ရုစာမင်းသမီးသည် အရှင်အာနန္ဒာအလောင်း ဖြစ်သည်။

ရုစာမင်းသမီးက ဘယ်လိုပင် လျှောက်ထားသော်လည်း အင်္ဂတိမင်းကြီးမှာ သူ့အယူဝါဒကို မစွန့်တော့ပေ။ ထိုအခါ ရုစာမင်းသမီးက နတ်ဗြဟ္မာများကို တိုင်တည်၍ တောင်းပန်သောကြောင့် ဘုရားအလောင်းနာဒရဗြဟ္မာမင်းက ရသေ့အသွင်ယူကာ ငရဲကိုပြု၍ ဆုံးမသောအခါကျမှ မိစ္ဆာအယူကိုစွန့်သွားပါတော့သည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသည်များကို အကျဉ်းချုပ်၍ ပြန်လည်တင်ပြရလျှင် ဝါဒအယူမှားတစ်ခုသို့ မရောက်စေရန်အတွက် -

- (က) ယုံကြည်သောသဒ္ဓါနှင့် တွေးခေါ်မြော်မြင်သောပညာကို အညီအမျှဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမည်။
- (ခ) ကာလာမသုတ် ဟောကြားချက်ကို လေ့လာကြရမည်။
- (ဂ) ကံအကျိုးပေးပုံလေးမျိုးကိုလည်း သိထားကြရမည်။
- (ဃ) သူယုတ်မာကို ရှောင်၍ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို ရှာဖွေဆည်းကပ်ကြရမည်။

ဤအင်္ဂါလေးချက်ကို ပြည့်စုံအောင်ကြိုးစားကြလျှင် အယူဝါဒမှားကို ရှောင်ကြဉ်၍ အယူဝါဒမှန်၌ ရပ်တည်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံးအမြင့်မြတ်ဆုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေသာ များပါလျက် အယူဝါဒမှားသို့ မရောက်စေရန် အဘယ်ကြောင့် ဤမျှလောက် ခရေစေ့တွင်းကျ ရေးနေရပါသနည်းဟု မေးလာငြားအံ့။ အဖြေကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည်ကား မှန်ပါ၏။ ထိုကဲ့သို့ များပင်များပါသော်လည်း ဖားနှင့်တူသော ဗုဒ္ဓဘာသာကများပြီး ပျားနှင့်တူသော ဗုဒ္ဓဘာသာက နည်းနေသောကြောင့်ဟု ဖြေရပါလိမ့်မည်။ အကျယ်ရှင်းပါအံ့။

သာယာလှပအေးမြလှသော ရေကန်ကြီးတစ်ကန်တွင် မွှေး
 ကြိုင်စွင့်ကားနေသော ပဒုမ္မာကြာပန်းကြီးတစ်ပွင့်ပွင့်လျက် ရှိပါ
 သည်။ ထိုကြားပန်း၏ခြေရင်းတွင် ဖားကြီးတစ်ကောင် နေထိုင်
 သည်။ တစ်နေ့တွင် ကြာပန်း၏ဝတ်ရည်ရနံ့ကြောင့် အဝေးမှ ပျား
 ပိတုန်းများ လာရောက်ကာ ကြာပန်းမှ ချိုမြိန်သောဝတ်ရည်များ
 ကို စုပ်ယူကြလေသည်။ ဝတ်ရည်၏ချိုမြိန်သောအရသာကို မခံစား
 တတ်သော ဖားကြီးကား ပျားများကိုကြည့်ကာ ဒီပျားတွေဟာ
 ငါနေတဲ့ရေကန်က ကြာပန်းရဲ့ဝတ်ရည်ကိုလာပြီး သုံးဆောင်ကြရ
 တယ်။

သူတို့ကိုယ်ပိုင်သုံးဆောင်စရာ ဘာမှမရှိပါလားဟု တွေး
 တောကာ အခြောက်တိုက် ဘဝင်မြင့်ရင်းဖြင့် သေဆုံးသွားရလေ
 သည်။ ဝတ်ရည်ကို သုံးဆောင်နေသော ပျားပိတုန်းတို့ကလည်း
 ဖားကြီးကိုကြည့်ကာ ဒီဖားကြီးဟာ ကြာပင်အောက်မှာနေရပေမယ့်
 ဝတ်ရည်ရဲ့ချိုမြိန်တဲ့အရသာကို မသိရပါကလားဟု တွေးတောကာ
 သနားကြလေသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပမာအတိုင်းပင် မြန်မာပြည်
 မှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အများစုမှာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏အနှစ်သာရ
 တန်ဖိုးကိုသိသူ အင်မတန်နည်းလှသည်။

သို့အတွက်ကြောင့်လည်း တခြားဘာသာသို့ အလွယ်တကူ
 ကူးပြောင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ ပျားနှင့်တူသော နိုင်ငံခြား၊
 ဘာသာခြားမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာသူတစ်ဦး၏ စကားရပ်
 ကလေးကို တင်ပြပါဦးမည်။ သူ၏စကားရပ်ကလေးကို မတင်ပြမီ
 ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာခြင်း၏ နောက်ကြောင်းအကျဉ်းကို ဦးစွာ
 ဖော်ပြပါမည်။

သူ၏အမည်ကား ဆာဗာတိုရေစီအိုဖီ၊ ဇာတိက အီတလီ နိုင်ငံ၊ မီလန်မြို့၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေထိုင်သည်က အမေ ရိကန်နိုင်ငံ၊ ကိုလံဗီယာတက္ကသိုလ်မှ ဘီအက်စ်စီဘွဲ့ရ ခေတ်ပညာ တတ် တစ်ယောက်ပင်။ တစ်နေ့တွင် ခရစ္စမတ်လက်ဆောင်အဖြစ် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဓမ္မပဒဘာအုပ်တစ် အုပ်ကို လက်ဆောင်လာပေးသည်။ ထိုဓမ္မပဒကို ဖတ်ရင်းမှ မည် သူမှ တရားမဟောရဘဲ အလိုလိုဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သောတရားတော် တို့တွင် ဓမ္မပဒသည်ကား နိုင်ငံခြားဘာသာခြားတို့အနှစ်သက်ဆုံး တရားပါပေ။

ယခင်က [ဗြဟ္မဏဘာသာဝင်ဖြစ်ခဲ့သော သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီးသည် နိဂြောဓသာမဏေဟောကြားသော ဓမ္မပဒဂါထာ တစ်ဂါထာဖြင့် ကမ္ဘာတွင် ထင်ရှားသောသာသနာဒါယကာဘုရင် ကြီးတစ်ပါးဖြစ်ခဲ့ရသည်။] ယခင်က [အရည်းကြီးများကို ကိုးကွယ် ခဲ့ရသော မြန်မာနိုင်ငံ အနော်ရထာဘုရင်ကြီးသည် ရှင်အရဟံ ဟောကြားသောဓမ္မပဒတစ်ဂါထာဖြင့်ပင် ထေရဂါဒဗုဒ္ဓဘာသာ အဖြစ်သို့ သက်ဝင်တော်မူခဲ့ပေသည်။]

[ယခုခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ဖြစ်သော ဆာဗာတိုရေစီအိုဖီ သည်လည်း ဓမ္မပဒတရားတော်ဖြင့်ပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ခဲ့ရပြန် ပါသည်။] ဘာသာခြားများပင် ထိုမျှလောက်ကြည်ညိုလေးစားရ သော ဓမ္မပဒတရားတော်ဂါထာတစ်ပုဒ်ကို စာရှုသူများ ကြည်ညို သဒ္ဓါပွားနိုင်ရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မင်္ဂလာမိဂေါပဿန္တောပိ၊ တိဏံခါဒံဝ ဂစ္ဆတိ။

လဒ္ဓကာလော ဒုပ္ပညောပိ၊ ကာမံဘူဝံဝ ဂစ္ဆတိ။

သမင်သည် ပြည်တန်ပတ္တမြားကို တွေ့မြင်သော်လည်း
တန်ဖိုးမသိသည့်အတွက် မြက်ကိုသာစားပြီး တောတွင်းဝင်သွား
သကဲ့သို့ပြညာမဲ့သော လူမိုက်သည် လူ့ဘဝအခွင့်ကာလကောင်းကို
ရနေပါသော်လည်း တန်ဖိုးမသိသည့်အတွက် အာရုံငါးပါးကာမ
ဂုဏ် တရားကိုခံစားပြီး အပါယ်လေးပါးသို့ သွားသည်။) ဖော်ပြပါ
တရားတော်၏ ဓမ္မရသကို အပြည့်အဝခံစားနိုင်ရန် ဆရာတော်ကြီး
သုံးပါးက ယခုကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းရေးဖွဲ့တော်မူထားကြပါသည်။

“ငါးအာရုံဘင်အစု၊ ခင်မှုနဲ့နေ့ကုန်
နင်ယခုမေ့ပုံလို၊ တွေ့မကြုံစခန်း
ပါယ်လေးဝ သောကဘုံမှာ
မျောရရုံရှိတော့ခမန်း
အောက်ဝီစိသောင်းအငူမှာ
ခေါင်းမပြုစတမ်း
နှစ်အရှည်နှစ်မည့်လမ်းကိုလ
နင်မျှော်စမ်း နင့်ကိုယ်
ဒေသနာထင် အလင်းရယ်နှင့်
နင်အဖျင်းပိုထက်သာပို့
သည်လောဘစရိုက်အိုကို
မလိုက်လိုရှောင်ပစ်လို့
နောင်အသစ်တကယ်ပြင်လျှင်
ကောင်းဖို့အစဉ်
ခွင့်သာခိုက်မှာ မလိုက်ချင်လျှင်
အမှိုက်နှင့်ပြင် ရှိသေးလေလိမ့်လား
ခွင့်သာဆဲကမှ မခဲချင်လျှင်

အလွဲနှင့်ပြင် ရှိသေးလေလိမ့်လား
ခွင့်သာတုန်းမှာ မရုန်းချင်လျှင်
အရှုံးနှင့်ပြင်ရှိသေးလေလိမ့်လား”

(လယ်တီဆရာတော်)

အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိဟု ဆိုအပ်သော
အာရုံငါးပါး မစင်အညစ်အကြေးများကို သုံးဆောင်ခံစားလျက်
မေ့လျော့နေလျှင် အပါယ်လေးဘုံတွင် မျောရလိမ့်မည်။ မိုက်မဲသော
ဘဝရောက်၍ ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ ငါးပါးတစ်ပါးပါးကို ကျူးလွန်မိ
လျှင် အဝိစိငရဲမှာ ခေါင်းမပြုနိုင်အောင် ခံရမည်ကို မျှော်မှန်း
ကြည့်ရမည်။ အပါယ်လွတ်ကြောင်း မဂ်ဖိုလ်ဒေသနာကောင်းများ
ရှိပါလျက် နင်ဖျင်းအ၊နေသောကြောင့်သာ အားမထုတ်ခြင်း
ဖြစ်သည်။

ဘဝကိုတပ်မက်သောတဏှာလောဘကို ဝိပဿနာမဂ်
ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်သတ်ရန် ပြင်ဆင်သင့်ပြီ။ ထိုသို့မှ မကြိုးစားလျှင်
သင်သည်အမိုက်ဆုံး၊ အလွဲဆုံး၊ အရှုံးဆုံးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုပါ
သည်။

“ကျိုးနက်မိုက်ခေါင်၊ ဆင်သေကောင်ထက်၊ သောင်ကိုမလှမ်း၊
ကမ်းကိုမသက်၊ အပုပ်မက်၍၊ စီးလျက်စားကာ၊ လိုက်လေ
ပါက၊ သမုဒ္ဒရာရောက်ဆိုက်၊ လှိုင်းဝဲရိုက်၍၊ ရေ၌မွန်းနစ်၊
ငါးစာဖြစ်သို့၊ စင်စစ်မှတ်ဆောင်၊ လူတို့ဘောင်ဝယ်၊ အိမ်
ထောင်ဝင်္ဂထံ၊ သေအောင်စွဲ၍၊ အမြဲနေငြား၊ သားမယား
နှင့်၊ ခံစားကာမ၊ လူထိုမျှကို၊ ကာကပညာ၊ ကျိုးပမာဟု၊
မဟာဝိသုဒ္ဓါ၊ မြတ်သမ္ပုဒ်တို့၊ ရွှေနှုတ်လှစ်ချွေ၊ ဟောခဲ့ပေ၏။

(မန်လည်ဆရာတော်)

အပုပ်မက်သောကျီးတစ်ကောင်သည် ဆင်သေကောင်ထက် သို့တက်ကာ အစားအစာအတွက် တစ်သက်လုံးပူစရာမလိုတော့ ဟူသော အတွေးဖြင့် မြစ်အတွင်းမျောပါလိုက်သွားခဲ့သည်။ သောင် တို့တမ်းတို့ကို မြင်နေရသေးသော်လည်း လှမ်းတက်ပြီးနေရစ်ဖို့ မကြိုးစားခဲ့။ သမုဒ္ဒရာအတွင်း ရောက်သောအခါ လှိုင်းရိုက်၊ ဝဲစုပ်၍ ဆင်သေကောင်နှင့်အတူ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသော ကျီးမိုက်တဲ့သို့ မိုက်မဲ သောသူများသည်လည်း သားမယားအိမ်ထောင်ဝင်ထဲက ရုန်း မထွက်နိုင်ဘဲ ကာမဂုဏ်ခံစားရင်း တစ်ဘဝဆုံးရသူများကို ကျီး မိုက်နှင့်တူကြောင်း ဘုရားဟောထားသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

“ခရီးကရှည်၊ အရူးတွေ
စားရေကသိုး၊ အဖော်ကဆိုးသနဲ့
အမျိုးမျိုး ကာမဂုဏ်၊
အာရုံတွေအလွန် နှောက်တာကြောင့်
အပါယ်ဘုံအခါခါရောက်သော်လည်း
လွတ်မြောက်ဖို့ဝေး

(အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်)

ပုထုဇဉ်များ၏သွားရမည့် သံသရာခရီးကား ရှည်လျားလှ သည်။ လူ့ဘဝက မဖြစ်စလောက်အားထုတ်ခဲ့သော လောကီ ကုသိုလ်ကံများကလည်း ခဏသုံးစားရုံနှင့် ကုန်သွားနိုင်သည်။ (သိုး သည်ဟု တင်စားထားသည်) အနီးကပ်အဖော်ကလည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဦးစီးသော ကိလေသာဆိုးများ၊ ရူပါရုံစသော အာရုံ များက ပုထုဇဉ်ဘဝဖြစ်တိုင်းလိုက်၍ နှောင့်ယှက်နေသောကြောင့် အပါယ်ဘုံရောက်သော်လည်း လွတ်မြောက်ဖို့ဝေးသည်ဟု ဆိုလို ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ အနှစ်သာရပြည့်ဝလှသော ဓမ္မပဒကျမ်းစာဖြင့်
 ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာသော ဆာဗာတိုရေစီအိုဖီသည် အသက်
 ထက်ဆုံး ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်အဖြစ်ကို ခံယူလိုက်ပါသည်။
 မြန်မာနိုင်ငံကို အမြဲနေရာဌာနအဖြစ်ထားကာ ကမ္ဘာကိုသုံးပတ်
 ပတ်မိသည်အထိ ကြိုစားပမ်းစား သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။
 ထိုကဲ့သို့ ကမ္ဘာကိုသုံးပတ်ပတ်မိသည်အထိ သာသနာပြုခြင်းမှာ
 ဘာသာခြားအဖြစ်နှင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သောမိဘနှစ်ပါးသည် ဖြစ်ရာ
 ဘဝ၊ ဖြစ်ရာဒေသမှ သူတရားကိုနာယူကာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်စေချင်
 သောကြောင့် ဟူပါ၏။ မိဘကျေးဇူးအထူးသိတတ်သော အတိ
 ဇာတ- သားထူးသားမြတ်တစ်ယောက်ပါပေ။

အသက်ထက်ဗုဒ္ဓဘာသာကို မြတ်နိုးသူ

တစ်ခါကလည်း ဝမ်းဗိုက်မှာဖြစ်သောရောဂါတစ်ခုကြောင့်
 ခွဲစိတ်ကုသရန် အိတလီသို့ခေတ္တပြန်ကြွရသည်။ ရောဂါပျောက်၍
 ပြန်မည်ပြုသောအခါ ဘာသာခြားဖြစ်သော ဦးလေးနှင့်ဆွေမျိုး
 တစ်စုက သူတို့ဘာသာကို စွန့်ပစ်သည့်အပြင် တခြားဘာသာ၏
 ရဟန်းအဖြစ်သို့ပင် တက်ရောက်ခြင်းကို မကျေနပ်သဖြင့် ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာနိုင်ငံများသို့ ပြန်သွားခွင့်မပြုနိုင် အိတလီမှာပင် နေရမည်
 ဟု အကျပ်ကိုင်ကြလေသည်။ ထိုအခါ ဦးလောကနာထ တစ်ဖြစ်လဲ
 အိတလီဘုန်းကြီးလေးက ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းအဖြစ်နှင့်သာသနာ
 မပြုရလျှင် သေခြင်းကမှ မြတ်သေးသည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ
 အစားအစာများ လုံးလုံးမစားတော့ခြင်းဖြင့် ဆွေမျိုးများကို အနု
 နည်းဖြင့် တုန့်ပြန်လိုက်ပါသည်။

လေးငါးရက်ရှိ၍ လူလည်းမျော့မျော့ကျန်သော အခါကျမှ
 ဆွေမျိုးများလည်း အလျော့ပေးပြီး ပြန်ခွင့်ပေးရပါတော့သည်။
 ထိုသို့ ပြန်ခွင့်ပေးသော်လည်း လမ်းစရိတ်မပေးသဖြင့် အိတလီ၊
 ပြင်သစ်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဩစတြေးလျ၊ ယူဂိုစလားဗီးယား၊ ဘူလ်ဂေး
 နီးယား၊ တူရကီ၊ ဆီးရီးယား၊ ပါလက်စတိုင်း၊ အိန္ဒိယဟူသော နိုင်ငံ
 ဆယ်နိုင်ငံကို ရှစ်လကျော်ကြာခြေလျင်ဖြတ်သန်း၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့
 အရောက်ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ဓူဝင် ၁၃ ပါးကိုလည်း အမြဲဆောင်
 ကာ ဘယ်သောအခါမှ ဖိနပ်မစီး၊ ထီးမဆောင်းပါပေ။

အသားငါးကိုလည်း အသက်ထက်ဆုံးရှောင်ကြဉ်၍ သဗ္ဗတ္ထ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းခေါ် မေတ္တာဘာဝနာကို အထူးတလည်ပွားများတော်မူ
 ပါသည်။ ဆရာတော်၏မေတ္တာဦးစီးသော အဆုံးအမကြောင့် ဂုဗ္ဗ
 ဘာသာဖြစ်ခဲ့ကြရသော ဘာသာခြားများမှာ မနည်းလှပေ။ ဆရာ
 တော်ဦးလောကနာထ၏ အကျင့်အကြံစိတ်နေစိတ်ထားကို မှန်းဆ
 ကြည်ညိုနိုင်ရန် ဆရာပါရဂူ၏ မဟာခရီးသည်စာအုပ်မှ တရုတ်
 ဘုန်းတော်ကြီးယိကျင်၏ ဓမ္မကဗျာလေးကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။
 ပရဟိတသမား၏ စိတ်ထားဟူ၍ စာရေးသူအလိုကျအမည်ပေး
 လိုက်ပါရစေ။

ပရဟိတသမား၏စိတ်ထား

လူ၏ဘဝ၌အစာနှင့်အဝတ်အထည်သည် အရေးအကြီးဆုံး
 သော အရာဖြစ်နေသည်။ ယင်းနှစ်မျိုးသည် လူတွင် နှောင်ကြီး
 ဖြစ်သည်။ လူကိုသံသရာနှင့်ချည်နှောင်ထားသည်။ မွန်မြတ်သော
 တရားအဆုံးအမကို လိုက်နာလျှင် သင့်ထံငြိမ်းချမ်းမှုလွတ်ငြိမ်းမှု
 ရောက်လာလိမ့်မည်။ ရွဲ့နွဲ့ထဲ၌ပင် ကြည်လင်သန့်စင်နေသည့်

ရတနာကဲ့သို့ပင် အစဉ်သန်စင်နေပါ။ ကြာရွက်ပေါ်တွင် တင်နေသည့် နှင်းပေါက်ကဲ့သို့ ကြည်လင်နေပါ။ သင်၏ခန္ဓာကိုယ်လုံလျှင် အဝတ်သည် လုံလောက်ပါပြီ။ သင်ငတ်ပြီး မသေလျှင် အစားအစာသည် လုံလောက်ပါပြီ။ လွတ်ငြိမ်းမှု (မောက္ခ) ကိုသာ ရှာပါ။ လူကို မရှာပါနှင့်၊ နတ်ကိုမရှာပါနှင့်၊ ဓုတင်အကျင့်ကိုကျင့်ပါ။ သက်ရှိသတ္တဝါများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရင်း သင်၏နှစ်များကို တုန်ဆုံးပါ။

(တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီးယိကျင်)

ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ်ကို အသက်ထက်တန်ဖိုးထားခဲ့သော အိတလီဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထသည် ဗုဒ္ဓသာသနာ ကမ္ဘာအနှံ့ပြန့်အောင် မနားမနေ၊ သာသနာပြုရင်း ပြင်ဦးလွင်မြို့တွင် ပျံလွန်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ပျံလွန်တော်မူမီ တစ်ခုသောရက်က သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ သုတေသနအရာရှိဦးဟန်ဌေးအား နိုင်ငံခြား၊ ဘာသာခြားများ ဗုဒ္ဓဘာသာကို တန်ဖိုးထားပုံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဗုဒ္ဓဘာသာကို တန်ဖိုးထားမှုနည်းပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ရင်ဖွင့်ပြသွားသော သြဝါဒစကားလေးမှာ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိသင့်သဖြင့် ဖော်ပြရင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ တန်ဖိုးကို ပြဆိုသောအခန်းကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ရပါသည်။

တန်ဖိုးထားမှုကွဲပြားပုံ

ဒါယကာကြီးရှင်ဉာရင်ရဲ့သားဟာ ခမည်းတော်နတ်ရွာစံပြီး အလိုလို ဘုရင့်အရိုက်အရာကို ရရှိလာတော့ ဘုရင်ဖြစ်ရတဲ့ တန်ဖိုးကိုလည်း မသိဘူး။ ဒီလိုပဲ ဒါယကာကြီးမြွေးကတည်းက ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လာတဲ့သူတွေဟာလည်း ရတနာသုံးပါးရဲ့တန်ဖိုး၊ သိက္ခာသုံးရပ်

ရဲ့ တန်ဖိုးနဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေကို နားမလည်ကြဘူး။]
 [ဆင်းရဲသားက ရှင်ဘုရင်ဖြစ်သွားတဲ့ လူကျတော့ ဘုရင်
 တန်ဖိုးပိုသိတာပေါ့။ ဘဝမှာ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာ
 စတဲ့ စိုက်ထုတ်ခဲ့ရတဲ့ တန်ဖိုးတွေ ဘယ်လောက်ကြီးမားတယ်
 ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်သိမြင်ခဲ့ရတဲ့အခါကျတော့ မိုက်စရာရှိတောင်
 မမိုက်ချင်တော့ဘူး။ အနစ်နာခံခဲ့ရတာတွေ၊ ဆုံးရှုံးခဲ့ရတာတွေ
 စွန့်လွှတ်ခဲ့ရတာတွေ ဘယ်လောက်များတယ်ဆိုတာ သူပဲသိတယ်။]

[ဒီတော့ ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုရတိုင်းပီတိဖြစ်တာပေါ့။
 ဒီလိုပဲ ဒါယကာကြီးတခြားဘာသာအယူဝါဒကနေ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာဝင်အဖြစ်ကို ကူးပြောင်းရောက်ရှိလာသူတိုင်းဟာ ဆင်းရဲ
 သားက သန်းကြွယ်သူဌေးဖြစ်တဲ့ လူလိုပဲ ခံစားရတယ်။]

(အိတလီဘုန်းတော်ကြီး ဦးလောကနာထ)

အခန်း (၂) ပြီး၏။

x x x x x

အခန်း (၃)

ဘဝအနှစ်သာရနှင့် ဘာသာအနှစ်သာရ

လူ့ဘဝတန်ဖိုးနှင့်ဗုဒ္ဓဘာသာတန်ဖိုးကို သိပြီးနောက် ထိုရခဲ
 သော လူ့ဘဝကို ရရှိနေချိန်အတွင်း ဘဝအနှစ်သာရကို ထုတ်ယူ
 တတ်ရန်ပင်ဖြစ်၏။ ဘဝ၏အနှစ်သာရဟူသည် ကုသိုလ်တရားပင်
 ဖြစ်၏။ (ပုထုဇဉ်၏ စိတ်သည်အိပ်ပျော်နေချိန်မှတစ်ပါး ကုသိုလ်
 စိတ်သို့မဟုတ် အကုသိုလ်စိတ် ဤနှစ်မျိုးတွင်တစ်မျိုးမျိုးက အမြဲ
 တမ်းဖြစ်နေရသည်။) ကုသိုလ်စိတ်များများဖြစ်ခြင်းသည် ဘဝအနှစ်
 များများရခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သနပ်ခါးပင်သည် နှစ်ကြာလေ အနှစ်
 များပြီး အဖိုးတန်လေဖြစ်သကဲ့သို့ပင် မိမိဘဝကိုလည်း ထို့အတူ
 ဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမည်။]

ဘဝ၏အနှစ်သာရများကို ဖော်ပြရင်းပင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ
 ဘာသာ၏ဖော်ဆောင်ချက်၊ အခြေခံအချက်အလက်များ တစ်ဆက်
 တည်းပါဝင်သွားပါလိမ့်မည်။ ဘဝ၏အနှစ်သာရသုံးပါးကို

* ဘဝ၏အနှစ်သာရသုံးပါး

“စည်းစိမ်ဥစ္စာ အနှစ်ရှာပြုပါ ဒါနမှတ်
မိမိခန္ဓာ အနှစ်ရှာ၊ စောင့်ပါသီလမှတ်
အသက်ဇီဝါ၊ အနှစ်ရှာ၊ ဘာဝနာဟုမှတ်

လှူပါ၊ စောင့်ပါ၊ ပွားများပါ၊ သုံးဖြာအနှစ်မှတ်”

ဟူသောလင်္ကာအတိုင်း မှတ်သားရပါမည်။ ထိုသုံးပါးတို့တွင်

[စည်းစိမ်၏အနှစ်သာရကား ဒါနပြုခြင်းဖြစ်၏။ တချို့က ဒါနကို
သံသရာရှည်စေတတ်သောတရားဟု ပြောတတ်ကြ၏။ ဒါနကား
သံသရာမရှည်၊ ဘဝကို တပ်မက်သောတဏှာသည်သာလျှင်
သံသရာကို ရှည်စေတတ်ပါ၏။ ဒါနသည် လောဘတဏှာကို ပါး
သထက်ပါးစေသော အစွမ်းသတ္တိရှိ၏။ ငွေတစ်ထောင်ကို ပေးလှူ
လိုက်သော အလှူရှင်သည် ထိုငွေတစ်ထောင်အပေါ် တွယ်တာ
တပ်မက်သော လောဘတဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်သောကြောင့်
ဖြစ်၏။]

လူတစ်ဖက်ခန့်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကို ဖြတ်ကြရာ၌
အဆင့်မြင့်သော စက်လွနှင့်ဖြတ်လျှင် မြန်မြန်ပြတ်၏။ စက်လွ
မပြောနှင့် ငမန်းစွယ်လွတောင် မဝယ်နိုင်သော တောသူတောင်
သားများကား ရဲဒင်းဖြင့်သာလျှင် ဖြည်းဖြည်းချင်းဖြတ်ကြရ၏။
စက်လွသမားရော၊ ရဲဒင်းသမားရော သစ်ပင်ကိုပြတ်အောင် ဖြတ်
ကြတာချင်းအတူတူပင်ဖြစ်၏။ လက်နက်၏စွမ်းရည်အလိုက်
အနှေးနှင့်အမြန်ကား ကွာခြားပေလိမ့်မည်။ ထို့အတူ တဏှာ
လောဘခေါ် သမုဒယသစ္စာကို ပယ်သတ်ကြရာ၌ ရဲဒင်းနှင့်တူ
သော ဒါနဖြင့် ပယ်သတ်သူလည်းရှိသည်။

စက်လွှာနှင့်တူသော မဂ်တရားဖြင့်ပယ်သတ်သူလည်းရှိသည်။ ဒါနဖြင့်လောဘကို ပယ်သတ်နေသူကို မဂ်တရားဖြင့်မပယ်သတ်ရကောင်းလောဟု အပြစ်တင်ဖွယ်မလိုပေ။ အပြစ်ရှိသူကိုသာလျှင် အပြစ်တင်ရသည်။ ကဲ့ရဲ့ရသည်။ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့လျှင်ပင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ မစ္ဆရိယတရားဟာ အင်မတန်စက်ဆုပ်ဖို့ကောင်းတယ် စသောအားဖြင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရသည်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နှမြောတယ်စသောအားဖြင့် ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် မပြောကောင်းပေ။ ချီးမွမ်းစရာဆိုလျှင်လည်း ထို့အတူသာလျှင် ပြောဆိုချီးမွမ်းရမည်။

ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့စရာမဟုတ်ဘဲ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခဲ့လျှင် ပရဝတ္တနသဘောပါသွားပေပြီ။ ပရဝတ္တနသဘောပြောဆိုမိလျှင် မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်သော အတ္တုတ္တံသနသဘောသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းမှန်သမျှ တရားဟောရာအခါ၊ စာရေးရာအခါတို့၌ အတ္တုတ္တံသန၊ ပရဝတ္တနသံသရာရှည်သည်ဟု ပြောခဲ့သူများကို ရည်စူး၍ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက -

အချို့သောသူတို့ကား ဒါနကုသိုလ်သည် မဂ်ဖိုလ်သို့ မဆောင်နိုင် သံသရာရှည်ဖို့ဖြစ်၏။ အကြောင်းမူကား ဒါနမည်သည် စေတနာတရားပေတည်း။ ထိုစေတနာတရားသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင် တစ်စုံတစ်ရာသောမဂ္ဂင်၌ မပါဝင် (မဂ်မျိုးဖိုလ်မျိုး) မဟုတ်ဟု ဆိုကြ၏။ မိုက်လေစွ၊ မှားလေစွ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုဒါနစေတနာမှာ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည် ဦးစီးလျက်ရှိ၏။ ထိုဉာဏ်သည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ဦးတည်မဂ္ဂင်ကြီးမျိုးဖြစ်၏။

ထိုစေတနာနှင့်ယှဉ်သော သင်္ကပ္ပတရား၊ ဝီရိယတရား၊ သတိတရား၊ သမာဓိတရားများသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော မဂ္ဂင်တရားမျိုး ဖြစ်၏ ဟူ၍ ရေးသားသတိပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤနေရာ၌ အလှူ ရှင်တိုင်း အရေးတကြီးသိသင့်သော ကြောင်ပန်းဆရာတော်ကြီး၏ သြဝါဒစကားလေးတစ်ခုကို ဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းသြဝါဒစကားလေး မှာ -

ရေနေတစ်တောင်ရှိသော ရေတွင်းမှရေကို ခပ်ယူပြီးသုံးစွဲ သော်လည်း တစ်တောင်ပြည့်အောင် ရေပြန်ထွက်မြဲဖြစ်၏။ ကုန် မည်စိုး၍ မခပ်ယူ မသုံးစွဲလျှင်လည်း ရေတစ်တောင်သာရှိ၏ ဟူ၍ ဖြစ်၏။ မှန်ပေသည်။ ဥစ္စာရှင်များအနေဖြင့် လှူလိုက်လျှင် အထူး တလည်လျော့မသွားပေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ဘယ်ဘက်က တစ်ဆုပ်ကြလို့ ညာဘက်က တစ်လှည်းဝင်ဟူသော စကားအတိုင်း ရတနာသုံးပါးကျေးဇူးကြောင့် တစ်နည်းမဟုတ်၊ တစ်နည်းဖြင့် ဥစ္စာ ပစ္စည်းများ ပြန်ဝင်လာသည်ကို မြင်တွေ့နေရသောကြောင့်ပါတည်း။

လှူ၍ ချမ်းသာလာသောသူဌေးများ

မန္တလေးမြို့အနောက်ပြင်တွင် မစိုးရိမ်တိုက်ဟောင်း၊ မစိုးရိမ် တိုက်သစ်ဟူ၍ ပါဠိတက္ကသိုလ်စာသင်တိုက်ကြီးနှစ်တိုက်ရှိသည်။ ယခု ရေးသားမည်မှာ တိုက်ဟောင်းအကြောင်းဖြစ်သည်။ ထို မစိုးရိမ်တိုက်ကြီးသည် လေးဧကကျယ်ဝန်း၍ ခုနစ်ပေအမြင့် အုတ် တံတိုင်းကြီးကို လေးဘက်လေးတန်ခတ်ထားသည်။ အလယ် မြေကွက်တည့်တည့်တွင် ၁၄၆-၁၄၂ ပေရှိသာ လှေကားနှစ်စင်းတပ် နှစ်ထပ်တိုက်ကြီးကို အတွင်းမျက်နှာကျက်များ၊ တိုင်များ၊ ခန်းဆီး လိုက်ကာများ အားလုံးကို မှန်စီရွှေချဆောက်လုပ်ထားသည်။

တိုက်ကြီးခေါင်းရင်းတွင် တစ်ရပ်ကွက်လုံးကြားနိုင်သော နာရီစင်မြင့်ကြီး၊ အလယ်တိုက်ကြီးပတ်ပတ်လည်တွင် နှစ်ထပ်တိုက် ကိုးလုံး၊ တစ်ထပ်တိုက်ခြောက်လုံးတို့ကိုလည်း အားလုံးမှန်စီရွှေပိန်း ချဆောက်လုပ်ထားသည်။ ဆန်တစ်တင်းသုံးကျပ် (၁၂၆၉) ခေတ် လောက်က ဆောက်လုပ်တာပင်လျှင် သိန်းနှစ်ဆယ်ခန့်ကုန်ကျရာ ယခုခေတ်အနေဖြင့် မည်မျှလောက်တန်ဖိုးရှိမည်ကို ခန့်မှန်းကြည့် နိုင်ပေသည်။

ပြဆိုခဲ့သော ကျောင်းဝိုင်းနှင့်တိုက်အားလုံး၏အလှူရှင်မှာ တစ်ဦးတည်းဟုဆိုလျှင် ယခုခေတ်လူများက ယုံတမ်းစကားလား ဟု မေးလျှင်မေးပေလိမ့်မည်။ တကယ့်လက်တွေ့ဖြစ်ကြောင်း အနည်းငယ် ရှင်းပြပါမည်။ ၎င်းကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အလှူရှင်ကား မန္တလေးခရိုင်၊ မြစ်ငယ်မြို့နယ် ဥယျာဉ်တော်ရွာသား ဦးသက်ရှည် ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြစ်ငယ်မှ မန္တလေးသို့ နေ့စဉ်လာရောက်ကာ ဖက်ရွက်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ပခုံးထမ်း၍ ရောင်းချရသည်။

တစ်နေ့လုံးရောင်းပါမှ ရသည့်လုပ်အားခက ငါးပြားမှ ခြောက်ပြားခန့်သာရှိသည်။ သားမောင်ကျော်အဖော်ရလာသော အခါ သားအဖနှစ်ယောက်ရောင်းကြပြီး တစ်ပြားပေးရသော မုန့် ပြားကြီး (မုန့်ပျားသလက်) ကို သားအဖနှစ်ယောက် တစ်ယောက် တစ်ဝက်စီခွဲစားကာ လမ်းဘေးရေအိုးစင်မှရေကို အဝသောက်ပြီး နံနက်စာ၊ ညစာပြီးကြရသည်။ နောက်ကုန်စိမ်းပွဲရုံတစ်ခုတွင် တောက်တိုမယ်ရ အထမ်းအပိုးအလုပ်တစ်ခုကို သားအဖနှစ် ယောက် လုပ်ကြရသည်။

လူဆင်းရဲသော်လည်း ငယ်ဆရာအဘိဓမ္မာအကျော် မြို့ပြင် ကြီးဆရာတော်၏ကျေးဇူးကြောင့် သူတော်ကောင်းစိတ်ကတော့

ချမ်းသာသည်။ သူ့ကျေးဇူးကိုထိသည်။ တာဝန်ကျေသည်။ ဇွဲလုံ့လ စည်းကမ်းရှိသည်။ ပွဲရုံ၌ထင်းခွဲရေခပ်ကအစ ကိုယ့်အသိနှင့်ကိုယ် လုပ်သည်။ ကိုယ်နှင့်မဆိုင်ဟု သဘောထားပြီး ဘယ်တော့မှမနေ၊ အထက်တန်းစားစိတ်ဟု ခေါ်သည်။ အထက်တန်းစားစိတ်ရှိသူမှာ အထက်တန်းစားဖြစ်ရပြီး အောက်တန်းစားစိတ် ရှိသောသူသည် လည်း အောက်တန်းစားသာဖြစ်ရသည်။

အထက်တန်းစားစိတ်နှင့် အောက်တန်းစားစိတ်

ထိုစိတ်ထားနှစ်ခုနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကောင်းသောနယ်ပိုင် နှစ်ယောက်၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကို တောင်တန်းဆရာတော်ကြီး၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းဆောင်းပါးတစ်ပိုဒ်တွင် မှတ်သားလိုက်ရသည်။ ပထမနယ်ပိုင်မှာ အောက်တန်းစားစိတ်ရှိသဖြင့် အလုပ်ကိုလည်း ဝတ်ကျေတန်းကျေသာ လုပ်သည်။ တာဝန်ပြီးဆုံး၍ နယ်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ရတော့မည်ဟု သိရဆိုသည်နှင့် အိမ်ဝိုင်းအတွင်းမှာ စိုက်ထားသော သီးပင်စားပင်များကို အကုန်ဖျက်ဆီးပစ်သည်။ စာရင်းအင်းများကိုလည်း တစ်ခုမှမကိုင်တော့ဘဲ နောက်လူ ဒုက္ခရောက်အောင် အပုံလိုက်ထားပစ်ခဲ့သည်။

နောက်ရောက်လာသော နယ်ပိုင်ကား အထက်တန်းစား စိတ်ရှိသည်။ အလုပ်ကိုလည်း ကောင်းသထက်ကောင်းအောင် ကြိုးစားသည့်အပြင် မိမိတာဝန်ပြီးဆုံး၍ နယ်ပြောင်းရတော့မည် ဆိုသည်နှင့် နောက်ရောက်လာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မပင်ပန်းအောင် စာရင်း အင်းများကိုပြတ်အောင် လုပ်ထားလိုက်သည်။ စားပင်သီးပင်များကို လည်း တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးကာ နေထိုင်သော တိုက်ကိုပင် ဆေးအလှများ သုတ်ပေးခဲ့သေးသည်။

၎င်းပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး၏ အနာဂတ်ဖြစ်ရပ်များကိုလည်း ဆရာတော်ကြီးကဆက်လက်စုံစမ်း လေ့လာရာအောက်တန်းစားစိတ်ရှိသော ပထမနယ်ပိုင်မှာရာထူးကျကာဆင်းဆင်းရဲရဲ သေဆုံးသွားရကြောင်းသိရပြီး၊ အထက်တန်းစားစိတ်ရှိသော ဒုတိယနယ်ပိုင်မှာ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရာထူးတက်ကာ ဝန်ကြီးတစ်နေရာထိ ရရှိသွားကြောင်း မှတ်သားရပါသည်။ ဤနေရာ၌ သူတစ်ပါးချမ်းသာစေလိုသော စိတ်ကိုသာရအောင် မွေးပါ။ မိမိတစ်ကယ်ချမ်းသာလာပါလိမ့်မယ်ဟူသော မော်လမြိုင်မြို့နယ်၊ ကောလှရွာကျောင်း ဆရာတော်၏ သြဝါဒလေးမှာလည်း တစ်သက်စာမှတ်သားဖို့ ကောင်းလှပါသည်။

ထိုသို့ အထက်တန်းစားစိတ်ဖြင့် ကြိုးစားရှာဖွေနေရင်းမှ ကျေးဇူးသိတတ်သော ဦးသက်ရှည်တို့သားအဖကို ပွဲရုံပိုင်ရှင်ကိုယ်တိုင်ကပင် မောင်သက်ရှည်တို့သားအဖ၏ စုငွေကိုထပ်ဆောင်း၍ ပွဲရုံတစ်ခုထောင်ပေးလိုက်ပါသည်။ ဘုရားဝတ်တက်ဝတ်ကပ်နှင့် ငါးပါးသီလဟူသော အဇ္ဈတ္တအား၊ ထထကြွကြွရှာဖွေသော ဥဌာနသမ္ပဒါ၊ မကုန်သင့်တာမကုန်အောင် စောင့်ရှောက်သော အာရက္ခသမ္ပဒါ၊ အဝင်အထွက်မျှတအောင်သုံးစွဲသော သမဇီဝိတသမ္ပဒါ၊ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းရှိခြင်းဟူသော ကလျာဏမိတ္တသမ္ပဒါ စသော ဗဟိဒ္ဓအားနှစ်မျိုးတို့ဖြင့် ကြိုးစားရှာဖွေကြရာ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ငွေအတော်စုမိကြလေသည်။

“ငါ့သား တို့မှာ ဘဝသံသရာက အလှူဒါန နည်းခဲ့လို့ ဆင်းရဲမွဲတေခဲ့ရတယ်။ မရှိလို့မလှူ၊ မလှူလို့မရှိ တို့ကျောင်းဆောက်လှူရအောင် ငွေကိုကြည့်သုံး ဒီဘဝတို့လုပ်ရတာ သာသနာအတွက်ပဲ” ဟု သားဖြစ်သူအား ပြောဆိုဆုံးမပြီး စုဆောင်းကြရာ ကျောင်း

ဆောက်လှူနိုင်သည်အထိ ပြည့်စုံလာကြလေသည်။ မြစ်ငယ်ရှိ ကျေးဇူးရှင် ငယ်ဆရာအား ကျောင်းဆောက်လှူလိုကြောင်း လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်ကလက်မခံခဲ့ပေ။ အဘယ်ကြောင့် နည်း။

အတုယူစရာ ထေရ်ဆရာနှစ်ပါး

ကျေးရွာမှာကျောင်းဆောက်လှူတာထက် စာသင်သား သံဃာတစ်ထောင်ကျော်ရှိသော မန္တလေးမြို့ဘုရားကြီးတိုက်တွင် ဆောက်လှူခြင်းက သာသနာအတွက်ပို၍ အကျိုးရှိကြောင်း တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ပါသည်။ ရဟန်းတော်များအတုယူစရာ ကောင်း လေစွ။ ထိုနည်းတူမင်းကွန်းတိပိဋက ဆရာတော်ကြီးလည်း မင်း ကွန်းမှာ ကျောင်းဆောက်ချင်သော ဗန္ဓုလဦးဆိုင်ကို သာသနာမှာ ပို၍ ကျေးဇူးများနိုင်သော မန္တလေးမြို့ ရွှေရေဆောင် အလယ် တိုက်ကြီးကို ပြင်ဆင်ဆောက်လုပ်စေတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပုထုဇဉ်များနိုင်ဖို့ခဲယဉ်းသော မစ္ဆရိယတရားကိုအနိုင်ယူ နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါ၏။ နှမြောစေးနွဲခြင်း မစ္ဆရိယငါးမျိုးကို ဓမ္မ သင်္ဂဏီပါဠိတော်တွင် ဟောကြားတော်မူထားပြီး အဋ္ဌသာလိန်အဋ္ဌ ကထာဖြင့် အကျယ်ချဲ့ပြတော် မူထားပါသည်။ ၎င်းမစ္ဆရိယ ငါးမျိုး မှာ -

- ၁။ အာဝါသမစ္ဆရိယ = မိမိကျောင်း၌ မိမိမှတစ်ပါး မည်သည့် ရဟန်းသံဃာကိုမှ မလာစေချင်၊ မနေစေ ချင်ခြင်း။
- ၂။ ကုလမစ္ဆရိယ = မိမိဒါယကာများကို တခြားရဟန်း ကောင်းတို့ထံ ဆည်းကပ်မှာကို စိုးရိမ်ခြင်း။

- ၃။ လာဘမစ္ဆရိယ = တခြားရဟန်းတော်များကို ပစ္စည်းလေးပါး လာဘ်လာဘ မရစေလိုခြင်း။
- ၄။ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ = သူတစ်ပါး၏ လှပတင့်တယ်ခြင်းနှင့် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မပြောနိုင်၊ မချီးမွမ်းနိုင်ခြင်း။
- ၅။ ဓမ္မမစ္ဆရိယ = စာပေ ပရိယတ္တိနှင့် တရားအသိအမျိုးမျိုးကို မိမိသိသလိုသူတစ်ပါး မသိစေလိုခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ထိုငါးပါးတို့တွင် အာဝါသမစ္ဆရိယကြောင့် သေသောအခါ မိမိစွဲလမ်းသောကျောင်းတွင် ဘီလူးသော်လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရတတ်သည်။ သို့မဟုတ် လောဟကုမ္ဘီဇရဲ၌ လည်းကျရတတ်သည်။ ကုလမစ္ဆရိယကြောင့် ယခုဘဝမှာပင် ပွက်ပွက်ဆူသော သွေးများကို အန်ရတတ်ပြီး ဖြစ်လေရာဘဝတွင် ပစ္စည်းလေးပါး လာဘ်လာဘ ရှားပါးသည်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က သိခွည်းခေါ် (သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌပုတ္တ) တိတ္ထိဆရာကြီးသည် တပည့် (၂၅၀)တို့သည် ဗုဒ္ဓ၏တပည့်အဖြစ် ခံယူသွားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊

နိဂဏ္ဌနာဋ ပုတ္တတိတ္ထိဆရာတော်ကြီးသည်လည်း သူ၏ ဒါယကာအရင်းဥပါလိသုက္ကယ်က ဗုဒ္ဓ၏အရိယာတပည့်သာဝက ဖြစ်သွားသောကြောင့် သွေးပွက်ပွက်အန်ထွက်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ လာဘမစ္ဆရိယကြောင့် ဘီလူးသော်လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရသည်။ ထိုမှတစ်ပါးဘင်ပုင်ငရဲသို့လည်း ကျရောက်တတ်သည်။ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယကြောင့်ဖြစ်ရာဘဝတွင် အဆင်းမလှခြင်း၊ ဆွံ့အခြင်းများဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဓမ္မမစ္ဆရိယကြောင့်လည်း ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယနည်းတူ ဆိုးကျိုးများကို ခံစားရပါသည်။

ဘဝတက်လမ်းကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းဟူသော မနာလို
ခြင်း ကုဿာနှင့်နှမြောခြင်း မစ္ဆရိယတို့၏ဆိုးကျိုးများကို တစ်သက်
တာ မှတ်မိသိရှိ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ရန် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ရွှေဟင်္သာ
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက -

“ကုဿာမစ္ဆေ နှစ်ထွေဟိန၊ ထိုဓမ္မတို့၊ ကျရောက်ကိန်းခို
ယင်းပုဂ္ဂိုလျကား၊ ထိုဤကာလ၊ ဘဝစဉ်၊ မရကောင်းကျိုး၊
မတိုးဂုဏ်သိန်၊ အရှိန်မဲ့ကင်း၊ ဆင်းရဲတွင်းသို့၊ သက်ဆင်း
တတ်ပေ၊ သို့ဖြစ်ထွေကြောင့်၊ အရှည်မျှော်ထောက်၊ ဆင်းရဲ
ကြောက်၍အောက်အပါယ်ဝဋ်၊ ကင်းလိုလတ်မှု၊ သတ္တုရန်နှစ်
ဆိုးအညစ်ကို၊ အရစ်အရံ၊ ပူးမခဲပဲ၊ တွန်းလှန်ပယ်ခွင်း၊
ပြုထိုက်လျှင်းသည်။ အတွင်းရန်သူပါတကား၊ မင်းရန်သူပါ
တကား။”

ဟု သတိပေးရေးစပ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤနေရာ၌
ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယကို အနိုင်ယူခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအကြောင်းကို
အကျဉ်းချုပ်တင်ပြချင်ပါသည်။ ပထမတစ်ဦးမှာ ပထမ မစိုးရိမ်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးသူရိယပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေတ်အချိန်
အခါက ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်
တော်ကိုလည်း အဆက်ကပ်ခံရ သုဓမ္မာသာသနာပိုင် ဆရာတော်
လည်းဖြစ်၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်တွင်လည်း ညောင်ရမ်းဆရာတော်
ကြီးနေရာတွင် ဆက်လက်တာဝန်ယူခဲ့ရခြင်းစသော သာသနာ့
လောကတွင် လေးစားစရာ အကောင်းဆုံးသောဂုဏ်များ စုဝေး
တည်နေချိန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

မုဒိတာ ပွားနိုင်သူများ

၁၃၃၁-ခု၊ ကဆုန်လဆုတ် ၁၀ - ရက်နေ့တွင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအဖြစ် နာမည်ကြီးလာမည့် ဓမ္မာစရိယ ဆရာတော်လေး ဦးသောဘဏကဆရာတော်ကြီး၏ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် ရေးသားပြီးသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိဿယကို ညောင်ကန်အရှင်ဣန္ဒကကို ဆက်ကပ်ခိုင်းလိုက်ပါသည်။ အရှင်ဣန္ဒကဆက်ကပ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ နိဿယကြီးကို ကြည့်လျက် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက -

မဟာစည်ဆရာတော်ဟာ တို့များထက် ဉာဏ်သာတယ်။ တို့များမမြင်တဲ့ စာမှားပေမှားများကို မြင်အောင်ကြည့်နိုင်တယ်။ အရှင်အနုရုဒ္ဓါတို့ ဋီကာကျော်ဆရာတို့ အခြားကျမ်းပြုဆရာတော်တို့ မမြင်တဲ့ အမှားများကိုတောင် မြင်အောင်ကြည့်နိုင်တယ်။ သင်္ဂြိုဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခန်းမှာ နာမ်ရုပ်တို့ကို လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့်ပိုင်းခြားသိရမည်ဆိုရာ ပဒဋ္ဌာန်ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခန်းမှာ မဆိုသင့်သေးဘဲ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိခန်းမှာမှ ဆိုသင့်ကြောင်းကို ဆဋ္ဌဒင်္ဂါယနာတင်စဉ်က မဟာစည်ဆရာတော်က ထောက်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ဒီကရှေ့ မဟာစည်ဆရာတော်ထက်သာသူကို မပြောနဲ့ တန်းတူပုဂ္ဂိုလ်ကိုတောင် တွေ့ရဖို့မလွယ်ဘူး။ မဟာစည်ဆရာတော်ရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိကို သိလိုလဲ ဒီဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိဿယပြုစုဖို့ တို့များက တိုက်တွန်းရတယ်ဟု အားရဝမ်းသာ ချီးမွမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။ တချို့က ချီးမွမ်းတာနှင့် မြှောက်ပင့်တာကို ရောထွေးနေတတ်သည်။ အရှိကို အရှိအတိုင်း ဘာမှမျှော်ကိုးခြင်း မရှိဘဲ ရိုးရိုးသားသား မုဒိတာတရားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းကိုချီးမွမ်းခြင်း၊ မရှိကို အရှိလုပ်ပြီး ပြောဆိုခြင်းကို

မြောက်ပင်ခြင်းဟု ခွဲခြားထားသင့်ပါသည်။ ပုထုဇဉ်များပီပီ
 များသောအားဖြင့် ကိုယ့်အောက်နိမ့်လျှင် သနားခြင်း ကရုဏာ
 ဖြစ်လွယ်သလောက် ကိုယ့်ထက်သာလျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာ
 ဖြစ်နိုင် ခဲကြသည်။ အစပိုင်းမှာ ရေးခဲ့သလို ပုထုဇဉ်စိတ်သည်
 ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာကုသိုလ်တရားနှင့် မနေလျှင် မနာလိုခြင်း
 ကုဿာအကုသိုလ်သို့ ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်
 များပီပီအရည်မရ အဖတ်မရတာချင်းအတူတူ အကုသိုလ် အဖြစ်
 မခံဘဲ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်ကြိုးစားဖို့ အရေးကြီးလှပေသည်။

ပုထုဇဉ်ပီပီ မကောင်းမှု၌ ပျော်တတ်သောစိတ်ကို ကုသိုလ်
 ကောင်းမှု၌ ပျော်နိုင်ရန်ရည်သန်၍ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီးက
 အောက်ပါဩဝါဒကို ပေးသနားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ခိုင်းစေမှပြုလုပ်တတ်သူကို ကျွန်မျိုးမှတ်၊ အခါအခွင့်ကို
 ကြည့်ပြီး မိမိအလိုလိုလုပ်သင့်သမျှ အလုပ်ကိုလုပ်တတ်သူကို
 သခင်မျိုးမှတ်၊ လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်၌ သာယာစရာအဿာဒနှင့်
 အပြစ်တင်စရာ အာဒိနဝနှစ်မျိုးရှိတတ်သည်။ အသင့်အတင့် နှလုံး
 သွင်းခြင်းတို့ဖြင့် ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို သည်းခံနိုင်အောင် ကျင့်ရမည်။
 မိမိကို သူများက ချီးမြှောက်စေလိုလျှင် မိမိက အလျင်ဦးအောင်
 သူများကို ချီးမြှောက်ပါလေ။

မိမိကိုသူများက လေးစားစေလိုလျှင် မိမိကအလျင်ဦး
 အောင် သူတစ်ပါးကို လေးစားပါလေ။ မိမိကို သူများက ပူဇော်
 စေလိုလျှင် မိမိကအလျင်ဦးအောင် သူများကိုပူဇော်ပါလေ။ မိမိကို
 သူများက ရှိခိုးကျိုးနွံစေလိုလျှင် မိမိကအလျင်ဦးအောင် သူများကို
 ရှိခိုးကျိုးနွံပါလေ။ မိမိက မကျေနပ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံများကို
 အခြားလူများကလည်း ကျေနပ်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ကိုယ်ချင်းစာပါ။

အကောင်းကြိုက်လျှင်သူများထက် အပင်ပန်းခံရမည်ကို မကြောက်ပါနှင့်။ ဘုရားဝတ်တက်လိုစိတ် မရှိလျှင်ပေ၍ဝတ်တက်၊ ဝတ်ကပ်ပြုပါ။ တံမြက်လှည်းခြင်းစသော သေနာသနဝတ်များကို ပြုလုပ်လိုစိတ်မရှိလျှင် ပေ၍ အဆိုပါဝတ်များကို ပြုပါ။ စာအံ၊ စာကျက်၊ စာကြည့်လိုစိတ်မရှိလျှင် ပေ၍စာအံ၊ စာကျက်၊ စာကြည့် ကျင့်ကို ကျင့်ပါ။ အချုပ်အားဖြင့် ကုသိုလ်ရေးရာအလုပ်ဟူသမျှကို လုပ်လို စိတ်မရှိသော်လည်း ပေ၍လုပ်ပါလေ။

(ကျေးဇူးရှင် ပထမမစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

ဆရာတော်ကြီး၏ သြဝါဒလိုရင်းအချုပ်မှာ ကုသိုလ်တရား ကိုမဖြစ်ဖြစ်အောင် ပေ၍ကြိုးစားရမည်ဟု ဆိုလိုပါ၏။ ကုသိုလ် ပါရမီဆိုသည်မှာ မိုးကျရွှေကိုယ်မဟုတ် လုပ်ယူမှုရသည်ဟူသော စကားရပ်သည်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကိုင်း အလေးမူသင့်သည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ နောက်တစ်ဦးမှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ အောက်စ်ဖို့တက္ကသိုလ် မှဆရာတစ်ဦးပင်။ စာသင်နေရင်းဖြင့် ကျောင်းသားတစ်ဦးက ဆရာပင်သတိမထားမိသော လိုအပ်ချက်ကလေးလို အထောက် အထားအချက်အလက်အစုံဖြင့် တင်ပြလေသည်။

မုဒိတာမပွားနိုင်သူဆိုလျှင် မင်းကဆရာလား ငါကဆရာ လားဟူသော မေးခွန်းဖြင့်ရန်စကား ပြောဖို့ရာသေချာနေပေသည်။ သို့သော် ထိုဆရာကား ရန်စကားမပြောဘဲ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး ချီးမွမ်းစကားပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ သူကိုယ်တိုင်ဆရာဖြစ်သော်လည်း ဤမျှထိ မထွေးမိကြောင်း ဝန်ခံလေသည်။ နောက်တစ်ရက်တွင် တက္ကသိုလ်ရှိ အကြီးဆုံးအရာရှိထံသို့ ၎င်းဆရာ၏နှုတ်ထွက်စာ ရောက်ရှိလာပါသည်။ နှုတ်ထွက်စာတွင် မိမိသင်သည့်ဘာသာရပ် ၌ မိမိသင်နေမည့်အစား မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကိုပင် ထောက်ပြနိုင်

သော ကျောင်းသား မောင် . . . . . သင်လျှင်ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားများ ယခုထက်ပို၍ ပညာတိုးတက်စရာရှိကြောင်း
ထောက်ခံချက်ကိုပါ တွေ့ရှိရလေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း မန်လည်ဆရာတော်ကြီးက မဃဒေဝ
လင်္ကာသစ်တွင် -

“နောင်ရင်းညီရင်း၊ နွယ်မကင်းသား၊ သားချင်းမျိုးဖော်
အကျော်ထင်ရှား၊ ဆွေတော်များကို၊ တရားမပျက်
မေတ္တာဆက်၍၊ မဖျက်ဆီးမှု၊ ချီးမြှောက်ပြုလော့
သူ့ကိုချီးမြှောက်၊ ကိုယ့်ဂုဏ်မြှောက်၏၊ ယွင်းဖောက်အလို
ဝန်မတို့နှင့် သူ့ကိုဂုဏ်နှိမ်၊ ကိုယ့်ဂုဏ်နိမ့်၏။”

ဟုစပ်ဆိုတော် မူခဲ့ပေသည်။ မန်လည်ဆရာတော်ကြီး စပ်ဆို
တော်မူသည့်အတိုင်း သူတစ်ပါး၏အရှိဂုဏ်ကို ဝမ်းမြောက်ချီးကျူး
နိုင်သော မုဒိတာတရားကြောင့် ပထမ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးမှာ အများပြည်သူများနှင့်တကွ သုဓမ္မာ၊ ရွှေကျင်၊ မဟာဒွါရ၊
မူလဒွါရ၊ အနောက်ချောင်ဒွာရ၊ ဝေဠုဝန် စတုဘုမ္မိကဌာန်တွင်း၊
ဂဏဝိမုတ်ကူးတို့၊ မဟာရင်ဟုဆိုအပ်သော ဂိုဏ်းကြီးကိုးဂိုဏ်းတို့မှ
သံဃာတော်အားလုံးတို့၏ ကြည်ညို၊ ချီးကျူး၊ ဂုဏ်ပြုမှုကို ရရှိတော်မူ
ပါသည်။

ဦးသက်ရှည်တို့အကြောင်းကို ဆက်ပါမည်။ ထိုသို့ ငယ်ဆရာ
၏ လမ်းညွှန်ပြသမှုဖြင့် ဘုရားကြီးတိုက်တွင် သစ်သားကျောင်းတစ်
ဆောင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းနိုင်သည်။ ငါတို့ရတာ သာသနာ
အတွက်ဟူ၍ သာသနာကို ဦးတည်ချက် ထားလိုက်သည်နှင့်
စီးပွားရေးကလည်း ပို၍ပင် အဆင်ပြေလာတော့ရာ ထိုဘုရားကြီး
တိုက်မှာပင် အလယ်တိုက်ကြီးတစ်လုံးဆက်၍ လှူဒါန်းနိုင်ပြန်

သည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့်တက်၍ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းချင်သော သဒ္ဓါတရားများဖြစ်ပေါ်လာပြန် သဖြင့် မြို့ဝန်ဦးပေစိပိုင်သော ဥယျာဉ်ကြီးကိုဝယ်ယူကာ ယခုကဲ့သို့မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး ဖြစ်သည်အထိလှူဒါန်းနိုင် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓက ဣတိဝုတ်ပါဠိတော် ဒါနသုတ် တွင် -

“ဧဝဉ္စ ဘိက္ခဝေဇာနေယျံ၊ ဒါနသံဝိဘာဂသဝိပါကံ
ယထာဟဇာနာမိ၊ နဒတ္တာ ဘုဇ္ဇေယျံ၊ နစနေသံ
မစ္ဆေရ မလံ စိတ္တံ ပရိယာ ဒါယတိဋ္ဌေယျ။”

ရဟန်းတို့ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း စေတနာရဲ့အကျိုးကို ငါသိ သလိုသတ္တဝါများသိကြမယ်ဆိုလျှင် ကိုယ်စားမယ့်ဝတ္ထုထဲက သူတစ်ပါးကို မပေးကမ်းဘဲ ဘာကိုမျှစားနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ကိုယ့် ပစ္စည်းကိုမပေးရက်တဲ့ အကုသိုလ်စိတ်သည်လည်း သတ္တဝါတို့ကို နှိပ်စက်နိုင်မှာမဟုတ်ပေဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

ဧည့်သည်လာလျှင် ဆန်မကုန်စေနဲ့

ဧည့်သည်လာလျှင် ဆန်မကုန်စေနဲ့ဟူသည် ဧည့်သည်ကို ထမင်းချက်မကျွေးရန်ပြောသော စကားမဟုတ်ပေ။ ရောက်ရှိလာ သော ဧည့်သည်ကို အလှူခံအဖြစ် သဘောထားပြီး စေတနာသဒ္ဓါ တရား ပြည့်ဝစွာဖြင့် ကျွေးမွေးမှုကုသိုလ်အပြည့်ရပြီး ဆန်ကုန်ရ ကျိုးနပ်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ဝတ်ကျေတန်းကျေ မဖြစ်လို့ကျွေးရ သောသဘောနှင့် ကျွေးလျှင်ဆန်ကုန်တာသာ အဖတ်တင်မည်။ ထို့ကြောင့် ဧည့်သည်လာလျှင်ဆန်မကုန်စေနဲ့ဟု သတိပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

လူပျံတော်ပတ္တမြားသွေးဆေးဆိုလျှင် မြန်မာတစ်ပြည်လုံး သိနေကြလေပြီ။ ထိုလူပျံတော်ပတ္တမြားသွေးဆေးပိုင်ရှင် ဦးမောင်မောင်မှာ ရဟန်းဘဝမှ လူထွက်ပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ကပ္ပလီကွက်သစ် (ယခုတော်လှန်ရေးပန်းခြံအနီး) တွင် ဓနိမိုးထရုံကာဖြင့် ဘဝကိုစတင်ခဲ့ရသော လူတစ်ယောက်ပင်။ ပစ္စည်းမွဲသော်လည်း သဒ္ဓါမမဲ့သော ဦးမောင်မောင်တို့ဇနီးမောင်နှံသည် အိမ်ကိုလာသော ဧည့်သည်မှန်သမျှ ထမင်းမစားဘဲ ဘယ်တော့မှ မပြန်စေခဲ့ပေ။

အသင့်ကျွေးစရာမရှိလျှင် အဝတ်အထည်လေးများကို ပေါင်နှံ၍ ကျွေးဖြစ်အောင်ကျွေးလိုက်ကြသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် သာသနာပြုမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ကလေးထားလိုက်သည်နှင့် ဆေးကိုမြို့ထဲတွင် မောင်းထုရောင်းနေရာမှ ကိုယ်ပိုင်ဂျစ်ကားတစ်စင်းဖြင့် ရောင်းနိုင်သည်အထိ အကျိုးပေးကသန်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့်ပင် ပခုက္ကူ၊ မန္တလေးအနောက်ပြင်၊ တောင်ပြင်ရှိ စာသင်တိုက်ကြီးများတွင် စက်ရေတွင်း၊ တောင်မြို့ (အမရပူရ) တူးမောင်းတိုက်တွင်စက်ရေတွင်းနှင့် ကုဋီ၊ မန္တလေး၊ မဟာမြတ်မုနိအနောက် ၄၅ တာတွင် ဘုရားဖူးများတည်းခိုရန် နှစ်ထပ်တိုက်သဒ္ဓါဓိက ဓမ္မာရုံကြီးတို့ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ရတနာသုံးပါးနှင့် သာသနာတော်၏အားကားနှိုင်းစရာမရှိအောင် ကြီးမားလှပါသည်။ ထိုရတနာသုံးပါးနှင့် သာသနာအားကြောင့် ဦးမောင်မောင်တစ်ယောက်မည်သို့မည်ပုံ ထင်ရှားသော သာသနာ့ ဒါယကာကြီးဖြစ်လာရပုံကို ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်က ရတနာသုံးပါးကျေးဇူးကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများစာအုပ်တွင် အောက်ပါခေါင်းစဉ်လေးဖြင့် တခမ်းတနားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ဦးမောင်မောင် ငွေလုပ်တဲ့စက်

ကျွန်ုပ်နှင့်ရင်နှီးစွာသိရသောအချိန်မှာ သူ့ဌေးဦးမောင်
 မောင်ဘဝမှ သာသနာ့ဒါယကာ ဦးမောင်မောင်ဖြစ်နေပေပြီ။
 အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု၊ ပထမ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား
 သက်တော် ၉၅ နှစ်အရ တာဝါလိန်းရှိခြင်းနှင့် နောက်ပါသံဃာငါးပါး
 နှင့်အတူပင့်၍ နေ့စဉ်ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စများ လုပ်နေချိန်ဖြစ်
 ၏။ ဆရာတော်ကြီး၏ဆန္ဒ၊ ဦးမောင်မောင်၏ သဒ္ဓါတရားအရ
 နိကာယ်သာသနာထွန်းကားရေး အသင်းကြီးကိုပင် ဖွဲ့စည်း၍
 နိကာယ်စာသင်တိုက်ကြီးဆောက်လုပ်ရန် သိန်းသုံးဆယ်ကျော်တန်
 “ကျောက်စာဓမ္မစေတီတော်” တည်ရန် အကောင်အထည်ဖော်
 လျက်ရှိနေ၏။

သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်သီတင်းသုံး
 နေပြီဖြစ်ရာ ရဟန်းရှင်လူဧည့်သည်များ သာသနာရေးစည်းဝေးပွဲ
 များကား မပြတ်မလပ်ဖြစ်၏။ အစည်းအဝေးပွဲမှာ ယနေ့ဘာကျေး
 ရကောင်းမလဲဟု အမြဲကြံနေသူမှာ ဦးမောင်မောင်ဖြစ်၏။ ခြံထဲတွင်
 ဆရာတော်များ အမြဲသီတင်းသုံးရန် ဝိနည်းတော်အရ အပ်အပ်
 စပ်စပ်ရှိဖို့ သီးသန့်တိုက်ကြီးတစ်လုံးကိုပင် အပူတပြင်း ဆောက်
 လုပ်လှူဒါန်းလေသည်။ ထိုတိုက်အုတ်မြစ်ချ တူးဖော်နေခိုက်
 အစည်းအဝေးရှိ၍ ကျွန်ုပ်ရောက်သွားရာ လူသုံးယောက်က အုတ်
 မြစ်များကို တူးနေကြ၏။ ဦးမောင်မောင်ကား နေပူကျဲကျဲ ခြံစည်း
 ရိုး ဝါးရုံချဲ့အောက်၌ ခမောက်ကြီးဆောင်းပြီး အလုပ်သမားများကို
 စီမံနေရင်း ပါးစပ်က တတွတ်တွတ်နှင့် ပရိတ်ရွတ်နေသည်ကို
 တွေ့ရသည်။

“ကိုဌေးလှိုင် လာပါဦးဗျ”ဟူခေါ်၍ ရှေ့ဆက်လုပ်ရမည့် သာသနာရေးကိစ္စများကို ဆွေးနွေးပြောဆိုကြ၏။ ဦးမောင်မောင်က

“လူတွေခက်တာပဲဗျာ။ ခုဆိုရင် သတင်းစာထဲမှာ ဦးမောင်မောင်က သိန်းသုံးဆယ်ကျော်တန်ကျောက်စာ ဓမ္မစေတီတော်ကြီး တည်မယ်ဆိုတာဖတ်ကြရတော့ ကျွန်တော့်ကိုသိန်းတစ်ရာ၊ နှစ်ရာ ချမ်းသာနေပြီလို့ ထင်ကြတယ်။ သူတို့နဲ့ကိုယ်ချင်းစာကြတာပေါ့ဗျာ။ လူတွေဟာ တစ်ဆယ်ရှိမှ အလွန်ဆုံးတစ်ကျပ်လျှင်ကြတာကလား။

“ကျွန်တော့်ကိုလည်း သူတို့လိုထင်ပြီး တကယ့်မိလ္လာနာ သူဌေးကြီးအောက်မေ့နေကြသလားမသိဘူး။ ကျွန်တော်က လူတစ်မျိုးဗျ။ အခုကျွန်တော်လုပ်တာ သာသနာအတွက်လုပ်တာ သူတို့လို ဝိမ်ခံဖို့ ဂုဏ်ဒြပ်ကြီးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။

“တကယ်လည်း ကျွန်တော့်လက်ထဲမှာ ငါးသောင်းပြည့် အောင်မရှိပါဘူး။ ပြောရင်ယုံမှာမဟုတ်ဘူးဗျ ခက်တာက သိန်းသုံးဆယ်ကျော်ဆိုတာ လျော့ပြောတာ ကိုဌေးလှိုင်ရေ၊ ကျွန်တော်လုပ်ချင်တာ သိန်းတစ်ရာအနည်းဆုံး၊ စိတ်ထဲရှိတာပြောရင် လူတွေက သူတို့လိုကိုယ်ချင်းစာပြီး ဒုက္ခပေးကြမှာစိုးလို့၊ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီလို့ ငွေလုပ်တဲ့စက်ရှိသလားလို့ စုံစမ်းခံနေရဦးမယ်ဗျ”

“ကျွန်တော်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်တယ်လေဗျာ၊ ငါလုပ်ရင်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဒါစိတ်ကူးယဉ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အကြိမ်ကြိမ် ကျွန်တော့်လက်တွေ့ပဲ။ ဗေဒင်ဟောလို့ ယုံစားတာမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ နေ့စဉ်ပရိတ်ရွတ်သဗျာ၊ ဂုဏ်တော်ပွားတရားထိုင်သဗျာ၊ ဒါတွေကို ကျွန်တော်အားကိုးပြီးလုပ်နေတာဗျ။ ကျွန်တော့်ငွေလုပ်တဲ့စက်က ရတနာသုံးပါးပဲ။”

“ကျွန်တော်ဘောက်ထော်စွန်းလွန်းရိပ်သာ သဒ္ဓါဇိကမေဗ္ဗာရုံ ဆောက်ဖို့ ဆရာတော်ကိုသွားပြီး တာဝန်ခံလျှောက်ထားလိုက်တယ်။ အနည်းဆုံးငါးသိန်းတန်ဆောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ အချိန်က လက်ထဲမှာ သောင်းကိုးထောင်လောက်ပဲရှိမယ်ထင်တယ်။ တကယ်ပါ။ ဒါနဲ့လက်ထဲရှိတာလေးနဲ့စပြီး သဲဝယ်၊ အုတ်ဝယ်၊ တစ်စ တစ်စ လုပ်လာတာ၊ မကြာပါဘူး ကျွန်တော့်ငွေလုပ်တဲ့စက်က ငါးသိန်းတန်မေဗ္ဗာရုံကြီးပြီးသွားတာပါပဲ။ လူတွေက ရတနာသုံးပါး ကျေးဇူးကို မယုံကြဘူးဗျ”

ဦးမောင်မောင်သည် ခြေသလုံးအိမ်တိုင်ဘဝမှ သိန်းပေါင်း များစွာအကုန်ကျခံ၍ သာသနာဒါယကာပြုလုပ်နိုင်သူ ဖြစ်၏။ မည်မျှချမ်းသာကြွယ်ဝသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မသိသော်လည်း ချမ်းသာ သမျှ သာသနာအတွက်ဟု စွန့်စားရဲသူဖြစ်သည်ကိုမူ ပြောဝံ့၏။

စိတ္တသူကြွယ်ကဲ့သို့ အနည်းဆုံးတစ်ကျပ်ရှိလျှင် ပြားငါးဆယ် သည် သာသနာအတွက်ဟု လျာထားကာ မိမိနှင့်သာသနာကို မခွဲခြားဘဲ ကျင့်သုံးသူ အပွင့်ဝိတ္တဘောဂီဟု ခေါ်ဆိုရလေသည်။

“ဦးလေးမောင်၊ ဦးလေးလို သဒ္ဓါများ၍ ကြွယ်ဝသူတွေကို ဓာတ်လုံးဆရာ၊ ဝိဇ္ဇာဆရာတွေ မတတ်တယ်။ သတိပြုပါ။ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် ပရိတ်ရွတ်၊ ဂုဏ်တော်ပွား တရားသဖြင့် ကျင့်ကြံနေထိုင်လို့ ကြီးပွားလာတာကို သူတို့တန်ခိုးနဲ့မလို့ ဖြစ်နေဦးမယ်။ သာသနာ ပြုတဲ့နေရာမှာလည်း ကျောင်းကန်ဘုရားကို မရှိမဖြစ်တဲ့နေရာမျိုး မှာသာလုပ်ပါ။ ဗဟိဒ္ဓသာသနာ၊ ရုပ်ဝတ္ထုသာသနာဟာ အရေး မကြီးဘူး။ အင်အားလည်းမပါဘူး။ ကိုယ်ပိုင်အဇ္ဈတ္တိက သာသနာ သာ အရေးကြီးပါတယ်”

“ပုဂံခေတ်က မုဆိုးမတောင် ဘုရားထတည်တယ်။ ဒါဟာ လူတွေကို အရွံ့ထွက် (သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ) အားနည်းသွားအောင် ဗဟိဒ္ဓသာသနာဝေယျာဝစ္စတွေဘက် လှည့်ထုတ်မောင်းကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ လမ်းလွဲပေးနေကြတာပါ။ ဦးလေးမောင် အခုလုပ်နေ တဲ့ နိကာယ်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမွေးထုတ်တဲ့ သာသနာပြုတာမျိုး၊ စာသင်တိုက်တည်ကာ အားပေးတာမျိုး၊ ခုဦးလေးမောင် ရဟန်းခံ လိုက်တဲ့ ဦးသဇ္ဇနဟာဆိုရင် တိပိဋကဓရစာမေးပွဲမှာ ဝိနယဓရ ဖြစ်သွားပြီ အဲဒီသာသနာပြုတာမျိုး ဦးစားပေးပါ”

“နောက်ပြီး ဘုရားရုပ်ပွားဆိုရင်လည်း ဇမ္ဗူပတိချွတ်ခန်းလို အချွန်အတတ်တွေနဲ့ ရုပ်ပွားမျိုးကလည်း ဟိုပုဂံခေတ်ကတည်းက ခေတ်စားလာတာ၊ ဒါလည်းမရိုးသားဘူး။ ရှင်းရှင်းပြောရရင်ဗျာ ဝိဇ္ဇာတွေ မ၊နေကြတာပဲစသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးရှင်းပြခဲ့ဖူး၏။ ထို အချက်များကို သာသနာပြုသူတို့ သတိထားသင့်ကြပေသည်” စသည်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ အကျယ်ကို ၎င်းစာအုပ်တွင် ဆက်လက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ဒါန၊ သီလစသော ပါရမီကို ဆည်းပူးကြသူများ အရေးတကြီးသိသင့်သည့်တရားတော် တစ်ခုကို တင်ပြချင်ပါသည်။ ၎င်းတရားတော်မှာ -

- “သတ္တိယာ ဝိယဩမဋ္ဌော၊
- ဥယျမာနောဝ မတ္တကေ။
- သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနာယ၊
- သတောတိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။

(သံယုတ်ပါဠိတော်)

ရင်ဝ၌လှံစူးခံရသောသူသည် လှံကိုအရေးတကြီးဆွဲနှုတ် သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်း၌မီးအလောင်ခံရသောသူသည်

မီးကို အရေးတကြီးငြိမ်းသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ သတိရှိသော သံသရာဘေးကို ရှုမြင်တတ်သောသူသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ် ငါကိုပယ်သတ်ရန် အရေးတကြီးလုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ်အပ်၏ ဟူ၍ဖြစ်၏။ ဆိုလိုသည်မှာ တခြားကုသိုလ်များထက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ် အတ္တငါကို အရင်သတ်စေချင်၏။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သတ်နိုင်သည်မှာလည်း မဂ်ဉာဏ်သာရှိ၏။ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်သတ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါ၏။

အရိယာမဖြစ်သေးသောကြောင့် သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် မပယ်သတ်နိုင်သေးလျှင်လည်း တဒင်္ဂပဟာန်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်တို့ဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြရပေမည်။ မည်ကဲ့သို့ ကြိုးစားမည်နည်း၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမည်သည့်ကုသိုလ်ကိုပဲ ပြုလုပ် ပြုလုပ် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာနှစ်ဖြာလုံးမှာ ငါကောင်းစားရေးကို ဦးစားမပေးဘဲ သူ့တစ်ပါး (ပရဟိတ) ကောင်းစားရေးကို ဦးစားပေးလျှင်ရန်ပင်ဖြစ်ပါ၏။ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာငါကောင်းစားထင်ပေါ်ရေးကို ဦးစားပေးသော ကောင်းမှုများသည်ကား သာသနာပမှာလည်း ရှိသည်။ ဟိန္ဒူဝါဒမှာလည်း ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ပဋိပဒါသုတ်၌-

“အမှန်အားဖြင့် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာတို့ကို တောင့်တ၍ ဒါနကိုပြုသည်။ သီလကိုဆောက်တည်သည်။ ဘာဝနာကိုပွားများသည်ဆိုလျှင်လည်း ထိုကဲ့သို့သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့သည် မိစ္ဆာပဋိပဒါအရ ပြုသည်မည်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သံသရာမှ မထွက်နိုင်ဘဲ သံသရာတွင်း၌သာ မွေ့လျော်လှိုင်းကြောင့်တည်း” ဟု တိုက်ရိုက်ဖော်ပြထားပါသည်။

သံသရာမှ လွတ်မြောက်လိုသော တစ်နည်းအားဖြင့် အများ
 ကောင်းစားရေးကို ဦးစားပေးသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာသည်သာ
 လျှင် သမ္မာပဋိပဒါ ကောင်းသော၊ မှန်သော ကျင့်စဉ်မည်သည်။
 ထိုကျင့်စဉ်မျိုးသည်လည်း ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူသောအခါမျိုး၌သာ
 သိကြရခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိ၏ကုသိုလ်သည် ထေရဝါဒလော၊ ဗြဟ္မ
 ဏဝါဒလောဟု ခွဲခြားကြည့်နိုင်ရန် အတွေးအခေါ်တစ်ခုကိုလည်း
 ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က အမြင်များပြောင်းလွှဲခြင်းနှင့် အတွေး
 အမြင်စာစုများစာအုပ်နိဒါန်းတွင် ယခုကဲ့သို့ရေးသားခဲ့ပါသည်။

လွဲမှားသော အယူအဆ

“လောကတွင် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိုချည်း ကြည့်ခြင်းသည်
 သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်းမဟုတ်၊ သူတစ်ပါး၏အကျိုးစီးပွားကို ကြည့်
 ခြင်းသည်သာ သူမြတ်တို့၏လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်း
 မဟုတ်လျှင် ပါရမီမဖြစ်၊ ပါရမီမဖြစ်လျှင်လည်း ထေရဝါဒနှင့်မညီ။
 ဗြဟ္မဏဝါဒသာ ဖြစ်တော့၏။ ဗြဟ္မဏဝါဒကလည်း ကံနှင့်ကံ၏
 အကျိုးကို သက်ဝင်ယုံကြည်သည်ပင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗြဟ္မဏ
 ဝါဒက အတ္တဟိတကို ရှေးရှုကာ သံသရာချမ်းသာကိုဦးစားပေး၏။

ထေရဝါဒက ပရဟိတကို ရှေးရှုကာ သံသရာလွန် ချမ်းသာ
 ကို ဦးစားပေး၏။ ဤသို့ခြားနား၏။ ဤခြားနားချက်ကား နှယ်နှယ်
 ရရ မဟုတ်၊ ကြီးကျယ်သော ခြားနားချက်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ
 မိမိ၏ ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်ကောင်းကျိုးကိုသာ ရည်စူးပြီး ဘုရားကိုပဲ
 တည်တည် ကျောင်းကိုပဲ ဆောက်ဆောက် ထိုသို့ ဘုရားတည်ခြင်း
 နှင့် ကျောင်းဆောက်ခြင်းသည် ဗြဟ္မဏဝါဒအရ ဘုရားတည်ခြင်း
 နှင့် ကျောင်းဆောက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဗြဟ္မဏ
 ဝါဒကို ထေရဝါဒအဖြစ် လွဲမှားစွာယူနေကြသူများစွာရှိ၏။

ဒါနကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ပြုလုပ်ရာ၌ အတ္တဟိတကို ငြမ်းအဖြစ်ခံယူပြီး ပရဟိတကို ထီးအဖြစ်ခံယူရ၏။ ငြမ်းမရှိဘဲ ထီးတင်၍မရသလို အတ္တဟိတမပါဘဲ ပရဟိတကို ဆောင်ရွက်၍မရကောင်း။ ထို့ကြောင့် အတ္တဟိတသက်သက်လည်း အစွန်းရောက်အကျင့်ပင်ဖြစ်၏။ ပရဟိတသက်သက်လည်း အစွန်းရောက်အကျင့်ပင်ဖြစ်၏။ အတ္တဟိတလည်းပါမှ ပရဟိတလည်းပါမှ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျသောအကျင့်ဖြစ်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဗြာဟ္မဏဝါဒသည်လည်း အတ္တဟိတသက်သက် ကျင့်သောဝါဒဖြစ်၏။ မဟာယာနဝါဒသည်လည်း ပရဟိတသက်သက် ကျင့်သောဝါဒဖြစ်၏။ ထေရဝါဒသည်သာလျှင် အတ္တဟိတကို ငြမ်းအဖြစ်ထားပြီး ပရဟိတကို ထီးအဖြစ်ထားသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျကျကျင့်သောဝါဒဖြစ်၏” ဟူ၍ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ထေရဝါဒနှင့် ညီညွတ်အောင် ပရဟိတကိုဦးစားပေးပြီး သံသရာချမ်းသာကို မတောင့်တဘဲ ကုသိုလ်ပြုခဲ့လျှင် ကုသိုလ်၏ အကျိုးကို အပြည့်အဝခံစားရပါမည်လောဟူသော မေးခွန်းကို မေးချင်သူ အတော်များပေလိမ့်မည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သတ္တဝါတိုင်း ပဋိသန္ဓေတည်ကတည်းက လောဘနှင့် စခဲ့သော ကြောင့်ပါတည်း။ အဖြေကား သံသရာချမ်းသာကို တောင့်တသော စိတ်သည် လောဘစိတ်ဖြစ်၏။ လောဘသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ သံသရာချမ်းသာကို မတောင့်တ မလိုချင်သောစိတ်သည် အလောဘဖြစ်၏။ အလောဘသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းမှုထက် ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်ပြုသောကောင်းမှုက သာလွန်၍ အကျိုးပေးနိုင်ပုံကို

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များပီပီ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်နိုင်လောက်ပေပြီ။ လေးသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံးသံသရာချမ်းသာကို မလိုချင်သော အလောဘကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ပြုခဲ့သော ကောင်းမှုများကြောင့် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝတွင် လောကီချမ်းသာများကို သူတစ်ပါးတို့ လိုက်မမီအောင် ခံစားရပြီး ဘုရားဖြစ်သော အခါတွင်လည်း လာဘ်လာဘများ အဆမတန်ပေါများပုံတို့ကို ထောက်ထားသောအားဖြင့်လည်း ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းမှုက အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းမှုထက် သာလွန်ပုံကို နားလည်လက်ခံလောက်ပေပြီ။

သံသရာချမ်းသာကြီးမားမှုကို အလေးထားပြီး အစာအာဟာရပြတ်လပ်မှုကြောင့် အိပ်ရာထဲလဲနေသော အိမ်နီးချင်း ဆင်းရဲသားကိုတော့ တစ်ရာဖိုးလောက်ဓာတ်စာလေးကိုမှ ဝယ်မကျွေးနိုင်ဘဲ နာမည်ကြီးအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို သောင်းနဲ့သိန်းနဲ့ချီပြီး လှူဒါန်းသောအလှူမျိုးသည်လည်း မြတ်ဗုဒ္ဓနှစ်သက်သည့်ပါရမီထိုက်သောကုသိုလ်မဟုတ်ကြောင်း လယ်တီဆရာတော်က ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ၌ -

“အကျိုးကိုလိုလားသောစိတ်ဖြင့်အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အယုတ်အမြတ် ရွေးချယ်မှုအကျိုးကြီးရာသောလမ်းကို ရွေးချယ်မှုတို့နှင့် ပြုသောကုသိုလ်သည် ပါရမီကုသိုလ်မျိုးမဟုတ်။ လှူဒါန်းမှုကိုသာ အလေးဂရုအထူးပြုသည်။ အကျိုးကိုမူ အမှုမစိုက်။ ဤသို့နှလုံးထား၍ လှူဒါန်းသောကုသိုလ်သည်ကာ ပါရမီကုသိုလ်မျိုးဖြစ်၏” ဟု မိန့်တော်မူထားပါသည်။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး မိန့်ကြားတော်မူချက်နှင့်အညီ မြန်မာပြည်မှ စေတနာရှင်များ ကာလဒါနအလှူမျိုးကို ပြောင်း၍

လျှာသင့်ကြပါပြီ။ ကာလဒါနဆိုသည်မှာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လိုအပ်သော အခါမှာ လိုအပ်သောအရာကို လှူဒါန်းခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားငယ်၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်၊ သာသနာပရသေ၊ သီလရှိသောလူ၊ သီလမရှိသောသူ၊ တိရစ္ဆာန်ဟူ၍ ၁၄ ယောက်ရှိရာ အညံ့ဆုံးတိရစ္ဆာန် တစ်တောင်ကို ပေးလှူလျှင်ပင် ဘဝတစ်ရာချမ်းသာကြောင်း ဟောထားရာ တိရစ္ဆာန်ထက်သာသော လူပုဂ္ဂိုလ်များကို ပေးလှူလျှင်ပို၍ အကျိုးရပုံကို တွေးကြည့်ရုံဖြင့် သိနိုင်ပေသည်။

မြန်မာတို့၏အလှူအတန်း ပြင်ဆင်သင့်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ မလေးရှားနိုင်ငံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာဆရာဝန်တစ်ဦးက သူ၏ကိုယ်တွေ့လေးများကို ဓမ္မရုံသီမဂ္ဂဇင်း၌ ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။ မလေးရှားများလှူသောအခါ မြန်မာများကဲ့သို့ မျက်နှာကြီးရာဟင်းဖတ်ပါ သဘောမျိုးတကူးတကဖိတ်မိခြင်းမရှိဘဲ အယုတ် အလတ် အမြတ်မရွေးလာလာသမျှကို ကျွေးမွေးလှူဒါန်းကြကြောင်း သူတို့ဘာသာ၏ညွှန်ကြားချက်အရ ပစ္စည်းရှိသူများက မိမိဥစ္စာ ဆယ်ပုံတစ်ပုံကို ပစ္စည်းနွမ်းပါးသူများအား တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ပေးလှူရကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ စနစ်တကျ လိုအပ်သလို လှူဒါန်းတတ်မှုကြောင့် မလေးရှားနိုင်ငံတွင် မြက်ရိတ်ရောင်းသူပင် တိုက်တစ်လုံး၊ ကားတစ်စီးရှိကြောင်း စသည်ဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရှုရပေသည်။ ဘာသာချင်းမတူသော်လည်း လူ့လောကကို ကောင်းကျိုးပြုသော ကျင့်စဉ်များကိုကား ယူအပ်သည်ပင်ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း လုံးတော်ဆရာတော်က ပျားကိုရှာသောသူသည် ပျားကိုရခဲ့လျှင် ကြက်ဆူပင်ပင်ဖြစ်သော်

လည်း တောတွင်အမြတ် မှတ်ရာသည်။ ပညာရှိသောသူသည်
ဟောကြားပြသဆုံးမသူဖြစ်လျှင် ဒွန်းစက္ကားပင်ဖြစ်သော်လည်း
လူတွင်အမြတ်မှတ်ရာသည်ဟူ၍ ဆိုးမဩဝါဒပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ပညာဝန်ဦးဖိုးကျား၏ ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်
ဖြစ်သော ဘုရားဖူးသွားခြင်းဟူသော ဇာတ်လမ်းလေးမှာလည်း
ထေရဝါဒနှင့်အညီ လှူဒါန်းတတ်ဖို့ သင်ပေးသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်နေ
ပါသည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားများငွေစုပြီး ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားဖူး
သွားကြရာ ဦးဖိုးကျားနှင့်တကွ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ
ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားပေါ် အကုန်ရောက်သွားသော်လည်း မောင်ထွန်း
မောင်အမည်ရှိ ကျောင်းသားတစ်ယောက်မှာ ပါမလာခဲ့ပေ။

ဘုရားပေါ်တွင် ခုနစ်ညလည်ပတ်ပြီး တောင်အောက်သို့
ဆင်းလာသည်အထိ မောင်ထွန်းမောင်ကို မတွေ့ရသဖြင့် အင်းဝ
စခန်းနှင့်ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ တဲစုပ်လေးတစ်ခုအတွင်းမှ အဘိုးအဘွား
နှင့်မြေးလေးနှစ်ယောက်ကို စုံစမ်းကြည့်သောအခါကျမှ မောင်ထွန်း
မောင်အကြောင်းကို သေချာသိရပါတော့သည်။ မောင်ထွန်းမောင်
တဲစုပ်လေးသို့ ရောက်လာသောနေ့က အဘိုးအဘွားနှစ်ဦးလုံး သတိ
မရတစ်ချက်ရတစ်ချက်ဖြစ်ကာ အဖျားတက်နေကြသည်။ မြေး
အကြီးလေးမှာလည်း သံစူးကာ သံဆိပ်တက်ပြီး မလှုပ်နိုင်အောင်
ဖြစ်နေရှာသည်။

မောင်ထွန်းမောင်က ကာလဒါနနှင့်အညီ ပါလာသမျှသော
ငွေစများကို ဆေး၊ အစားအသောက်၊ အဝတ်အထည်များကို
ဝယ်၍ နေကောင်းသည်အထိပြုစုကာ မြို့သို့ပြန်သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်
ကြောင်း သိရလေသည်။ ထိုအခါကျမှ မောင်ထွန်းမောင်ကို

အားကျပြီး တကယ်ဒုက္ခရောက်နေရှာသော အဘိုးအဘွားများကို ကူညီချင်သဖြင့် ပိုက်ဆံကိုပြန်ကြည့်လိုက်ရာ လမ်းစရိတ်အတိသာ ကျန်တော့သဖြင့် မြေးအဘွားတို့၏ မောင်ထွန်းမောင်သူတော် ကောင်းစိတ်ရှိသောအကြောင်း ပြောကြားချက်တရားများကိုသာ နာကြားပြီး ရန်ကုန်သို့ပြန်ခဲ့ရပါတော့သည်။

ရန်ကုန်ရောက်သောအခါ ဘုရားပေါ်ရောက်ခဲ့သော ဦးဖိုး ကျားက အမျှမပေးရဘဲ အင်းဝစခန်းအနီး တဲစုပ်ကလေးက ပြန် သွားသော မောင်ထွန်းမောင်ပေးသောအမျှကို သာဓုခေါ်ရင်း ဇာတ်သိမ်းထားပါသည်။ ဤကိုယ်တွေ့ဇာတ်လမ်းထဲမှ မောင်ထွန်း မောင်ကဲ့သို့ ကာလဒါနပြုမည့်သူများ မြန်မာပြည်တွင် အလွန်လို အပ်နေပါပြီ။ သံသရာချမ်းသာကို တောင့်တ၍ပြုသောကောင်းမှု အကျိုးထက်သံသရာချမ်းသာကို မတောင့်တဘဲပြုသော ကောင်းမှု ၏အကျိုးက သာလွန်သကဲ့သို့ပင်။

ပြည့်စုံနေသောအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူသောဒါနအကျိုးထက် ချို့ငဲ့နေသောအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူသောဒါနအကျိုးက တစ်ခု သာလွန်သွားပါသည်။ ထိုတစ်ခုကား ဖြစ်ရာဘဝတွင် အချိန်အရွယ် မလင့်ခင် ပျိုရွယ်စဉ်ကပင် ချမ်းသာသုခကိုအပြည့်အဝခံစားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကာလဒါနသူဌေးဦးစီ

ဖော်ပြပါ ကာလဒါန၏ကုသိုလ်စွမ်းကြောင့် ယခုဘဝမှာပင် သူဌေးဖြစ်သွားရသော မြတောင်သူဌေးမင်း ဦးစီအကြောင်းကို ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်ရေးသားသော ဓမ္မဒူတပထမတွဲတွင် ဖတ်ရှု ရသည်မှာ

မြတောင်မြို့၊ ဖောင်တော်ဦးစေတီတော်၏ရင်ပြင်၌ ကျောက်စာနှစ်ချပ်စိုက်ထူလျက်ရှိ၏။ အရှေ့ဘက်ကျောက်စာမှာ ဘုရားဒါယကာကြီး သူဌေးမင်းဦးစီ၏ ကုသိုလ်တော်ကျောက်စာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျောက်စာ၌ -

“မြတောင်မြို့ရပ် ဌာနတွင် ပဉ္စင်အဋ္ဌဂီ၊ ကျင့်ဝသီဘာဂကို၊
ခါနိစ္စမရွေ့၊ စာရိတ္တအလေ့ဖြင့်၊ တစ်နေ့မပြတ်၊ သူတော်
မြတ်တို့၊ ကွပ်ညှပ်ဆုံးမ၊ ဩဝါဒသင်းကြူ၊ ချိုယန့်မဇ္ဈကို၊
ခံယူကျင့်သုံး၍၊ နေလေ့ရှိပါသော၊ ဘုရားဒါယကာကြီးဦးစီ၊
ဘုရားအမဒေါ်ချို၊ သားမောင်ကံ၊ သမီးမငွေတို့သည်၊
သံသရာဘေးဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြရန် ရည်သန်သော
သဒ္ဓါတရားဖြင့် မြေစိုက်စေတီတော်တစ်ဆူ၊ ရပ်တော်မူ
သုံးဆူ၊ တင်ပျဉ်ခွေနှစ်ဆူ၊ ရဟန်းတော်ဆယ်ပါး၊ သာမဏေ
ငါးပါး၊ တံတားကြီးနှစ်စင်း၊ သိမ်ပြုသာဒ်တစ်ဆောင်၊ ဇရပ်
ကြီးသုံးဆောင်၊ ကျောင်းကြီးလေးဆောင်၊ မှန်စီရွှေချ တံခွန်
တိုင်နှစ်ခု၊ ရေတွင်းတစ်တွင်း၊ ဘုရားရွှေသင်္ကန်းကပ်ရန်
ရွှေဆိုင်း ၃၃၈၇ ဆိုင်း၊ ကထိန်အတွက် ဒွိစုံတိုက် သင်္ကန်း
၃၃၃ စုံ၊ တိစိဝရိတ်သင်္ကန်း ၁၅၆ စုံ၊ ကထိန်မှတစ်ပါး
သံယိကသင်္ကန်းပေါင်း ၁၇၀၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာရွှေစာပေအင်္ဂါပေါင်း
၁၄၁၆ အင်္ဂါ၊ ကတ္တီပါ သင်္ကန်းတစ်ထည်၊ သက္ကလပ်သင်္ကန်း
၇ ထည်၊ ကြေးစည်ကြီးနှစ်လုံး၊ ရွှေပိန်းချသားရိုးကမ္ပဝါ ၇
ဆူ၊ ခေါင်းလောင်းကြီး ၁၊ သံသပိတ် ၇ လုံး၊ အားလုံးကုန်ကျ
ငွေပေါင်း နှစ်သောင်းခန့်စီထောင့်သုံးရာရှစ်ဆယ့်သုံးကျပ်
တို့ကို နန်းအမန်ဗွာန်ကို ရည်သန်ပြဋ္ဌာန်း၍ လှူဒါန်းပူဇော်
ခဲ့ကြောင်း” ဟူ၍ ရေးထိုးထားသည်။

ထိုစဉ်က ဆန်တစ်တင်းလျှင် ငွေတစ်မတ်မျှမကျသောကြောင့် ထိုစဉ်က ကုန်ကျသောငွေနှစ်သောင်းကို ယခုခေတ်ငွေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သင့်သည်။ ဦးစီအဘယ်ကဲ့သို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝလာကြောင်း ဤ၌အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ပြပါဦးမည်။ ဦးစီသည် မိုင်းတိုင်မြို့အနီးရှိသော ဥသျှစ်ကုန်းကျေးရွာဇာတိဖြစ်သည်။ အရွယ်မတိုင်မီ မိဘနှစ်ပါးကွယ်လွန်သဖြင့် မိုင်းတိုင်ခရိုင်အုပ်မင်း၏ အထံတွင် လယ်သူရင်းငှားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ရရှာသည်။

တစ်နှစ်လျှင် စပါးအတင်း ၃၀၀၀ ထွက်သောလယ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ရလေရာ အသက် ၂၇နှစ်တိုင်အောင် လယ်တောမှ မထွက်ခဲ့ရပေ။ အသက် ၂၇ နှစ်အရွယ်တွင် မိုင်းတိုင်သူမချိုနှင့်အကြောင်း ပါသဖြင့် ခရိုင်အုပ်မင်းက စပါးတင်းသုံးရာထွက်သောလယ်ကို ခွဲဝေပေးလေသည်။ ရိုးရိုးသားသားနှင့်ကြီးကြီးစားစားလုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် စပါးသုံးရာထွက်သော လယ်သည် မောင်စီ၏ လက်ထက်တွင် စပါးခုနစ်ရာထွက်ခဲ့လေသည်။ တစ်ရက်သော နံနက်ခင်းတွင် မောင်စီသည် လယ်ထွန်ဖြုတ်၍ ထမင်းစားအံ့ဟု ကြံဆဲတွင် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး တကောင်းလမ်းမကြီးအတိုင်း ကြွလာရာ လယ်ကန်သင်း၌ထိုင်နေသော မောင်စီကို မြင်သောအခါ မောင်စီရှိရာ လယ်ထဲကြွလာ၍ သောက်ရေအလှူခံလေ၏။

အချိန်မှာအတော်နေမြင့်လေပြီ။ မောင်စီမှာ ဘုန်းတော်ကြီးအား သောက်ရေကပ်လှူပြီးနောက် ဦးချ၍ “အဘယ်အရပ်မှ အဘယ်အရပ်သို့ ကြွလာပါသလဲ” ဟု လျှောက်ထားရာ ဘုန်းတော်ကြီးက တကောင်းမှမိုင်းတိုင်မြို့သို့ ဘုရားဖူးကြွလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူ၏။ “ဆွမ်းကိစ္စပြီးပါပြီလားဘုရား” ဟု မောင်စီက လျှောက်ရာ ဘုန်းတော်ကြီးက “အချိန်ရှိပါသေးတယ်” ဟုသာ မိန့်

တော်မူ၏။ မောင်စီသည် မွန်းတည့်လပြီဖြစ်သောနေ့ကို မော်ကြည့်ရင်း ဆွမ်းဘုဉ်းမပေးရသေးကြောင်းသိသည်နှင့် မိမိစားရန် ပြင်ဆင်နေသောထမင်းကို ဘုန်းတော်ကြီးအား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလိုက်လေ၏။

ဘုန်းတော်ကြီးကလည်း မငြင်းမဆန်လက်ခံကာ ဣန္ဒြေတည်ငြိမ်စွာ ဘုဉ်းပေးနေစဉ် မောင်စီမှာ အနားကထိုင်၍ ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်း ဝမ်းသာပီတိဖြစ်လျက် မိမိဆာလောင်မောပန်းနေသည်ကိုပင် မေ့သွားတော့၏။ ညနေအချိန်သို့ရောက်လျှင် ဇနီးမချိုလယ်တောသို့လာရာ မောင်စီသည် မချိုလာနေသည်ကိုမြင်မြင်ချင်း ထွန်ကိုရပ်ပြီး မချိုဆီသွားတည့်၍ -

“ဟေ့ . . မချို မင်းသာဓုခေါ်ပေတော့” “ဘာလဲကိုစီရဲ့၊ အကျိုးအကြောင်းလည်းပြောပါဦး” မောင်စီကသူ့ဇနီးအား အကျိုးအကြောင်းအကျဉ်းချုံးပြောပြလေလျှင် မချိုလည်း သူ့ကဲ့သို့ပင် ထူးထူးခြားခြား ဝမ်းမြောက်ခြင်းပီတိသောမနဿများဖြစ်ကာ သာဓုခေါ်လေ၏။

“အေးပါဟာ၊ ငါတို့လဲ ကိုယ်နဲ့တန်သလောက်တော့အလှူတွေ လုပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနေ့ကိုယ်စားမယ့်ထမင်းလှူရတာလောက် တစ်ခါမှဝမ်းမမြောက်ဖူးဘူးကွာ။ မင်းလဲချက်ပြုတ်နေရတဲ့ကုသိုလ်အာရုံပြုပေါ့ကွာ” ဟု ဝမ်းသာအားရပြောဆိုနေကြလေ၏။ မောင်စီမှာတစ်နေကုန် ထိုကုသိုလ်အာရုံဖြင့် တစ်မိမိနှင့်နှစ်သက်ရင်း ထွန်ယက်လေရာ ခါတိုင်းကဲ့သို့ လယ်ကန်သင်းတင်ခြင်း၊ ကတွတ်ပေါက်ပိတ်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် လယ်ကွက်အလယ်၌ နေ့စဉ်နားရင်း တူးဖြိုနေကျ ကို့လို့ကန်လန်ဖြစ်နေသော တောင်ပို့တောင်ပူစာကမူကြီးကိုပင် မတူးဖြိုမိတော့ချေ။

“တော့မယ် ဟိုတောင်ပူစာကြီးကလည်း မနေ့ကအတိုင်းပဲ ရှိပါသေးလား” မချိုက လယ်ကွင်းအလယ်ရှိ တောင်ပို့ကြီးကို ကြည့်၍ ပြောလိုက်၏။

“ဟုတ်တယ်ရှင်မရေ၊ ကနေ့ဘာမှ တိုးပြီးမဖြိုမိတော့ဘူး၊ ဝမ်းသာနေတာနဲ့ နက်ဖြန်သန်ဘက် နှစ်ရက်လောက်ဆိုရင် ပြီးသွားမှာပါ” ဟု ပြောပြောဆိုဆို ဇနီးမောင်နှံအိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြလေ၏။ ဓမ္မပဒအံဠကထာ၊ ဥတ္တရာပဥပါသိကာမဝတ္ထုတွင် ဥတ္တရာ၏ဖခင် မောင်ပုဏ္ဏသည် နိရောဓသမာပတ်မှထတော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာအား သောက်ရေနှင့်ဒန်ပူ၊ ဇနီးဖြစ်သူက ဆွမ်းလှူရသော ကောင်းမှုကြောင့် ထွန်ယက်သောလယ်ကွက်အတွင်းမှ လယ်ထွန်စာ (ထွန်ချေးတုံး) မြေစိုင်းမြေခဲများအားလုံးရွှေ့ဖြစ်သည်ဟုလာရှိ၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယလက်ငင်းအကျိုးပေးခြင်းဟု ကျမ်းဂန်၌ဆိုသည်။

ယခင်မောင်ပုဏ္ဏနှင့်ယခုမောင်စီ၏ဖြစ်ရပ်မှာ အလွန်တူနေ၏။ သို့သော်မောင်စီ၏လယ်ထွန်စာများရွှေ့ဖြစ်လာသည်တော့ မဟုတ်ချေ။ နောက်တစ်နေ့ မောင်စီလယ်ထွန်သွားသောအခါ နွားများအမောပြေနားနေစေရန် ထွန်နားခိုက် လယ်ကွက်အလယ်ရှိ တောင်ပို့ကြီးကို တစ်စတစ်စနေ့စဉ်ပင် တူးဖြိုလျက် လယ်ကွက်ကို ချဲ့ထွင်ခဲ့လေရာ တောင်ပို့ကမူကြီးမှာ ပြေသလောက်ရှိသွား၏။ ထိုနေ့တွင် ဖြိုရင်းဖြိုရင်းနှင့် လူပါကျံသွားရာ ရတနာသိုက်ကြီးဖြစ်နေလေတော့၏။

မြေကိုယက်၍သေသေချာချာကြည့်သောအခါ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြား အပြည့်အနှက်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေ၏။ သို့သော် မောင်စီမှာရိုးသားသူပီပီ ရတနာသိုက်ကြီးကို လက်ရာမယုက်ဖုံးဖိပြီးနောက် အိမ်သို့ပြန်လာကာ ဇနီးမချိုနှင့်တိုင်ပင်၏။

မချီလည်း မိမိ၏ခင်ပွန်း၏အလိုဆန္ဒအတိုင်း လိုက်လျောကာ မူလလယ်ပိုင်ရှင် ခရိုင်အုပ်မင်းထံ အကြောင်းကြားလေ၏။ လက်တွေ့တွင် ထိုစိတ်မျိုးထားနိုင်ခဲ့စွ။

ခရိုင်အုပ်မင်းလည်း ရင်းနှီးသူများအား ဆင့်ခေါ်၍ ရတနာသိုက်ကြီးကို တူးဖော်ကြရာ လှည်းခုနစ်စီးပြည့်မျှ တိုက်ယူရလေ၏။ ထိုသတင်းမှာ ရုတ်တရက်ပြန်သွားရာ မိုင်းတိုင်နယ်သူနယ်သားများမှာ ဆင်းရဲသားမောင်စီထံမှ ခရိုင်အုပ်မင်းက ရတနာများ သိမ်းယူခြင်းမှာ လွန်စွာမတရားကြောင်း ပြောဆိုကြရာ နောက်ဆုံး မြတောင်မင်းကြီးထံ တိုင်ကြားသည်အထိ ရောက်သွား၏။ မြတောင်မင်းကြီးလည်း သမာသမတ်စဉ်းစားလေရာ မူလလယ်မြေခွဲဝေစဉ်ကပင် ပြန်ပြန်ပြူးပြူးရှိသောလယ်ကွက်မဟုတ်။

လယ်ကွက်လယ်၌ တောင်ပူစာတောင်ပို့ကြီးနှင့် ကို့လို့ကန့်လန့်အကွက်ကို ပေးခြင်းဖြစ်ရာ မူလစေတနာသည်ပင် အားနည်းနေကြောင်း စဉ်းစားမိလေ၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ လက်ရှိအခြေအနေအရ မောင်စီသာလျှင် ရတနာအားလုံးပိုင်ဆိုင်ထိုက်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကာ ခရိုင်အုပ်မင်းက မောင်စီအား ပြန်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်လေသည်။ မောင်စီတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် ဒါနတန်ခိုးကြောင့် နေ့ချင်းညချင်း သူဌေးဖြစ်လာကာ ပထမဆုံးမိုင်းတိုင်မြို့တွင် အုတ်လှေကားနှစ်စင်းတပ်သော ရွှေကျောင်းကြီးကို စတင်ဆောက်လှူကြ၏။ (ယခုထိုကျောင်းကြီး ထိုခေတ်သူပုန်ကြောင့် မီးလောင်လေပြီ)

မိုင်းတိုင် ၁၂ ပြင်သည် ထိုခေတ်ပြည်တွင်းရေးမငြိမ်းအေးသဖြင့် ဦးစီသည် မိုင်းတိုင်မြို့မှ မြတောင်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေခဲ့၏။ မြတောင်သို့ရောက်လျှင်လည်း အလှူကြီးပေးကာ ကမ္မည်းထိုး

ကြေညာခဲ့၏။ ရှေ့နားကပြခဲ့သောကောင်းမှုစာရင်းများမှာ ၁၂၄၀ ပြည့်နှစ် မြဲတောင်သို့ရောက်စကပြုလုပ်သော ဒါနစာရင်းမျှသာတည်း။ (တည်တောဆရာတော်ကြီးရေးသားထီးချိုင့်မြို့နယ်သမိုင်းစာအုပ်တွင် အကျယ်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသေးသည်။)

မြဲတောင်သူဌေးဦးစိကဲ့သို့ပင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လိုအပ်သော အခါတွင် လိုအပ်သောအရာကို လှူဒါန်းကြသောအလှူရှင်အချို့၏ ဒါနများကို ဖော်ပြရင်း ဥစ္စာ၏အနှစ်သာရ ဒါနတရားကို ဖော်ပြရာ အခန်းကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါသည်။

ကမ္ပည်းမထိုးတဲ့ အလှူရှင်

သူ့ဓမ္မမုဏ္ဍိလောတရေဘွဲ့ရ စေတနာရှင်ဦးစန်းမောင်ကို ဘုတလင်မြို့နယ်၊ မောင်းထောင်အပိုင် ဝံတုံရွာ၌ ၁၂၉၄ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁ ရက်၊ စနေနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ အသက် ၃၉ နှစ်မှ ယခုအသက် ၆၀ နှစ်အထိ ၂၂ နှစ်သောကာလအတွင်း အရပ်ရပ်အလှူငွေပေါင်း ၁၀၂ သိန်းကျော်သွားပေပြီ။ ထင်ရှားသောကောင်းမှုများမှာ -

- ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပြီးဘုန်းကြီးကျောင်း (၃) ကျောင်း
- တည်ပြီးသောစေတီပေါင်း (၁၁) ဆူ
- ✓ - ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သော မူလတန်းကျောင်း (၁) ကျောင်း
- ✓ - ပြုပြင်ပေးခဲ့သည့် မူလတန်းကျောင်း (၂) ကျောင်း
- ✗ - တံတားပေါင်း (၁၂) ခု (ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံး ငါးထောင်မှ အများဆုံး တစ်သိန်းခွဲအထိ)
- စက်ရေတွင်ပေါင်း (၁၂) ခု၊ လက်ငင်ရေတွင်း (၁၆) တွင်း တို့ဖြစ်ပေသည်။

ဆောက်လုပ်လျှင်ဒါန်းသော ဘုန်းကြီးကျောင်း(၃)ကျောင်းတွင် ပထမမောင်းထောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သော ကျောင်းတော်ကြီးကို ပြုပြင်ဆောက်လုပ်၍ သာသနာအတွက် အရေးကြီးလှသောစာသင်တိုက်ကြီးတစ်ခု တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြကွမ်းတောင်စာသင်တိုက်ဟူသော အမည်ဖြင့် စာချစာသင် သံဃာတော်အပါး ၅၀ တို့ ဂန္ထဓူရတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်တော်မူနေကြလေပြီ။ ကောင်းမှုကုသိုလ် ၁၀ခုလောက်ရှိလျှင် ရှစ်ခုလောက်ကကုသိုလ်ရှင်အမည်စာရင်း မတပ်သည်ကများသည်။ ကုသိုလ်ရှင်အမည်မတပ်ခြင်း အကြောင်းကို ဦးစန်းမောင်ကယခုကဲ့သို့ ရှင်းပြပါသည်။

“ဥပမာဗျာ ကျွန်တော်ဆောက်တဲ့ကျောင်း၊ ပြင်ထားတဲ့ဇရပ်က ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြည့်သွားပါပြီတဲ့။ နောက်ထပ်ကုသိုလ်ရှင်က ကျွန်တော်လိုပဲပြုပြင်ချင်တဲ့ ဆန္ဒပေါ်လာပါပြီတဲ့။ အဲ . . ကျွန်တော့် ဆီလာခွင့်တောင်းရာ သဘောတူညီမှုယူရနဲ့ အလုပ်ရှုပ်တာဝန်မကြီးပေဘူးလား။ ဟော . . ဘာနာမည်၊ ဘာကမ္ပည်းမှမထိုးထားခဲ့တော့ ပြုပြင်ဖို့ မွမ်းမံဖို့ ဘယ်ကုသိုလ်ရှင်မှ လက်မတွန့်နိုင်တော့ဘူး” ဟုရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

(၁၉၉၅ မတ်လထုတ်၊ မြတ်မင်္ဂလာစာစောင်ကို သြသဇော် ထူးခြားသော စေတနာရှင် ဆောင်းပါးမှ)

ပရဟိတစာစောင်အလှူရှင်

မုံရွာမြို့ သလ္လာရုပ်ကွက်ပေ ၈၀လမ်းရှိ ပရဟိတကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဦးဇနိတသည် မိဘမဲ့ကလေးများကို စောင့်ရှောက်ကျွေးမွေးရုံတင် မကဘဲ မုံရွာမြို့မှဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ

ကို စာရင်းကောက်၍ ဆောင်းရာသီရောက်တိုင်း စောင်လှူခဲ့သည်
 မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိဆိုလျှင် ခြောက်ကြိမ်မြောက်ခဲ့ပြီ။ တခြား
 ကာလဒါန အလှူရှင်များပါ ပါဝင်လှူဒါန်းလျက်ရှိရာ ယခုဆိုလျှင်
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ငါးရာအထိ တိုးမြှင့်၍လှူဒါန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။
 (၁၉၉၅ ဇွန်လ၊ မြတ်မင်္ဂလာစာစောင် ဒေါက်တာခင်မြင့်ရီ၏ ဆောင်းပါးမှ)

နွားအကောင်ပေါင်း ၄၀၀၀ကျော် ဇီဝိတဒါန

ဦးသိုက်၏နယ်မြေဒေသဖြစ်သော ညောင်တိုဘူတာရွာတွင်
 ငါးရက်တစ်ဈေးရှိသည်။ လူမျိုးခြားများက နွားများသတ်၍ ရောင်း
 နေကြသည်။ ဈေးနှင့်မလိုက်အောင်ပင် သတ်သောကောင်ရေမှာ
 များလှသည်။ တစ်နေ့တွင်ယင်းဈေးရွာ ငါးမိုင်ပတ်လည်အတွင်းရှိ
 ကျောင်းတိုင်ပေါင်း ၅၂တိုက်မှ သံဃာတော် ၅၂ ပါးဦးဆောင်၍
 ကျေးရွာ ၃၁ ရွာမှလူကြီး ၃၁ ဦးကို ရွေးချယ်၍ ဇီဝိတဒါနအဖွဲ့
 ဖွဲ့စည်းကာ ငွေများစုဆောင်းကြသည်။ ၁၉၆၃-၆၄ ခုနှစ်အတွက်
 လူမျိုးခြားများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်၍ သားသတ်လိုင်စင်ဆွဲသည်။ ရရှိသော
 အခါ နွားမသတ်ရန်ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သည်။

ယခင်က တစ်နေ့လျှင်နွား ၁၂ ကောင်သတ်သည်။ တစ်နှစ်
 လျှင်နွား ၄၀၀၀ ကျော်သေခဲ့သည်။ ယခု ဇီဝိတဒါနအဖွဲ့က
 ဆောင်ရွက်ရာ နွားကောင်ရေ ၄၀၀ ကျော်အသက်ချမ်းသာရာ
 ရခဲ့သည်။ ထိုအစီအစဉ်ကို ဦးသိုက်နှစ်သက်မဆုံးရှိုက်ပါ။ သို့ဖြင့်
 အဖွဲ့သို့ ပန်ကြား၍ ၁၉၆၄-၆၅ ခုနှစ်အတွက် သားသတ်လိုင်စင်
 ကျသင့်ငွေနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များကို ဦးသိုက်တစ်ဦးတည်း တာဝန်
 ယူလှူဒါန်းသည်။ ထိုနှစ်တွင်သေဆုံးကြမည့် နွားကောင်ရေ ၄၀၀၀
 ကျော်၏ အသက်ကိုဇီဝိတဒါန ပြုနိုင်ခဲ့သည်။

“၁၉၆၅-၆၆ ခုနှစ်အတွက်လည်း ဇီဝိတဒါနပြုဖို့ ဦးလေး တာဝန်ယူသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် လိုင်စင်ပေးတဲ့ အဖွဲ့က ကုသိုလ် ရှင်များ လိုင်စင်ဆွဲတာကို လက်မခံနိုင်ဘူးဆိုပြီး ငြင်းပယ်လိုက် ကြတဲ့အတွက်၊ ဦးလေးလိုင်စင်ဆွဲဖို့ မရနိုင်ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်” ဟု ဦးသိုက်က ပြောပြသည်။

(၁၉၉၄ ဧပြီလ မြတ်မင်္ဂလာစာစောင် မင်းယုဝေ၏ဒါနသုဋ္ဌေး ဦးသိုက် ဆောင်းပါးမှ)

လူတို့၏အသက်ကို သတ်ချင်တိုင်းမသတ်ရအောင် တားမြစ် သော တရားဥပဒေရှိသကဲ့သို့ တိရစ္ဆာန်များကိုလည်း သတ်ချင်တိုင်း သတ်၍မရအောင် တားမြစ်ပေးသော တရားဥပဒေမပေါ်ပေါက် သေးသမျှ အေးချမ်းသာယာသော ကမ္ဘာလောကဟူ၍ ဘယ်သော အခါမှ ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ဦးသိုက်၏ ဇီဝိတဒါနသည် မွန်မြတ်လွန်းသောကြောင့် [ဒါန] အဆင့်ကိုပင်ကျော်လွန်ကာ [သီလအဆင့်] ထိရောက်သွားပေသည်။ သီလကုသိုလ်သည် ဒါနကုသိုလ်ထက်အဆပေါင်းများစွာ သာလွန် ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်၏အနှစ်သာရ သီလခန်းတွင်အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြပါဦးမည်။ ဦးသိုက်ကဲ့သို့ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဘဲ နေရုံသာမကဘဲ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို ရှည်နိုင်သမျှရှည်အောင် အားထုတ်မှသာလျှင် ပါဏာတိပါတာကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်လုံ ခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရာရောက်ကြောင်း ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က သူ၏ဘဝ အမြင်သစ်ကျမ်းစာ စာမျက်နှာ ၃၉ တွင် -

“သီလတွင် ပါဏာတိပါတာ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရာ၌ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို မသတ်မိအောင် စောင့်

ထိန်းရ၏။ ဤသည်မှာ အကြမ်းစားစောင့်ထိန်းခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့
 ထက်ပို၍ စောင့်ထိန်းသောအခါ သူတစ်ပါး မနစ်နာရလေအောင်
 စောင့်ထိန်းရ၏။ ဤသည်မှာ ဟာနောပါဒါနဟူသော ဘဝနေနည်း
 တွင် ဟာနအရ မိမိဘက်က အနစ်နာခံခြင်းဖြစ်၏။ [ဥပါဒါနအရ
 သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးသောအခါ သူတစ်ပါးအသက်ရှည်အောင်
 ဆောင်ရွက်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိဘက်က အနစ်နာခံခြင်းသည်
 သုစရိုက်သဘောကို ဆောင်၏။ သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးခြင်းသည် ပုည
 ကြိယာ သဘောကိုဆောင်၏။] ဟူ၍ အသေးစိတ်ဖွင့်ပြခဲ့သည်မှာ
 မှတ်ဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။

ဤနေရာ၌ အသက်တစ်ချောင်းဒီဝိတဒါနနှင့် ထမင်း
 တစ်ဆုပ်ကုသိုလ်ကြောင့် ခေတ်ပျက်ကြီးထဲတွင် အသက်ဘေး
 အမျိုးမျိုးက ကင်းလွတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားသွားသော
 [သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ အဘယထေရ်အကြောင်းကို ရှာဖွေတင်ပြလိုက်ပါ
 သည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ စက္ကာလတိဿ သူပုန်ဘေးကြီး ပေါ်ပေါက်
 စဉ် မိုးလည်း ၁၂-နှစ်လုံးလုံး မရွာသွန်းသဖြင့် ရဟန်းရှင်လူ
 ပြည်သူအများ ဆင်းရဲငတ်မွတ်ကြရသည်။ ရေကြည်ရာမြက်နုရာ
 ပြောင်းရွှေ့ပြေးသွားကြရ၏။ ငတ်မွတ်လှသဖြင့် လူလူချင်း
 သတ်ဖြတ်၍ စားသောက်သူများပင်ရှိရာ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်
 ကောင်းသော ခေတ်ပျက်ကာလကြီး ဖြစ်တော့သည်။

သီဟိုဠ်ကျွန်းအနောက်ပိုင်းရှိ အဘယထေရ်သီတင်းသုံးရာ
 ပုပ္ဖဝိရိကျောင်းဂေါစရဂါမ်ဖြစ်သော ဒေဝတာရွာသူရွာသားများ
 လည်း ထိုဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်ကြီးဆိုက်ရောက်လာစဉ် ထိုရွာမှထွက်ပြေး
 သွားကြရသည်။ ပြောင်းရွှေ့မသွားကြမီ ပုပ္ဖဝိရိကျောင်းသို့လာ၍

“အရှင်ဘုရားငတ်မွတ်နေလို့ အသက်ရှင်ရဖို့မလွယ်ပါ။ အရှင်ဘုရားလည်း တပည့်တော်များနှင့်အတူတကွ လိုက်ပါကြွတော်မူပါ” ဟု အဘယမထေရ်အား လျှောက်ထားရာ -

“ဒကာတို့ သင်တို့သာလျှင် စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာနှင့်လိုရာ ပြောင်းရွှေ့ကြပါ။ ဘုန်းကြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဓာတ်တော်၊ မွေတော်များ ဌာပနာထားတဲ့ ဒီစေတီတော်ဗောဓိပင်များကိုထားပြီး ဘယ်ကိုမှ မသွားလိုဘူး။ အသက်ရှိနေသမျှတော့ သက်တော် ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ပြုစုသလိုပဲ စောင့်ရှောက်ပြုစုပြီး နေခဲ့မယ်။ သေလည်း ဒီဘုရားရှင်အနီးမှာပဲ သေပါစေတော့ ငါ့အတွက် မကြောင့်ကြနှင့်” ဟုသာ မိန့်ဆို၍ တစ်ပါးတည်း သိတင်းသုံးနေခဲ့လေသည်။

မထေရ်သည် ဂေါစရဂါမ်ဒကာများအားလုံးတို့ ပြောင်းရွှေ့ ကြသော်လည်း မလိုက်ပါတော့ဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဂုဏ်တော်နှလုံး သွင်းလျက် စေတီရင်ပြင်၊ ဗောဓိရင်ပြင်၌ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များ ပြုစုလျက်သာ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဆွမ်းအာဟာရလည်း တစ်စုံ တစ်ရာမျှ မဘဉ်းပေးရချေ။ ဆွမ်းမဘဉ်းပေးရဘဲ သုံးရက်တိုင်တိုင် တံမြက်လဲ့ခြင်းစသော ဝေယျာဝစ္စများကို ပြုလုပ်နေရာ တစ်ရက် ထက်တစ်ရက် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လာ၏။

တတိယမြောက်နေ့တွင် တံမြက်ဝတ်ပြုရသည်မှာ မောပန်း လှသဖြင့် ကျောင်းအလယ်ရှိ စည်းဝေးရာ မဏ္ဍပ် (ဇရပ်) တစ်ခု၌ အမောပြေထိုင်နေရင်း ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်ကို နှလုံးသွင်းနေ လေ၏။ ထိုအရပ်အနီး သင်းဝင်ပင်စောင့်နတ်ကြီးသည် ဆွမ်း အာဟာရမရှိဘဲ စေတီယင်္ဂဏဝတ်၊ ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ်များပြုပြီး

မောပန်းနွမ်းနယ်နေသည်ကိုကြည့်၍ စိတ်မကောင်းဖြစ်နေ၏။
နတ်မင်းကြီးသည် ချက်ချင်းပင် မိမိဇနီးအား -

“ရှင်မ . . . အရှင်မြတ်ကြီးကို ကြည့်စမ်း။ ဆွမ်းမစားရဘဲ
တစ်ခြားအရပ်ကိုလည်း ပြောင်းရွှေ့မသွားဘူး။ ဘုရားဝတ်ကိုပဲ
ပြုနေတယ်။ ဆွမ်းမစားရလို့ အရှင်မြတ်မှာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လှပြီ။
ဒီအရပ်မှာ ငါတို့ကလွဲလို့ ဆွမ်းလှူမယ့်သူလည်း မရှိပါကလား၊
ယနေ့ကစပြီး အရှင်မြတ်အား ဆွမ်းလှူကြရအောင်” ဟု ပြောပြ
လျှင် ဇနီးက -

“ကောင်းပါတယ် အရှင်နတ်မင်း၊ သို့သော်လည်း ဒီအရှင်
မြတ်ဟာ ရှေးဘဝက ဘယ်လိုကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုခဲ့တယ်
ဆိုတာ ကြည့်ညိရအောင် ပြောပြပါဦး” ဟု တောင်းပန်လေ၏။
ထိုအခါ နတ်မင်းကြီးသည် ဇနီးအား ရှေးဘဝက အဘယမထေရ်
ပြုဖူးသောဒါနတစ်ခုကို ပြောပြလေ၏။

ခွေးငတ်ကို အစာကျွေးသောအမတ်

အဘယမထေရ်သည် ထိုဒေဝတာရွာ၌ပင် ဒေဝမည်သော
အမတ်ကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ဒေဝဒတ်မင်းကြီးသည် ရပ်ရေး
ရွာရေးစီမံခန့်ခွဲရန်ကိစ္စရှိ၍ ရပ်ရွာများသို့ လှည့်လည်သွားလာရစဉ်
ကိစ္စမြီးစီး၍ ဒေဝတာရွာသို့ပြန်လာခဲ့၏။ လမ်းခုလပ်၌ ထမင်းဆာ
လှသဖြင့် နောက်ပါအမှုထမ်းများအား ထမင်းပွဲပြင်ရန် စေခိုင်း၍
ထမင်းစားမည်အပြု ခွေးပိန်ခွေးငတ်တစ်ကောင်သည် အူယား
ဖားယားပြေးလွှားလာကာ သွားရေတများများနှင့်အနားသို့ ရောက်
လာ၏။

ဆာလောင်လွန်းသဖြင့် တုန်တုန်ချည့်ချည့် ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုအခိုက် အမှုထမ်းတစ်ဦးသည် တုတ်ကြီးတစ်ချောင်းကို ယူလာပြီး ထမင်းပွဲအနီးသို့လာသော ခွေးပိန်ကလေးအား ရိုက်မည် ပြုစဉ် အမတ်ကြီးက မရိုက်ရန် ဟန့်တားလိုက်၏။ မိမိစားမည့် ထမင်းကိုပင် ဟင်းလျာနှင့်စားကောင်းအောင် နယ်ဖတ်လုံးထွေးကာ ထမင်းတစ်ဆုပ်လှိုမ့်ပေးလိုက်သည်။ ခွေးပိန်ကလေးမှာ ဆာလောင်လွန်း၍ အားပါးတရကိုက်စားနေသည်ကို တွေ့မြင်နေသော အမတ်ကြီးမှာ အလွန်ဝမ်းမြောက်သွားလေ၏။

ခွေးပိန်ကလေးအား ကျွေးရသော ထမင်းတစ်ဆုပ်ကြောင့် ကွယ်လွန်လျှင် အမတ်သည် ထိုဒေဝတာအရပ်၌ပင်လျှင် အဘယမထေရ်ဖြစ်လာလေ၏။ ဇနီးဖြစ်သူနတ်သမီးလည်း ထိုအကြောင်းကို ကြားသိရလျှင် ပို၍ပင် ကြည်ညိုသွားကာ ဆွမ်းလှူရန် သဘောတူစီစဉ်ကြလေသည်။ မထေရ်သည် သင်းဝင်ပင်အနီးဇရပ်၌ အမောပြေထိုင်နေစဉ် လူဒကာတစ်ဦးလာရောက်ဝတ်ပြုကာ -

“အရှင်သူမြတ်ဘုရား၊ တပည့်တော်များအား သပိတ်ချီးမြှင့်တော်မူပါ။ အရှင်သူမြတ်အသက်တော်ရှည်သမျှ တပည့်တော်များ အမြဲဆွမ်းဝတ်ပြုပါမယ်။ ရဟန်းတရားကိုသာ ကြိုးစား၍ နှလုံးသွင်းတော်မူပါ” ဟုလျှောက်ကာ နတ်ဆွမ်းများ ထည့်လှူဆက်ကပ်လေ၏။ သင်းဝင်ပင် ဝိမာန်သို့ ဆွမ်းခံအမြဲကြွရန်လည်း လျှောက်ထားသည်။

လူသားစားနှင့် အဘယမထေရ်

အဘယမထေရ်သည် နေ့စဉ်နတ်သုဒ္ဓါဆွမ်းများကိုချဉ်းဘုဉ်းပေးနေရသဖြင့် သပ္ပာယ်ယမှုကာ တင့်တယ်ဆူဖြိုးနေ၏။ စေတီဗောဓိပင်များ၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်နှင့် ရဟန်းတရားတို့ကို

မကြောင့်မကြဆောင်ရွက်လာနိုင်၏။ တစ်နေ့သောအခါ မထေရ်သည် ဘုရားပရိဝုဏ်အတွင်း တံမြက်လှည်းပြီး၍ ပရိဝုဏ်အပြင်သို့ ထွက်လာစဉ် ကျောင်းဝင်း၏လေးဘက်လေးတန်မှ “ဝိုင်းဟေ့ . . ဖမ်းဟေ့” စသော ဆူညံသံများကို ကြား၍ကြည့်လိုက်ရာ တုတ်များ၊ ဓားများကိုယ်စီကိုင်ဆောင်၍ ကျောင်းဆီသို့ဦးတည်ပြေးလာနေကြသော လူအုပ်ကြီးကို မြင်တော်မူ၏။

လူတို့သည် ဆာလောင်ဝတ်မွတ်လွန်းသဖြင့် လူလူချင်း သတ်ဖြတ်စားသောက်သူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ နတ်ဆွမ်းစားရသဖြင့် ဆူဖြိုးတင့်တယ်နေသောမထေရ်အား သတ်ဖြတ်စားသောက်ရန် လာကြခြင်းဖြစ်၏။ လူဆိုးများကျောင်းဝင်းလေးဘက်လေးတန်မှဝင်ကာ ကျောင်းထဲသို့ပင် ရောက်လာပြီး မထေရ်ကို သူ့ထက်ငါရှာဖွေနေကြလေသည်။ မထေရ်သည် ယခင်အမတ်ဘဝက ခွေးပိန်ခွေးဝတ်အား ရိုက်ပုတ်မည်သူကို ဟန့်တားခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ကြောင့် ကျောင်းဝင်းအလယ်၌ ရုတ်တရက်တောင်ကြီးတစ်တောင်ပေါ်ပေါက်လာလေ၏။

မထေရ်လည်း ထိုတောင်ကြီး၏ လိုက်ခေါင်းထဲ၌ အလိုလို ရောက်သွား၍ လူဆိုးများရှာမတွေ့နိုင်ကြတော့ပေ။ [ရုတ်တရက်တောင်ကြီးပေါ်လာသည်ကို မြင်ကြလျှင်] ရဟန္တာဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ကြောက်လန့်ထွက်ပြေးကြလေ၏။ မထေရ်ကား ၁၂ နှစ်ပတ်လုံး ပုထုဇဉ်မျှသာ ရှိသေး၏။ သံသရာဒုက္ခကို သံဝေဂဖြစ်တော်မူ၍ ဝိပဿနာတရား ရှုပွားရာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူ၏။ ၂၄ နှစ်တိုင်တိုင် နတ်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကာ ထိုကျောင်း၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေသည်။

(ဓမ္မစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ သီဟိုဠ်ခေတ်စံတော်ဝင်အရိယာများ

ရွှေကြီး၏ ဝါဒ

ဆီဝေသောဒါနရှင်

သာစည်မှဟံဇားမြို့သို့ မီးရထားခုတ်ရာတွင် ဟံဇားမြို့ အရှေ့တောင်ဘက်သုံးမိုင်အရပ်တွင် သာဂရခေါ် ရွာကြီးတစ်ရွာ ရှိသည်။ ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်က မြို့စားရွာစားများနေသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်၍ အုတ်ရိုးတံတိုင်းကျုံးများပင်ရှိသည်။ ယင်းရွာကြီးတွင် အရောင်းအဝယ်လုပ်၍စိုက်ပျိုးခြင်းကိုပါ လုပ်ကိုင်နေသော ဦးကျော်ဇံ ဒေါ်ဦးဆိုသောဇနီးမောင်နှံရှိသည်။ (ဒေါ်ဦးမှာ ဖ-ဆ-ပ-လခေတ်ကဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့သောဗိုလ်မှူးအောင်၏အစ်မအရင်းဖြစ်သည်) ထိုဦးကျော်ဇံ ဒေါ်ဦးတို့သည် အလွန်ပင်ဘုရားတရားကြည်ညို၍ သဒ္ဓါတရားကောင်းသည်။

သူတစ်ပါးကဲ့သို့ ဘုရားတွေ့ကျောင်းတွေ့ဆောက်လုပ်မလှ။ နိုင်သော်လည်း သူတို့အတတ်နိုင်ဆုံးဒါနပြုသည်။ ရွာအတွင်းရှိ မည်သူမဆို မီးဖိုဆောင်တွင်သုံးရန်ဖြစ်သော ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ပဲ စသည်အလိုရှိတိုင်း အခက်အခဲရှိတိုင်း သူတို့အိမ်သို့သွား၍ ယူနိုင်သည်။ တစ်ရွာလုံးကိုကြော်ငြာ၍ ပေးကမ်းသည်။ ထို့ကြောင့် ဆန်ပြတ်သူတိုင်း ဒုက္ခရောက်တိုင်း မိဘမကျန်းမမာသောအခါ စားရေးခက်သော သားသမီးများမှစ၍ သူတို့စေတနာကို ယုံကြည်သည့်အတိုင်း ဆန်လိုလျှင်ဆန်၊ ဆီလိုလျှင်ဆီ စသည်ဖြင့်သူတို့ထံမှလာ၍ ယူသည်။

သူတို့သည် အလွန်ဝမ်းသာစွာဖြင့် ဒါနပြုနေသည်။ ဤကဲ့သို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ၁၅ နှစ်ကျော်သောအခါ တစ်နေ့သောနေ့လည်တွင် သူတို့အိမ်ရှေ့တွင်ထား၍ အများအတွက်လှူရန်ထားသော ဆီအိုးကြီးမှာ ပွက်၍လာပြီးလျှင် ဆီတွေဖိတ်လျှံကျလာသည်။ ရှေးကလည်း ဤကဲ့သို့ ထုံးတမ်းတစ်ခုရှိခဲ့သည်။ မဟာဝင်ဝတ္ထုကို ကြည့်ပါ။

ပေါင်သားလုံး၍ လှူမည်သူ

ဗြဟ္မဏတိဿဆိုသော ခိုးသူကြီးသည် တဖြည်းဖြည်းလူစု၍ သူခိုးဘဝမှ ဓားပြ၊ ဓားပြဘဝမှ သူပုန်ဖြစ်၍ နောက်လိုက်အင်အား များလာသောအခါ ရှင်ဘုရင်ကိုတိုက်ခိုက်၍ ကိုယ်တိုင်ရှင်ဘုရင် လုပ်လေသည်။ သူရှင်ဘုရင်ဖြစ်၍ လူအများတရားမစောင့်သော အခါ မိုးလေဝသခေါင်းပါးပြီးလျှင် လူတွေ့ငတ်မွတ်ခြင်းဖြစ်လာခဲ့ သည်။ ဆန်ရေစပါးရှားပါးသည်။ မိုးလေဝသခေါင်းပါး၍ ဆန်ရေ စပါးရှားပါးသောကြောင့် ကံအားလျော်စွာ ရဟန္တာနှစ်သောင်း ၁ရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခဲ့သည်။ များစွာကုန်သောရဟန်းတို့သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ အိန္ဒိယသို့ ကူးသွားခဲ့သည်။ တောထဲတောင်ထဲတွင် ဘင်းရွက်ကိုစား၍ တချို့တလေသော သံဃာတော်များသာ ကျန် ချစ်ခဲ့သည်။

ထိုမင်းသည် ကိုးနှစ်တိတိ တိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်ရာ တိုင်း ပြည်တွင် အလွန်ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၍ လူတွေ့သေကြသည်။ ထို့ နောက်လူများက မခံနိုင်တော့၍ ထိုဘုရင်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက် ပြီးလျှင် သတ်ပစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် မိုးလေဝသလည်း မကောင်း သေး။ ဆန်ရေစပါးလည်း ချက်ချင်းပေါမလာသေးချေ။ ထိုအခါ မြို့စွန်အဖျားတွင်နေသော ဆင်းရဲသားလင်မယားနှစ်ဦးရှိသည်။ တစ်နေ့သောအခါ ရဟန်းတော်တစ်ပါးသူတို့၏ အိမ်ရှေ့ကို ဆွမ်း ခံကြွတော်မူသည်။ ထိုလင်မယားမှာလည်း စားစရာမရှိသော ကြောင့် အာဟာရပြတ်၍ ထမင်းငတ်နေသည်မှာ ၉ ရက်လောက် ရှိပြီး လှူစရာဟူ၍ စားကောင်းသောပစ္စည်းအိမ်ထဲတွင် လုံးဝမရှိ ချေ။

ထိုအခါ မိန်းမဖြစ်သူက ဤသို့တွေးတောသည်။ ငါတို့သည် စားစရာမရှိသည်မှာ ၉ ရက်ရှိပြီ။ နောက်လေးငါးရက်နေလျှင် သေရတော့မည်။ သေရမည့်အတူတူ ဤရဟန်းတော်သာသနာပြု နိုင်စေရန် အသက်ရှည်စေရန် ငါ၏ပေါင်သားကို ဓားနှင့်လှီး၍ ကြော်ပြီးလျှင် အမဲကြော်လုပ်၍ လှူလိုက်မည်ဟု ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် မီးဖိုချောင်မှဓားကိုယူ၍ နောက်ဖေးဘက်ရှိခြံထဲသို့ ထွက်သွားသည်။ ပေါင်သားလှီးရန်ဖြစ်သည်။

ယောက်ျားဖြစ်သူကလည်း သူ့မိန်းမကဲ့သို့ပင် ငါလည်း သေတော့မည်။ ထူးသည်မဟုတ် ရဟန်းတော်အား သာသနာဆက်၍ ပြုနိုင်စေရန် အသက်ရှည်စေရန် ငါ၏ပေါင်သားကို ဓားနှင့်လှီး ဖြတ်၍ အမဲကြော်လုပ်ပြီးလှူမည်ဟု မိမိ၏အခြားဘက်ရှိ ခြံထဲသို့ ဓားတစ်ချောင်းနှင့်ထွက်သွားသည်။ သူတို့၏သဒ္ဓါတရားထူးခြား ပြင်းထန်လှသောကြောင့် သိကြားမင်း၏ပဏ္ဍိတမ္ဗလာတင်းသည်။ အလွန်နူးညံ့သောပဏ္ဍိတမ္ဗလာမှာ ကျောက်ကဲ့သို့မာ၍နေသည်။ ထို့ကြောင့် သိကြားမင်းသည် လူ့ပြည်သို့ကြည့်လိုက်ရာ ဤလင် မယားကို သွား၍တွေ့သည်။

ချက်ချင်းပင် သိကြားမင်းသည် သူတို့၏အိမ်ရှေ့၌ပေါ်လာသည်။ အဘိုးကြီးယောင်ဆောင်၍လာသည်။ ထို့နောက်အိမ်ရှေ့မှ နေ၍ သားတို့သမီးတို့ဟု လှမ်း၍ခေါ်သည်။ ထိုအခါ သိကြားမင်း အသံကြား၍ လင်မယားနှစ်ယောက်သည် ဓားကိုချပြီးလျှင် အိမ်ရှေ့သို့ပြေးထွက်လာကြသည်။ ထိုအခါ လူသူတော်ယောင်ဆောင် ထားသော သိကြားမင်းသည် သူ၏လက်ထဲတွင်တစ်ပြည်ချက်နိုင်သော ထမင်းအိုးကိုယူ၍ သံဃာတော်ကိုလည်းလောင်းပါ။ သင်တို့လည်းစားကြပါ။ အိမ်နီးချင်းများကိုလည်း ဝေငှပါ” ဟု ပြော၍ ထွက်သွားသည်။

ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်လင်မယားသည် ဆွမ်းကိုခူး၍ ဆွမ်းခံသံယာဏော်၏ သပိတ်ထဲသို့ ထည့်ရာ ထမင်းသည် ပြန်၍ ပြည့်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် သပိတ်ပြည့်အောင် အားရပါးရလှူဒါန်းသည်။ သူတို့လည်း စားသောက်သည်။ အိမ်နီးချင်းများကိုလည်း ပေးသည်။ ထမင်းအိုးမှာ သိကြားမင်း၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့် သုံးလခန့် ပြန်၍ ပြည့်လာသည်။ ထိုအခါ လူများသည် ငါးပါးသီလအကျိုးကြောင့် ဟု ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းကြသည်။ ဒါနသီလပြုကြသည်။ ထို့ကြောင့် သီးနှံများရှေးကထက် ဖြစ်ထွန်းပြီး မိုးလေဝသကောင်းလာသောကြောင့် လူတွေလည်း ကျန်းမာပျော်ရွှင်ကြသည်။

အိန္ဒိယပြည်သို့ ထွက်သွားသော ရဟန်းများလည်း ပြန်လာကြသည်။ ထို့နောက် သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်ခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ လက်တွေ့သင်ခန်းစာဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းရှာရာတွင် ငါ စားဖို့ ရှာမည်ဆိုသည်ထက် လှူမည်တန်းမည်၊ ငါ့သားလေး စာတတ်ဖို့ စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါးအပေါ် မေတ္တာစေတနာထား၍ ရှာက ပို၍ အောင်မြင်တတ်သည်။ သဒ္ဓါတရားကောင်းလေလေ ကြီးပွားလေလေ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဒီဘဝတွင် မဟုတ်ပါ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ချမ်းသာလိမ့်မည်။

ထမင်းတစ်နပ်အငတ်ခံ၍ လှူသူ

အခြားတစ်ဦးမှာ ဟင်္သာတမြို့၊ ဘောဂလမ်း၊ စိန်ဗဟိုရ် စဉ့်အိုးခြံလုပ်ငန်းပိုင်ရှင် ဒေါ်အေးကြည်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၉၇၆ ခုနှစ်လောက်က မိုးလေဝသဖောက်ပြန်၍ ဆန်အလွန်ရှားသွားသည်။ လူတွေတော်တော် ဒုက္ခရောက်ကြသည်။ ထိုအခါ ဒေါ်အေးကြည်သည် သူစားမည့်ညစာကို လုံးဝမစားတော့ဘဲ ညစာ

အတွက် ဆန်များကိုစုထား၍ သီလရှင်ကျောင်းများသို့ ပေးလှူသည်။
ယနေ့အထိဖြစ်သည်။ ညစာမစားတော့ဘဲ ယနေ့အထိ လှူနေသည်။
ကျောင်းလည်းဆောက်သည်။ ရဟန်းအမလည်းဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင်ကျောင်းဆောက်ခြင်း၊ ရဟန်းအမပြုခြင်းထက်
မိမိကိုယ်ကိုအငတ်ခံပြီး သဒ္ဓါတရားအားကြီးစွာဖြင့် မိမိစားမည့်
ဆန်ကို လှူဒါန်းသည်မှာ သာမန်သဒ္ဓါမျိုးမဟုတ်၊ အလွန်အားကြီး
သောသဒ္ဓါမျိုးဖြစ်သည်။ အံ့ဩလောက်သောစေတနာရှင်ဖြစ်သည်။
အလွန်ကြည်ညိုစရာကောင်းလေသည်။

နေ့စဉ်ဆွမ်းကြီးလောင်းချင်သူ

ကချင်ပြည်နယ်၊ တိုပင်မြို့ရှိ ဆေးအမျိုးမျိုးရောင်းသော
မြသီတာဆေးတိုက်ပိုင်ရှင် ဦးကံဆက်နှင့်ဇနီးဒေါ်စောခင်တို့ဖြစ်
သည်။ မန္တလေးမြို့သို့ ပြောင်းလာသည်မှာ ၁၀ နှစ်ကျော်ပြီ။ စစ်ကြီး
ပြီးသောအခါ သူတို့သည် မိဘများလက်ထက်က ဆေးကျမ်းများကို
ကြည့်ပြီးလျှင် ဆီး၊ ဝမ်း၊ လေဆေး၊ မချစ်ဥနှင့်ဖော်သောမချစ်ဆေး
ခေါ်မသေဆေး၊ ပန်းနာပျောက်ဆေး၊ တောင်ဆိတ်ဆီမှစ၍ ဆေး
အမျိုးမျိုးရောင်းခဲ့သည်။ အလွန်စီးပွားဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆေးများလည်း
ပြောသည့်အတိုင်း ရောဂါများကို ပျောက်စေသောကြောင့် ရောင်း
မလောက်အောင်ဖြစ်သည်။

ပုလင်းမလောက်သောကြောင့် ကြော်ငြာကိုပင် များများ
မထည့်ချေ။ [သူတို့ရသောငွေများကို ဘုရားတည်သည်။ ကျောင်း
ဆောက်သည်။ ယခုဆိုလျှင် လေးငါးသိန်းဖိုးရှိသည်။] ဤကဲ့သို့
လှူဒါန်းနိုင်သော်လည်း ကားဝယ်၍မစီးချေ။ ရိုးရိုးအေးအေးပင်
နေသည်။ အလွန်သဒ္ဓါတရားပြင်းထန်သည်။ အထက်ပါဆန်ရှား

သောနှစ်တုန်းက မန္တလေးမြို့တွင် သံဃာတော်များ များပြားသော
ကြောင့် သံဃာတော်များတွင် ဆွမ်းမပြည့်စုံဖြစ်သည်။ ထိုအခါ
အချို့သံဃာတော်များသည် သူတို့၏တိုက်ထဲသို့ဝင်၍ ဒကာကြီး
ဒကာမကြီးတို့ ဆွမ်းကလေးရလျှင် တော်ပါပြီဟု ဆွမ်းခံကြွကြသည်။

ဤကဲ့သို့ အလှူခံလာသောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သည့်
အတိုင်း တတ်နိုင်သမျှ လှူခဲ့ရာက တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ သံဃာ
တော်တွေများလာသဖြင့် သံဃာ ၄၇၀ ထိ ဆန်များကို မရရအောင်
ဝယ်၍ ဆွမ်းလည်းလောင်းသည်။ ဟင်းလည်းလှူသည်။ နံနက် ၂
နာရီကစ၍ တစ်အိမ်လုံးထ၍ ချက်ကြပြုတ်ကြသည်။ နောက်ဆုံး
လုံးဝဆန်များဝယ်ယူ၍ မရသောအခါမှသာ မလှူဘဲနေရတော့
သည်။ မလှူရသဖြင့် သူတို့အလွန်စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြသည်။
ဤကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရားမျိုးလည်းအလွန်ရှားသည်။

ဒါန၏မျက်မှောက်အကျိုး ၅ ပါး

- အလှူဒါနဝတ္ထုလှူဒါန်းသောအလှူရှင်သည် -
- ၁။ လူအများတို့မျက်နှာမြင်လျှင် ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်း
- ၂။ သူတော်ကောင်းတို့မှီခိုဆည်းကပ်လာခြင်း
- ၃။ ဂုဏ်ကျေးဇူးသတင်းပျံ့နှံ့ကျော်ကြားခြင်း
- ၄။ ပရိတ်သတ်လေးပါးသို့ ရွံရှာခြင်းကင်း၊ ရဲတင်းစွာ
ချဉ်းကပ်နိုင်ခြင်း
- ၅။ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ နတ်ပြည်သို့လားရောက်ရခြင်း
ဟူသော အကျိုးထူးတို့ကို ရရှိခံစားရ၏။

(အံ၊ ၂။ ၃၃-၅)

မြန်မာ့အလင်းစာပေအဖွဲ့ချုပ်
 မြန်မာ့အလင်းစာပေအဖွဲ့ချုပ်
 မြန်မာ့အလင်းစာပေအဖွဲ့ချုပ်
 မြန်မာ့အလင်းစာပေအဖွဲ့ချုပ်

အထုပ်ရှင်မှာ သေလို့သွားမှ။

“အထုပ်ကလေးတပြင်ပြင်၊ အထုပ်ရှင်မှာသေလို့သွား၊
ကျန်တဲ့သူတွေ ဝေကာစား၊ အထုပ်ရှင်မှာ အလကား၊
ဘာကမှလည်းပါမသွား၊ သေရွာကျတော့ အပါယ်လား၊
နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ အခက်သား၊ ကုသိုလ်ပုညပြုမှတော်၊
အဖော်ပါမှ စိတ်မှာအေး၊ ဘဝဖန်ခါ ရိက္ခာဆေး၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ဒုက္ခဝေး။”

(တိပိဋကဓရဆရာတော် ဦးကောသလ္လ)

မြင့်မြတ်သောသေခြင်းဆိုတာ

လူတစ်ယောက်ဟာ သူတစ်ပါးကိုထောက်ပံ့၊ ကူညီ၊ ပေးကမ်း
နိုင်စွမ်းရှိပါလျက် မထောက်ပံ့၊ မကူညီ၊ မပေးကမ်းဘဲ သေဆုံးသွား
ခဲ့လျှင် ထိုကဲ့သို့သော သေဆုံးခြင်းသည် မမြတ်သောသေဆုံးခြင်း
ဖြစ်သည်။

(အမေရိကန်သံမဏိသူဌေးကြီး အင်ဒရူးကာနက်ဂျီ)

မှတ်ချက်။ သေဆုံးချိန်တွင်ချမ်းသာသောဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၅၀၀
မှ ၃၀၀ ကျော်ကို ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ ဆေးရုံ၊ ကျောင်း၊ သုတေသန
ဌာနများသို့ လှူဒါန်းခဲ့သူဖြစ်သည်။)

ဘဝအောင်မြင်မှုဆိုတာ

ဘဝအောင်မြင်မှုဆိုတာ တိုက်တွေ၊ ကားတွေ၊ ဝတ်ကောင်း
စားလှတွေနဲ့မတိုင်းတာ မသတ်မှတ်ကြပါနဲ့။ တကယ့်ဘဝအောင်
မြင်မှုဆိုတာကို မိမိဟာ အများအတွက် ဘယ်လောက်လုပ်ကိုင်
ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သလဲဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ပဲ တိုင်းတာရတယ်။

(အမေရိကန်လူမည်းတို့၏ တရုဏာရှင်ဂျော့ဝါရှင်တန်ကာဗာ)

မှတ်ချက်။ အသက်ဆုံးသည်အထိ လူမည်းတို့၏ ဘဝတိုးတက်ရေးကို ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

မြေနှင့်ရွှေငွေတို့ ပြက်ရယ်ပြုခြင်း
 * ငါ့လယ်၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့မြေတာဟု၊ ဥစ္စာခင်မင်ဆိုပြန်လျှင်လည်း၊
 အရှင်မဲ့ပါ။ ငါတို့မှာကား၊ ကမ္ဘာမကျေမခြင်းနေ၏။ ဖောက်သွေ
 ယွင်းယို၊ သင်းတို့ကိုယ်မှ၊ လိုမပိုင်ဘဲ ဖွတ်သရဲဟု ကျိန်ဆဲသောနှယ်
 မြေကရယ်၏။

ငါ့ဝယ် ငါ့ရွှေ ငါ့ကြေးငွေဟု စိတ်စေကြည်သာ ဆိုပြန်
 ပါလည်း ကြမ္မာဆော်တိုက် ကောင်းတော်ခိုက်ကို ဧည့်ဆိုက်မျှသာ
 တည်းခိုပါရှင်၊ ငါးဖြာရန်သူ၊ ယူလှည့်တို့ပါ။ သေမင်းခွာလည်း၊
 သင့်ရာအလျောက်၊ တို့ရောက်သည်ပင်၊ တို့အရှင်လျှင် ဖြစ်ချင်
 လွန်းလှ၊ လွန်မင်းစွာဟု၊ ဒေါသချီချယ်၊ ရွှေငွေရယ်၏။

(စိန္တကျော်သူ-ဩဝါဒထူးဖျိုး)

အခန်း (၃) ပြီး၏။

x x x x x

အခန်း (၄)

အားကိုးရာအမှန်

ခန္ဓာ၏အနှစ်သာရ

ခန္ဓာ၏အနှစ်သာရကား သီလစောင့်ထိန်းခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ကျမ်းအစ၌ ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ သီလအကြောင်းနှင့်အတူ ထပ်တူထပ်မျှအရေးတကြီး ဖော်ပြသင့်သော အခြားအကြောင်းအရာ တစ်ခုရှိသေး၏။ ထိုအရာကားအယူဝါဒ စင်ကြယ်မှုပင်ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဗာဟိယသုတ်၌ ဗုဒ္ဓက

ဗာဟိယ “သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၏အစကို သုတ်သင်လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကားအဘယ်နည်း။ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သောသီလနှင့်ဖြောင့်မှန်သောအယူပင်တည်း” ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤ၌ ဖြောင့်မှန်သောအယူဟူသည် ရတနာသုံးပါးနှင့်ကံ၊ ကံ၏အကျိုးတရားကို မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုပင် ဖြစ်၏။ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးတရားကို အထိုက်အလျောက် သက်ဝင်ယုံကြည်အားရှိကြပါသော်လည်း ရတနာသုံးပါးအပေါ် အားထားယုံကြည်မှုကား နည်းနေကြသေးသည်။

သရဏဂုံညစ်နွမ်းကြောင်း သုံးမျိုး

အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သရဏဂုံညစ်နွမ်းနေခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ သရဏဂုံညစ်နွမ်းကြောင်း သုံးမျိုးရှိ၏။ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၌ အညဏသံသယမိစ္ဆာဉာဏ ဒီဟိသံကိလိဿတိ ဟူ၍ ဖွင့်ပြသည်။ အညဏ - ရတနာသုံးပါးအပေါ်သေချာကျနစွာ မသိခြင်း၊ သံသယ - ရတနာသုံးပါးအပေါ်မှာ ယုံမှားလာခြင်း၊ မိစ္ဆာဉာဏ - ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌ မှားယွင်းသော အယူအဆ ဖြစ်ခြင်းတို့ပင်။

၎င်းသုံးမျိုးတွင် အညဏ၊ သံသယနှစ်ပါးကို ရတနာသုံးပါး အကြောင်းသိအောင် အားထုတ်ရင်း ပယ်ဖျောက်ရသည်။ မိစ္ဆာ ဉာဏကို ရတနာသုံးပါးအပေါ် သဒ္ဓါတရား ယုံကြည်ဉာဏ်ကို ခိုင် ခိုင်မာမာထားပြီး ပယ်ဖျောက်ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ မပယ်ဖျောက်နိုင် လျှင် အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရတော့သည်။ အရိယာတို့၏ သရဏဂုံကို လောကုတ္တရာသရဏဂုံဟုခေါ်သည်။ မြေထဲအတောင်များများဝင်အောင် ရိုက်သွင်းထားသော သံတိုင် ကျောက်တိုင်သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ တိုက်ခတ်လာသော လေ ကြောင့် အယ်တော့မှမတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ အရိယာတို့၏ရတနာ သုံးပါးအပေါ် ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါသည်လည်း ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် မပျက်စီးတော့ပေ။

ပုထုဇဉ်တို့၏ ရတနာသုံးပါးအပေါ် ယုံကြည်မှုသည်ကား ဖွဲ့ပုံပေါ်ကလေးတစ်ယောက်ကရော်ကမည်စိုက်ထားသော ဝါးခြမ်း ပြားနှင့်ဘာမှမခြားပေ။ လေပြင်းလေးတစ်ချက်ဝှေ့ရုံနှင့်ပင် လဲ သွားနိုင်ပေသည်။ တစ်ခါက ဧရာဝတီမြစ်ထဲ လူအပြည့်ဖြင့်လှော်

ခတ်လာသော လှေတစ်စင်းသည် ပုဂံညောင်ဦးနားအရောက် လှိုင်းပုတ်ပြီး လှေမှောက်တော့သည်။ နစ်သူနစ် ကိုယ်လွတ်ကူးသူကူးနှင့် ဝရုန်းသုန်းကားဖြစ်နေစဉ် လူလေးယောက်လောက်မှာ ကံကောင်းထောက်မစွာ မှောက်နေသောလှေကိုပြန်၍ တွယ်ဖက်မိကြသည်။ လှိုင်းကလည်းထန် ကမ်းကလည်းအတော်ဝေးသေးသဖြင့် သေမည်ရှင်မည်မပြောနိုင်သေးပေ။ ထိုအခါ ထိုလေးယောက်ထဲက အသက်ကြီးကြီး တစ်ယောက်သည် ကမ်းပေါ်မှရွှေစည်းခုံဘုရားကြီးကို လှမ်းအာရုံပြု၍ -

“ရွှေစည်းခုံဘုရားကြီး၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့၏ အသက်ကို ကယ်တော်မူပါ။ တပည့်တော်အသက်ဘေးမှလွတ်ခဲ့လျှင် ရှိသမျှ ဥစ္စာအားလုံးထုခဲ့၍ ရွှေသင်္ကန်းကပ်လှူပါမည်ဘုရား” ဟု အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်ရာ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ပင် သူအဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မှောက်နေသောလှေကြီးမှာ ကမ်းဘက်သို့တဖြည်းဖြည်းမြောပါသွားတော့သည်။ ကမ်းသို့ရောက်ရန် တစ်ခေါ်သာသာလောက်အလိုတွင်ကား ထိုလူကြီး၏အဓိဋ္ဌာန်မှာ တစ်မျိုးပြောင်းသွားသည်။

“တပည့်တော်မရှိဆင်းရဲသားမို့ ရှိသမျှဥစ္စာထဲက တစ်ဝက်လောက်နဲ့ပဲ ရွှေချပါရစေဘုရား” ကမ်းသို့ရောက်ရန် ဝါးသုံးပြန်လောက်အလိုတွင်ကား -

“စိတ်နိုင်ကိုယ်နိုင်ရွှေဆိုင်တစ်ဆိုင်လောက်ပဲ လှူပါရစေတော့ဘုရား”

နောက်ဆုံးကမ်းပေါ်သို့ လေးယောက်သား ဝမ်းသာအားရ တက်ပြီးသောအခါ၌ ထိုလူကြီးပြောလိုက်သောစကားသည်ကား -

“အင်း . . ကျုပ်လည်း ကြောက်အားလန့်အား ဘာတွေ ပြောမိမှန်းတောင်မသိတော့ဘူးဗျာ” ဟူ၏။ ပုထုဇဉ်တို့၏ ရတနာ သုံးပါးအပေါ် အားထားယုံကြည်မှုကား ဤမျှလောက်ထိ အောက် ကျနောက်ကျနိုင်လှပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လောကုတ္တရာသရဏဂုံသည် ပျက်စီးခြင်းမရှိသော်လည်း ပုထုဇဉ် တို့၏ လောကီသရဏဂုံကား ပျက်စီးခြင်းရှိလာခဲ့ရသည်။ လောကီ သရဏဂုံသည် အပြစ်ရှိသော ပျက်စီးခြင်း၊ အပြစ်မရှိသော ပျက်စီး ခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

သရဏဂုံပျက်စီးခြင်းနှစ်မျိုး

“ကာလကိရိယာ ဘေဒေါအနဝဇ္ဇဘေဒေါတိ ဝုစ္စတိ အည သတ္တာရာဒီသု အဟံအတ္တာနံ ပရိစ္စဇာမိတိ ဧဝံ အညသတ္တာ ရုဒ္ဓေသဝသေန သရဏဂမနဿဘေဒေါ ဝုစ္စတိ”

ဟူ မူလပဏ္ဏသ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထားသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ သေဆုံး၍ သရဏဂုံပျက်ခြင်းသည် အပြစ်မရှိသော ပျက်စီးခြင်း၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာမှတစ်ပါး အခြားဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ နတ် စသည်တို့၌ တပည့်တော်၏အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ကို အပ်နှင်း လျှာဒါန်းပါ၏။ ဤသို့တခြားမှာ ဆရာရှာပြီးကိုးကွယ်သဖြင့် သရဏ ဂုံပျက်ခြင်းသည် အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်ဖြစ်သော သရဏဂုံ ပျက်စီးခြင်းဖြစ်သည်။

✽ သရဏဂုံပျက်စီးခြင်း၏ပထမအကြောင်းရင်းကား သရဏ ဂုံညှိုးနွမ်းကြောင်းသုံးပါးကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ တစ်ဖန်

ထိုသရဏဂုံညှိုးနွမ်းခြင်း၏အကြောင်းကိုဆက်၍ ရှာလိုက်သော အခါ သရဏဂုံသုံးပါး၏စွမ်းရည်သတ္တိများကို ကျကျနနသေသေ ချာချာ မသိခြင်းဟူသောအချက်တွေ့ရသည်။ သို့အတွက် ဤနေရာ တွင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာရတနာသုံးပါး၏ တန်ခိုးသတ္တိများကို အားထိုးအားထားပြုစရာတရားများပါလားဟူသော အသိဝင်လာ သည်အထိ ရေးသားရပေလိမ့်မည်။

“သရဏတ္ထတော တာဝသရဏဂတာနံ ဘယံသန္တာသံ ဒုက္ခံ ဒုဂ္ဂတိံ ပရိကိလေသံ ဟိံသတိ ဝိနာသေတိတိ အတ္ထော ရတနတ္ထယသေဝေတံ အဓိဝစနံ”

(မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ)

ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ဆည်းကပ်သူများအကျိုးငါးမျိုး ရနိုင်သည်။

* သရဏဂုံတည်ရကျိုး ငါးမျိုး

ဘယ - တွေ့ကြုံရမည့် ဘေးမှန်သမျှကို ပယ်ဖျောက်ပေး သည်။ သန္တာသ - ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးပူလောင်မှုမှန်သမျှကိုလည်း ပယ်ဖျောက်ပေးသည်။ ဒုက္ခ - ကိုယ်ဆင်းရဲစိတ်ဆင်းရဲမှုကိုလည်း ပယ်ဖျောက်ပေးသည်။ ဒုဂ္ဂတိ - အပါယ်လေးဘုံ မကျအောင်လည်း စောင့်ရှောက်သည်။ ပရိကိလေသ - ညစ်ညူးမှုမှန်မျှကိုလည်း ပယ်ဖျောက်ပေးသည်။

မကောင်းသောဘေးဒုက္ခများကို ပယ်ဖျောက်ပေးသည့် ဆိုရာ၌ ရတနာသုံးပါးက တိုက်ရိုက်ပယ်ဖျောက်ပေးခြင်းမဟုတ် ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်သတ္တိကို ယုံကြည်သောသဒ္ဓါ၊ ရတနာသုံးပါး သာလျှင် အားကိုးရာပဲ တခြားအားကိုးရာမရှိဟု ဆုံးဖြတ်သော

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဤတရားနှစ်ပါးကြောင့်ပင်ဖြစ်ပါ၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရတနာသုံးပါးကို တစ်စုံတစ်ယောက်ကမူ ဒုက္ခပေး၍ မရနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရတနာသုံးပါးတိန်းဝပ်သူကိုလည်း မည်သူကမူ ဒုက္ခမပေးနိုင်ခြင်းဟူ၍လည်း မှတ်နိုင်ပါ၏။

သရဏဂမနဟူသော ပါဠိမှဆင်းသက်လာသော သရဏဂုံသုံးပါးသည်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ဝင်ရာ တံခါးပေါက်ကြီးတစ်ခု သဖွယ် အင်မတန်အရေးကြီးလှပါသည်။ တံခါးပေါက်မရှိသော အိမ်တွင်းသို့ဝင်ရန် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဟု ဆိုအပ်သောသရဏဂုံသုံးပါးကို မသိနားမလည်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းကာစပုဂ္ဂိုလ်တို့အနေဖြင့် ပထမဆုံးခံယူဆောက်တည်ရသော တရားမှာလည်း သရဏဂုံသုံးပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သရဏဂုံသုံးပါးသည် လူသားတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရေးတွင် အဓိကကျရုံသာ မကသေးဘဲ ဘုရားသားတော်ရှင်ရဟန်းဖြစ်ရေးတွင်လည်း အဓိကျသော တရားအဖြစ် တည်ရှိလျက်ပင် ရှိပါသေးသည်။ ထိုသရဏဂုံသုံးပါးကို မာဂဒခေါ်ပါဠိဘာသာဖြင့် ဌာန်ကရိုက်ကျကျ နှုတ်မြွက်ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သာမက ဗုဒ္ဓခွင့်ပြုခဲ့ဖူးသော ရဟန်းရှစ်မျိုးတွင် သရဏဂမနရဟန်းအဖြစ်သို့ပင် ရောက်နိုင်ပါသည်။

ဤနေရာ၌အဓိကထား၍ တင်ပြချင်သည်မှာ အဝေစွပသန္တ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်သောစိတ်ဖြင့် သရဏဂုံကို တကယ်တည်ပြီး ထိုသရဏဂုံကိုပင် စွမ်းနိုင်သမျှ ရွတ်ဖတ် သရဏဂုံအသေပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သရဏဂုံကပေးသော

အံ့မခန်းသောအစွမ်းအစများကို လက်တွေ့အထောက်အထား၊
သမိုင်းအထောက်အထား၊ ကျမ်းဂန်အထောက်အထားတို့ဖြင့် တိတိ
ကျကျ တင်ပြလိုခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

သရဏဂုံကပေးသော အံ့မခန်းသောအစွမ်းအစများကို
မဖော်ပြမီ ဦးစွာသိသင့်သောသရဏဂုံဆောက်တည်နည်းလေးနည်း
ကို ဖော်ပြပါမည်။

“အဇ္ဇအာဒိကတ္တာ အဟံအတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဿနိယျာတေမိ
အဇ္ဇအာဒိကတ္တာ အဟံအတ္တာနံ ဓမ္မဿနိယျာတေမိ
အဇ္ဇအာဒိကတ္တာ အဟံအတ္တာနံ သံဃဿနိယျာတေမိ”

ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား မိမိကိုယ်
ကို အပ်နှင်းလှူဒါန်းပါ၏။ ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်တရား
အား မိမိကိုယ်ကို အပ်နှင်းလှူဒါန်းပါ၏။ ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်
သည် မြတ်သံဃာအား မိမိကိုယ်ကို အပ်နှင်းလှူဒါန်းပါ၏ ဟူ၍
ဖြစ်စေ။

“ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဇီဝိတပရိယန္တိကံ သံဃံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ”

အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားကိုကိုးကွယ်
ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် တရားတော်မြတ်ကို
ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် သံဃာတော်
မြတ်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏ စသည်ဖြင့်ဖြစ်စေ။ မိမိကိုယ်ကို
ရတနာသုံးပါးသို့ အပ်နှင်းကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းကို အတ္တသန္တိ
ယျာတနသရဏဂုံဟုခေါ်သည်။

“အဇ္ဇအာဒိကတွာ အဟံ ဗုဒ္ဓပရာယဏော တိမံဓာရောထ
 အဇ္ဇအာဒိကတွာ အဟံ ဓမ္မပရာယဏော တိမံဓာရောထ
 အဇ္ဇအာဒိကတွာ အဟံ သံယံပရာယဏော တိမံဓာရောထ”
 ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် လဲ
 လျောင်းရာရှိ၏ဟူ၍ အကျွန်ုပ်ကိုမှတ်ကြကုန်လော့။ ယနေ့ကစ၍
 အကျွန်ုပ်သည် မြတ်တရားသာလျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏ဟူ၍
 အကျွန်ုပ်ကို မှတ်ကြကုန်လော့။ ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်
 သံဃာသာလျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏ဟူ၍ အကျွန်ုပ်ကို မှတ်ကြကုန်
 လော့ဟူ၍ လျှောက်ထားဆောက်တည်ခြင်းကို တပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်
 ဂုဏ်တင်ပါသည်။

“အဇ္ဇအာဒိကတွာ အဟံ ဗုဒ္ဓဿ အန္တေ ဝါသိကော
 အဇ္ဇအာဒိကတွာ အဟံ ဓမ္မဿ အန္တေ ဝါသိကော
 အဇ္ဇအာဒိကတွာ အဟံ သံယဿ အန္တေ ဝါသိကော”

ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်ကိုမြတ်စွာဘုရား၏တပည့်ဟူ၍ မှတ်
 တော်မူကြကုန်လော့။ ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်ကို မြတ်တရား၏
 တပည့်ဟူ၍ မှတ်တော်မူကြကုန်လော့။ ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်ကို
 မြတ်သံဃာ၏တပည့်ဟူ၍ မှတ်တော်မူကြကုန်လော့ဟူ၍ တပည့်
 အဖြစ် ခံယူဆောက်တည်ခြင်းကို သိဿဘာဝုပဂမန သရဏဂုဏ်
 ခေါ်သည်။

“အဇ္ဇအာဒိကတွာအဟံ အဘိဝါဒန ပစ္စုပဋ္ဌာန အဇ္ဇလိကမ္မ
 သာမိစိကမ္မ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ယေဝ တိဏ္ဏံ ဝတ္ထုနံ ကရောမိတိ
 မံဓာရောထ”

ယနေ့ကစ၍ အကျွန်ုပ်ကိုရတနာသုံးပါးအား ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီး
ဦးကြိုခြင်း၊ လွန်စွာအရိုအသေပြုခြင်းရှိတဲ့သူဟု မှတ်ကြကုန်လော
ဟု လျှောက်ထား၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းကို ပဏိပါတသရဏဂုံ
ဟုခေါ်သည်။ မိမိတို့နှစ်သက်ရာတစ်နည်းနည်းဖြင့် ခံယူဆောက်
တည်နိုင်ပါသည်။ ယခုကာလ သီလယူနေစဉ် ရဟန်းတော်များ
ရှေ့ကဆိုပေးသော ဗုဒ္ဓသရဏဂစ္ဆာမိစသော နည်းအတိုင်း ဆောက်
တည်ကလည်းဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ၎င်းသရဏဂုံယူနည်းကို အတ္တသန္နိ
ယျာတနသရဏဂုံတွင် ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာတွင် အပါယ်မလားလောက်အောင်
ကုသိုလ်အားကြီးမားလှသဖြင့် သောတာပန်နှင့်တူသည်ဟူ၍ပင်
ဖွင့်ဆိုထားသောကုသိုလ်ခြောက်မျိုးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

အပါယ်မလားသောကုသိုလ်များ

- ၁။ သရဏဂုံသုံးပါးကို မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်၍
သရဏဂုံတည်သူ
- ၂။ ငါးပါးသီလမြဲသူ
- ၃။ မည်သည့်ရက်ဟု သတ်မှတ်၍ စာရေးတံမဲဖြင့်ဆွမ်း
အမြဲတမ်းလှူသူ
- ၄။ ဝါဆိုသင်္ကန်းလှူသူ
- ၅။ ရေတွင်းရေကန်တူး၍လှူသောသူ
- ၆။ ကျောင်းဆောက်လှူသောသူတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကုသိုလ်ခြောက်မျိုးတွင် သရဏဂုံကုသိုလ်ကထိပ်ဆုံးသို့
ရောက်နေခြင်းမှာ ကုသိုလ်စွမ်းအားအကြီးဆုံးဖြစ်သောကြောင့်ပင်
ဖြစ်ပါသည်။

သရဏဂုံဖြင့် နတ်ပြည်ရောက်သောသူများ

ချင်းပြည်နယ် ခန္တိန်သာမန်တောင်ပေါ်တွင် သီတင်းသုံးနေ
 တော်မူသော တောင်တန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ တစ်နေ့တွင်
 စာတိုက်မှစာတစ်စောင်ရောက်လာသည်။ စာထဲ၌ရေးထားသည်က
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် သုံးနှစ်ခန့်နေထိုင်ခွင့်ပြုပြီး အပါယ်
 ဘေးမှကယ်တင်သောအလွယ်ကူဆုံးကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုကိုပွားများ
 အားထုတ်ခွင့်ပြုရန် ခွင့်တောင်းခံခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။ မေတ္တာရှင်
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ခွင့်ပြုလိုက်သည်နှင့်ခွင့်တောင်းသူမှာ
 ရက်မကြာမီရောက်လာလေသည်။ အသက်လေးဆယ်ခန့်ရှိပြီး
 တပ်ကြပ်ကြီးလှရွှေဟုခေါ်ကြောင်းသိရသည်။ သီတတ်သောအချိန်
 မှစ၍ စစ်ထဲဝင်ခဲ့ရသဖြင့် ဘာသာရေးအကြောင်းကိုဘာမှ နား
 မလည်ရှာပါ။

သေလျှင်အပါယ်မကျလျှင်တော်ပြီဟု သဘောပိုက်၍ ဆရာ
 တော်ကြီးထံ အရောက်လာခံခြင်းပင်။ မွန်အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့်
 အိမ်ထောင်ကျကာ ကလေးတစ်ယောက်ရဖူးသော်လည်း ထိုဇနီးနှင့်
 သားမှာတိုက်ပွဲတစ်ခုတွင် သေဆုံးသွားသဖြင့် ယခုအချိန်တွင်
 မတော့ လူလွတ်တစ်ယောက်ဖြစ်နေပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသင်ပြ
 ပေးသောသရဏဂုံ၊ ငါးပါးသီလနှင့်အာနာပါနတို့ကို ကျနသေချာစွာ
 အားထုတ်ပြီးသုံးနှစ်ခန့်အကြာတွင်ဆရာတော်ကြီးထံခွင့်တောင်း၍
 သူ့ဇာတိမြို့သို့ ပြန်သွားခဲ့သည်။

သူနေသောမြို့သို့ ရောက်၍ သိပ်မကြာ ရှေ့တန်းထွက်ခဲ့စဉ်
 က ရခဲ့သောငှက်ဖျားပိုး ဦးနှောက်ထဲဝင်သဖြင့် ရက်များမကြာမီ
 သေဆုံးသွားရှာသည်။ ဦးလှရွှေသေဆုံးစဉ်က အနီးကပ်ပြုစုခဲ့သော

အမျိုးသားတစ်ဦးက သူ၏ကိုယ်တွေ့ကို ဆရာတော်အားပြန်၍ လျှောက်ထားသည်။ ဦးလှရွှေသည် ဇက်ကျိုးကျ၍ သေခါနီးအချိန် ထိ သရဏဂုံကို ရွတ်ဆိုနေကြောင်း၊ နောက်ဆုံး သရဏဂုံရွတ်ဆို ရင်းပင် ဝိညာဉ်ချုပ်သွားကြောင်း၊ သေချာစွာလျှောက်ထားသော အခါကျမှ တပ်ကြပ်ကြီးလှရွှေ၏ လားရာဂတိကို မှန်းဆသွားနိုင် သဖြင့် ဆရာတော်ကြီးကျေနပ်မှုရသွားလေသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် တပ်ကြပ်ကြီးလှရွှေ မသေခင်က တော် တော်ကြာ နေထိုင်သွားဖူးသော အိမ်မှဒကာတစ်ယောက်က အိပ် မက်ထဲတွင် တပ်ကြပ်ကြီးလှရွှေက နတ်ဝတ်နတ်စားပြီးပြီးပြန်ပြန် များ ဝတ်ဆင်ပြီး ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်ဖြင့် လာရောက်နှုတ်ဆက်ကြောင်း လျှောက်ထားသောအခါတွင်မှ ကောင်းရာသုဂတိသို့ ဧကန်မုချ ရောက်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်လေတော့သည်။

နတ်ပြည်ရောက်အရက်သမား

ကပိလဝတ်မြို့တော်တွင် အရက်လည်းသောက်သော သရဏဂုံလည်းတည်သော အမျိုးသားတစ်ယောက်ရှိလေသည်။ သရဏဂုံသုံးပါးကို စွဲစွဲမြဲမြဲယုံကြည်ခြင်း၊ အမြဲရွတ်ဖတ်သရဏ္ဍာယ် ခြင်းတို့ကြောင့် မူလအမည်ရင်းပျောက်၍ သရဏဥပါသကာဟူ၍ အမည်တွင်လေသည်။ သရဏဂုံမြဲသော်ငြားလည်း တစ်ခါတစ်ရံ အရက်မူးသောအခါလည်းရှိသောကြောင့် ကပိလဝတ်ပြည်သား အများတို့က နှာခေါင်းရှုံ့ကြသည်။ ဖိနပ်ကြားက နတ်စကားထွက် သည် စသည်ဖြင့်ကဲ့ရဲ့ကြသည်။ အရက်သောက်သူက သရဏဂုံ တည်ခြင်းကို လက်မခံနိုင်ဖြစ်နေကြသည်။

တစ်နေ့ သရဏဥပါသကာသေဆုံးသွားရာ အများစုက အပါယ်ကျမည်ဟုထင်နေကြသော်လည်း ဗုဒ္ဓကနတ်ပြည်ရောက် သွားပြီဟု ဟောသောအခါ အများစုက လက်မခံနိုင်ဖြစ်နေကြ သည်။ ထိုစကားစုများကို ယူဆောင်၍ဗုဒ္ဓ၏နောင်တော်ကြီး မဟာ နာမ်က ယခုကဲ့သို့လာရောက်လျှောက်ထားပါသည်။

“မြတ်စွာဘုရား၊ အရက်သမား သရဏဥပါသကာနတ်ပြည် ရောက်ကြောင်း ဟောကြားတယ်ဆိုတာ အမှန်ပါပဲလားဘုရား”

“မဟာနာမ်၊ မှန်ပေသည်။ သရဏဥပါသကာသည် သေ ရည်သောက်သည့် အကုသိုလ်ရှိရိုးမှန်ပါသော်လည်း ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်သော အဝေစ္စပသန္တ ကုသိုလ်သဒ္ဓါဓာတ်အရှိန်ကြောင့် စုတေခါနီးတွင် သောတာပန် တည်ခဲ့လေပြီ။ သို့အတွက် ယခုအခါ သောတာပန်နတ်သားအဖြစ် နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားနေပြီဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြတော်မူခဲ့ပါသည်။

(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နှာ ၃၂၆)

ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအတွက် အကျိုးများမည့် မေတ္တာရှင်မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ဩဝါဒတရားအတိုချုပ် လေးကို ဖော်ပြရပါသည်။

တို့ကိုတချို့က ပြောကြတယ်။ မိုးညှင်းဆရာတော်ဟာ မီးစ တစ်ဖက်ရေမူတ်တစ်ဖက်ဘုန်းကြီးတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ငါးဖမ်းတဲ့သူကို ငါးဖမ်းရင်းဣတိပိသောရွတ်ခိုင်းတယ်။ ငှက်ထောင် စားတဲ့သူကိုလည်း ငှက်ထောင်ရင်း ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိရွတ်ခိုင်း လို့တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ငါးဖမ်းအသက်မွေးရတဲ့သူကို ငါးမဖမ်းနဲ့လို့ ဟောလို့မရတဲ့အတူတူ ငါးဖမ်းရင်းဣတိပိသော ရွတ်ခိုင်းတယ်။

ငှက်ထောင်စားတဲ့သူကို ငှက်မထောင်နဲ့လို့ ဟောမရတဲ့အတူတူ
ငှက်ထောင်ရင်း ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ရွတ်ခိုင်းတယ်။

ငါးဖမ်းတာ၊ ငှက်ထောင်တာ အကုသိုလ်မီးစပေါ့။ ဣတိပိ
သော ရွတ်တာ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိရွတ်တာက ကုသိုလ်ရေမှုတ်
ပေါ့။ စဉ်းစားကြည့်ကြလေ မီးစချည်းပဲဆို ဘယ်မှာလောင်လို့ပြီး
တော့မလဲ။ ရေမှုတ်တစ်ဖက်ကပါတော့ မီးအလောင်သက်သာတာ
ပေါ့။ ဒါ့ကြောင့်တို့ကို မီးစတစ်ဖက်ရေမှုတ်တစ်ဖက်လို့ ပြောလည်း
မနာပါဘူးဟုန်။

လောကက သံပုရာပေးလာလျှင် မိမိကဖျော်ရည်လုပ်
သောက်ပစ်လိုက်ပါဟူသော စကားလေးအတိုင်း အဆိုးလောကခံကို
အကောင်းလောကခံဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းနိုင်သည့်အပြင် အကျိုး
ရှိသောနိတိတစ်ခုဖြစ်သည်အထိ အသုံးချပြုနိုင်သောဆရာတော်ကြီး
ကို ယခုစာရေးရင်းပင် လက်အုပ်ချီမိုးရှိခိုးရပါသည်။

နတ်ပြည်ရောက်သောတံငါသည်

သီတိုဠ်ကျွန်း မဓုအင်္ဂါဏရွာမှ ဒမိဠတံငါသည်သည် အနှစ်
ငါးဆယ်လုံး တံငါအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးခဲ့သည်။ တစ်နေ့တွင်
မည်သူမှရှောင်လွှဲ၍ မရသောသေခြင်းတရားကို အိပ်ရာထဲတွင်
စတင်ရင်ဆိုင်နေရချေပြီ။ ဂတိနိမိတ်သဘောတရားအရ မသေခင်
မှာပင် မိမိလားရောက်ရမည့် ဘုံဌာနကို ကြိုတင်မြင်နေရသည်။
လူ့ပြည်ပြန်ရောက်မည်ဆိုလျှင် အမိဝမ်းရေ ခပ်နီနီလေးမြင်ရသည်။
နတ်ပြည်ရောက်မည်ဆိုလျှင် နတ်သမီး၊ ဥယျာဉ်ဗိမာန်၊ ပဒေသာ
ပင်များကို မြင်ကြရသည်။

ပြိတ္တာဘုံ၊ အသူရကာယ်ဘုံတို့ကို ရောက်မည်ဆိုလျှင် တောကြီးတောင်ကြီး၊ မြစ်ကြီး၊ ချောင်းကြီးများကို မြင်ကြရသည်။ ယခု ဒမိဋ္ဌတံငါသည်သည်ကား နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်လုံးလုံး ပါဏာတိပါတ အကုသိုလ်ကံများကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ငရဲမီးများ၊ မိမိကို ကိုက်သတ်ရန်လာနေသော ခွေးနက်ကြီးများ၊ ငရဲသားများကို မြင်နေရသဖြင့် ဇောချွေးများယိုစီးကျကာ ကြောက်လန့်တကြားငယ်သံပါအောင် အော်ဟစ်နေသောအသံများသည် အရပ်လေးမျက်နှာတွင် ဆူညံနေပေတော့သည်။

ရှာဖွေ၍ ရလာသောအခါတွင် မိသားစုအားလုံး ပျော်တပြုံးပြုံးနှင့် အတူတူစားသောက်ခဲ့ကြသော်လည်း အကုသိုလ်၏ ဆိုးကျိုးဒဏ်ကိုတော့ တစ်ယောက်တည်းသာခံရပေသည်။ မိစ္ဆာဇီဝမကောင်းသောအသက်မွေးမှုဖြင့် သားမယားကိုရှာဖွေကျွေးသော အိမ်ထောင်ဦးစီးများ သတိထားစရာပါပေ။ ဇောချွေးပျံ၊ ငယ်သံပါအောင်အော်ဟစ်နေသော်လည်း ဒမိဋ္ဌတံငါသည်၏ မရဏဒုက္ခကို သားမယားဆွေမျိုးသားချင်းများ တစ်ယောက်မှကယ်တင်မပေးနိုင်ကြသဖြင့် ထိုင်၍ သာကြည့်နေရပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မန်လည်ဆရာတော်က -

“ရေဘေးမီးဘေး၊ ပြည်ပျက်ဘေးကား၊ ဆယ်ရေးတစ်ရေး၊ ကယ်နိုင်သေး၏။ အိုဘေးနာဘေး၊ သေခြင်းဘေးဟု၊ ဤဘေးသုံးပါး၊ လွန်ကြီးမားက၊ သားနှင့်အမိ၊ ဖြစ်တုံ့ဘိလည်း၊ မျက်စိအောက်တွင်၊ ရင်ခွင်တင်လျက်၊ သက်ပင်ရေးပိုင်၊ မကယ်နိုင်ဘူး၊ လက်မှိုင်ချကာ၊ နေရစွာရှင့်။”

ဟု စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် စူဠပိဏ္ဍပါတိက တိဿမည်သော ဆွမ်းခံရဟန်းတစ်ပါးသည် ဒမိဋ္ဌတံငါသည်၏

ခေါင်းရင်းတွင်ကြွရောက်ပြီး ငရဲသွားခါနီးဒမိဠတံငါသည်ကြီးအား သရဏဂုံသုံးပါးဆောက်တည်ပေးလိုက်ရာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါး၏ စွမ်းရည်သတ္တိကြောင့် ငရဲနိမိတ်များပျောက်ကာ လူသက်ဖြင့်နှစ်ပေါင်းကိုးသန်း အသက်ရှည်သော စတုမဟာရာဇ် နတ်ဘုံသို့ ရောက်သွားခဲ့ရပါသည်။

(အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌအထာ ဒုတိယ နှာ-၁၀၇)

အထက်ပါဖြစ်ရပ်ကို ဖတ်ရှုရသောသူတစ်ချို့က စောဒက တစ်ခုတက်ကောင်း တက်ကြပေလိမ့်မည်။ ၎င်းစောဒကကား နှစ်ပေါင်း ၅၀ ပြုခဲ့သောအကုသိုလ်ကံတွေက ဘယ်ရောက်ကုန် သလဲ၊ ငါးစက္ကန့်လောက် ဆောက်တည်ရသော သရဏဂုံကုသိုလ်က အဘယ်ကြောင့် အရင်အကျိုးပေးရသနည်းဟူသော စောဒကပင်။ ဤစောဒကမေးခွန်းတို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သေချာကျနစွာ သိသင့်သဖြင့် သင်္ဂဟကျမ်းနှင့်အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိ ဒီကာကျော် ကျမ်းတို့ကို ကြည့်၍အနည်းငယ် ရေးသားပါမည်။

ကုသိုလ်ကံဖြစ်စေ အကုသိုလ်ကံဖြစ်စေ ဘဝအလိုက် သူ့အလှည့်နှင့်သူ အကျိုးပေးပုံကိုကျမ်းရှေ့ပိုင်းခန်း နှာ-၄၄လာ ကံလေးမျိုးအကျိုးပေးပုံကို ကြည့်၍နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကံတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်သလည်းဟူသော မေးခွန်း၏ အဖြေသည် ရှင်းပြီးသားဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ ယခုတစ်ဖန် ဒုတိယ မြောက်ကံလေးမျိုး အကျိုးပေးပုံတစ်မျိုးကိုထပ်၍ ရှင်းပြလိုက်လျှင် ငါးစက္ကန့်လောက်ဆောက်တည်ရသော သရဏဂုံကုသိုလ်က အဘယ်ကြောင့် အရင်အကျိုးပေးရသနည်းဟူသော မေးခွန်းကို လည်းဖြေပြီးသား ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းသိသင့်သော ကံလေးမျိုး

ရှေး၌ဖော်ပြခဲ့သောကံလေးမျိုးကို ပါကကာလဟုခေါ်၍ ယခုဖော်ပြမည့်ကံလေးမျိုးကို ပါကဒါနပရိကာယ-အကျိုးပေးရာ အစဉ်ဟုခေါ်သည်။ ၎င်းကံလေးမျိုးမှာ ဂရုကံ-ကြီးလေး၍ နောက် ဘဝတွင် ဧကန်မုချအကျိုးပေးမည့်ကံ။

အကုသိုလ်အရာတွင် ပဉ္စာနန္တရိယကံကိုယူ၍ ကုသိုလ်အရာ တွင် ဗြဟ္မာဘုံသို့ရောက်စေနိုင်သည့် မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်များကိုယူရသည်။

အာသန္နကံ - ဂရုကံမရှိလျှင်သေခါနီးမှကပ်၍ ပြုလုပ်အားထုတ် သော အာသန္နကံကအကျိုးပေးသည်။

အာစိဏ္ဏကံ - အာသန္နကံအကျိုးပေးစရာမရှိလျှင် အမြဲလေ့ကျင့် အားထုတ်အပ်သော အာစိဏ္ဏကံက အကျိုးပေး သည်။

ကဋတ္တာကံ - ရှေးကံသုံးမျိုးမရှိလျှင် ပြုကာမတ္တ ကဋတ္တာကံက အကျိုးပေးသည်။

အမြဲလေ့ကျင့်အားထုတ်အပ်သော အာစိဏ္ဏကံထက် သေခါ နီးမှပြုရသော အာသန္နကံက အကျိုးပေးအားကောင်းပုံကို ဋီကာ ကျော်၌ ဥပမာအားဖြင့် ပြထားသည်။ နွားခြံတစ်ခုထဲသို့ နွားများ ကို မောင်းသွင်းသောအခါ အားအင်ချည့်နဲ့သော နွားအိုများသည် နောက်ဆုံးမှဝင်ကြရသဖြင့် အပေါက်ဝတွင်သာ နေရာရကြသည်။ မနက်မိုးလင်း၍နွားများကို နွားခြံမှမောင်းထုတ်သောအခါတွင်ကား အပေါက်ဝတွင်နေသော နွားအိုများသာ အရင်ထွက်ရသကဲ့သို့ အမြဲလေ့ကျက်အပ်သောအာစိဏ္ဏကံက အားကောင်းသည်မှန်သော် လည်း မရဏာသန္နဇောနှင့် နီးကပ်နေသောကြောင့် သေခါနီး

ကာလ၌ပြုရသော အာသန္နကံက အရင်အကျိုးပေးရသည်ဟု ရှင်းပြထားပါသည်။

ဤအချက်ကိုကြည့်၍ သေခါနီးပုဂ္ဂိုလ်များ ဂတိကောင်းစေရန် ဘေးမှအာသန္နကံဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် သတိပေးရပါသည်။

သရဏဂုံတစ်ခဏ နတ်ပြည်မှာတစ်ဘဝ

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဇေတဝန်ရွှေကျောင်းတော်တွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် သေတဗျမြို့မှ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်၏ သားဖြစ်သောဆတ္တလုလင်သည် ဖခင်၏လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ပေါက္ခရာသာတိပုဏ္ဏားကြီးထံတွင် ပုဏ္ဏားတို့တတ်အပ်သောမန္တာန်၊ ဝိဇ္ဇာအတတ်များကို ဆုံးခန်းတိုင် သင်ယူပြီးလျှင် မိမိမြို့သို့ပြန်လာခဲ့လေသည်။

မိဘများထံမှ ဆရာကန်တော့ရန် ငွေတစ်ထောင်တောင်းပြီး သေတဗျမြို့မှထွက်ခဲ့ရာ လမ်းခရီးအကြား သစ်ပင်ရင်းတွင် အသင့်စောင့်နေသောဗုဒ္ဓက ဆတ္တလုလင်အား သရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလ၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ဟောကြားပြီးသရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်စေပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးကိုမြင်၍ ယခုကဲ့သို့ သရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလကို အရေးပေါ်ဆောက်တည်စေပါသနည်း။ မြတ်စွာဘုရားပြန်ကြွတော်မူသည်နှင့် ဆတ္တလုလင်သည် ငွေထုပ်ပိုက်ပြီး တောတစ်ခုအတွင်းသို့ အဝင်တွင် အသင့်စောင့်နေကြသော ခိုးသားတို့၏ မြားချက်ဖြင့် သေခဲ့ရရှာသည်။

သို့သော် သေခါနီးမှကပ်ပြီး ဆောက်တည်ခဲ့ရသော သရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလတန်ခိုးကြောင့် လူသက်ဖြင့်နှစ်ပေါင်းသုံးကုဋေခြောက်သန်းအသက်ရှည်သော တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့ရပါသည်။ ဤအကျိုးကျေးဇူးကို မြင်တော်မူသောကြောင့် တစ်လောကလုံး၏ ကရုဏာရှင်မေတ္တာရှင်ဖြစ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓကဘာသာခြားဖြစ်သောဆတ္တလုလင်ကို သရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်တော်မူခဲ့စေခင်းဖြစ်ပါသည်။

(ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ-ဆတ္တမာဏဝသုတ်)

“ငါတုရားအပေါ် ယုံကြည်ရုံမျှ ချစ်မြတ်နိုးရုံမျှဖြင့် နတ်ရွာသုဂတိသို့ရောက်နိုင်၏။”

(မူလပဏ္ဏာသ၊ အလဂဒ္ဒုပမသုတ်)

သဘောသားနတ်သားခုနစ်ရာ

ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်အခါက သဘောသားကုန်သည်ခုနစ်ရာကျော်ခန့်တို့သည် သဘောတစ်စီးဖြင့် ကုန်ရောင်းထွက်ကြရာ လမ်းခရီးတွင် မုန်တိုင်းမိပြီးသဘောကြီးစတင်နစ်လေတော့သည်။ သဘောသားခုနစ်ရာကျော်တို့ ဆောက်တည်ရာမရနိုင်ဘဲ မိမိတို့ကိုးကွယ်ရာဘုရားမျိုးစုံကို တကာသဘောပေါ်တွင် ဟိုပြေးဒီပြေးဖြင့် ပွက်လောရိုက်နေတော့သည်။ ထိုအထဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဥပါသကာတစ်ယောက်သည်ကား ကြောက်လန့်တုန်လှုပ်မှု အလျင်းမရှိဘဲ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေရာပြေးလွှားလှုပ်ရှားနေကြသော သဘောသားကုန်သည်ခုနစ်ရာလုံး သတိထားမိသွားကြသည်။

သို့ဖြင့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သဘောသားကုန်သည်ထံ ချဉ်းကပ်ပြီး သေခြင်းတရားကို အဘယ်ကြောင့် မကြောက်သနည်းဟု မေး

ကြရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သင်္ဘောသားက ယခုသင်္ဘောထွက်လာသော နေ့မှာပင် သံဃာတော်များကို အိမ်ပင့်ဆွမ်းကပ်ပြီး သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းသရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလ မှာ ယခုအချိန်အထိ ညှိုးနွမ်းပျက်စီးခြင်းမရှိ၍ မကောင်းသောဘုံ ကို မရောက်နိုင်ဟု သေချာဆုံးဖြတ်ချက်နိုင်ခြင်းကြောင့် မကြောက် ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြရာ သင်္ဘောသားခုနစ်ရာလုံးက ၎င်းသရဏ ဂုံနှင့်ငါးပါးသီလကို သူတို့ကိုလည်း ဆောက်တည်ပေးရန် မေတ္တာ ရင်ခံသဖြင့် သင်္ဘောသားခုနစ်ရာကို တစ်တန်းလျှင်တစ်ရာ စီ တန်းခိုင်းလိုက်လေသည်။

ပြီးလျှင် သရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်စေရာ ခုနစ်ရာမြောက်အတန်းကို သရဏဂုံကိုငါးပါးသီလဆောက်တည် ပေးအပြီးမှာတင် သင်္ဘောကြီးတစ်စင်းလုံး နစ်မြုပ်သွား၏။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်သင်္ဘောသားခေါင်းဆောင်နှင့်တကွ သင်္ဘောသား ခုနစ်ရာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြရပါသည်။

(သံယုတ်ပါဠိတော်၊ သဗ္ဗိသုတ်)

“ယေကေစိ ဗုဒ္ဓံသရဏံဂတာသေ
နတေဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ
ပဟာယ မာနသံဒေဟံ
ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ”

(မဟာသမယသုတ်)

အကြင်သူတို့သည် ငါဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြကုန် ၏။ ထိုသူတို့သည် အပါယ်လေးပါးသို့ မကျရောက်နိုင်ကုန်။ လူခန္ဓာ ကိုယ်ကို ပယ်စွန့်၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြရကုန်၏။

နတ်သားဖြစ်ကြရသော သင်္ဘောသားခုနစ်ရာတို့သည် သေခါနီးမှကပ်၍ သရဏဂုံဆောက်တည်ရခြင်းကို ထောက်ဆ သောအားဖြင့် ဘာသာခြားများဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ထိုသို့ ဘာသာခြားဖြစ်သော်လည်း ပညာရှိသူတော်ကောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် ဥပါသကာကို တစ်ခဏတာမှီဝဲဆည်းကပ်ရသောကြောင့် ချမ်း သာသောသုဂတိဘဝကို ရောက်ခဲ့ကြရပေသည်။ ဤဖြစ်ရပ်များကို ထောက်ဆသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ဝါဒသည် ဘာသာခြားလူမျိုးခြား များနှင့်တကွ သတ္တလောကကြီးတစ်ခုလုံးကို ချမ်းသာစေနိုင်သော အယူဝါဒဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်ပေသည်။

အယူဝါဒချင်းယှဉ်လာလျှင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာကို ဘောင် ခတ်မထားသောအယူဝါဒသာလျှင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသည်။ ထို့ ကြောင့် မိမိနိုင်ငံနှင့်တကွ တခြားနိုင်ငံများကိုပါ တကယ်ချမ်းသာ စေချင်လျှင် ဗုဒ္ဓ၏ထေရဝါဒလမ်းစဉ်ကိုသာလျှင် ကျင့်သုံးသင့်ကြ ကြောင်း ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်က ပညာရှိသူတော်ကောင်းပီပီ အတွေးရဲရဲ၊ အရေးရဲရဲဖြင့် အမျိုးဘာသာ သာသနာဟူသော ဆောင်းပါး၌ ယခုကဲ့သို့ မီးမောင်းထိုးပြခဲ့ပါသည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးတောင်းစားစေချင်လျှင်

ဒကာများဘက်ကလည်း အမျိုးဘာသာသာသနာကို မြန်မာ နိုင်ငံ၌ တည်ဆောက်ရာတွင် မိမိတို့၏သန္တာန်၌ ဓမ္မဝိနယကိုသာ အခြေခံအုတ်မြစ်အနေဖြင့် ခံယူမထားဘဲ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ ဆိုရှယ် လှစ်ဝါဒ၊ အရင်းရှင်ဝါဒစသည်ဖြင့်ခံယူပြီး အမျိုးဘာသာ သာသနာ ကို တည်ဆောက်မည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၌ စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်း မှုနှင့် စစ်မှန်သောချမ်းမြေ့မှုကိုရရှိရန် ခက်ခဲပါ၏။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ အရင်းရှင်ဝါဒစသည်တို့သည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမြင့်မားမှုအပေါ်၌ အခြေမခံဘဲ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှုနှင့် အသိပညာကြွယ်ဝမှုအပေါ်၌သာ အခြေခံသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမြင့်မားမှုအပေါ်၌ အခြေမခံဘဲ ရရှိလာသောစိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှုနှင့် အသိပညာကြွယ်ဝမှုသည် အတ္တကိုကြီးသည်ထက်ကြီးအောင် ခိုင်မာသည်ထက်ခိုင်မာအောင်သာ တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါ၏။

အတ္တကြီးမားလာသည်နှင့်အမျှ၊ အတ္တခိုင်မာလာသည်နှင့်အမျှ ငါ့မိသားစုကောင်းစားရေးသာ ပဓာနဟူသော ခံယူချက်သည် ခိုင်မာလာ၏။ ထို့ထက်ရင့်လျှင် ငါ့လူမျိုးကောင်းစားရေးသာ ပဓာနဟူသော အမြင်သည်ခိုင်မာလာ၏။ ကမ္ဘာ့သမိုင်းကိုကြည့်လျှင် ငါ့မိသားစုကောင်းစားရေးသာ ပဓာနဟူသော သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်သည်လည်း ဓမ္မတာနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ကျဆုံးခဲ့ရကြောင်း တွေ့မြင်ရ၏။

လူမျိုးကောင်းစားရေးသာ ပဓာနဟူသော ဖက်ဆစ်ဝါဒနှင့် နာဇီဝါဒများသည်လည်း ဓမ္မတာနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ကျဆုံးခဲ့ရကြောင်း တွေ့မြင်ရ၏။

သို့ဖြစ်လေရာ အတ္တအပေါ် အခြေခံသောဝါဒဟူသမျှသည် ဓမ္မတာနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့် စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် စစ်မှန်သော ချမ်းမြေ့မှုကို မဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် တစ်ခုသောနေ၊ တစ်ခုသောအချိန်တွင် မလွဲမသွေကျဆုံးမည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားသံသယမရှိအပ်ပါချေ။ အနတ္တအပေါ် အခြေခံသော ထေရဝါဒသည်သာလျှင် ဓမ္မတာနှင့်မဆန့်ကျင်သောကြောင့် စစ်မှန်သော ချမ်းမြေ့မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် ကမ္ဘာတည်သရွေ့တည်ရှိမည်ဖြစ်၏။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာသည်သာလျှင် စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှုနှင့် အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝမှုကို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမြင့်မားမှုအပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားသောကြောင့် အခြားဝါဒများက တည်ဆောက်ပေးသော စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှုနှင့် အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝမှုတို့နှင့်မတူဘဲ ဓမ္မတာအရ မိမိ၏မိသားစုကိုလည်း ကောင်းစားစေ၏။ မိမိလူမျိုးကိုလည်း ကောင်းစားစေ၏။ ကမ္ဘာလောကအတွင်းရှိ လူသားအားလုံးကိုလည်း ကောင်းစားစေ၏။ ထေရဝါဒနှင့်အခြားဝါဒများ၏ အဓိကခြားနားချက်မှာ ဤသို့ဖြစ်၏။

ထေရဝါဒသည် ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ဝီရိယစွမ်းရှိသလောက် ကြိုးစား၍ ရလာသော အကျိုးအမြတ်ဟူသမျှကို လောကအတွက် စွန့်လွှတ်ခြင်းအလောဘ၌ ရသကိုရှာ၏။ အခြားဝါဒများကား ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ဝီရိယစွမ်းရှိသလောက် ကြိုးစား၍ ရလာသောအကျိုးအမြတ်ဟူသမျှကို မိမိအတွက် သိမ်းပိုက်ခြင်းလောဘ၌ရသကိုရှာ၏။ ဤသို့လျှင် ဝါဒနှစ်မျိုးသည် ဦးတည်ချက်ပန်းတိုင်ချင်းခြားနား၏။

ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်တင်ပြသလို ငါ့အတွက်ဟူသော အတ္တဝါဒကြီးစိုးသော ကမ္ဘာလောကအတွင်း သူ့အတွက်ဟူသော အနတ္တဝါဒဖြင့် ဗုဒ္ဓသည်ထွန်းလင်းပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ သူ့အကျိုးကိုပဓာနထားသော အနတ္တ၊ မေတ္တာဝါဒကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓ၏ သာသနာသည်နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်သည်အထိ တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် ထွန်းလင်းတောက်ပနေခဲ့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာဗဟုဝါဒမတူသော ဝိုဏ်းဆရာကြီးများသည်ပင် ဗုဒ္ဓကိုလေးစားရိုသေကြခြင်းဖြစ်သည်။

သိခွည်းအမည်ရှိသော ဂိုဏ်းဆရာကြီးတစ်ဦးသည် တပည့် ဖြစ်သူ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့်အရှင်မောဂ္ဂလာန်ဖြစ်လာကြမည့် ဥပတိဿနှင့်ကောလိတတို့က ဗုဒ္ဓထံတရားမှန်ရဖို့ လိုက်ခဲ့ရန် ခေါ်ငင်ရာသူမလိုက်နိုင်ကြောင်း ယခုလို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် ပြန် ပြောခဲ့သည်။

“ဂေါတမဗုဒ္ဓရဲ့ ဓမ္မလမ်းစဉ်ဟာ အယူဝါဒထဲမှာ အကောင်း ဆုံး အမှန်ဆုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တို့ကတော့ တပည့်တို့နဲ့ မလိုက်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အိုးစရည်းကြီးကနေ လက်ငင်အိုးအဖြစ် မခံနိုင်လို့ဘဲ။ အဲဒီတော့ လောကမှာ ပညာရှိလူလိမ္မာနဲ့ပညာမဲ့ လူမိုက်နှစ်မျိုးရှိတဲ့အနက် ပညာမဲ့လူမိုက်ကများတယ်။ ပညာရှိ လူလိမ္မာတွေဟာ ဂေါတမဗုဒ္ဓဆီ သွားကြလိမ့်မယ်။ ပညာမဲ့လူမိုက် တွေက ငါ့ဆီလာကြလိမ့်မယ်” ဟူ၏။ အမှားအယူဝါဒစွဲကား အင် မတန် ကြောက်စရာကောင်း၏။ တပည့်များ တကယ်ထွက်ခွာသွား ကြသောအခါ ဣဿာမစ္ဆရိယဒဏ်ကြောင့် နှလုံးသွေးပွက်ပွက်အန် ထွက်ခဲ့ရရှာသည်။ နောက် ထိုရောဂါနှင့်ပင် အယူဝါဒလွဲကြီး သက်ကိုင်စွဲလျက် သေပွဲဝင်ခဲ့ရလေသည်။

“ယုတ်မာဆိုးကောင်း၊ ကျင့်မကောင်းကို၊ မှားကြောင်းတစ်၊ သိလျှင်သိချင်း၊ စွန့်ပယ်လျှင်းလော့၊ အတင်းယူစွဲ၊ ဖားမြွေ ခဲသို့၊ အမြဲမှတ်သို့၊ မစွန့်လိုက၊ ဤကိုယ်သူခ၊ နောင်မရဘူး။”

(မဃဒေဝ)

၁၉၅၄ ခုနှစ်က ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီးချုပ်ကရူးရှက် မြန်မာပြည် သို့ အလည်ရောက်လာရာ ရွှေတိဂုံစေတီသို့ ပို့ခိုင်းသဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီး ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ပြီးပို့ပေးရပါသည်။ ရင် ပြင်တော်ပေါ်တွင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုရင်း တစ်နေရာအရောက်တွင်

မစ္စတာကရူးရှက်က လက်အုပ်ချီလိုက်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးက “ဝန်ကြီးချုပ်ဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုပါသလား”ဟု မေးလိုက်ရာ ထိုအခါမစ္စတာကရူးရှက်က -

“ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှာနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ကျော်လာသည်အထိ သူဝါဒအောင်မြင်စွာ စည်းရုံးနိုင်ခဲ့တာကိုတော့ ကျုပ်တို့ကအလေးအမြတ်ပြုရမယ်”ဟု ပြန်ပြောခဲ့လေသည်။ မစ္စတာကရူးရှက်ပြောသလို ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လူသားများသည်နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ကျော်သည်အထိ အဘယ်ကြောင့်ဗုဒ္ဓဝါဒကို လက်ခံကျင့်သုံးနေကြသနည်း။ လူမျိုးမရွေးဘာသာမရွေး စစ်မှန်သောချမ်းသာကို ပေးစွမ်းနိုင်သောကြောင့်ပါပေတည်း။

သရဏဂုံဖြင့် ဘေးရန်လုံခဲ့သူများ

အနောက်တိုင်းမှ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးသမိုင်းဆရာ ဂျီအီးဟာ ဘေးကိုယ်တိုင် တအံ့တဩမှတ်တမ်းတင်ခဲ့ရသော မွန်အလှမယ် တလထော်ခေါ် ဘဒြာဒေဝီ၏ တကယ့်ဖြစ်ရပ်ကိုကား ရှေ့ဆုံးက တင်ပြရပေလိမ့်မည်။ အေဒီ ၁၀၄၃ ခန့်ကပင် ဖြစ်ပါသည်။ မွန်တို့ ဌာနိဟံသာဝတီတွင် နန်းစိုးစံနေသည်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိဿမင်း၊ အနီးကပ်ခစားနေကြသော အမတ်အများစုက ဗြဟ္မဏဘာသာဝင်များ။ တစ်နေ့တွင် ဗြဟ္မဏဘာသာဝင်အမတ်တို့၏ သွေးဆောင်ဖြားယောင်းမှုကြောင့် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဆင့်သာရှိသော တိဿဘုရင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကိုစွန့်လွှတ်၍ ဗြဟ္မဏအယူကိုယူလိုက်လေတော့သည်။

ဗြဟ္မဏတို့၏သွေးထိုးလှုံ့ဆော်မှုဖြင့် မြို့ထက်ဝန်းကျင်လေးပြင်လေးရပ်လုံး ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်များကို စွန့်ပစ်ဖျက်ဆီးကြရန်နှင့်

ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းကို တွေ့ရှိပါကသေဒဏ်အထိပေးမည် ဖြစ်ကြောင်းကို မောင်းကြေးနင်းခတ်ထားသော အချိန်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ တလထော်အမည်ရှိသော မွန်မလေးတစ်ယောက် အခြွေအရံအသင်းအပင်းများနှင့်အတူ မြစ်အတွင်းရေချိုးဆင်း လျက်ရှိစဉ်၊ မြစ်ရေအလိုက်မျောပါလာသော ရွှေရောင်တဝင်းဝင်း နှင့် ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်များကား ဟိုတစ်ဆူဒီတစ်ဆူနှင့် များပြားစွာ ရှိလှတော့သည်။

တရားသခင်မဟုတ်အဓိပ္ပာယ်ရသော တလထော်လေးကား သရဏဂုံသုံးပါးကို အသက်ပေးယုံကြည်သူဖြစ်သည်နှင့်အညီ အခြွေအရံများကြောက်လန့်တကြား တားနေသည့်ကြားမှပင် ဆင်းတုတော်များကို မိမိကိုယ်တိုင်လည်းဆယ်၍ အဖော်များကို လည်းအားလုံး လိုက်ဆယ်ခိုင်းလေသည်။ ဆင်းတုတော်အားလုံးကို ရိုရိုသေသေရေသပ္ပာယ်ပြီးလျှင် အမွှေးနံ့သာများပက်ဖြန်း၍ အိမ်ဝိုင်းအတွင်း ကျောင်းဆောင်ဆောက်လုပ်ကာ ကိုးကွယ်ထား လိုက်ပါတော့သည်။

ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်များကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါက သတ်မည် ဟူသော တစ်ချက်လွှတ်အမိန့်ကို ဂရုမထားဘဲသရဏဂုံသုံးပါး၌ အဝေစွပသန္န- မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်သော တလထော်၏ စိတ်ထားမျိုး စာရှုသူ၏သန္တာန်၌လည်း တကယ်ဖြစ်မည်ဆိုပါလျှင် တလထော်ကျော်နင်းခဲ့ရသော ဖော်ပြတော့လတ္တံ့သော အသက် အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်ကို စာရှုသူလည်း ကျော်နင်းနိုင်မည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အထောက်တော်တို့၏ သတင်းပေးချက်ဖြင့်နောက် တစ်နေ့မနက်၌ပင် တလထော်ကားနန်းရင်ပြင်တွင် ဆင်နင်း၍ အသတ်ခံရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေလေပြီ။

တလထော်ကားမိမိ၏စိတ်အစဉ်တွင် မည်သည့်အကုသိုလ် မှဝင်ခွင့်မပေးဘဲ သရဏဂုံသုံးပါးကိုသာ ယုံယုံကြည်ကြည် မြတ် မြတ်နိုးနိုးဖြင့် ရွတ်ဖတ်သရဏာယ်နေလိုက်သည်။ အရက်အိုးပေါင်း များစွာတိုက်ပြီး ဒေါသဖြစ်စေရန် ခေါင်းတစ်ခုလုံးချွန်းဖြင့် အစိုက်ခံ ထားရသော ဆင်ဆိုးကြီးကား တလထော်ရှိရာသို့ ကမူးရှူးထိုး ရောက်ခဲ့လေပြီ။ တလထော်ကိုနင်းရန် ဟန်ပြင်လိုက်သော ဆင်ဆိုး ကြီးကို တစ်စုံတစ်ယောက်က ဆွဲပြီး ပစ်လိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်ကာ ကြောက်လန့်တကြား အော်ဟစ်ပြီး နောက်ကြောင်းသို့ တရကြမ်း ပြန်လှည့်ပြေးပါတော့သည်။

နင်းသတ်ခိုင်းရန် ခေါ်လာသောဆင်တိုင်းနောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်ပြေးလျက်ရှိရာ တင်းကုပ်ထဲမှ ဆင်များအားလုံးသာ ကုန်သွားသည်။ နင်းသတ်ရဲသော ဆင်တစ်ကောင်မှမရှိ။ လူကို မြင်နေရသောကြောင့် ကြောက်လန့်ပြီး မနင်းရဲခြင်းဖြစ်မည် အထင်နှင့် တလထော်ကို ဖျာများအုပ်ပြီး နင်းခိုင်းကြည့်သော်လည်း အချည်းနီးသာ။ ဘုရင်နှင့်ဗြဟ္မဏတို့ ချွေးများပြန်လာကြသည်။ သရဏဂုံအစွမ်းကြောင့် ဆင်မနင်းရဲသည်ကို မသိကြသော ဗြဟ္မဏ တို့က တလထော်ကို စုန်းမဖြစ်လေဟန် ကြံဖန်လျှောက်ထားပြီး မီးရှို့သတ်ရန် လျှောက်တင်ကြပြန်သောကြောင့် အထပ်ထပ်ဆင့်ပြီး ထားသော လောင်စာထင်းတုံးများအလယ်တွင် တလထော် တစ်ယောက် ရောက်နေရပြန်လေပြီ။

တဟုန်းဟုန်းလောင်ကျွမ်းလျက်ရှိသော မီးတောက်များ ကြားတွင် သရဏဂုံ၏သမီးပျိုကား မိုးဆန်းပန်းကဲ့သို့ လန်းဆန်း လျက်ပင်။ လောင်စာထင်းများ ပြာကျသွားသော်လည်း တလထော် ၏ မွေးညင်းတစ်ပင်ကိုမျှ မီးမလောင်နိုင်ခဲ့ချေ။ တိဿမင်းကား

သရဏဂုံ၏ စွမ်းရည်သတ္တိကို သတိမပြုဘဲ နေ၍မရတော့။
နောက်ဆုံးသတ်ခြင်းအနေဖြင့် မြေဖို့အသတ်ခံရန် ကျင်းထဲရောက်
နေသော တလထော်ထံသို့ သွားကာ -

“အို . . . အံ့ဖွယ်မိန်းမပျို၊ သရဏဂုံသုံးပါးအပေါ် သင်၏
အားထားယုံကြည်ချက်ကား အံ့ဖွယ်ရှိလေစွ။ သင့်ကိုအခွင့်အရေး
တစ်ခုပေးပါအံ့။ သင်ကိုးကွယ်ထားသော ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်များကို
ကောင်းကင်ခရီးကနေ ငါ၏နန်းတော်ထဲကြွလာအောင် ပင့်နိုင်ရင်
သင့်အသက်ကိုချမ်းသာပေးမယ်၊ ငါလည်း ဗုဒ္ဓအယူကို ပြန်ယူ
ပါမယ်”

ဘုရင်၏စကားဆုံးသည်နှင့် ချီထားသောလက်အုပ်လေးကို
နဖူးပေါ်တင်ကာ တလထော်တစ်ယောက် ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်များကို
သစ္စာပြု၍ပင့်လေပြီ။

အတုမဲ့ငြိမ်းအေးရာ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီး
ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်မသည်
အရှင်မြတ်ကိုယ်စား ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များကို ကောက်ယူဆေး
ကြော၍ပင် ကိုးကွယ်ပူဇော်ခဲ့ပါသည်။

“ဗုဒ္ဓဂုဏော အနန္တော
ဓမ္မဂုဏော အနန္တော
သံဃာဂုဏောအနန္တော”

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ
ရတနာမြတ်သုံးပါးသည် ပိုင်းခြားမထင် ဂုဏ်အင်အနန္တဘုန်း
တန်ခိုးတေဇော်ကြီးမြတ်တော်မူလှပါသည်ဘုရား။

ဤမှန်ကန်သောသစ္စာကိုဆိုရခြင်းကြောင့် အရှင်မြတ်ကိုယ်
တော်စားရုပ်ပွားတော်ရှစ်ဆူတို့သည် တိဿဘုရင်နန်းရင်ပြင်ပေါ်

၌ ကောင်းကင်ထက်မှ ကြွလာစံပယ်တည်နေတော်မူလှည့်ကြပါစေ
သား အရှင်ဘုရား။

တလထော်၏သစ္စာစကားဆုံးသည်နှင့် ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်
များကား ကောင်းကင်ခရီးမှ ဈာန်ယာဉ်စီးကာ အသင့်ပြင်ဆင်
ထားသော တိဿဘုရင်၏နန်းတော်တွင်းသို့ ကြွလာကြလေပြီ။
တစ်မြို့လုံးအုတ်အော်သောင်းတင်းဖြင့် တိဿဘုရင်၏နန်းတော်
တွင် မြို့သူမြို့သားများနှင့် ပြည့်လှုံသွားတော့သည်။ သရဏဂုံ
သမီးပျို၏ ကျေးဇူးကားကြီးမားစွ။ ဘုရင်နှင့်တကွ တစ်မြို့လုံး ဗုဒ္ဓ
ဘာသာပြန်ဖြစ်ကြရသည်သာမက ယခုမြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး ဗုဒ္ဓ
ဘာသာကိုးကွယ်ခွင့်ရကြသည်ကား ထိုအချိန်က သရဏဂုံသမီးပျို
၏ စွမ်းဆောင်ချက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

နောင်တွင် ဘဒြာဒေဝီဟူသောအမည်ဖြင့် တိဿဘုရင်၏
မိဖုရားခေါင်ကြီးအဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းခံရပါသည်။

မိဖုရားစောလုံနှင့်သရဏဂုံ

သက္ကရာဇ် ၆၁၇ ခုနှစ်၊ ပုဂံပြည်၏နောက်ဆုံးမင်းဆက်
နရပတေမင်းလက်ထက်ကပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိဖုရားများနှင့်မြစ်
အတွင်း ရေချိုးဆင်းစဉ် အသက်အငယ်ဆုံး မိဖုရားလေးစောလုံကို
ကျီစားလိုသဖြင့် ဘုရင်နှင့်တကွ ကျန်မိဖုရားများက ရေဖြင့် မွန်း
သွားအောင် ဝိုင်းပက်ကြသည်။ အကျီစားသန်ကရန်များသည်
ဟူသော စကားသည် မှန်လေစွ။ ကျီစားသည်ကိုပင် သည်းမခံနိုင်
သော စောလုံကစားဖိုမှူးနှင့်တိုင်ပင်ပြီး ဘုရင်စားမည့်ပွဲတော်အုပ်
တွင် အဆိပ်ခတ်လိုက်တော့သည်။

ဒေါသောအတ္ထံ နဇာနာတိ - အမျက်ဒေါသဟူသည် အကျိုး
 အကြောင်းအဆိုးအကောင်းကို သိနားလည်နိုင်စွမ်းမရှိပါချေ။
 ဘုရင်ဘုန်းကံတက်ချိန်မို့ထင်၊ တရုတ်ပြည်မှ ဆက်သထားသော
 ပန်းကန်ကြီးတစ်လုံးရှိသည်။ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော အစား
 အစာကို ထိုပန်းကန်ထဲထည့်ပါက ပန်းကန်အရောင်ပြောင်းသွား
 လေ့ရှိသည်။ ထိုပန်းကန်၏အစွမ်းဖြင့် ဘုရင်အဆိပ်မမိဘဲ စောလုံ
 သာလျှင် ရဲရဲညီးနေသော သံပြားပေါ်တွင် မသေမချင်းမီးကင်၍
 သတ်ရန် အမိန့်ချခံရသည်။

မီးကင်ရန် သံကျပ်စင်ဆောက်သော အာဏာသားများကို
 တံစိုးလက်ဆောင်ပေးပြီး ခုနစ်ရက်ခန့်ကြာအောင် ရက်ဆွဲပြီး
 ဆောက်လုပ်ခိုင်းသည်။ ထိုခုနစ်ရက်အတွင်း ဆရာတော်တစ်ပါး
 ပင့်၍ တရားနာပြီးလျှင် သရဏဂုံသုံးပါးကိုသာလျှင် မအိပ်မနေ
 ရွတ်ဆိုပွားများနေတော့သည်။ အသတ်ခံရမည့်နေ့ကား ရောက်ခဲ့
 လေပြီ။ ရဲရဲညီးနေသော သံပြားထူကြီးပေါ်သို့ မည်သူ၏အကူညီ
 ကိုမှ မယူဘဲ အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာ တက်သွားသောစောလုံ၏
 သတ္တိကိုကား ဘုရင်နှင့်တကွ ကြည့်နေကြသူအားလုံး တအံ့တဩ
 ဖြစ်ကြရသည်။

ထို့ထက်ပို၍ အံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား သရဏဂုံကို
 ရွတ်ဆိုပွားများနေသော စောလုံတစ်ယောက် မီးထတောက်ခမန်း
 နီးပါးပူကျက်နေသော သံပြားကြီးပေါ်သို့ လှဲလိုက်သည်နှင့် သံပြား
 အောက်မှမီးများမှာ ချက်ချင်းသေ၍ သံပြားကြီးမှာလည်း နှစ်ပေါင်း
 များစွာရေအောက်ရောက်နေသော ကျောက်ပြားကြီးပမာ ချက်ချင်း
 အေး ဆင်းသွားပါတော့သည်။ သုံးကြိမ်တိတိ ထိုသို့ဖြစ်ပြီးနောက်

သေအောင်မသတ်နိုင်ပါက အသေစားအသေခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေကြသော အာဏာသားများ၏ သနားစဖွယ် တောင်းပန်ကန်တော့မှုကြောင့် စတုတ္ထအကြိမ် သံပြားပေါ်အတက်တွင် “ဝဋ်ကြွေးရှိ၍ လွတ်ဖို့ရန် အခွင့်အလမ်းမရှိလျှင် ချက်ချင်းပြာကျပါစေသား” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ကာ သရဏဂုံတို့မရွတ်ဘဲနေလိုက်တော့မှ ချက်ချင်းပြာကျသွားခဲ့ရပါသည်။

သရဏဂုံတန်ခိုး ဓားမတိုး

ဒီပဲရင်းမြို့နယ်၊ ကျွန်းရင်းရွာကျောင်း ဆရာတော်ဦးဝါယမသည်လည်း သရဏဂုံတန်ခိုးကြောင့်သာလျှင် အသက်ဘေးမှ သိသိကလေးလွတ်ခဲ့ရသည်။ တစ်နေ့တွင် အတွင်းဒကာများပါသော ဓားပြအဖွဲ့ ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ ဓားပြတိုက်ကြသည်။ ဘုရားခန်းမှ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို ယူရုံတင်မကဘဲ သူတို့အဖွဲ့ထဲမှ အတွင်းလူတစ်ယောက်ကို ဘုန်းကြီးကသိသွားသည့်အတွက် လက်စလက်နုဖျောက်သည့်အနေဖြင့် ဘုန်းကြီးကိုပါသတ်ပစ်ရန် လက်ပြန်ကြိုးတုပ်ပြီး ကျောင်းနောက်ဖက်လျှိုကြီးထဲသို့ ခေါ်သွားပါတော့သည်။

အသနားခံလို့ မရတော့မယ့်အံ့တူတူ ဘာမှပြောမနေတော့ဘဲ ဘုရားရှိခိုးခွင့်အချိန်ကလေးတောင်းလိုက်ပြီး ရွတ်ဖတ်သရဏာယ်နေကျသရဏဂုံသုံးပါးကို ယုံယုံကြည်ကြည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုကန်တော့လိုက်ပါတော့သည်။ သရဏဂုံသုံးပါးဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိုးမှောင်ကြီးချက်ချင်းကျလာပြီး လျှပ်စီးများလက်ကာ ဓားပြတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မိုးကြိုးများအဆက်မပြတ်ပစ်ခတ်ပါတော့သည်။ ဘုန်းကြီးကို မသတ်နိုင်ရုံတင်မကဘဲ ထုပ်ပိုးထားသောပစ္စည်းများနှင့် လက်နက်များကိုပင် ထားခဲ့ကာ ဓားပြများကိုယ်လွတ်ရုန်းကာ အလန့်တကြားထွက်ပြေးကြရပါတော့သည်။

ဦးဝါယမကိုတုပ်ထားသော ကြီးများလည်းအလိုလိုပင်
ဖြေပြီးသား ဖြစ်သွားခဲ့ရပါသည်။ ခမ္မောဟဝေ ရက္ခတိဓမ္မစာရိ
စင်စစ်တရားတော်ကို ကျင့်ကြံသောပုဂ္ဂိုလ်အား တရားတော်သည်
ပြန်လည်စောင့်ရှောက်ပေးသည်တကား။

သရဏဂုံအစစ်ရေမနစ်

၁၂၉၆ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆုတ်နှစ်ရက်နေ့ မာန်အောင်
ကျွန်းမှ အောင်လှပြင်ကူတို့ဆိပ်သို့ လှေသမားနှစ်ဦးနှင့်အတူ ၁၁
နှစ်အရွယ် ခရီးသည်မိန်းကလေးနှစ်ဦးတို့ ပင်လယ်ကိုအန်တုကာ
တအိအိဖြင့်ကူးခတ်နေသောအချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကမ်းနှင့်ဝေး၍
ခရီးအတော်ရောက်သည်နှင့်မာယာပရိယာယ်များလှသော ပင်
လယ်၏စရိုက်ဆိုးတို့ကား ဘူးပေါ်သလိုပေါ်ခဲ့ပေပြီ။ ဆိပ်ကမ်းမှ
ထွက်ကာစအချိန်က မိုးသားတိမ်လိပ်ကင်းစင်နေသော ကောင်း
ကင်ပြင်သည် ချက်ချင်းမိုးမှောင်ကျလာကာ ပင်လယ်မုန်တိုင်းက
စတင်လေပြီ။

အိမ်ငယ်တမျှကြီးမားသော လှိုင်းလုံးတို့၏ အလယ်တွင်
ရောက်နေသော လှေငယ်ကလေးကား စုဘူးထဲတွင်ထည့်၍
ခလောက်ခဲနေရသော အကြွေစေ့လေးသဖွယ် ဖြစ်နေတော့သည်။
မိန်းကလေးနှစ်ဦးတွင် မစိန်ညွန့်ဆိုသော မိန်းကလေးသည်ကား
ငါးနှစ်သမီးအရွယ်ကတည်းက အမြဲရွတ်ဖတ်သရဏ္ဍာယ်ခဲ့သော
သရဏဂုံသုံးပါးကိုသာ မျက်စိမှိတ်ရွတ်ဖတ်သရဏ္ဍာယ်ရင်း မုန်တိုင်း
ကို အန်တုနေလိုက်ပါသည်။

မုန်တိုင်းနှင့်သရဏဂုံတို့ကား ထိပ်တိုက်တွေ့ကြလေပြီ။
တစ်ချို့တွင် ပြင်းထန်စွာရိုက်ပုတ်လိုက်သော လှိုင်းလုံးဒဏ်ကြောင့်

လှေနှင့်လူလေးယောက်မှာ တခြားစီဖြစ်သွားလေတော့သည်။ မစိန်ညွန့်မှတစ်ပါး ရေကူးတတ်သောကျန်သုံးယောက်ကား ပင်လယ်အောက်သို့ အပြီးတိုင်မြုပ်သွားကြသော်လည်း သရဏဂုံကိုယ်လုံး ထုံထားသောရေမကူးတတ်သည့် မစိန်ညွန့်ကား မည်သည့်အကိုင်အတွယ်မှ မရှိပါဘဲနှင့် ရေပေါ်တွင် ခြောက်နာရီတိတိပေါလော မျောနေပြီးမျှ သဲသောင်တစ်ခုပေါ်တွင် အလိုအလျောက်တင်ကာ အသက်ချမ်းသာရာရခဲ့ပါသည်။

ပယောဂရန်လုံ သရဏဂုံ

မြင်ကွန်းမြို့၊ ပေပင်စမ်းရွာမှ ဦးကြီးတစ်ယောက်သည် သီတတ်သောအချိန်မှစ၍ အစာစားခါနီးတိုင်း သရဏဂုံကိုးခေါက် ရွတ်ဆိုပြီးမှ စားသောအကျင့်ကို ကျင့်လာခဲ့သည်မှာ ယခုဆိုလျှင် အသက် ၅၀ ကျော်လာခဲ့လေပြီ။ တစ်နေ့မြို့တက်ပြီး လှည်းအပိုပစ္စည်းများ ဝယ်နေကျဆိုင်တွင် ဝင်ဝယ်ရာအဆမတန်ဈေးတင်ထားသဖြင့် ဆိုင်ရှင်လင်မယားနှင့် အဆင်မပြေဖြစ်ကြရသည်။ အတိုက်အခံပြောပြီးသောအခါ သူတို့ဘက်မှပင် အလျော့ပေးသဖြင့် အရောင်းအဝယ်တည့်သွားကြလေသည်။

ပြန်ခါနီးတွင် ထိုလင်မယားက ထမင်းခေါ်ကျွေးသဖြင့် ဝင်စားလိုက်လေသည်။ ခါတိုင်းလည်း မကြာခဏကျွေးနေကျမို့ အထူးအဆန်းတော့ မဟုတ်ပေ။ ထမင်းပွဲ၌ ထိုင်ပြီးသရဏဂုံကိုးခေါက်ရွတ်ပြီးသည်နှင့် ထမင်းဖြူတစ်လုတ်ကို ဝါးပြီးမျိုအချလိုက်တွင် ထမင်းလုပ်မှာဝမ်းထဲသို့ မကျဘဲလည်ချောင်းထဲတွင် တစ်နေပါတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့ တစ်ခါမှမဖြစ်ဘူးသဖြင့် အိမ်နောက်ဖေးသွားကာ လက်ညှိုးထိုးပြီး အန်ချလိုက်ရာ ကြွက်သေကြီးတစ်ကောင် ထွက်ကျလာပါတော့သည်။

ထိုအခါကျမှ စုန်းပညာဖြင့် လုပ်ထားမှန်းသိသဖြင့် ထမင်းဆက်မစားတော့ဘဲ မိမိပစ္စည်းများသိမ်းကာ ရွာသို့ပြန်လာခဲ့ပါတော့သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ထိုဆိုင်ရှင်အမျိုးသမီးသည် ကန်တော့ပွဲတစ်ခုနှင့်လိုက်လာကာ ပြစ်မှားမိသောအပြစ်ကို ခွင့်လွှတ်ရန် တောင်းပန်ရှာသည်။ သူသည်ဝမ်းတွင်းစုန်းတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့သောနည်းဖြင့် မကျေနပ်သောသူများကို မကြာခဏသတ်ဖြတ်မိကြောင်း သူ့ပညာဖြင့်တွေ့လျှင် သေသွားကြသည်သာများကြောင်း၊ ယခုဦးကြီးတစ်ယောက်သာလျှင် ဘာမှမဖြစ်ဘဲ သူ့ပညာကိုအနိုင်ယူနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဦးကြီးအနေဖြင့် မည်သည့်ဆေးများထိုး၍ မည်သည့်ဂိုဏ်းများဝင်ထားသည်ကို သိလိုကြောင်း မေးမြန်းရာ ၎င်းဦးကြီးက ဘာဆေးမှလည်းမထိုး၊ ဘာဂိုဏ်းမှလည်းဝင်မထားကြောင်း၊ သိတတ်သောအချိန်မှစ၍ အစာစားခါနီးတိုင်း သရဏဂုံကိုခေါက်ရွတ်ဆိုကြောင်းများကို ရှင်းပြရာ ရတနာသုံးပါးကို အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုကာ ဝမ်းတွင်းပါ ပညာများကို ဘုရားအားလှူ၍ အသက်ထက်ဆုံးသရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလမြဲသူတစ်ယောက် ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။

တစ်ခါကလည်း အမျိုးသားတစ်ယောက် ၎င်းဦးကြီး၏ လှည်းကိုအကြံစီးပြီး လိုက်လာခဲ့ရာ ဦးကြီး၏အိမ်ထဲသို့ လှည်းအဝင်တွင် လူကြုံလိုက်ပါလာသော အမျိုးသားမှာ အိမ်ပေါက်ဝတွင် လှည်းပေါ်မှ ကျွမ်းပြန်ကျသွားပါတော့သည်။ ဦးကြီးက ဘယ်လိုဖြစ်တာပါလိမ့်ဟုကူညီရန် အသွားတွင် လိမ့်ကျသွားသောအမျိုးသားက မြေကြီးပေါ်ကပင် ဦးကုန်းချလိုက်ကာ “ဦးကြီးကျွန်တော့်ကို ခွင့်လွှတ်ပါ။ အောက်လမ်းနည်းနှင့် ဒုက္ခပေးရအောင် ဦးကြီးအိမ်ကို

လိုက်ခဲ့တာ အိမ်ထဲတောင်ဝင်လို့ မရခဲ့ပါဘူး။ တခြားသူတွေ ပြော
သလိုဦးကြီးကို ဘယ်ပယောဂမှ လုပ်လို့မရဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်
ကိုယ်တွေ့မို့ ယုံသွားပါပြီ” ဟု ပြောကာထွက်သွားလေတော့သည်။

မကောင်းဆိုးဝါးရန်လုံ သရဏဂုံ

အပါယ်လေးဘုံတွင် ဝေဒနာတုံသည်သာ သူ့ဘုံနှင့်သူရှိသော်
လည်း တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်တို့မှာ ဘုံသီးသန့်မရှိဘဲ
လူ့ဘုံမှာသာလျှင် ရောနှောနေထိုင်ကြရသည်။ ထိုပြိတ္တာအသူ
ရကာယ်တို့ကိုပင် လူတို့က တစ္ဆေ၊ သရဲ၊ မှင်စာ၊ ကျပ်စသည်ဖြင့်
ခေါ်ဝေါ်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တစ္ဆေသရဲခေါ် ပြိတ္တာ
များမှာ လူတို့အတွက် အထူးအဆန်းမဟုတ်ပေ။ မမြင်ရသော
အတူနေသတ္တဝါများသာဟု သိစေလိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အကြောက်လွန်သောသူ၊ ရောဂါသည်း၍ အားနည်းနေသော
သူများဆိုလျှင် သူတို့က ပူးကပ်၍ ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ မကြောက်
တတ်သူများ သရဏဂုံမြဲသူများ ဆိုလျှင်တော့ သူတို့ကပင် ပြေးကြ
သည်။ သရဲချောက်၍ လန့်သေသူများအကြောင်းကိုတော့ မကြာ
ခဏကြားဖူးပါသည်။ သို့သော် လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံးစားသွား
သည်ဆိုတာကိုတော့ တစ်ခါမှမကြားဘူးပါ။ ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့သော
ရဟန်းတစ်ပါး၏ ပြောကြားချက်အရ သရဲတစ်ကောင်လုံးကို လူက
စားပစ်လိုက်ခြင်းကိုတော့ ကြားဖူးခဲ့ပါသည်။

ကသာနယ်တွင် ပါဝင်သောမိတ်ဆွေရဟန်းနေသော
ကျောင်းမှာ သင်္ချိုင်းနှင့်ကျောချင်းကပ်လျက်ရှိသည်။ ကျောင်းမှ
ကျောင်းသားများမှာလည်း ညအခါ ရွာထဲမှကြက်များကို ခိုး၍
သင်္ချိုင်းထဲတွင် မကြာခဏချက်စားကြသည်။ သင်္ချိုင်းတွင်းရှိ သရဲ

များမှာလည်း သူတို့တစ်တွေနှင့်အသိပင်ဖြစ်နေတော့သည်။
ကျောင်းသားများကလည်း လာရောက်မျှော်နေကြသော သရဲတစ္ဆေ
များကို မိမိစားမည့်ထဲက သနားသဖြင့် ခွဲဝေကျွေးမွေးတတ်ကြ
သည်။

ကြာလာသောအခါကျောင်းသားများစိတ်ထဲတွင် သရဲတစ္ဆေ
ဆိုသည်ကို ကြောက်စရာအဖြစ် မမြင်ကြတော့။ သူတို့ကျွေးသော
အခါကျမှ မဝရေစာစားကြရရှာသော သနားစရာသတ္တဝါများ
အဖြစ် မြင်လာကြသည်။ ဤအမြင်သာလျှင် အမြင်မှန်ဖြစ်ပေ
သည်။ ပြိတ္တာတို့သည် ကြောက်စရာမဟုတ်၊ သနားစရာသာဖြစ်
သည်။ စားရမဲ့ သောက်ရမဲ့ဖြင့် လူတို့၏အညစ်အကြေးများနှင့်
တကွ အသိုးအပုပ်စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေစားသောက်ကြရ
သောသူများ ဖြစ်သောကြောင့်ပင်။

သူတို့တစ်တွေကို မေတ္တာပို့၍ ရရှိသောကုသိုလ်အဖို့ကို အမျှ
ပေးခြင်းသည်သာလျှင် သနားရာရောက်ပါသည်။ တစ်နေ့တွင်
ထိုသင်္ချိုင်းသို့ သရဲအသစ်မလေးတစ်ယောက်ရောက်လာခဲ့သည်။
တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ထိုနေ့မှပင် အသက် ၁၆ နှစ် ၁၇ နှစ်ခန့်ရှိ
သော ကျောင်းသားကြီးကြီးတစ်ယောက် ရွာထဲမှ ခိုးလာသော
ကြက်ကို သင်္ချိုင်းထဲတွင် လာ၍ကြော်စားလေရာ ၎င်းသရဲမလေးက
လူဆိုလျှင်သရဲကြောက်တာပဲဟူသော အသိဖြင့်ကြက်သားကြော်ကို
ထားပြီးပြေးစေရန် ခန္ဓာကိုယ် မည်းမည်းလုံးလုံးကြီးကို ပြကာ
ခြောက်လှန့်လိုက်ပါတော့သည်။

ကျောင်းသားကြီးကား ကြောက်ဖို့ဝေးစွ၊ ကြက်သားကြော်
ကိုပင် အစားမပျက်။ ထိုအခါ သရဲမလေးမှာ အကြောက်အလန့်
မရှိသောကျောင်းသားကြီးကို အံ့သြငေးမောနေစဉ် ကျောင်းသား

ကြီးက “စားချင်ရင်အေးအေးထိုင်တောင်းတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ လူပါးဝ
 တဲသရဲမ သေဖို့သာပြင်” ဟု ကြိမ်းဝါးကာ တုတ်တစ်ချောင်းကို
 ကိုင်၍ လိုက်ရိုက်ပါတော့သည်။ သရဲမလေးသည် ကြောက်လန့်
 တကြားပြေးရင်းဖြင့် လွတ်ပုံမရသဖြင့် လမ်းဘေးနားရှိ တွင်းတစ်
 တွင်းထဲသို့ ပုတ်သင်ညှိယောင်ဖန်ဆင်း၍ ဝင်သွားပါသည်။

ဒေါသမပြေသော ကျောင်းသားကြီးက ကျင်းကိုသံတူရွင်း
 ဖြင့်တူးကာ ပြေးထွက်လာသော ပုတ်သင်ညှိကို ရိုက်သတ်၍ ကြက်
 သားနည်းတူ ကြော်၍စားလိုက်ပါတော့သည်။ ကျောင်းသားကြီး
 အစားကို ခံရသဖြင့် သေဆုံးသွားရသော သရဲမလေးမှာ ထိုရွာမှာ
 ပင် လူပြန်ဖြစ်ရှာပါသည်။ ကလေးမလေး ငါးနှစ်ခြောက်နှစ်အရွယ်
 ရောက်၍ ထိုကျောင်းသားကြီးကို မြင်သည်နှင့် ငါ့ကိုစားတဲ့လူကြီး
 ဟု အော်ကာ ထွက်ထွက်ပြေးတတ်ကြောင်း ပြောပြသည်ကို မှတ်
 သားခဲ့ရပါသည်။

စာရှုသူများကို သိစေလိုသည်မှာ တစ္ဆေသရဲဆိုသည်မှာ
 အထူးအဆန်းမဟုတ်။ ဘုံအတူနေသတ္တဝါဟုသိစေလိုခြင်းပင်။
 ကမ္မဇိဋ္ဌိ - ကံကပေးသောတန်ခိုးလေးတစ်ခုကြောင့်သာ လူတို့က
 သူတို့ကိုမမြင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် မိမိတို့ဘက်က သရဏဂုံ
 လည်းမေ့လျော့နေချိန်၊ ရောဂါကြီး၍အားနည်းနေချိန်မျိုးဆိုလျှင်
 တော့ မကောင်းဆိုးဝါးတို့က လစ်လျှင်လစ်သလို ဒုက္ခပေးတတ်
 ကြသည်။

ကိုကြီးအမည်ရှိ အမျိုးသားလေးမှာ မိခင်မုဆိုးမကြီးကို ပြုစု
 လုပ်ကျွေးနေသော သားလိမ္မာလေးတစ်ယောက်ပင်။ သူတို့၏ အိမ်
 သည် ပဲခူးရွှေမောဓောဘုရားကြီးနှင့်မျက်စောင်းထိုးလောက်တွင်
 ကျသည်။ သူနေသောအခန်းမှကြည့်လိုက်လျှင် ရွှေမောဓောစေတီ

ကြီးကို အတိုင်းသားဖူးတွေ့နိုင်သည်။ တစ်နေ့တွင် ကိုကြီးမှာ ရောဂါ တစ်ခုကို ရက်ရှည်ခံစားနေရသည်။ အစားအသောက်လည်း ဘာမှ မဝင်တော့။ တစ်ခုသော ညနေခင်းသည်ကားကိုကြီးနှင့်မကောင်း ဆိုးဝါးသုံးယောက်တို့၏ မညီမျှသော တိုက်ပွဲတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပေတော့ သည်။

နေဝင်ရီတရော ညနေ ၆ နာရီလောက်တွင် အမျိုးသမီး တစ်ဦးနှင့် မည်းမည်းတောင့်တောင့် အမျိုးသားနှစ်ဦးတို့ သူ၏ အိမ်ပေါ်သို့ တကယ့်လူသားများအတိုင်း တက်လာကြပါတော့ သည်။ ညနေစာထမင်းစားပြီး၍ တစ်ဖက်ခန်းတွင်ဆေးလိပ် သောက်နေသော မိခင်ကြီးကလည်း သားဖြစ်သူ၏အသက်လုပွဲကို မသိနိုင်ရှာပေ။ အိမ်ပေါ်ရောက်သည်နှင့်သတိမရတစ်ချက်၊ ရတစ် ချက်နှင့်ရောဂါကို အပြင်းအထန်ခံစားနေရသော ကိုကြီးကို အမျိုး သမီးက သူတို့နှင့်လိုက်ခဲ့ရန်ခေါ်သည်။

ကိုကြီးက မလိုက်ချင်ကြောင်း ငြင်းသောအခါ မည်းမည်း လူကြီးနှစ်ယောက်က အသင့်ပါလာသောကြီးများဖြင့် ကိုကြီးကို တုပ်နှောင်လိုက်ပါတော့သည်။ ကြိုးတုပ်ပြီးသည်နှင့်ခေါင်းဆောင် အမျိုးသမီးက လက်ထဲပါလာသောကျာပွတ်ဖြင့် မြင်းတစ်ကောင် ရိုက်နေသကဲ့သို့ပင် ရက်ရက်စက်စက် ရိုက်နှက်ပါတော့သည်။ အသည်းခိုက်အောင် နာလှသောရိုက်ချက်များကြောင့် ကိုကြီး တစ်ယောက် သည်တစ်ခါဖြင့် လူ့ဘဝကိုစွန့်ရပြီဟု စိတ်နှလုံးပိုက်မိ ပါတော့သည်။

လူးကာလှိုမ့်ကာ အော်ကာဟစ်ကာဖြင့် ကျာပွတ်ဒဏ်ကို ခံနေရသော လူမမာသည်ကိုကြီးသည် တစ်ခါတွင် ပြတင်းပေါက်မှ ရွှေမောစောဘုရားကြီးကို ရုတ်တရက်မြင်လိုက်မိသဖြင့် ဘုရားကို

သတိရရင်း အသက်စွန့်မည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် “တပည့်
တော်၏ အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ကို ရွှေမောမောဘုရားကြီးအား
လှူပါ၏” ဟု၍ နှုတ်ထွက်လျှောက်ထားမိပါတော့သည်။

ကိုကြီးက သတိမထားမိသော်လည်း သူရွတ်ဆိုလိုက်သော
စကားသည်ကား သရဏဂုံယူနည်းလေးမျိုးတွင် အတ္တသန္နိယျာတန
သရဏဂုံယူနည်းထဲတွင် ပါဝင်သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သူ၏
တစ်ပါးသရဏဂုံယူနည်းအဆုံးတွင် မကောင်းဆိုးဝါးသုံးယောက်မှာ
အသံနက်ကြီးများဖြင့် အော်ကာအိမ်ပေါ်မှ ဆင်းပြေးသွားကြပါ
တော့သည်။ ယခုအချိန်တွင်ကား ကိုကြီးတစ်ယောက်မိခင်ကို
ကျန်းမာစွာဖြင့် လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးလျက်ရှိပါသည်။

ဤမျှအထိ ရှာဖွေကြိုးကုတ်၍ ရေးသားတင်ပြချက်များကို
ဖတ်ကြရသော စာရှုသူများသည် သရဏဂုံသုံးပါးကို အဝေစွပသန္န-
မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီး သရဏဂုံညှိုးနွမ်းခြင်း၊ အပြစ်ရှိ
သော သရဏဂုံပျက်ခြင်းတို့မှ ကင်းလွတ်ကြပါစေဟု ဆုတောင်း
ရပါသည်။

“ဧတံခေါ သရဏာခေမံ၊ ဧတံသရဏမုတ္တမံ
ဧတံ သရဏာ မာဂမ္မ၊ သဗ္ဗာ ဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ”

(ဓမ္မဝဒ)

သရဏဂုံသုံးပါးသည် ဘေးမှန်သမျှ ဒုက္ခမှန်သမျှ ကင်းလွတ်
စေသည်။ သရဏဂုံသုံးပါးသည် အမြတ်ဆုံးတရားလည်းဖြစ်သည်။
သရဏဂုံသုံးပါးကို အကြောင်းပြု၍ ဘေးဒုက္ခအားလုံး ကင်းပျောက်
၍ နိဗ္ဗာန်သို့ဆိုက်ရောက်နိုင်ပေသည်။

အခန်း (၄) ပြီး၏။

x x x x x

အခန်း (၅)

သာသနာ့ညစ်နွမ်းခြင်းအစ

ခန္ဓာ၏အနှစ်သာရဖြစ်သော သီလနှင့် စိတ်ဝိညာဉ်၏အနှစ်သာရဖြစ်သော ဘာဝနာတရားတို့ကို အကျယ်မရေးသားမီ သရဏဂုံ ပျက်စီးစေနိုင်သော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို ကွယ်ပျောက်စေနိုင်သော အယူဝါဒကျင့်စဉ်များကို ဦးစွာရေးသားတင်ပြပါမည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာမကွယ်ပျောက်စေချင်လျှင် ဘုရားပွင့်တော်မူရာ မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ကွယ်ရခြင်း၏ အကြောင်းများကို ရှေးဦးစွာ လေ့လာသုံးသပ်ကြရပေမည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာ ကွယ်ပျောက်ရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ သုံးမျိုးရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားနည်းခြင်း၊ ဟိန္ဒူ၊ ဗြဟ္မဏတို့ အတွင်းအပြင် တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ တူရကီအနွယ်တို့ အမြစ်ပြုတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားနည်းခြင်းအကြောင်းသည် သာသနာ့ကွယ်ခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ရာဟုလာ သံကစ္စည်းက ၁၉၇၃ ခုနှစ်ထုတ် မဟာဗောဓိဂျာနယ် ၈၁/၉ တွင် ယခုကဲ့သို့ ရှင်းလင်းထောက်ပြဝေဖန်ခဲ့ပေသည်။

အိန္ဒိယသာသနာကွယ်ခြင်း အကြောင်းရင်း

ခရစ် ၅ ရာစုနောက်ပိုင်းမှစ၍ ဘုရင်သူဌေးများကိုးကွယ်၍ ခမ်းနားသောကျောင်းများဆောက်လုပ်ကာ အလှူအတန်းများ ရက်ရောလာကြရာ အရည်အချင်း မမီသောအညံ့စားပုဂ္ဂိုလ်များ သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ၎င်းအညံ့စား ရဟန်း တော်တို့သာ အားကောင်းလာသောအခါ ဝိနည်းကို ပေါ့ပေါ့ တန်တန် လုပ်ပစ်ကြ၏။

ဂန္ထဝုရဝိပဿနာစုကို မလိုက်နာကြ၊ စားကာသောက်ကာ နေလာကြ၏။ ထိုရဟန်းမျိုးတို့ပင် မန္တာန်စုပ်ခြင်း၊ အင်းချ၊ မှော်ဝင်၊ ဆေးကုခြင်း၊ သမထအာရုံပြုခြင်းစသော လောကီကိစ္စ သိဒ္ဓါများကို ပြုကာ လူပြိန်းများအား သိမ်းသွင်းဆွဲဆောင်ကြ၏။ ရဟန်းတော်တို့ ၌ အတွင်းသာသနာအင်အားလျော့ညံ့လာသောအခါ အချို့ရဟန်း များ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာလမ်းစဉ်များဆီသို့ အာရုံစိုက်သွားကြသည်။

ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ နေထိုင်သော ရဟန်းကောင်းများ ဆင်းရဲငြိုငြင်ကာ အားနည်းသည်ထက် နည်းပါးသွားကြလေ၏။ ရန်သူများဝင်လာကြသောအခါ ဝိဇ္ဇာဇော်ဂျီ ဂိုဏ်းဝင်များ သူတို့၏ တန်ခိုးကုဒ္ဓိတို့ဖြင့် ခုခံကာကွယ်ကြသော်လည်း အချည်းနှီးသာဖြစ် ခဲ့ရ၏။ ဝိဇ္ဇာဂိုဏ်းကြီးပေါ်ထွန်း၍ ရဟန်းတို့၌ အတွင်းသာသနာ အင်အားပျက်ပြားခြင်းသည် အိန္ဒိယ၌ သာသနာကွယ်ပရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းကြီးပေတည်း။

ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ အတွင်းတိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသည် ဗုဒ္ဓပေါ် ထွန်းလာသည်နှင့်သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာတရားအားလုံး ကိုယ်မပိုင် အစိုးမရ အနတ္တဟူ၍ ဟောကြားလိုက်ရာ အတ္တကို အမှီပြု၍ အညွန့်ခူးစားရသော ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ စားပေါက်ပိတ်ခဲ့ရသည်။

တစ်ဖန် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးလက်ထက်တွင် သတ္တဝါများကို သတ်ဖြတ်၍ ယင်မပူဖော်ရဟု ဥပဒေဖြင့် အမိန့်ထုတ်ပြန်ရာ ယင်ပွဲကို မှီ၍ ဆီစိုခဲ့ရသော ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ နှုတ်ခမ်းမှာခြောက်သွေ့ခဲ့ကြရပြန်သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဘောင်အတွင်းသို့ ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ဝင်ရောက်ကာ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများကို ကိုယ်လိုရာဆွဲ၍ ရေးသားပြီး မဟာယာနဝါဒများ၊ တန္တရယာနဝါဒများ၊ မန္တရယာနဝါဒများကို တီထွင်ဟောပြောကြလေတော့သည်။ ဤကား ဗုဒ္ဓ၏အနတ္တဒေသနာကို အတ္တဒေသနာဖြစ်အောင် ယဉ်ယဉ်လေးဖျက်ဆီးကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ ဗုဒ္ဓကို သေးသိမ်ပြီးအရာမရောက်ဖြစ်သွားအောင် တဖြည်းဖြည်းချင်း အစပျောက် ဝါးမျိုပုံမှာလည်း ကြည့်တတ်သောသူများမှသာ မြင်နိုင်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ၂၅၀၀ ခရီးစာအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၁၉၁၌ ရေးသားထားသော ဖော်ပြပါ စာပိုဒ်လေးသည်ကား ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏဘုရားကျောင်းထဲ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ရောက်လာခြင်း၏အကြောင်းလည်းဖြစ်ပေသည်။ မီးနင်းခြင်း၊ ကာလီမန်မယ်တော်ပန်းဆက်ခြင်းများကို ပြုပြီးနောက် ဟိန္ဒူဘာသာက ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့အတူတူပါပဲဟု ပြောလေ့ရှိသူများ သတိပြုစရာပင်ဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မပုဏ္ဏရိကသုတ်နှင့်ဂဏ္ဍဗျူဟာသုတ်များ၌ ဗုဒ္ဓသည် လူသားမဟုတ်၊ ကောင်းကင်ဘုံမှ နတ်ဘုရားဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် ဖန်ဆင်းရှင်ဗြဟ္မာ (ဣဿရ) ကိုလက်မခံကြချေ။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓကိုလွန်စွာကြည်ညိုကြောင်းသိထားသော ဗြဟ္မဏပုဏ္ဏားရဟန်းများက ဗုဒ္ဓသည် လူသားမဟုတ်၊ ကောင်းကင်ဘုံမှ

နတ်ဘုရားကြီးဖြစ်သည်ဟု ဟောပြောကြ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူများစုကမူ သဒ္ဓါလွန်နေကြ၍ ကိုယ့်ဘုရားကိုနတ်အဖြစ် မြင် တင်သည်ကို ကျေနပ်နေကြ၏။

တဖြည်းဖြည်းဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ကမ္ဘာကို ဖန်ဆင်းသူဖြစ် သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုမှတဆင့်တက်၍ ဖန်ဆင်းရှင်ဗြဟ္မာ ဝိဿနိုး နှင့်ဂေါတမဗုဒ္ဓကို ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည်။ အမည်သာကွဲ၍ ဘုရား တစ်ဆူတည်း အတူတူဟု ဆိုကြသည်။ တစ်ဖန်ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ဝိဿနိုးနှင့်တန်းတူမဟုတ်တော့ဘဲ ဝိဿနိုးဝင်စားသူ၊ ဝိဿနိုး၏ ကိုယ်ပွားတစ်ထောင်အနက် ကိုယ်ပွားအဝတာရတစ်ခုမျှသာဟု ဆို၍ အောက်တစ်ဆင့်နိမ့်လိုက်သည်။

(အဂ္ဂိဟိပုရာဏ်ကျမ်းနှင့်ဝရာဟပုရာဏ်ကျမ်း)

နောက်ဆုံးဂေါတမအမည်ပင်ပျောက်ကာ မဟေသရခေါ် ကုဿရတဖြစ်လဲ အဝလောကိတေသရနှင့် အစားထိုးကြ၏။ ထို ဘုရားလောင်းနတ်သားအဖြစ်မှ တဖန်မိန်းမအသွင်ပြောင်းကာ တာရာဒေဝီစသည် နတ်သမီးများဖြစ်ကြကုန်၏။ ကာလီစသော ယက္ခနီများဖြင့် အစားထိုးပြန်၏။ ဝေရောစန၊ အမိတာဘာစသော မှော်ဘုရားကြီးများပေါ်လာသောအခါ ဗုဒ္ဓသည် သာကီဝင် မင်းသား ဂေါတမဗုဒ္ဓမဟုတ်တော့။

မှော်ပညာပိုင်စိုးသော နတ်ကြီးတစ်ပါးမှသာဖြစ်သွားတော့ ၏။ ဤကား ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ အတ္တဝါဒ၊ ဗြဟ္မဝါဒကို ဗုဒ္ဓဝါဒတွင်း သို့ လိမ္မာပါးနပ်စွာ သွတ်သွင်းခဲ့ပုံတည်း။ ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်လည်း မတူ။ ဟိန္ဒူဝါဒနှင့်လည်း အတိအကျမတူသော မဟာယာနဝါဒကို တဖြည်းဖြည်းချင်း တီထွင်ခဲ့ကြ၏။ နှစ်ပေါင်းငါးရာခန့်ကြာသော အခါ မဟာယာနနှင့်ဟိန္ဒူဝါဒတို့ ခွဲမရအောင် ချွတ်စွပ်တူလာ၏။

နောက်ဆုံး၌ ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့၏ တန္တရဝါဒကိုပင် ဗုဒ္ဓဝါဒတံဆိပ်
ခပ်နှိပ်ပေးလိုက်၏။

တန္တရဝါဒမှာ အရက်နှင့်မိန်းမကို ရှေ့တန်းတင်၏။ စုန်း၊
ကဝေ၊ တစ္ဆေ၊ ပယောဂ၊ အင်း၊ အိုင်၊ ခါးလှည့်၊ လက်ဖွဲ၊ မန္တာန်တို့ကို
ဗုဒ္ဓဝါဒ ဆိုင်းဘုတ်အောက် ရွှေ့ထားလိုက်ကြသည်။

ဤကား ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ သာသနာအတွင်းသို့ဝင်၍ တိုက်
ခိုက်ပုံပင်။ သာသနာအပြင်အပမူ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ရက်ရက်စက်စက်
ဖျက်ဆီးခဲ့သူမှာ အသောကမင်းကြီးနောက် ခြောက်ဆက်မြောက်
မင်းကို သတ်ဖြတ်၍ ဘုရင်ဖြစ်လာသော သင်္ဂပုရာမိတြအမည်ရှိ
ဗြဟ္မဏပုဏ္ဏား စစ်သူကြီးပေတည်း။ ထိုစစ်သူကြီးအာဏာရသည်
နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အမြစ်ပါမကျန်အောင် ဖျက်ဆီးလေတော့သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းမှန်သမျှ မဂတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း
အစရှိသော မဇ္ဈမဒေသ၌ မနေဝံ့တော့သဖြင့် တိုင်းစွန်ပြည်ဖျားသို့
ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်ကြရသည်။ သာသနာနှစ် ၁၂၀၀ ကျော်လာ
သောအခါ ကေရလာပြည်နယ်မှ ပေါ်လာသော ရှုံကရအမည်ရှိ
ဗြဟ္မဏပညာရှိတစ်ယောက်သည် မင်း၏အာဏာအားကိုးယူ၍ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာရဟန်းတော်များနှင့် ဝါဒယှဉ်ပြိုင်ပြီး ရှုံးနိမ့်သောရဟန်း
တော်များကို ဟိန္ဒူဘာသာသို့ ကူးပြောင်းစေသည်။ မကူးပြောင်း
ပါက ပွက်ပွက်ဆူနေသော ထောပတ်ဒယ်အိုးတွင်းသို့နှစ်၍
သတ်ပစ်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းအများစုမှာ မဟာယာန
မှ တစ်စင်ခွဲ၍ ထောင်လာသော ဝဇီရယာနအောက်လမ်းဆရာကြီး
မျိုးသာဖြစ်သဖြင့် စာပေအယူဝါဒအနေဖြင့် ရှုံကရကို မယှဉ်ပြိုင်
နိုင်ခဲ့ပေ။ သို့အတွက် သာသနာနှစ် ၁၃၀၀ ခန့်ကစ၍ အိန္ဒိယ

တောင်ပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းတော်များ မရှိတော့ချေ။
(မာဝေ၏သက်ရခီသာဝိဇယကျမ်း ၁-၉၃)

ဤကား ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတို့ သာသနာအပြင်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ပုံပင်။ သာသနာနှစ် ၁၇၀၀ ခန့်တွင်ကား တူရကီနွယ်ဝင် မိုဟာမက်ဘိန်ဗဓတိယာရ်သည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းတစ်ခုလုံးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များကို ကျောင်းတိုက်ကြီးများ အတွင်းမှာပင် မီးတိုက်၍ သတ်ဖြတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအခါမှစ၍ အိန္ဒိယဒေသတစ်ခုလုံး ဗုဒ္ဓသာသနာ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရပါတော့သည်။

ဤနေရာ၌ သူတစ်ပါးအပြစ်ကို ကြည့်ခြင်းထက် မိမိအပြစ်ကိုသာ ကြည့်၍ပြုပြင်ခြင်းသည် လောကီလောကုတ္တရာနှစ်ဖြာသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ရနိုင်သည်ဟူသော စကားအတိုင်း အိန္ဒိယ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားနည်းခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး မြန်မာပြည်မှ ရဟန်းတော်များအနေဖြင့် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓအယူဝါဒမဟုတ်သောအရာများကို ဖယ်ရှားကြရပေမည်။

ဆေး၊ ဗေဒင်၊ လက္ခဏာ၊ နက္ခတ်နှင့်တကွ လောကီထွက်ရပ်ဝိဇ္ဇာဂိုဏ်း ဘုန်းကြီးများ များပြားလာခြင်းသည် ဗုဒ္ဓသာသနာအားနည်းပျောက်ကွယ်ခြင်း၏ အရေးအကြီးဆုံးသော အကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုဂိုဏ်းဘုန်းကြီးများကို မဟာယာနဘုန်းကြီးများက မွေးဖွားပေးလိုက်သည်။ မဟာယာနဘုန်းကြီးများကို ယောဂါစာရနှင့်မဇ္ဈိမဂိုဏ်းများက မွေးဖွားပေးလိုက်သည်။ ထိုယောဂါစာရဂိုဏ်းနှင့်မဇ္ဈိမဂိုဏ်းကို မဟာသံဃိကဂိုဏ်းကြီးက မွေးဖွားပေးလိုက်သည်။

မဟာသံယိကဂိုဏ်းကြီးသည် ဒုတိယသင်္ဂါယနာမှစတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ရဟန်းဆိုးများ သာသနာကို ဖျက်ဆီးမည်ကိုကြိုတင်၍ မြင်တော်မူကြသော အရှင်မဟာကဿပ နှင့်တကွ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးငါးရာတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးလေးလအကြာတွင်တင်သော ပထမသင်္ဂါယနာတွင် အောက်ပါမူကြီးသုံးရပ်ကို တညီတညွတ်တည်းဆုံးဖြတ်အတည်ပြု တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

၁။ သံယော အပ္ပညတ္တံ နပ္ပညပေတိ - သံယာတော်များ သည် မြတ်စွာဘုရားမပညတ်ခဲ့သည်ကို အသစ်တိုးချဲ့ ပညတ်ခြင်း မပြုအံ့။

၂။ ပညတ္တံန သမုစ္ဆိန္နတိ - မြတ်စွာဘုရားပညတ်ခဲ့သည် ကို ဖြုတ်ပယ်ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုမဲ့။

၃။ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယဝတ္တတိ - မြတ်စွာဘုရားပညတ်တော်မူခဲ့သော သိက္ခာပုဒ် (စည်းကမ်းဥပဒေ) များကို ရိုသေစွာ လိုက်နာကျင့်သုံး ပါအံ့။

ဖော်ပြပါ မူကြီးသုံးချက်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားဟောကြား တော်မူချက်များကို ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း လုံးဝမပြုဘဲ မူလအရိုအတိုင်း တရိုတသေထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကျင့်သုံးလာ သောဂိုဏ်းကို ထေရဝါဒဂိုဏ်းဟု ခေါ်သည်။ မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ သီရိ လင်္ကာသုံးနိုင်ငံတို့သည် ထေရဝါဒအမာခံနိုင်ငံများဖြစ်ပေသည်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမှစ၍ လာအိုနှင့်ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့လည်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံထဲ ပါဝင်လာကြပေသည်။

တရုတ်၊ ရုရှားနှင့် ကိုးရီးယားမှ မဟာယာနသံဃာတော် အချို့လည်း မဟာယာနအယူဝါဒကိုစွန့်ကာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်အဖြစ် ခံယူလျက် ရန်ကုန်သာသနာ့တက္ကသိုလ်တွင် ထေရဝါဒစာပေကျမ်းဂန်များ သင်ယူလျက် ရှိလေပြီ။ ထိုကဲ့သို့ မဟာယာနအမှောင်မှ ထေရဝါဒအလင်းသို့ နိုင်ငံခြားရဟန်းသံဃာ များ တဖွဲဖွဲဝင်ရောက်လျက်ရှိစဉ် မြန်မာနိုင်ငံမှ ရဟန်းသံဃာ တော်များက ထေရဝါဒအလင်းလမ်းစဉ်မှ မဟာယာနအမှောင် လမ်းစဉ်သို့ မသွားသင့်တော့ပါပေ။

အရှင်မဟာကဿပအစရှိသော ရဟန္တာမထေရ်ကြီးများ စိုးရိမ်သည့်အတိုင်းပင် သာသနာနှစ် ၁၀၀ ပြည့်တွင် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ဝေသာလီရဟန်းများသည် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကို ပြင်ဆင်ချက် ၁၀ ချက် (ဒသဝတ္ထုက) ကို ပြုကြပေသည်။

၎င်းတို့မှာ -

သိက္ခာပုဒ်ပြင်ဆင်ချက် ၁၀ မျိုး

၁။ သင်္ဂီလောဏကပ္ပ = သားချိုဉ်ထည့်၍ ဆောင်ထားသော ဆားကို နေ့စဉ်ဆွမ်းစားတိုင်း ရောနှောစားနိုင်သည်ဟု ဆိုကြသည်။
 ရဟန်းတော်များ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို အကပ်ခံပြီးပါက နောက်နေ့အတွက် သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ မစားရချေ။ တစ်ထပ်စာ အတွက်သာ အကပ်ခံစားသောက်ရ၏။ ဆားကိုဆေးအဖြစ်သုံး ဆောင်ရန် အကပ်ခံပါမူ တစ်ကြိမ်အကပ်ခံပြီးပါက တုတ်သက်လုံး သုံးဆောင်ခွင့်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် နံနက်ပိုင်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့် ရော နှောစားသုံးရန် အကပ်ခံပါမူ နောက်တစ်ရက်ဆက်လက်စားသုံးခွင့် မရှိ။

မွန်းမတည့်မီ လူသာမဏေတို့အား ပေးစွန့်ရ၏။ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ မိမိဘာသာ သိမ်းဆည်းထား၍ နောက်တစ်ရက်ဆွမ်းနှင့် ရော၍ သုံးဆောင်ပါလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများသည် ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ပြင်ဆင်သည့်အနေဖြင့် သားချို ဖြင့်ပြုလုပ်သောဆားဗူး၌ထည့်၍ ဆောင်ထားလျှင် နေ့စဉ်ဆွမ်းနှင့် ရောနှောစားသော်လည်း အာပတ်မသင့်ဟုဆို၏။

အမှန်စင်စစ် သားချို၌ထည့်ထားသောဆားသည်လည်း ဆားသာလျှင်ဖြစ်၍ ဘာမျှထူးခြားမှုမရှိ။ တမင်အဆန်းထွင်ခြင်း မျှသာဖြစ်၍ အာပတ်သင့်ခြင်းမှ မလွတ်နိုင်။

၂။ ဒွင်္ဂုလကပ္ပ = မွန်းလွဲပြီးနောက် နေအရိပ် လက်နှစ်သစ် လွန်သည်အထိ ရဟန်းများဆွမ်းစားနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဆို၏။

(အမှန်စင်စစ် ရဟန်းတော်များသည် နေမွန်းတည့်ပြီး နောက် ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို စားသောက်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။)

၃။ အာဝါသကပ္ပ = အလွန်ကျယ်ဝန်းသောမဟာသိမ်ကြီးတစ်ခု အတွင်း ကျောင်းအဆောက်အအုံများစွာရှိရာ တစ်ချိန်တည်း၌ တစ်ကျောင်းစီတွင် သံဃာစည်းဝေး၍ဥပုသ်ကံစသောသံဃာ့ကံ များကို ပြုနိုင်သည်။

(အမှန်စင်စစ် သိမ်းတစ်ခုအတွင်း၌ သံဃာစည်းဝေးရာတွင် သံဃာညီညွတ်မှုကိုပြုရန် ရဟန်းတစ်ပါးနှင့်တစ်ပါးတစ်တောင်ခန့် နီးကပ်အောင်ထိုင်ကြရ၏။ တစ်ကျောင်းစီစည်းဝေးပါက သံဃာ မညီမညွတ်ကွဲပြားနေသောကြောင့် အာပတ်သင့်၏။ ပြုသမျှသော သံဃာ့ကံသည် အထမမြောက်ချေ။ ကံပျက်၏။)

၄။ အနုမတီကပ္ပ = သံဃာ့အစည်းအဝေး၌ သံဃာစုံလင်အောင် အချိန်မစောင့်ဘဲ နောက်မှရောက်လာသော သံဃာများ ထံမှ သဘောတူညီချက်ကို နောက်မှရယူမည်ဟု ကြံရွယ်၍ အလျင်ရောက်နှင့်သော သံဃာများက ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခုပြုလုပ်နိုင်သည်။ သံဃာ့ကံပြုနိုင်သည်ဟုဆို၏။

(အမှန်စင်စစ် သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့ မတက်ရောက်နိုင်သော ရဟန်းများသည် အစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ်သမျှကို သဘောတူပါကြောင်း ကြိုတင်ဆန္ဒပေးကြရ၏။ အစည်းအဝေးပြီးမှ နောက်ကျမှပေးသောဆန္ဒ (သဘောတူချက်) သည် တရားမဝင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သံဃာမစုံလင်မီ ဆန္ဒ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်မရရှိဘဲ ရောက်လာသမျှ သံဃာတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် တရားမဝင်ချေ။ သံဃာမညီညွတ်သောကြောင့် ဆုံးဖြတ်ပြုလုပ်ချက်သည် ထမြောက်အောင်မြင်ခြင်းမရှိ။)

၅။ အာစိဏ္ဏကပ္ပ = မိမိဆရာသမားပြုလုပ်ခဲ့သော အစဉ်အလာထုံးစံမှန်သမျှကို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုသို့ဆရာသမားအတုလိုက်ခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်နိုင်ဟု ဆိုကြ၏။

(အမှန်စင်စစ် ဆရာသမားတို့ ပြုလုပ်ခဲ့သော အစဉ်အလာထုံးစံများသည် ဝိနည်းနှင့်ညီလျှင် အာပတ်မသင့်ချေ။ ဝိနည်းနှင့်မညီပါက အာပတ်သင့်မည်သာဖြစ်၏။ မိမိလုပ်သမျှအပြစ်ကို ဆရာနာမည်တပ်၍ ကာကွယ်ရန်ဤနည်းကို တီထွင်ခြင်းဖြစ်၏)

၆။ ဂါမန္တရကပ္ပ = တခြားရွာသို့သွားရန်ကိစ္စရှိပါက ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံမပြုသော ဆွမ်းကို စားနိုင်သည်ဟုဆို၏။

ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းစားနေစဉ် တော်ပြီ၊ တန်ပြီဟု နှုတ်
မြွက်၍ဖြစ်စေ လက်ကာ၍ဖြစ်စေ ထုတ်ဖော်ပြောကြားလျှင် ပဝါ
ရိတ်သင့်သည်။ မစားတော့ပါဟု ငြင်းပယ်ခြင်းကို ပဝါရိတ်သင့်
သည်ဟု ခေါ်ဆို၏။ ထိုသို့ ငြင်းပယ်မိသောရဟန်းသည် ထိုနေ့
နံနက်ပိုင်းတွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ စားသောက်ခွင့်မရှိတော့ချေ။
အကယ်၍ စားသောက်လိုပြန်ပါက အခြားရဟန်းတစ်ပါးအား
ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို ပေးစွန့်လိုက်ရ၏။

ထိုဒုတိယရဟန်းက ဤခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို တော်ပြီ
ငါမစားလိုအပိုအလွန်ဖြစ်သည်ဟု နှုတ်မြွက်၍ပြန်ပေးမှ စားခွင့်ရှိ၏။
ထိုသို့အခြားရဟန်းတစ်ပါးက တော်ပြီဟုဆို၍ပြန်ပေးခြင်းကို
အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုသည်ဟု ဆိုရ၏။ ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်း
သည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံမပြုဘဲ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တစ်ခုခုကို
စားပါက ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကိုလျှော့ပေါ့
အောင် ပြင်ဆင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၇။ အမထိတကပ္ပ = ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းသည် အတိရိတ်
ဝိနည်းကံ မပြုဘဲ နို့ရည်အဖြစ်ကိုလွန်၍ ဒိန်ချဉ်အဖြစ်သို့မရောက်
သေးသော နို့ချဉ်ကိုသောက်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဆို၏။

(ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွင် နို့ရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိန်ချဉ်ကို
လည်းကောင်း ဘောဇဉ်(စားစရာ)၌ ရေထွက်ပြုထားရာ၊ နို့ရည်နှင့်
ဒိန်ချဉ်စပ်ကူး၊ မပ်ကူးနို့ချဉ်ရေသည် ဘုရားပေးသောဘောဇဉ်မှ
အလွတ်ဖြစ်သည်ဟုကြံဆ၍ အထက်ပါသိက္ခာပုဒ်ကို ခြွင်းချက်ဖြင့်
လျှော့ပေါ့အောင် ပြင်ဆင်ချက်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်၏။)

၈။ ဇဠောတိ = ကောက်ညှင်းဆန်၊ ထန်းလျက်၊ ကြံသကာ
စသည်ကို စိမ်ရည်ဖြစ်အောင်ဖော်စပ်ရာ၌ (စိမ်ရည်၊ ခေါင်ရည်)

အဖြစ်သို့မရောက်သေးသော သေရည်အနုစား၊ စိမ်ရည်အနုစားကို ရဟန်းတော်များ သောက်သုံးနိုင်သည်ဟုဆို၏။

(အမှန်စင်စစ် ရဟန်းတော်များသည် စိမ်ရည်၊ခေါင်ရည်၊ ထန်းရည်ခါးစသော သေရည်အရက်မူးယစ်ဆေးဝါးကို သုံးဆောင်ခွင့်မရှိ၊ သုံးဆောင်ပါက ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လည်း ဝေသာလီရဟန်းတို့၏ နောက်လိုက်ကြီးအနွယ်ဝင် ရဟန်းများသည် ပင်ပေါ်ကျထန်းရည်များကို သောက်သုံးကြသဖြင့် ပင်ပေါ်ကျထန်းရည်အပျော့စားမှာ ရဟန်းကြီးကြိုက်ဟု ယခုတိုင် အမည်တွင်ကျန်နေရစ်၏။)

၉။ အဒသကံနိသီဒနံ = အမြိတ်အဆာမပါသော နေရာ ထိုင်ခင်း (နိသီဒိုင်)သည် ရဟန်းတော်များနှင့် မအပ်စပ်ဟု မြတ်စွာဘုရား ပညတ်ချက်များကိုကျူးလွန်၍ အမြိတ်အဆာ မပါသော နိသီဒိုင်သည် အပ်၏ဟုဆိုကြ၏။

၁၀။ ဇာတရူပရဇတ = ရဟန်းတော်များသည် ရွှေငွေကိုအလှူမခံအပ်ဟု ပညတ်ချက်ကိုဖောက်ဖျက်၍ ရွှေငွေအသပြာကို အလှူခံနိုင် ဟုဆိုကြ၏။

(ဗုဒ္ဓသာသနာ - ၂၅၀၀ ခရီးစာမှတ်နာ ၃၆ မှ ၃၉)

ထိုအချိန်အခါက အဇာတသတ်မင်းကြီး၏ သားစဉ်မြေးဆက်ပြတ်၍ နောက်တက်သောသူ့သူ့နာဂမင်းသည် ဝေသာလီမင်း မျိုးဖြစ်၍ ဝေသာလီရဟန်းများကို အထူးထောက်ပံ့အားပေးသည်။ သုသုဂနာ၏သား ကာလာသောက၏လက်ထက်၌လည်း မင်း၏ အားပေးထောက်ပံ့မှုကိုရသော ရဟန်းဆိုးများသည်ပြင်ဆင်ချက် ၁၀ချက်ကို တရားဝင်ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ကျင့်သုံးကြလေသည်။

ထိုအကြောင်းကိုကြားသိသော အရှင်မဟာယသထေရ်ကြီးသည် ဝေသာလီပြည်၊ မဟာဝုန်ကျောင်းတိုက်သို့ ကြွရောက်တော်မူလာလေသည်။ ဥပုသ်နေ့တွင် တရားနာလာကြသော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများကို ပရိက္ခရာ ဖိုးအတွက် အလှူငွေထည့်ကြရန် ဝေသာလီရဟန်းတို့က ဟောပြောအလှူခံကြရာ အရှင်မဟာယသထေရ်ကြီးက ရွှေငွေကိုမလှူရ၊ ရဟန်းတို့နှင့်မအပ်စပ်ကြောင်း ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့အား ဟောပြောသော်လည်း ဓလေ့ထုံးစံဖြစ်နေ၍ လှူဒါန်းမြဲလှူဒါန်းကြလေသည်။

နံနက်မိုးလင်းသောအခါ ရလာသောအလှူငွေဝေစုကို အရှင်မဟာယသအား လာပေးရာ အရှင်မဟာယသကငြင်းပယ်လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းများသည် အရှင်မဟာယသကို ဝေသာလီသံဃာထုအပေါ် ဒါယကာတို့အကြည်ညိုပျက်စေရန်ဟောပြောမှုဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်ကြသည်။ ဝေသာလီပြည်ရှိ ဒါယကာတို့ကို ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့သည့်အတွက် ဝေသာလီမြို့တွင်း၌ လှည့်လည်တောင်းပန်ရမည်ဟုဆို၏။ အရှင်မဟာယသထေရ်သည် ဝေသာလီမြို့တွင်းသို့ ကြွရောက်၍ ဒါယကာတို့အား ဤသို့တောင်းပန်စကား မိန့်ကြား၏။

“ငါသည် အဓမ္မကို အဓမ္မဟု ပြောဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကို ဓမ္မဟုပြောဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကို အမှန်အတိုင်း ပြောဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော သင်ဒါယကာတို့ကို အကြည်ညိုပျက်အောင် လုပ်မိပေ၏။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေစဉ်တရားကို ဟောကြားတော်မူ၏”

“ရဟန်းတို့ဆီးနှင့်၊ မြူတိမ်၊ သူရိန်၊ မီးခိုးသည် လနေတို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သကဲ့သို့၊ သေရည်သေရက်သောက်စားမှု၊ မေထုန်မိဝဲမှု၊ ရွှေငွေအလှူခံမှု၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုတို့သည် တရားကျင့်သောရသေ့ရဟန်းတို့အတွက် အညစ်အကြေးဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ အရှင်ဥပနန္ဒကိုအကြားပြု၍ ရွှေငွေအလှူခံမှုကို တားမြစ်သောသိက္ခာပုဒ်ကို မြတ်စွားဘုရား ပညတ်တော်မူခဲ့၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် တရားအမှန်ကိုရှင်းလင်းဟောကြားရာ ဝေသာလီပြည်သူပြည်သားတို့သည် အရှင်မဟာယသမထေရ်ကြီးသာ ရဟန်းစစ်ရဟန်းမှန် ဖြစ်သည်ဟုဆို၍ အရှင်မဟာယသအတွက် ပစ္စည်းလေးပါးဒါယကာခံယူကြကုန်၏။

အရှင်မဟာယသ

ထို့အကြောင်းကို ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းတို့ ကြားသိကြသောအခါ အမျက်ဒေါသထွက်ကုန်၍ အရှင်မဟာယသကို ဥက္ကေပနိယကံ (သံဃာ့ဘောင်မှ ဝိုင်းကြည့်မှု)ပြုရန် သံဃာများစုဝေးကြလေသည်။ အရှင်မဟာယသသည် ရဟန်းဆိုးတို့ကိုနှိမ်နင်းရန် အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်၍ ကောသမ္မိပြည်သို့ ကြွသွားလေသည်။ ထို့နောက် [အရှင်မဟာယသ၏ ဟောပြောမှုဖြင့် မဇ္ဈိမဒေသတစ်ခွင်မှ သံဃာတော်အရှင်မြတ် ၁၂ သိန်းတို့ ဝေသာလီပြည်သို့ ကြွလာတော်မူကြလေသည်။]

ထို့နောက် ဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသော မထေရ်ကြီးရှစ်ပါးအနက်မှ ဝါတော်တစ်ရာသက်တော် ၁၂၀ ရှိသော အရှင်ရေဝတမထေရ်သည် ပြင်ဆင်ချက် ၁၀ပါးကို သက်တော် ၁၄၀ ဝါတော် ၁၂၀ ရှိအရှင်သဗ္ဗကာမိမထေရ်ကြီးအား

ဝိနည်းတရားတော်နှင့်ညီ၊ မညီမေးလျှောက်ရာ ဝိနည်းတရားတော်
နှင့်မညီကြောင်း တစ်ချက်စီဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

အဓိကရုဏ်းငြိမ်းပြီးသောအခါ သံဃာတော် ၁၂ သိန်းမှ
တိပိဋကဓရ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ၊ ဆဋ္ဌာဘိညရဟန္တာမထေရ်ကြီး ၇၀၀
ကိုရွေးကောက်၍ ဒုတိယသင်္ဂါယနာ တင်တော်မူကြပါသည်။ ဝဇ္ဇီ
တိုင်းသားရဟန်းများကား ရဟန္တာမထေရ်ကြီးတို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို
မနာခံသဖြင့် သံဃာ့ကံပြု၍ နှင်ထုတ်လိုက်ကြရပါသည်။ ထိုနှင်
ထုတ်ခံရသော သံဃာများသည် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ အဓမ္မဝါဒီ
ရဟန်းများကိုစုဆောင်း၍ ရဟန်းပရိသတ်တစ်သောင်းခန့် ရရှိ
သောအခါ ကောသမ္ဘိပြည်တွင် စင်ပြိုင်သင်္ဂါယနာတင်ကြလေ
တော့သည်။

သူတို့၏ဂိုဏ်းကိုလည်း အထက်စီးမှရစေရန် မဟာသင်္ဂီတိ
ဂိုဏ်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဟာသံဃိကဂိုဏ်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊
အမည်ပေးကြလေသည်။ ထိုစင်ပြိုင်သင်္ဂါယနာတွင် မိမိတို့စိတ်
ကြိုက်မတွေ့သော သုတ်ဝိနည်းတို့ကို ဖြတ်ပစ်ကြလေသည်။ မိမိတို့
စိတ်ကြိုက်နှင့်ညီသောသုတ်၊ ဝိနည်းတရားအသစ်များကို စီစဉ်ထည့်
သွင်းကြလေတော့သည်။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ သဒ္ဓမ္မရူပကသုတ်၌
ဗုဒ္ဓဟောတော်မူထားသည့်အတိုင်း သာသနာတွင်းက ရဟန်းတော်
များသည်ပင် သာသနာကိုဖျက်ဆီးကြလေပြီ။

“ရဟန်း ရဟန်း၊ မည်ပြဋ္ဌာန်းလျက်၊ ရဟန်းဟူလစ်
ခေါ်ရာဖြစ်ရုံ၊ စနစ်ခေါက်ချိုး၊ ချုပ်ရိုးဆန်းဆန်း၊
ဖန်ရည်စွန်းသား သင်္ကန်းဝါဝါ၊ ဦးပြည်းကာဖြင့်
ပညာကင်းပ၊ သီလမဲ့မျိုး အတွင်းဆိုးကား
အကျိုးတစ်စုံ၊ ဘယ်မှာရှိလိမ့်”

ဟူသော မဃဒေဝအဆိုအတိုင်း သီလမဲ့မျိုး၊ အတွင်းဆိုး ဖြစ်သော ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းများသည်ကား မိမိအတွက် လည်းကောင်း သာသနာအတွက်လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ရာမျှ အကျိုးမရှိခဲ့ပါတော့ချေ။ ၎င်းမဟာသံဃိကဂိုဏ်းကြီးမှ ဂေါကုလိက ဂိုဏ်းနှင့် ဧကဗျော၊ ဟာရိက ဂိုဏ်းနှစ်ခုခွဲထွက်ခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ဂေါကုလိကဂိုဏ်းမှ ပဏ္ဍတ္တိဝါဒဂိုဏ်း (ပညတ္တိဝါဒ) ဗာဟုလိယ ဂိုဏ်း၊ (ဗဟုသုတိကဂိုဏ်း) နှစ်ဂိုဏ်းခွဲထွက်ပြန်သည်။

ဗဟုသုတိကဂိုဏ်းမှ စေတီယဂိုဏ်း ခွဲထွက်ပြန်သည်။ စုစုပေါင်း မဟာသံဃိကဂိုဏ်းမှ နောက်ထပ်ငါးဂိုဏ်းကွဲ၏။ မူလ ထေရဝါဒမှလည်း (မဟိသာသက၊ ဝဇ္ဇီပုတ္တက၊ သဗ္ဗတ္တိဝါဒစသော အားဖြင့် ၁၁ ဂိုဏ်းတိတိခွဲထွက်ပြန်သည်။) သာသနာနှစ် - ၂၃၅ တွင် တတိယသင်္ဂါယနာတင်သောအခါ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿ မထေရ်က ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်မညီညွတ်သော သဗ္ဗတ္တိဝါဒစသော ဂိုဏ်းကွဲ အားလုံးတို့ကို ဗုဒ္ဓသာသနာမှ ဖယ်ရှားသုတ်သင်တော်မူပါသည်။ ဖယ်ရှားသုတ်သင်ရှင်းလင်းပုံ အကျယ်ကို ကထာဝတ္ထုကျမ်းတွင် အပြည့်အစုံ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရဝါဒသည် ဟိနယာန မဟုတ်

မဟာယန၊ ဟိနယာနဟူ၍ ကွဲပြားငြင်းခွန်ကြသော အချိန် တွင် ပင်မထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာသည် မဇ္ဈိမဒေသ၌ မရှိသလောက် ဖြစ်နေပေပြီ။ ရဟန္တာကြီးတို့၏ အနာဂတံသညာဏ်အစွမ်းဖြင့် မဇ္ဈိမ ဒေသ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာကွယ်ပျောက်မည်ကို သိမြင်ကြသောကြောင့် ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို အခြေတကျယုံ့နှံစေပြီး လေပြီ။ ထို့ကြောင့် မဟာယာနတို့ခေါ်သော ဟိနယာနသည် ပင်မ

ထေရဝါဒမဟုတ်ဘဲ၊ တတိယသင်္ဂါယနာမှ ဖြယ်ရှားခံရသော သဗ္ဗတ္ထိဝါဒစသော ဂိုဏ်းငယ်များပင်ဖြစ်သည်။ ဝိညာဉ်တိုးတက်ရေး ကို ဦးစားပေးသော ယောဂါစာရဂိုဏ်းသည် မဟာယနဂိုဏ်းကို သာမက တန္တရယာနဂိုဏ်းကို ထပ်ဆင့်ပေါက်ဖွားစေခဲ့သည်။

တန္တရဟူသည် ဉာဏ်ပညာဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဂါထာ မန္တရာများသည် လောကီဉာဏ်ပညာမှစ၍ လောကုတ္တရာဉာဏ် ပညာအထိ ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် တန္တရဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မန္တရယာနဟူသည်လည်း တန္တရယာနနည်းတူ မန္တန်ကိုအသုံးပြု သော ဂိုဏ်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်စားနေ သော ဥုံမဏိ ပဒ္ဒမေဟုံဟူသော မန္တန်မှာ နိပေါနိုင်ငံမှလာသော မဟာယာနမန္တန်တစ်ခုပင်။ အဝလောကီတေသ္မာရ ဘုရား လောင်းက တာယာဒေဝီကိုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထေရဝါဒ မဟုတ် သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သဘာဝအားဖြင့် လည်း ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်ဆိုင်သော အချက်တစ်ခုမှမပါသောကြောင့် လည်းကောင်း ကုသိုလ်တရားပွားများစရာမရှိ၍ မရွတ်သင့်ပါ။

သာသနာနှစ်တစ်ထောင်ကျော်သောအခါ ဝဇီရယာန ခေါ် အကျင့်ပျက် ရဟန်းယုတ်များပေါ်လာသည်။ မဟာယနဝါဒကို အတုယူ၍ ပေါ်လာသောဝါဒတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မဟာယာနတို့က ဘုရားဖြစ်ပြီးစ မိဂဒါဝုန်တော၌ ဟောကြားသော ဓမ္မစကြာတရား စသည်တို့သည် လှည့်လှူဖျင်းများ၊ သာဝကလမ်းစဉ်လိုက်သူများ အတွက် ဟောကြားခြင်းဖြစ်၍ ဟိနယာနပိဋကဟု ဆိုကြ၏။ ဉာဏ် ပညာထက်မြက်သူတို့သာ နားလည်နိုင်သော ခက်ခဲနက်နဲသော ဘုရားအလောင်းလမ်းစဉ်ကိုမူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ဟောခဲ့သည်ဟုဆိုကာ ကျမ်းအမျိုးမျိုးစိတ်ကြိုက်ရေးသား၍ မဟာယာနပိဋကဟု ဆိုကြ၏။

ထိုနည်းတူ ဝဇီရယာနခေါ် ရဟန်းယုတ်များကလည်း ဝဇီရယာနတရားထူးကို အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၊ ဓညကဋကအရပ်၌ မှော်အတတ်ပညာ သီးသန့်ဒေသနာတစ်ရပ်ကို ဟောတော်မူသည်ဟု ဆိုကာ နတ်ရုပ်၊ ဘီလူးရုပ်၊ လူခေါင်းခွံ၊ ဂါထာ၊ မန္တန်စသည်တို့ဖြင့် အသိဉာဏ်နည်းသူတို့ကို ခြောက်လှန့်စားသောက် အမြတ်ထုတ်ကြလေတော့သည်။ ပုဂံခေတ်တွင် လူညွန့်ခူးစားသော အရည်းကြီးများမှာ ဝဇီရယာနအဆက်အနွယ်များပင် ဖြစ်သည်။

မဟာပဒေသာခေါ် ပိဋကတ်တော် စည်းမျဉ်း

ဂါထာစုက္ကိယများကို ရွတ်ဆိုပွားများကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းသိသင့်သည့် မဟာပဒေသ ခေါ်ပိဋကတ် စည်းမျဉ်းလေးပါးကို ဖော်ပြပါဦးမည်။

ဂါထာတစ်ခုကို ဘုရားဟောတရားတော်ဟုတ်နိုင် မဟုတ်နိုင်၊ ၎င်းလေးပါးဖြင့် စိစစ်ရသည်။ မဟာပဒေသဟူသည် ဘုရားဟောတရားတော်ကို တည်စေနိုင်သော ကြီးမြတ်သောအကြောင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မဟာပဒေသလေးပါးနှင့်ညီညွတ်လျှင် ထေရဝါဒဟု ဆုံးဖြတ်၍ မညီညွတ်လျှင် ထေရဝါဒမဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။ မဟာပဒေသ လေးပါးမှာ -

- ၁။ သုတ္တ = ပိဋကသုံးပုံ ဘုရားဟောပါဠိတော်များ။
- ၂။ သုတ္တာနုလောမ = ဘုရားဟောပါဠိတော်များနှင့် လျော်ညီသော အဓိပ္ပာယ်အကြောင်းအရာများ။
- ၃။ အာစရိယဝါဒ = အဋ္ဌကထာကျမ်းများ။
- ၄။ အတ္တနောမတိ = သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒတို့မှ နည်းကိုယူ၍ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဝေဖန်ဆင်ခြင် သိရှိသော အဓိပ္ပာယ်အကြောင်းအရာများ။

ဤအတ္တနောမတိကို ရှေးဆရာတော်ကြီးများက ဋီကာကျမ်းများဟု မိန့်ဆိုကြပါသည်။

၎င်းလေးချက်တွင် အရေးအကြီးဆုံးမှာ သုတ္တခေါ် ဘုရားဟောပါဠိတော်များပင်ဖြစ်သည်။ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိတို့သည် သုတ္တခေါ် ပါဠိတော်လာ အဓိပ္ပာယ်နှင့် မဆန့်ကျင်မှသာမှန်ကန်သည်။ ထေရဝါဒနှင့်ညီညွတ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တွင် တိတိကျကျဖွင့်ပြထားပါသည်။ အပေါ်ယံနည်းဖြင့် ထေရဝါဒဂါထာဟုတ်-မဟုတ် သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ပုံတစ်ခုရှိသေးသည်။ ၎င်းမှာ တွေ့လာသောဂါထာတွင် ဥုံ၊ သြောင်း တစ်ခုခုပါလျှင် ထေရဝါဒမဟုတ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဥုံဟူသည် ဥြမ်မှဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဥုံကိုပုဒ်ခွဲလိုက်လျှင် အ၊ အ၊ အမ်ဟူ၍ ဖြစ်လာသည်။ [အ၊ သည်လောကကို ဖန်ဆင်းသောဗြဟ္မာကို ကိုယ်စားပြုသည်။ အုသည် ဗိဿနိုးနတ်ကိုကိုယ်စားပြုသည်။ အမ်သည် သျှိဗစ်ခေါ် သီဝနတ်ကိုကိုယ်စားပြုသည်။] ထိုနတ်သုံးမျိုးလုံး ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏဘာသာမှာသာရှိသောကြောင့် ဥုံ၊ သြောင်းပါသောဂါထာ၊ မန္တာန်မှန်သမျှကို ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏဂါထာ၊ မန္တာန်များဟု ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

၎င်းအချက်ကို သတိမထားကြသော ဆရာအချို့က ဘုရားဟောဂါထာအချို့ကိုပင် ဥုံ၊ သြောင်းခံ၍ ရွတ်နေကြရာ ဆွမ်းဆန်ထဲ ကြွက်ချေးအရောခံရသလို ဘုရားဟောပါဠိအချို့မှာ ဂုဏ်ငယ်ကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မန်လည်ဆရာတော်ကြီးက မယဒေဝလင်္ကာသစ်တွင် -

“တရားမကြိုက်၊ လျှာဒုစရိုက်နှင့်၊ လူ့မိုက်တစ်သောင်း၊ ချီးမွမ်း
 ရောင်းလည်း၊ လူ့ကောင်းတစ်ယောက်၊ ပြစ်တင်ကြောက်
 လော့၊ ရှေ့နောက်မဆ၊ လူ့ဗာလတို့၊ ဂုဏ်ဒေါသ၊ နှစ်ဝကျိုး
 ပြစ်၊ စိစစ်မြော်မြင်၊ မဆင်ခြင်ဘူး၊ ဆိုချင်မက်မော၊ ဆိုလျှင်
 ဇောဖြင့်၊ သဘောအထိုက်၊ တုတ်နှင့်ရိုက်သို့၊ သူ့မိုက်ချီးမွမ်း၊
 ဂုဏ်သာနွမ်း၏ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ပေသည်။

တစ်ချို့တစ်ပိုင်းကြောင့် ကျက်စာရသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ပါ
 ဖော်ပြပါ မဟာပဒေသလေးပါးကို သတိမမူကြဘဲ ပရိတ်ကြီး (၁၁)
 သုတ်ကိုပင် ဘုရားဟောမဟုတ်၊ တန္တရဝါဒလာ မန္တာန်များ
 ဖြစ်သည်ဟု ဝါဒဖြန့်သံကို နေရာအတော်များများမှ ကြားနေရ
 သည်။ အနည်းငယ်ဆန်းစစ်ပြပါမည်။ [မင်္ဂလသုတ်၊ ရတနသုတ်၊
 မေတ္တသုတ်၊ ခန္ဓသုတ်၊ မောရသုတ်၊ ဝဋ္ဋသုတ်၊ ဓဇသုတ်၊ အာဠာနာ
 ဋိယသုတ်၊ အင်္ဂုလိမာလသုတ်များ၏ အစဆုံးနှစ်ဂါထာ၊ ဗောဇ္ဈင်
 သုတ် တစ်သုတ်လုံးအာဠာနာဋိယသုတ် ၆ ဂါထာမှတစ်ပါး ကျန်
 သောဂါထာများ၊ ပုဗ္ဗဏှသုတ် လေးဂါထာမှတစ်ပါး ကျန်သော
 ဂါထာတို့မှာ ဘုရားဟောပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါပေ။]

သို့သော် ရှေးကျမ်းဂန်တတ် ဆရာတော်ကြီးများက သုတ္တ
 ခေါ်ဘုရားဟောပါဠိတော်ကြီးများနှင့်အညီ စီကုံးထားခြင်းဖြစ်
 သောကြောင့် သုတ္တာနုလောမဟုသောအချက်နှင့်ညီညွတ်လျက်
 ရှိသည်ဖြစ်၍ ထေရဝါဒနှင့်မဆန့်ကျင်ဘဲ ရွတ်ဖတ်သူများအတွက်
 အလွန်အကျိုးများသော ဂါထာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းတူ
 [သမ္မုဒ္ဒေ၊ သိရသို့၊ စက္ခုမာစရမာစိဏ္ဏောစသော ဂါထာများသည်
 လည်း သုတ္တာနုလောမဂါထာများဖြစ်၍ ထေရဝါဒနှင့်မဆန့်ကျင်
 ကြောင်းသိအပ်ပေသည်။]

အခန်း(၅) ပြီး၏။
 x x x x x

အခန်း (၆)

သာသနာနှင့် ဂန္ဓာရီပညာ

ဗုဒ္ဓသာသနာ အညစ်အကြေးများ

ဗုဒ္ဓသာသနာကို ညှိုးမှိန်ကွယ်ပျောက်စေနိုင်သော အညစ်အကြေးများကို ပုဂံခေတ် တန္တရအနွယ်ဝင် အရည်းကြီးတို့က မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအတွက် ထုနှင့်ထည်နှင့်ထားခဲ့ကြပေသည်။ ထိုအရည်းကြီးတို့၏ အလေ့အကျင့်များမှာ -

ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပြုအံ့သော အမျိုးသမီးတို့၏ ပန်းဦးလွတ်ခြင်းဟူသော အပူဇော်ကိုခံယူခြင်း၊ မြင်းမွေးခြင်း၊ မြင်းစီးခြင်း၊ လက်ဝှေ့သတ်ခြင်း၊ စုန်းကဝေအတတ်တို့ကို လေ့လာခြင်း၊ ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ ဆေးကုသခြင်း၊ နတ်ပူဇော်ပသခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာမဟိဒ္ဓိအတတ်ကို လိုက်စားခြင်း၊ သိုက်၊ တဘောင်၊ စနည်း၊ ဘဝေါ၊ အတိတ်နိမိတ်တို့ကို ယုံကြည်လိုက်နာခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်။

ဖော်ပြပါ အလေ့အကျင့်များအနက် ဝိဇ္ဇာမဟိဒ္ဓိခေါ် ထွက်ရပ်လမ်းကိုလိုက်ခြင်း၊ ဗေဒင်နက္ခတ်ကို အလေးထားယုံကြည်ခြင်း၊

နတ်ပူဇော်ပသခြင်းများကား ယခုအချိန်ထိ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းရှင်လူတို့၏ အားကိုးလေးစားမှုကို ရရှိတုန်းပင် ရှိသေးသည်။ ထို့တွင် ထွက်ရပ်ဝိဇ္ဇာပညာအကြောင်းကို ဦးစွာတင်ပြရပေမည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းပညာကိုလူပုဂ္ဂိုလ်များထက် ဘုရားသားတော်ရဟန်းများက အများဆုံးလိုက်စားနေသောကြောင့်ပါတည်း။

“သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ” သံသရာတည်း ဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ပါရခြင်းအကျိုးငှာဟုဆို၍ ရဟန်းပြုလာကြသော သံဃာတော်တချို့သည် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ လည်သထက်လည်စေသော ဝိဇ္ဇာထွက်ရပ်လမ်းကို အဘယ်ကြောင့် ဤမျှလောက်လိုက်စားနေကြပါသနည်း။ ဝိဇ္ဇာထွက်ရပ်လမ်း၏ အမြင့်ဆုံးအကျိုးကျေးဇူးကား အဘယ်တို့ပါနည်း။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်မည်ကဲ့သို့သော ကွာခြားချက်များ ရှိပါသနည်း။ ဖော်ပြပါ မေးခွန်းတို့၏အဖြေများသည် ဖော်ပြလတ္တံ့သော ထွက်ရပ်လမ်းဝိဇ္ဇာကျင့်စဉ်များကို သုံးသပ်ပြရင်းဖြင့် ပါသွားပါလိမ့်မည်။

ပိုးလောက်လန်းများသည် ခြင်ကောင်ဖြစ်ခါနီးသောအခါ တစ်နေရာတွင် ငြိမ်သက်စွာနေကြရသည်။ ထိုအခါ ကိုယ်ပေါ်တွင် အမြွေးပါးကလေးများ ဖုံးအုပ်လာသည်။ အမြွေးပါးကလေးများ လုံ့လုံခြုံခြုံဖြစ်သည်နှင့် ပိုးလောက်လန်းသည် အရည်ဘဝသို့ ပြောင်းလဲသွားရသည်။ အရည်ဘဝမှတစ်စတစ်စမာကျောပြီး အတောင်၊ ခြေ၊ လက်များထွက်လာကာ ခြင်ကောင်ဘဝသို့ ရောက်ရှိပါတော့သည်။ ယင်းတို့ လိပ်ပြာတို့လည်း ထိုနည်း၎င်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤကား အင်းဆက်ပိုးတို့၏ ဗီဇလက္ခဏာပင်ဖြစ်သည်။

ထိုအင်းဆက်ပိုးတို့၏ ဝိလေက္ခဏာကိုကြည့်၍ ဉာဏ်သွား
သော လူတချို့က လူသားများသည်လည်း ပိုးလောက်လန်းလိုဖိုဝင်
နိုင်လျှင် ပိုးလောက်လန်းများက ကောင်းကင်ပျံနိုင်သော ခြင်၊ ယင်၊
လိပ်ပြာဖြစ်သကဲ့သို့ လူသားများသည်လည်း သိဒ္ဓိပေါက်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်
နိုင်သည်ဟူသောအတွေးကို အစပြု၍ ဖိုဝင်သော ထွက်ရပ်လမ်း
အကျင့်သည် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပေသည်။ ရာဇဝင်တွင်လည်း
ဗျတ်ဝိ၊ ဗျတ္တတို့ မီးကင်စားသောလူသားသည် ဇော်ဂျီဖိုဝင်သားဟု
ဆိုကြသည်။

ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၉၂၈ ခုနှစ်
တပေါင်းလဆန်း ၅ ရက်၊ သောကြာနေ့ ဟံသာဝတီမြို့ ဝန်းကျင်ကို
ကျုံးစတင်တူးရာက မြေအောင်းဇော်ဂျီကို ရခဲ့ဖူးသည်။ ဖိုဝင်ခြင်း
ကလည်း အမျိုးစုံသည်။ မြေအောင်းတာရှီသလို အမြေးဖုံးခြင်း၊
ရေနွေးပွက်ပွက်ဆူကိုချိုးခြင်း၊ မီးပုံတွင်းဆင်းခြင်းဟူ၍ အမျိုးမျိုး
ရှိသည်။ ဖိုအောင်းခြင်းမရှိဘဲ ပြဒါးကိုသိဒ္ဓိသွင်းပြီး အောင်မြင်
သွားသော ပြဒါးဝိဇ္ဇာ၊ သံကိုသိဒ္ဓိသွင်းပြီး အောင်မြင်သွားသော
သံဝိဇ္ဇာ၊ ဆေးစီရင်ပြီးအောင်မြင်သွားသော ဆေးဝိဇ္ဇာ၊ အင်းချ
အောင်မြင်သွားသော အင်းဝိဇ္ဇာ၊ မန္တန်ရွတ်ဆိုအောင်မြင်သွား
သော မန္တန်ဝိဇ္ဇာဟု ငါးမျိုးရှိသေးသည်။

လယ်တီဆရာတော်၏ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီကျမ်းတွင် လောကီ၊
လောကုတ္တရာရော၍ ငါးမျိုးသီးသန့်ပြထားပါသေးသည်။ ယင်းတို့
မှာ -

- ❖ ဗေဒင်လေးမျိုးတတ်သောဗေဒဝိဇ္ဇာ
- ❖ လက္ခဏာကျမ်း၊ နိမိတ်ကျမ်း၊ ဂါထာ၊ မန္တရားဆေးဝါး
အမျိုးမျိုးတတ်သောမန္တဝိဇ္ဇာ

- ❖ ပြဒါး၊ သံ၊ ဆေး၊ အင်း၊ မန္တန်အမျိုးမျိုး သိဒ္ဓိပေါက်သော ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာ
- ❖ လောကီဈာန်များရရှိသောလောကီယဝိဇ္ဇာ
- ❖ အရိယာအဖြစ်သို့ရောက်သွားသော အရိယာဝိဇ္ဇာတို့ဖြစ်သည်။

ထွက်ရပ်လမ်းလိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထင်သလို ထွက်ရပ်လမ်းအောင်မြင်သွားတိုင်းလည်း စိတ်ချမ်းသာကြရသည်မဟုတ်ပေ။ သူ့ထက်သူ လူစွမ်းကောင်းဟူသော စကားအတိုင်း မိမိထက်သာသောသူများ၏ အခိုင်းအစေကို ခံကြရပေသည်။

“ငါတို့ကို အားမကျကြနဲ့၊ သူများကိုကယ်တင်ကာ အရိယာအဖြစ်နဲ့နိဗ္ဗာန်ဝင်ရမယ်ထင်ပြီး ဂန္ဓာရီလမ်းလိုက်ခဲ့မိတာ မှားကုန်ပြီ။ ထားရာနေ၊ စေရာသွား၊ ခိုင်းတာလုပ်၊ ခုတော့သူတို့ခိုင်းတာလုပ်နေရတယ်။ မိမိထက်ကြီးသောတန်ခိုးရှင်ကြီးများ ခိုင်းတာလုပ်နေရတယ်၊ မင်းတို့မမှားကြလေနဲ့”

ဤကား စိတ်နှလုံးဖြူစင်သော ထွက်ရပ်ပေါက်ဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီးများက ထွက်ရပ်ပေါက်လမ်းမှားကို လိုက်မိနေကြရှာသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား သတိပေးစကားပြောကြားချက်အချို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်နှလုံးဖြူစင်သောထွက်ရပ်ပေါက်ဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီးများဟု ဆိုထားရာ စိတ်နှလုံးမဖြူစင်သော ထွက်ရပ်ပေါက်ဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီးများရှိနေသေးသလားဟု မေးလာပါက ရှိနေသည်ဟု ဖြေရပါမည်။

ရှိပုံကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးမှ အရိယာဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီကျမ်းကို ရေးသားတော်မူသော သိမ်တော်ဆည်ကြီးတောရဆရာတော်ကြီးက အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားသတိပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

လောကီဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီးများသည် သူတို့၏ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးပြ၍ နဂါးကိုဂဠုန်သုတ်သကဲ့သို့ အံ့ပြုတ်အောင် စုပ်ယူနေကြသည်။ အရိယာဝိဇ္ဇာအစစ်မဖြစ်ကြသေးသည့်အတွက် စိတ္တဝိပလ္လာသ ဖုံးအုပ်နေကြသောကြောင့် ခံနေကြရပေသည်။ သို့ အတွက် အရိယာဝိဇ္ဇာအစစ်သောတာပန် စသည်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြကုန်သူတော်စင်အပေါင်းတို့။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေကြသောပုဂ္ဂိုလ်များ မဂ္ဂလမ်းမှ လွဲသွားအောင် နိမိတ်ပုံအမျိုးမျိုးပြ၍ ဖျက်ဆီးနေကြခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသတိပေးစကားကို လက်တွေ့တရား အားထုတ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ပို၍သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ တစ်ခါကကမာရွတ်မှယောဂီအမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး ဝိပဿနာတရားကို ထိထိရောက်ရောက်အားထုတ်လျက်ရှိစဉ် တစ်ရက်တွင် တရားထိုင်ရင်း ကျောင်းကန်ဘုရားမျိုးစုံအာရုံထဲထင်လာသည်။

ကျောင်းကန်ဘုရားပုံများ ထင်ပြီးနောက် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ် တစ်ဦးပေါ်လာကာ ကျောင်းကန်ဘုရားပြုပြင်သော သာသနာပြု အလုပ်ကို ဦးဆောင်လုပ်ရန် မိမိကလည်း ကူညီမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုကာ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ ယောဂီအမျိုးသမီးကြီးမှာ မိမိကိုယ်ကိုတကယ့်သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ် အထင်ကြီးသွားပြီး ဝိပဿနာကို ဆက်မလုပ်တော့ဘဲ မယ်တော်ကြီးအမည်ခံကာ ဘုရားတည်ကျောင်းဆောက်ရင်း ဘဝကို ပျော်မွေ့နေလေတော့သည်။

ဘုရားတည်ကျောင်းဆောက်အလုပ်ကရော ကုသိုလ်အလုပ် မဟုတ်ဘူးလားဟု ဆိုပါက ဟုတ်ပါသည်။ သို့သော်ဘုရားတည်

ကျောင်းဆောက်သောဒါနကုသိုလ်သည် သာသနာပဗ္ဗာလည်း ရနိုင်သော သာမန်ကုသိုလ်မျိုးသာဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ရရှိသောမဂ်ကုသိုလ်သည်ကား ဘုရားရှင်၏ သာသနာတွင်းမှသာ ရနိုင်သော မြင့်မြတ်ခဲယဉ်းလှသည့် သဘော မျိုးဖြစ်သည်။

ရွှေနှင့်တူသော မဂ်ကုသိုလ်ကိုရရှိမည့်လမ်းမှကြေးနှင့်တူ သော ဒါနကုသိုလ်ကို လမ်းလွဲပေးလိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ စာရေး သူ၏ မိခင်ကြီးတရားထိုင်နေစဉ် တစ်ခါကလည်း ဘုရားစင်ပေါ်မှ ကန်တော့ပွဲပေါ်တွင် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်တစ်ဦးပေါ်လာခဲ့သည်။ ဘုရားကိုကပ်လှူသောကန်တော့ပွဲကို သူတို့အား လှူထားသည် အထင်နှင့်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ တရားနာ၊ တရားထိုင်ရင့်နေပြီ ဖြစ်သော မိခင်ကြီးက ထိုပုဂ္ဂိုလ်စကားအပြောကိုပင် မစောင့်တော့ဘဲ အာရုံကိုဖျက်ပစ်လိုက်ပါသည်။

လက်မခံမှန်းသိသဖြင့် နောက်ထပ်ပေါ်မလာတော့ကြောင်း စာရေးသူအား လျှောက်ထားဖူးပါသည်။ သိမ်တောင်ဆည်ကြီး တောရဆရာတော်မိန့်တော်မူသကဲ့သို့ပင် သောတာပန်မဖြစ်မှူး သရွေ့ သာသနာဖျက်ဆီးလိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးစုံတို့၏ ဖြားယောင်းသွေး ခံဆောင်လှည့်ပတ်ခြင်းကို ခံနေကြရဦးမည်သာဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ယခုလို ဝိမုတ္တိယုဂခေတ်ကြီးတွင် မိမိကသာ လိုလိုချင်ချင်နှင့် တကယ်အားထုတ်ဖို့လိုပါသည်။ တရားမှန်၊ ဆရာမှန်များ များစွာ ပေါ်ထွန်းနေလေပြီ။

ဗုဒ္ဓ၏သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ယုံကြည်သောသူမှန်သမျှကို ယခု ဘဝ၌ပင် မဂ်ဖိုလ်ကိုမရရအောင် အားထုတ်သင့်ကြောင်း တောင် လေးလုံးဆရာတော်ဦးမေဓာဝီက ယခုကဲ့သို့ ဥပမာပေးတော်မူခဲ့ ပါသည်။

ယခုဘဝထဲ၌ မဂ်ဖိုလ်ရမည် မရမည်ကို သံသယရှိခဲ့လျှင် ဆရာမပြု၍လည်းကောင်း၊ နည်းမရ၍လည်းကောင်းဖြစ်မည်။ ဆရာပြု၍နည်းရလျက်ပင် ယခုဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်ရမည်လော မရမည်လော သံသယရှိခဲ့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို မယုံသောသူဟု မှတ်ရမည်။ အကျင့်ညစ်လျှင် သံသရာ၌ နစ်မြဲဖြစ်သည်။

သံဝေဂမိမိ၊ သတိရရဖြင့် ယခုဘဝ၌ပင် မဂ်ဖိုလ်ပြီးမြောက် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်အောင် လုံ့လပြုသင့်သည်။ သတိနှင့်မကွာ ပညာနှင့်တကွ ကိုယ်ကျိုးရှိအောင် အစဉ်ထာဝရကျင့်ကြံသင့်သည်။

တောင်လေးလုံးဆရာတော်ကြီး တိုက်တွန်းသကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်နေမည်ဆိုလျှင် ကောင်းကျိုးအနန္တသာရစရာရှိပါသည်။ အကျိုးယုတ်စရာမရှိပါပေ။ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ ၁၅၁၊ ၁၇၂ ၌ ကြိုးကြိုးစားစား တရားအားထုတ်ကြသောသူများသည်

- ၁။ ပထမအရွယ်၌ တရားရနိုင်သည်။
- ၂။ ပထမအရွယ်၌မရလျှင် ဒုတိယအရွယ်၌ ရနိုင်သည်။
- ၃။ ဒုတိယအရွယ်၌ မရသေးလျှင် သေခါနီးအခါ၌ တရားထူးရနိုင်သည်။
- ၄။ သေသည်အထိ တရားထူးမရလျှင် နတ်ပြည်ရောက်က ရနိုင်သည်။
- ၅။ နတ်ပြည်ရောက်၍မှ တရားမရဘဲ ဘုရားမပွင့်သောအခါ၌ လူဖြစ်ခဲ့လျှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ရသည်။

၆။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမဖြစ်ခဲ့လျှင် ပွင့်တော်မူလတုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ မျက်မှောက်မှာပင် ဗာဒိယဒါရူစိရိယ ရဟန်းကဲ့သို့လျင်မြန်စွာ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရသော ခိပ္ပာဘိညရဟန္တာဖြစ်ရသည်။

ဟု တိတိကျကျဖွင့်ပြထားရာ မိမိကိုယ်တိုင်ကသာ ကြီးကြီးစားစားအားထုတ်ဖြစ်ဖို့ လိုပါသည်။ အားထုတ်၍ သောတာပန်တည်ပြီဆိုလျှင်ကား မည်သို့သောတန်ခိုးရှင်၏ လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းမှုကိုမှ ခံရလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

လှည့်စား၍မရသော သောတာပန်

တိတ္ထိတို့၏တပည့်ဖြစ်သော သုရမ္မတ္ထတစ်ယောက် သောတာပန်ဖြစ်မည့်အရေးကို မြင်သောကြောင့် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် သုရမ္မတ္တ၏အိမ်သို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူသည်။ သဒ္ဓါဓာတ်ခံရှိသော သုရမ္မတ္တက အိမ်ထဲထိပင့်၍ ဆွမ်းကပ်ပြီး တရားနာရာ တရားအဆုံးမှာပင် သောတာပန်ဖြစ်သွားလေသည်။ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ဖူးသော အကျိုးကျေးဇူးပင်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓပြန်ကြွသည်နှင့် မာရ်နတ်က ဗုဒ္ဓနှင့်တူအောင်ဖန်ဆင်းပြီး သုရမ္မတ္တအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်လာသည်။

သုရမ္မတ္တကလည်း ဘုရားပြန်ကြွလာသည်အမှတ်နှင့် နေရာပေးပြီး ကြွလာခြင်းအကြောင်းကိုမေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ဘုရားအယောင်ဆောင် မာရ်နတ်က -

“သုရမ္မတ္တ ငါတရားဟောခဲ့စဉ်က တရားတစ်ခုကို သတိမထား အမှတ်မဲ့ ဟောခဲ့မိသည်။ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု ဟောခဲ့မိ၏။ သို့သော် ခန္ဓာတွေအကုန်လုံးလည်း သည်

သဘောချည်းမဟုတ်၊ မပျက်မစဲ ခိုင်မြဲသောခန္ဓာတစ်ချို့ ရှိသေးသည်ဟု ဆို၏။ ကိုယ်တွေ့တရားမရှိသူဆိုလျှင် ဘုရားပဲဟု အတည်ပြု၍ မာရ်နတ်စကားကို လက်ခံလိုက်မည်သာ ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်တွေ့ဖြစ်ပြီး ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်နေသော သုရမ္မတ္တကား ထိုအချက်ကို လက်မခံနိုင်။ ထို့ကြောင့် စဉ်းစားသည်မှာ -

“ဤစကားသည် အလွန်ဝန်လေးသောစကား ဖြစ်၏။ ဘုရားတို့မည်သည် အမှတ်မဲ့ဟောခြင်းမရှိနိုင်။ ဘုရားရှင်၏ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ မာရ်နတ်ဖြစ်၍ ဤသူသည် မာရ်နတ်ဖြစ်ရမည်ဟု စဉ်းစားပြီးလျှင် သင်မာရ်နတ်မဟုတ်လောဟု မေးလိုက်ရာ မာရ်နတ်သည် မကွယ်မဝှက်သာ ဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံရလေသည်။ ထိုအခါ သုရမ္မတ္တက -

“အို မာရ်နတ် သင့်လိုမာရ်နတ်မျိုး အရာအထောင်လာဖျက်သော်လည်း ငါ၏သဒ္ဓါကို လှုပ်ရှားစေနိုင်မည်မဟုတ်၊ မဟာဂေါတမဘုရားရှင်သည် သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စကို ကြားရုံမျှမဟုတ်၊ ကိုယ်တွေ့သိသည်အထိဖြစ်အောင် ဟောကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ သင်လှည့်စား၍ ရမည်မဟုတ်၊ ငါ့အိမ်တံခါးမှာ မနေနှင့်တော့”

ဟု နှင်ထုတ်လိုက်လေသည်။ ဤအကြောင်းအရာကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားလေသော် ဤအကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ်အရပင် သုရမ္မတ္တအား အဝစ္စပသန္နဇတဒင်္ဂ-မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်သူများတွင် အထူးချွန်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်အရာဖြင့် မြှောက်စားချီးကျူးတော်မူသည်။

(အင်္ဂုတ္တရ)

ဤအချက်ကိုထောက်၍ မြန်မာပြည်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အယူဝါဒစင်ကြယ်ရေး၊ မိစ္ဆာအယူများ မနှောင့်ယှက်နိုင်ရေးအတွက် ကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းတစ်ခုကို ဆရာကြီး ဦးဗဂျီဇိက ဂမ္ဘီရ ဝိပဿနာရှုဖွယ်ကျမ်း ဒုတိယတွဲတွင် ယခုကဲ့သို့ အကြံပေး တင်ပြ ခဲ့ပါသည်။

မိစ္ဆာဝါဒ ကာကွယ်နည်း

ကျောင်းများတွင်လည်း မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် ရထဝိနိတ သုတ်၌လာသော ဝိပဿနာဘာဝနာကို ပွားများအားထုတ်ရာ၏။ အစဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ ထိုသုံးပါးကို သင်ကြားပေးပါက ဒါနသီလ၊ သမထဘာဝနာ တို့ထက်မြတ်သော ဒါန၊ သီလ၊ သမထဘာဝနာတို့ထက် ရှင်တော် ဘုရား ပို၍ အလိုရှိတော်မူသော ဝိပဿနာဘာဝနာပွားနည်း လုပ် ငန်းကြီးကို ကျောင်းသားတိုင်း ကျောင်းသားတိုင်း သိရှိသွားကြရ ခြင်းတို့ကြောင့် ထိုပြုမူဆောင်ရွက်ချက်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ တော်မြတ်ကြီး၏ အစွန့်ရှည်ရေးတွင် ရှေ့ပြေးနိမိတ်ကြီးတစ်ခုဟု ခေါ်ဆိုအပ်လေသည်။

မူပဏ္ဏာသပါဠိတော် ရထဝိနိတသုတ်၌လာသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ သုံးပါးကို မူ တည်ခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ကင်္ခါရဝိတ ရဏ ဝိသုဒ္ဓိ အခန်းအဆုံး၌ -

“ဣမိနာပနဉာဏေနသ မန္တာဂတော ဝိပဿကော
ဗုဒ္ဓသာသနေ လဒ္ဓဿ သော လဒ္ဓပတိဋ္ဌော
နိယတဂတိကော စူဠသောတာပန္နောနာမဟောတိ”

ဟူ၍ လာရှိသည် အဓိပ္ပာယ်ကား -

ဤ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှင် တော်ဘုရား သာသနာတော်၌ သက်သာရာရရှိသော၊ ဆောက်တည် ရာရရှိသော၊ မြသောသုဂတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ စူဠသောတာပန် မည်၏။

ဟူ၍ လာရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိအထိ ဤသုံးခန်းကို သင်ကြားပေးလိုက်ရပါက ကျောင်းမှ ထွက်သောအခါ အကျင့်သီလကောင်းခြင်း၊ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ခုနစ်ပါးကိုရှာဖွေရာ၌ လွယ်ကူခြင်း၊ အတုအပ မိစ္ဆာဝါဒများ မဝင် မရောက်နိုင်သည်သာမက မိမိကပင် တစ်ပါးသူအား သင်ကြား ပြသပေးနိုင်သော အခြေအနေသို့ ရရှိရောက်ရှိ သွားရလေပြီ။ သေခါနီး၌လည်း စူဠသောတာပန်ဖြစ်နိုင်ပုံကို စာမျက်နှာ ၆၄ ၌ ဖော်ပြခဲ့လေပြီ။

ထိုကျောင်းသုံးစာအုပ်မှာ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ လာ ရှိကဲ့သို့ မခက်ခဲစေရဘဲ ဗုဒ္ဓဝါဒ အဆီအနှစ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာ ဘာဝနာပွားများနည်း အစစ်အမှန်ကို အလွယ်ဆုံးနည်းဖြင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများကို သဘောပေါက်နိုင်ကြစေရန် အကောင်းဆုံးစာရွက်ကို အင်္ဂလိပ်ကျမ်းစာ (ဘိုင်ဘဲလ်)ကဲ့သို့ အပေါ်ဆုံးဈေးဖြင့် ရောင်းချရန်ဖြစ်လေသည်။

ထိုကျမ်းကိုပြုစုရာ၌ ပရိယတ္တိနိုင်နင်းသူ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ စာ ပေကျမ်းဂန်တတ်စွမ်း၍ ဝိပဿနာဘာဝနာကို ကြိုးစားအားထုတ် သူ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ ပညာရေးဌာနမှ ကျောင်းဆရာပညာကို ရရှိပြီး

လျှင် ဗုဒ္ဓဝါဒ၌ သက်ဝင်လိုက်စားသူ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ ဤသို့လျှင် အချိုးကျပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းစေလျက် ထိုကျောင်း သုံးကျမ်းကို ပြုစုအပ်လေသည်။ ထိုကျောင်းသုံးစာအုပ်ကိုလည်း တစ်တန်းတည်းတွင် သုံးပိုင်းအကုန်မသင်စေဘဲ သင့်လျော်သော အတန်းမှစ၍ တစ်တန်းလျှင် တစ်ပိုင်းကျစီ သင်ကြားပြသပေးသင့် လေသည်။

ဆရာကြီး ဦးဗဂျီငို၏တင်ပြချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာအုတ်မြစ်ကို ခိုင်မာအောင်ချနည်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။ စွမ်းနိုင်သူများအတွက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အကြံပေး တင်ပြချက်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

ကျောက်စရစ်ပိုင်ရှင်

ပတ္တမြား၊ စိန် စသော အဖိုးတန်ရတနာများ ပေါ်ကြွယ်သော ဝေဘာရတောင်ပေါ်သို့ ရောက်လာသောသူသည် ကျောက်စရစ် ကိုသာကောက်ယူပြီး ပြန်မသွားသင့်သကဲ့သို့ ရခဲလှသောလူ့ဘဝကို ရနေရသော လူသားများသည်လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဆို အပ်သော အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာများကို ရအောင်မယူဘဲ ကျောက်စရစ်ခဲနှင့်တူသော ထွက်ရပ်ပေါက်ဂန္ဓာရိပ်ညာကိုသာ ရအောင်ယူပြီး အဖိုးတန်လှသောလူ့ဘဝလေးကို ဖြုန်းတီးမပစ်သင့်ပေ။

ထိုကဲ့သို့ ဖြုန်းတီးပစ်ခြင်းသည် အစွမ်းထက်မြက်လှသော ဝရဇိန်လက်နက်ကို မုဆိုးလိုက်ရုံမျှ အသုံးပြုသော လူမိုက်နှင့်တူကြောင်းကို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဩဝါဒပေးခဲ့ဖူးပါသည်။ ရှားပါးပြီး အဖိုးတန်လှသော ထိုဩဝါဒကို ဤကျမ်းစာ၏တစ်နေရာ၌ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြပေးပါမည်။

ဂန္ဓာရီထွက်ရပ် အဓိပ္ပာယ်

ဝိဇ္ဇာထွက်ရပ်ပေါက်ပညာမှာ သာသနာပအခါ၌ပင်လျှင် ရရှိနိုင်သော လောကီပညာရပ်တစ်မျိုးသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို ထွက်ရပ်ပေါက်ပညာကို အမည်အားဖြင့် သုံးစွဲလျှင် လောကီဂန္ဓာရီပညာ ဟု သုံးစွဲပါသည်။ ထိုဂန္ဓာရီဟူသော အမည်ရပုံကို သီလက္ခန္ဓ အဋ္ဌကထာ၌ -

“ဂန္ဓာရီတိ ဂန္ဓာရေန နာမ ဣသိနာ၊

ဂန္ဓာရ ရဋ္ဌေဝါ ဥပ္ပန္နဝိဇ္ဇာ” ဟု ဖွင့်ပြထားပါသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား - ဂန္ဓာရအမည်ရှိသော ရသေ့သည် စီရင် ပြုစုခဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ဖြစ်သော အတတ် ပညာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရီပညာမည်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဂန္ဓာရီပညာ၏အစွမ်းသတ္တိအချို့ကို သီလက္ခန္ဓ်ဋီကာ ဟောင်းနှင့် ဋီကာသစ်တို့၌ -

ထိုဂန္ဓာရီပညာကို တတ်မြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသို့ သဘောရှိသောဒေသ၌လည်းကောင်း၊ ကာလ၌လည်းကောင်း မန္တာန်ကိုရွတ်၍ များသောအားဖြင့်လည်း မိမိကိုယ်ကိုပြု၏။ ဆင် အစရှိသည်ကိုလည်း ပြု၏။ (ဖန်ဆင်းခြင်း) မမြင်အပ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ (ကိုယ်ယောင်ဖျောက်ခြင်း) မီးတိုင်လုံးကိုလည်းပြု၏။ ရေ တိုင်လုံးကိုလည်းပြု၏။ ကောင်းကင်၌လည်း မိမိကိုယ်ကိုပြု၏ (မိုးယုံ ခြင်း) အလုံးစုံကို မျက်လှည့်နှင့်အလားတူ မှတ်အပ်၏ဟူ၍ ပြထား ပါသည်။

ထိုဂန္ဓာရီပညာကို သုံးနှစ်ကျော်က သေခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါ တို့၏ ဖြစ်ရာဘုံဌာနကိုသိသော စူဠဂန္ဓာရီပညာ၊ သုံးနှစ်ကျော်က သေခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါ၏ဖြစ်ရာဘုံဌာနကိုလည်းသိ၊ ထို့ထက်

အလွန်လည်းသိသော မဟာဂန္ဓာရီပညာဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားထားကြ
ပါသည်။ ထိုဂန္ဓာရီပညာကို ကောင်းစွာတတ်မြောက်ပြီးပါက အကြီး
ဆုံးရရှိနိုင်သောအကျိုးသုံးခုမှာ -

ဂန္ဓာရီပညာ၏ အကြီးဆုံးရရှိနိုင်သောအကျိုး

ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်သွားလာနိုင်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးစိတ်ကို
သိနိုင်ခြင်း၊ သက်တမ်းရှည်ရှည်နေနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်။ ထို
ထူးကဲသောအကျိုးသုံးခုကြောင့်လည်း ဂန္ဓာရီပညာမှာ လောကီ
ပညာတို့တွင် အမြင့်ဆုံးအဆင့်ထဲ ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့
သော် အတောင် ၆၀ ရှိသောဝါးကို သူချည်းထားပါက အလွန်ရှည်
သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်သော်လည်း အတောင်တစ်ရာ
ရှိသောဝါးလုံးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက အလွန်တိုသွားရသကဲ့သို့။
ထို့အတူ -

ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာပညာမှာ သူချည်းထားပါက အလွန်အဆင့်မြင့်
သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဘုရားဟော ဈာန်သမာပတ်ဟု
ဆိုအပ်သော လောကီဝိဇ္ဇာပညာ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်
သော လောကုတ္တရာ ဝိဇ္ဇာပညာတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုက်ပါက ထိုဂန္ဓာရီ
ပညာမှာ အောက်ထစ်ဆုံးသို့ ရောက်သွားရပါသည်။

ဝိဇ္ဇာပညာသုံးမျိုး

ဝိဇ္ဇာပညာသုံးမျိုးကို မြင့်မြတ်ပုံအလိုက် စဉ်ရပါလျှင် -

၁။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာ
ဝိဇ္ဇာပညာသည် အကောင်းဆုံးအမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ဘုရားသာသနာ
တွင်းဖြစ်မှသာ အားထုတ်၍ ရနိုင်ပါသည်။ ထိုပညာကို ရပြီးပါက

တစ်ယောက်သည် ရွှေကြုတ်တွင်ထည့်ကာ ဝမ်းထဲတွင်မျိုထားသော တာနောယက္ခဘိလူး၏မယားအား မရရအောင်နေ့စဉ်ဝင်ရောက် ကျူးလွန်နေခဲ့သည်။ တစ်နေ့တွင် တာနောယက္ခဘိလူးကြီးက ဘုရားအလောင်းရသေ့အား လာရောက်ရှိခိုးစဉ်ဘုရားအလောင်း ရသေ့က သင်တို့သုံးဦးလုံးကျမ်းမာချမ်းသာပါစေဟု ဆုပေးလိုက်ရာ တာနောယက္ခဘိလူး ဇဝေဇဝါဖြစ်သွားခဲ့သည်။

နောက်မှသတိရ၍ ဝမ်းထဲမျိုထားသော ရွှေကြုတ်ကိုထုတ်၍ ဖွင့်ကြည့်သောအခါကျမှ ကြာကူလီဝိဇ္ဇာမိုရ်သည် ဂါထာကိုမန်း မှုတ်ကာ ထွက်ပြေးသွားပါတော့သည်။ ဝိဇ္ဇာရေဇာတ်၌လည်း ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီးအား ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာမိုရ်တစ် ယောက်သည် ညစဉ်ဝင်ရောက်ကျူးလွန်နေသဖြင့် ဘုရင်နှင့်မိဖုရား တိုင်ပင်ပြီး နောက်တစ်ည၌ကျူးလွန်နေချိန်တွင် ဝိဇ္ဇာမိုရ်၏ ကျော ပြင်မှာ မိဖုရားကြီးက ပြဒါးနှင့်လက်ငါးချောင်းရာ ပေးလိုက်ပါ သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် လက်ငါးချောင်းရာကို မှတ်သားပြီး မင်းချင်းတို့အား ကြာကူလီဝိဇ္ဇာမိုရ်ကို ရှာခိုင်းလိုက်ပါသည်။

ကြာကူလီဝိဇ္ဇာကား သင်္ချိုင်းတစ်ခုတွင် နေသို့မျက်နှာမူ၍ ခြေထောက်တစ်ချောင်းမြှောက်ကာ အတ္တကိလမထကျင့်စဉ်ဖြင့် မြို့လူထုအား လိမ်ညာဖြားယောင်း၍ အကိုးကွယ်ခံနေသည်။ ဝတ်ထားသည်က သင်္ကန်း၊ ဆောင်ထားသည်က ပရိက္ခရာ၊ ကျင့်ကြံ နေသည်က အယုတ်တမာ။ အထူးအဆန်းဆိုလျှင် ကြည်ညိုချင် သော သဒ္ဓါလွန်သူတို့ သတိထားဖွယ်တစ်ခုပင်။ ကျောကုန်းမှ ပြဒါး လက်ငါးချောင်းရာကို တွေ့သည်နှင့် မင်းချင်းများက ဝိုင်းဖမ်းကြရာ အခြေအနေမဟန်မှန်းသိသဖြင့် ကြာကူလီဝိဇ္ဇာသည် ဂါထာမန်း မှုတ်၍ ကောင်းကင်ပျံတက်ပြေးလေတော့သည်။

ကြာကူလီဝိဇ္ဇာကို ရဟန်းအသွင်ဖြင့်တွေ့ရသည်ဟု သိရသည်နှင့် ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးသည် ရဟန်းများအပေါ် အထင်မှားကာ ဗာရာဏသီပြည်မှ ရဟန်းအားလုံးကို တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်လေတော့သည်။ ရဟန်းတော်တို့၏ ဆိုးဆုံးမကို မရသဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်သူပြည်သားများ ကုသိုလ်တရားများကို မေ့လျော့ပြီး အကုသိုလ်တရားများကိုသာ သူထက်ငါ ပြုလုပ်ကြလေတော့သည်။ သို့အတွက် သေလွန်ကြသောအခါ အပါယ်လေးပါးသို့ အရောက်များ၍ နတ်ပြည်၌ကား ခြောက်ကပ်တိတ်ဆိတ်နေပေတော့သည်။

ထိုအခါ သိကြားမင်းပင်ကြားက မနေနိုင်တော့ဘဲ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတစ်ပါးကိုပင့်၍ အဖြစ်မှန်ကို ရှင်းပြသောအခါမှာပင် ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးသဘောပေါက်နားလည်ကာ ရဟန်းတော်များကို ပြန်ပင့်၍ သာသနာစည်ပင်အောင်ပြန်လည်ကြိုးစားရပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ကြာကူလီဝိဇ္ဇာမျိုးသည်ကား သာသနာပြုဖို့ နေနေသာသာ သာသနာကိုပင် ဖျက်ဆီးခဲ့လေသည်။ ဝိဇ္ဇာဆိုလျှင် သာသနာပြု၊ ကောင်ကင်ပျံလျှင် ရဟန္တာဟုချည်း ထင်နေကြသူများ အနေဖြင့် ဝိဇ္ဇာဓရဇာတ်လာသူတစ်ပါးမယား ပြစ်မှားသော ကြာကူလီဝိဇ္ဇာမျိုး။

အဇာတသတ်အား ကောင်းကင်ပျံခြင်း၊ ဖန်ဆင်ခြင်း၊ အဘိဉာဉ်တန်ခိုးတို့ဖြင့် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းကာ ဘုရားရှင်အား သွေးစိမ်းတည်အောင်၊ သံဃာသင်းကွဲအောင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ဈာန်အဘိဉာဉ်ရ ဒေဝဒတ်လိုရဟန်းမျိုးလည်းရှိနေသေးကြောင်း သတိရှိကြစေချင်ပါသည်။ ထေရဝါဒအလိုအရ တကယ့်သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုသာလျှင် ယုံကြည်ကိုးကွယ်အားထားကြရပါမည်။ ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ရာများသည် ယုံကြည်ကိုးကွယ်အားထားစရာ မဟုတ်ချေ။

ဤအချက်ကို မလိုက်နာဘဲ ထူးဆန်းဖွယ်ရာနောက်သို့သာ ဆက်၍ လိုက်နေကြမည်ဆိုလျှင် မသူတော်များပွားစီးပြီး သူတော်ကောင်းများ တောခိုပျောက်ကွယ်၍သာ နေကြပေလိမ့်မည်။

ဘာသာရေး၌ အလိမ်အညာခံကြရသူအများစုသည် ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ရာကိုသာ ကြည်ညိုတတ်သူများဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းမှ မြို့တစ်မြို့တွင် ပထဝီသိဒ္ဓိမြေကျောကို ချုံနိုင်သောဘိုးတော်တစ်ဦးပေါ်ခဲ့ဖူးသည်။ ပူဇော်ဖူးမြင်ချင်၍ သွားပင့်လျှင် မင်းတို့သွားနှင့်ကြဟူသော ပြောလွှတ်လေ့ရှိသည်။ လာပင့်သောသူများ ကားဖြင့်အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ တွင်ကား ဘိုးတော်ကသူတို့အရင် အိမ်မှာအပူဇော်ခံနေလေပြီ။ အထူးအဆန်းကိုမှ ကြည်ညိုကြသော လူထုကြားတွင် ဘိုးတော်မှာ ဝင်ငွေဖြောင့်လျက်ရှိစဉ် တစ်နေ့ထောက်လှမ်းရေးများ၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် သူတို့လိမ်လည်မှုမှာ ဘူးပေါ်သလို ပေါ်ပါတော့သည်။

အမှန်မှာတစ်ကိုယ်လုံးချွတ်စွပ်တူသောအမြှာညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်က အကွက်ကျကျ လိမ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ အမြှာညီအစ်ကိုဟု ဆိုကတည်းက လိမ်ပုံလိမ်နည်းကိုတော့ သဘောပေါက်လောက်ပေပြီ။ မည်မျှပင်လိမ်လိမ် ဘိုးတော်တစ်ယောက်တွင် ခြေသန်းတစ်ချောင်းမပါသောအချက်က သူတို့၏လိမ်လည်မှုကို ပေါ်ပေါက်သွားစေခဲ့သည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း ပါဝင်သောမြို့နယ်တစ်ခုတွင်လည်း နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားပြသော ရဟန္တာတူတစ်ပါးပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးသည်။ လူပရိတ်သတ်များရှေ့တွင် မလှုပ်မယှက်သုံးလေးနာရီ ထိုင်ပြသည်ကိုပင် နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားပြသည်ဟု ဒလံများအစွမ်းဖြင့် ကျော်ကြားအောင်လုပ်လိုက်ရာ တစ်မြို့လုံးအုတ်အော်

သောင်းတင်းဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ဝတ္ထုကြေးငွေပစ္စည်းများလှူလိုက်ကြသည်မှာလည်း ထားစရာမရှိအောင်ဖြစ်သွားပါတော့သည်။

တစ်ညတွင် ရဟန္တာ၏အိပ်ပုံစားပုံကို အနီးကပ်ကြည့်ညို့ချင်သော ကိုရင်လေးတစ်ပါးက မလွယ်ပေါက်ကဝင်၍ သူတစ်ပါးမသိအောင် ရဟန္တာ၏အခန်းကို တစေ့တစောင်းဝင်၍ ကြည့်ရာ ကားရားကြီးထိုင်၍ ပိုက်ဆံများကို ရေတွက်သိမ်းဆည်းလျက်ရှိသော ရဟန္တာကြီးကို ဖူးတွေ့ရပါတော့သည်။ ထိုကိုရင်လေးက သူ၏ဆရာတော်ကို လျှောက်ထားသဖြင့် ဆရာတော်မှတစ်ဆင့် တစ်မြို့လုံးသိသွားကာ ဖမ်း၍စစ်ဆေးကြည့်သောအခါကျမှ သင်္ကန်းပတ်ကာ မြို့တကာလည်၍ လိမ်စားနေသော လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်ကြောင်း သိရပါတော့သည်။

အထူးအဆန်းကိုသာ ကြည့်ညို့ကြသူများသည် ယခုမှသာ မဟုတ် ယခင်ကလည်းရှိခဲ့ဖူး၏။ သို့အတွက် ယခုမှသာ အလိမ်ခံကြသည်မဟုတ်။ ယခင်ကလည်း အလိမ်ခံကြရသည်သာဖြစ်၏။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုအဖွင့်၌ စာဋီအရဟန္တခေါ် အိုးစရည်းရဟန္တာနှင့်ပါရောဟအရဟန္တခေါ် မြစ်ပျဉ်းရဟန္တာတို့၏ အကြောင်းကို ယခုကဲ့သို့ ဖွင့်ပြခဲ့သည်။

ဘုန်းကြီးတစ်ပါးသည် ကျောင်းအခန်းထဲ၌ လူဝင်လောက်သော အိုးစရည်းကြီးတစ်လုံးကို မြေ၌မြှုပ်ထားသည်။ ဧည့်သည်များလာလျှင် အိုးအတွင်းဝင်နေလိုက်သည်။ ဧည့်သည်များက ဘုန်းကြီးကို မတွေ့၍ ပြန်ထွက်လာကြသောအခါ အသင့်စောင့်နေသော ဒလ်များက “ဘုန်းကြီးရှိပါတယ်၊ ဘယ်မှမကြွပါဘူး၊ ပြန်ဝင်သွားပါ” ဟု ဝိုင်း၍ တိုက်တွန်းသဖြင့် ပြန်ဝင်သွားကြသောအခါ ထိုင်ခုံပေါ်တွင် အပူဇော်ခံလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ကြရလေသည်။

ထိုအခါ ဧည့်သည်များက “အရှင်ဘုရား စောစောက တပည့်တော်တို့ အခန်းထဲမှာ အရှင်ဘုရားကို မတွေ့လို့ ပြန်ထွက် သွားကြရတယ်ဘုရား၊ အခုတစ်ခါ ပြန်ဝင်တော့ အရှင်ဘုရားကို တွေ့ရပြန်တယ်။ ခဏလေးအတွင်း ဘယ်အရပ်ကိုဘယ်လိုများ ကြွသွားတာလဲဘုရား” ဟုမေးလျှောက်ကြရာ “ရဟန်းဆိုတာ ဒီလို ပါပဲ သင့်တော်သလို အလိုရှိရာ သွားနေကြတာပါပဲ” ဟု ပြန်လည် ပြောဆိုအမှတ်ယူလိုက်လေသည်။ ဤကား အိုးကြီးတစ်လုံးဖြင့် လိမ် စားနေသော အိုးစရည်းရဟန္တာတုအကြောင်းဖြစ်၏။

တစ်ခါကလည်း အံ့ဖွယ်သရဲထူးကဲဟန်ဆောင်လိုသော ဘုန်းကြီးတစ်ပါးသည် ရွာနှင့်မနီးမဝေးတောင်တစ်ခုအနီး သစ်ရွက် မိုးကျောင်း၌နေလေသည်။ ကျောင်း၏နောက်ဘက်၌ နက်စောက် သော ချောက်ကမ်းပါးကြီးရှိရာ ထိုချောက်နှုတ်ခမ်း၌ အမြစ်ရှည် သော ညောင်ကြပ်ပင်ကြီးတစ်ပင်လည်းရှိလေသည်။ ထိုမြစ်ပျဉ်း ရှည်ကြီးသည် ကျောင်းနှင့်ချောက်တစ်ဖက်ကမ်းကို ဖြတ်သန်း၍ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ၏။ ဆွမ်းစားစသည်အတွက် ဒကာဒကာများ ကျောင်းသို့ လာပင့်ကြလျှင် “ကဲ . . . ကဲ ကောင်းပြီသွားနှင့်ကြ” ဟု ဆိုကာ မိမိမှာမူ နောက်မှ သွားလေ့ရှိသည်။

ဒကာက ချောက်ကြီးကိုကွေ့ပတ်၍ လမ်းရိုးလမ်းရှည်က သွားကြရသဖြင့် ကြာမြင့်နေရာ ဘုန်းတော်ကြီးက ချောက်ကို ဖြတ် သော သစ်ပင်မြစ်ပျဉ်းကြီးပေါ်က ဖြတ်ကျော်ပြီးသွားသဖြင့် ရွာ ပေါက်သို့ အရင်ရောက်နှင့်နေ၏။ ဒကာများက အံ့ဩကာ “အရှင် ဘုရား၊ ဘယ်လမ်းက ကြွလာတော်မူပါသလဲ” ဟု မေးကြလျှင် “အာ . . . မသိချင်ပါနဲ့၊ ရဟန်းတို့သွားတဲ့လမ်းကို မမေးကောင်းဘူး။

ဒီလိုပဲ ရဟန်းဆိုတာ အလိုရှိရာလမ်းကို ကြွတတ်ကြတာပဲ” ဟု မိန့်တော်မူလိုက်၏။ နောက်တစ်ယောက်က မယုံသင်္ကာဖြစ်၍ စုံစမ်းရာ အကြောင်းစုံတွေ့မြင်ရသဖြင့် အဆိုပါ မြစ်ပျဉ်းကြီးကို တည်းတည်းလေးကျန်သည်အထိ ဖြတ်၍ မသိလိုက်ဘာသာ နဂို နေမြဲအတိုင်း ထားလိုက်သည်။ ဘုန်းကြီးလည်း တစ်နေ့တွင် ထုံးစံ အတိုင်း တန်ခိုးပြရန် မြစ်ပျဉ်းကြီးပေါ်သို့ တက်လေရာ ဝိုင်းကနဲ ချောက်ထဲလိမ့်ကျသွားလေ၏။ မြေသပိတ်လည်းကွဲသွားသည်။

ထိုနေ့မှစ၍ ငါ့အကြောင်းဒကာတွေ သိသွားပြီဟုဆိုကာ ကျောင်းကလေးမှ ထွက်ပြေးသွားပါတော့သည်။ ဤအချက်တို့ကို ထောက်ထား၍ အထူးအဆန်းကြည်ညိုမှုမှာတင် ရပ်မနေဘဲ တကယ့်သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကို ကြည်ညိုတတ်သည်အထိ ရောက် ရှိအောင် ကြိုးစားသင့်ပါသည်။ ကြိုးစားသဖြင့် နိမ့်ကျလှသော လောကီဂန္ဓာရီပညာမှ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မြင့် မြတ်လှသည့် လောကုတ္တရာဝိဇ္ဇာပညာသို့ တက်ရောက်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ယောက်အကြောင်း ဖော်ပြပါဦးမည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား အခြားမဟုတ်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်အခါက ထင်ရှားကျော်ကြား တော်မူလှသော အရှင်ပိလိန္ဒဝေစ္ဆမထေရ်ကြီးပင်ဖြစ်ပါတော့သည်။

ထိုမထေရ်ကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရားနှင့်မတွေ့မီက ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာ ပညာရှင်တစ်ယောက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဝိဇ္ဇာပညာရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူလာပါသည်။ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားရာဇဂြိုဟ်မြို့ သို့ ရောက်တော်မူသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အရှင်ပိလိန္ဒဝေစ္ဆမထေရ် အလောင်းအလျာ ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာပညာရှင်မှာ ကောင်းကင်ပျံမရ၊ သူတစ်ပါးစိတ်သိမရနှင့်ချက်ချင်းအကျပ်ရိုက်သွားပါတော့သည်။

ငါ့ထက်သာလွန်မြင့်မြတ်သော ဝိဇ္ဇာပညာရှင်ရှိနေ၍သာ ငါ့အစွမ်းအစများသုံးမရဖြစ်နေတာ ဖြစ်ရမယ်။ ထိုပညာရှင်ထံ တပည့်ခံ၍ ဆက်လက်ကျင့်ကြံမည်ဟူသော အကြံနှင့်အတူ ဗုဒ္ဓထံ မှောက်ရောက်အောင်လာခဲ့ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုယူကာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ရာမှ တကယ့်သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ် ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာပညာရှင်ကြီးဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုထွက်ရပ်ပေါက်ဂန္ဓာရီပညာရှင်များနှင့် ပတ်သက်၍ အချို့ပေါ်သကာလောင်းစရာမလိုလောက်အောင် ကောင်းမွန် ပြည့်စုံလှသော လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒကို နောက်ဆုံးဖော်ပြရင်း ဝိဇ္ဇာများအကြောင်းကို နိဂုံးချုပ်ပါတော့မည်။ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၂၆၀ ခုနှစ်က သေကျတောင်ဆရာတော်ဦးတိလောက၏ပင့်လျှောက်ချက်အရ ကျိတ်ထိုသို့ ကြွတော်မူပါသည်။ ထိုမှတဆင့် ဘီးလင်းမြို့ ကုသိနာရုံ ဘုရားကိုဖူးရင်း ညကျိန်းစက်တော်မူပါသည်။ ဘုရားတွင် သက် သတ်လွတ်၊ မီးလွတ်စားရင်း ထွက်ရပ်လမ်းကို လိုက်နေကြသော ရသေ့များက ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဝတ်ဖြည့်ရင်းဖြင့် -

“ဆရာတော်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်ဖို့ ရည်မှန်းပြီး သက်သတ်လွတ်၊ မီးလွတ်စားပြီး သီလ သစ္စာတရားများကို ကြိုးစားကြပါတယ်ဘုရား၊ ဘုရားဟောတဲ့ အာန ပါနကျင့်စဉ်ကိုလည်း လက်မလွတ်ကြပါဘူးဘုရား။ တပည့်တော် များ မှတ်သားလိုက်နာကြဖို့ သင့်လျော်တဲ့ဩဝါဒတရားများ ချီးမြှင့် တော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြလေသည်။ ထိုအခါ လယ်တီ ဆရာတော်က အောက်ပါဩဝါဒကို ပေးသနားတော်မူပါသည်။

ရသေ့များက မလျှောက်ထားသော်လည်း ဆရာတော်က ထွက်ရပ်
လမ်းလိုက်သောသူများဖြစ်ကြောင်း သိနေတော်မူပါသည်။

သတ္တဝါတွေ ကယ်ချင်ရင်

“အေး . . ကောင်းပေတယ်၊ သတ္တဝါတွေကိုကယ်ဖို့ အထူး
လုပ်နေရတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကုန်းပေါ်အရင်ရောက်
အောင် ကယ်တင်ကူးမြောက်ပြီးမှ နစ်နေတဲ့လူကို ကယ်နိုင်တာ၊
ခုလိုကိုယ့်တရားကိုယ်အားထုတ်နေတာဟာ သတ္တဝါတွေကို ကယ်
နေတာပဲ၊ ဒါပေမယ့် နည်းလမ်းအခြေခံမှန်ဖို့ လိုတယ်။ ဒကာ
ရသေ့ပြောတဲ့ သီလ၊ သစ္စာအစရှိတဲ့ တရားတွေဟာ အခြေခံပဓာန
ပါရမီတရားကောင်းတွေပဲ၊ အမည်တူသော်လည်း အစစ်အမှန်ဖြစ်
ဖို့ မလွယ်ဘူး၊ အစစ်အမှန်ဖြစ်စေဦး တောင့်တချက် ပဏိဟိတ
မမှန်ရင်လည်း အကျိုးမများဘူး၊ ပဏိဟိတဆိုတာ ရည်မှန်းထား
တာကို ပြောတာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းပြီး လုပ်မှသာ ကောင်းသော
တောင့်တချက် သမ္မာပဏိဟိတဖြစ်ပြီး ဒုက္ခခံရကျိုး၊ သာသနာနဲ့
တွေ့ရကျိုးနပ်တယ်”

သတ္တဝါတွေအတွက်ဟုဆို၍ မြင့်မြတ်တဲ့သဘောလက္ခဏာ
ဆောင်စေကာမူ ဝဋ်၌မွေ့ပျော်သော ဝဋ္ဋာဘိရတလောကီယနယ်
၌သာ တစ်စုံတစ်ခုသော တန်ခိုးအထူးဖြင့် ငြိတွယ်စေပြီး ဝဋ်နွယ်
ရှည်စေမယ့်သီလ၊ သစ္စာ၊ မေတ္တာ၊ အဓိဋ္ဌာန်နဲ့ အာနာပါနတွေ
ဖြစ်နေရင် ဝဋ်ဘဝကူးမြောက်ကြောင်း ပါရမီတရားနဲ့ တခြားစီ
ဖြစ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ရမည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အကျင့်

အသံမျှသာတူတယ် ဦးရသေ့၊ အစွမ်းထက်လှတဲ့ ဝရဇိန်
 လက်နက်ကို မုဆိုးလိုက်ရုံမျှ သုံးသလိုဖြစ်နေတယ်။ သက်သတ်လွတ်၊
 မီးလွတ်စားတဲ့အကျင့်လည်း သာသနာတော်ကျင့်ထုံးမဟုတ်ဘူး။
 သီလကအစ သမာဓိ ပညာအဆုံး ဒါတွေအားလုံးဟာ စရဏပဲ။
 ဒီစရဏမမှန်ရင် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်မရနိုင်ဘူး။ ဒီစရဏပါရမီမှန်မှန်နဲ့
 သက်စွန့်ကြိုးပမ်းကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သူများပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို
 လိုချင်ကာမတ္တနဲ့ မရနိုင်ဘူး။ ပဟိတတ္ထော နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော
 စိတ်အမြဲရှိနေရမယ်လို့ ဟောတော်မူတာ။

ဒီဘဝနဲ့ ဒီအလုပ်ပဲလို့ တစ်ခါတည်း ငုပ်ရိုက်တားတာကို
 ပဟိတတ္ထခေါ်တာပဲ။ ဓာတ်လုံးဝါသနာသန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာသွား
 လည်းဒီစိတ်၊ အိပ်လည်းဒီစိတ် ရှိနေသလို ရှိနေရမယ်ကွဲ့။ အခြေပါ
 ဒစရဏကလည်း မခိုင်မာ၊ ရည်ရွယ်မှန်းထားချက်ကလည်း သမ္မာ
 ပဏိဟိတမဖြစ်၊ ပဟိတတ္ထစိတ်လည်း မစွဲမြဲလျှင် မည်သို့ပင် ခြိုးခြံ
 ခေါင်းပါးစွာ အနှစ်အရာအထောင်ကျင့်ကြံသော်လည်း ပဋိဝေဒသို့
 မဆိုက်ရောက်နိုင်ဘူး။

ကိုယ်နှင့်အသက်ကိုမငဲ့ကွက်ဘဲ သာသနာတော်ရိုးရာ
 စားဝတ်နေ ခြိုးခြံတာတွေပင်လျှင် တဒင်္ဂီပဟန်မျှသာဖြစ်၍ ဥပါ
 ဒါန်ထွက်မြောက်နိုင်သောအရာမျိုးမဟုတ်၊ တောချုံပုတ်ကို ခုတ်
 ထွင်ခြင်းသည် အသစ်တစ်ဖန်စည်ပင်ရန်ဖြစ်သလို နောင်ဘဝ
 အတွက်ဥပါဒါန် ချုံပုတ်ကြီးပိုပြီးစည်ကားရန် ပြုသလိုဖြစ်နေတယ်”

ဆရာတော်အမိန့်ရှိသည်ကို အထူးစိတ်ဝင်စားကာ နာယူ
 နေသော ဆရာရသေ့က -

“ဆရာတော်အမိန့်ရှိတော်မူလိုရင်းကို တပည့်တော်သဘောကျ ကျေနပ်ပါတယ်ဘုရား၊ အမှန်အတိုင်းဝန်ခံရပါလျှင် အသက်ထောင်နှင့်ချီ၍ ရှည်ကာ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်ရင်း အရိယာဖြစ်တဲ့ ဝိဇ္ဇာကြီးများကို သဘောကျနေမိပါတယ်ဘုရား” ဟု ရိုးသားစွာ ဝန်ခံလျှောက်ထား၏။ ဆရာတော်က -

ထွက်ရပ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အရိယာတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကွဲပြားပုံ

“အင်း . . အသက်ထောင်နှင့်ချီပြီးရှည်တဲ့နည်းကတော့ သာသနာပြင်ပမှာလည်း ရှိနိုင်တယ်။ သာသနာတော်မှာလည်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သစ္စာလေးပါးကို မြင်ကြတဲ့ အရိယာ သူတော်ကောင်းကြီးတွေဟာ တစ်ရက်နေရရင် တစ်ရက်ဒုက္ခခံရတာပဲလို့ မြင်တော်မူကြလို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ရတာကိုပဲ အလွန်ဝမ်းသာလေ့ရှိကြတယ်။ အသက်ရှည်တာကို လိုလားတော်မမူကြဘူး။

“ဆံချည်မျှင်ဟာ လက်ဝါးပေါ်မှာကပ်နေရင် မသိသာပေမယ့်လို့ မျက်စိထဲဝင်ရင် အလွန်သိသာသလို ပုထုဇဉ်နဲ့အရိယာတွေဟာ သင်္ခါရဒုက္ခကို မြင်ရာမှာ သည်မျှမက ကွာခြားတယ်။ အသက်ရှည်ချင်တဲ့ဝါဒ၊ အရိမေတ္တယျထိ အချိန်ဆွဲတဲ့ဝါဒဟာလည်း မမှန်ကန်ဘူး။ အရိယာဝိဇ္ဇာဆိုတာလည်း ဝေါဟာရတူပေမယ့် ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီတွေလမ်းစဉ်နဲ့ ဖြစ်နိုင်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။

“ပီလိန္ဒဝစ္ဆနဲ့ တခြားစီပါ။ မယောင်နဲ့ အင်းနဲ့ ဆေးနဲ့ ဓာတ်နဲ့ ထွက်ကြတဲ့ ဝိဇ္ဇာကြီးတွေရဲ့ လောကမှာ အရိယာဖြစ်ဖို့ဆိုတာ အလွန်မအပ်စပ်တဲ့ စကားပဲ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကိုအရိယာလို့ အထင်ခံလိုကြတယ်။ ဒါသည်ပင် အရိယာလို့ ထင်နေတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

“ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေလည်း ဟောတတ်ကြတယ်။ သမထလောက်ပဲ သူတို့လိုချင်တယ်။ သံသရာကထွက်မှာကို ကိုယ်တိုင်လည်း ကြောက်တယ်။ သူများထွက်မှာလည်း မလိုလားကြဘူး။ စင်စစ်တော့ ဦးရသေ့ . . မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အနတ္တသာသနာတော်ကြီးကို မွေး မှိန်အောင် သတ္တဝါတွေအကြိုက် ဗန်းပြပြီး ဆွဲဆောင်နေကြတဲ့ အတ္တဝါဒကြီးပဲ။ အရိယာဝိဇ္ဇာဆိုတာ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုသာ ခေါ်တယ်။

“တကယ့်သီလကို အခြေခံမှသာရတာ၊ တန်ခိုးပြတဲ့နေရာ မှာ ဆင်တူယိုးမှားရှိသော်လည်း အခြေခံကအစ လုံးဝမတူကြဘူး။ အတ္တဝါဒပါဒါန်ကြီးတန်လန်းနဲ့ နေကြတဲ့လူတိုင်း အသက်ရှည် တန်ခိုးပြတဲ့ လောကာယတ - သံသရာနယ်ချဲ့လမ်းစဉ်မှားကြီးကို ပရိယတ်အသိဉာဏ် နည်းလျှင်နည်းသလောက် အားကိုးမှားမိကြ ရှာတယ်” ဟု သြဝါဒပေးသနားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သတ္တဝါတွေကို စောင့်ရှောက်ချင်ရင်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်မှာ ဆရာတပည့်ဝါးလုံးထောင် တက်တဲ့ ဥပမာပြပြီး မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတာ ရှိတယ်။ ဝါးလုံးကို ပခုံးပေါ်ထောက်ပြီး ထိန်းပေးတဲ့ ဆရာရေး၊ တက်တဲ့ တပည့်ရေး ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်ရိုသေပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက် ရင် သူများကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပြီးသား ဖြစ်တယ်တဲ့။ အဲဒီ ဥပမာအတိုင်း မိမိကမ္မဋ္ဌာန်းကို မိမိအားထုတ်နေတာဟာ သတ္တဝါ တွေကို စောင့်ရှောက်နေတယ်လို့ မှတ်ရမယ် (အတ္တာနံ ရက္ခန္တောပရံ ရက္ခတိ)

သည်းခံတာ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာပွားများနေတာ
လည်း (ပရံရက္ခန္ဓော အတ္တာနံ ရက္ခတိ) သူများကို စောင့်ရှောက်ရင်း
ကိုယ့်ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ သိပ်ကျေးဇူးကြီးတဲ့
အလုပ်ကွဲ့” (သက်တော် ၁၀၀ ရှည်သော ရဟန္တာဦးသာရွန်းခေါ်
ဦးကဝိန္ဒ၏ဩဝါဒ)

အခန်း (၆) ပြီး၏။

. x x x x x

အခန်း (၇)

သာသနာနှင့် နက္ခတ်ဗေဒင်

ဗုဒ္ဓနှင့်ဗေဒင် အလွန်ပင်ဆန့်ကျင်

“ပုဂံပြည်တွင် အုပ်ချုပ်ခဲ့ဖူးသော ပုပ္ဖိုးစောရဟန်းမင်းသည် အရည်းကြီးလူထွက်ဖြစ်၍ ဗေဒင်နှင့်မှော်ပညာကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်။ နတ်နှင့်နဂါးကိုလည်း ကိုးကွယ်သည်။ သူ့လက်ထက်မှစ၍ ဗေဒင်နှင့်မှော်ပညာအထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၍ နတ်နှင့်နဂါးကိုးကွယ်မှုမှာလည်း ယခုထက်တိုင် တွင်ကျယ်လာခဲ့သည်။ နဂါးကိုးကွယ်မှုသည် ပုပ္ဖိုးဘက်တွင် အကြီးအကျယ်ဖြစ်နေသဖြင့် နှောင်းခေတ်ဘုရင်များက တိရစ္ဆာန်နဂါးကို ကိုးကွယ်တာနှင့် စာလျှင် လူကဖြစ်သောနတ်စိမ်းကို ကိုးကွယ်တာက တော်သေးသည်ဟု ယူဆကာ ပန်းပဲမောင်တင့်တယ်မောင်နှမအကြောင်း ထိုးဇာတ်တစ်ခုရေးပြီး ရုပ်တုနှင့်တကွ ဖောင်ဖြင့်မျှောလိုက်ရာမှ အစပြု၍ နဂါးကိုးကွယ်မှုအစား နတ်ကိုးကွယ်မှု ဝင်ရောက်လာကြောင်း စစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်း၏ သူ့အမြင်သူ့အတွေးစာအုပ်တွင် ဖတ်ရှုလိုက်ရသည်။”

အနော်ရထာမင်းလက်ထက်မှစ၍ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရသော နဂါးကိုးကွယ်မှုသည် ယခုအချိန်ထိ အမြစ်ပြတ်ခြင်း မရှိသေးချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အထက်မြန်မာပြည်ရှိ အချို့ကျေးရွာများသည် ရှင်ပြုသည့်အခါ နဂါးကိုရှင်လောင်းပြုသည်ဟုဆိုကာ ရွာအနောက်ဘက်တံခါးသို့ သွားလေ့သွားထရှိသည်ကို တွေ့နေရသေးသောကြောင့်ပင်။ အထင်ရှားဆုံးသော အချက်တစ်ခုသည်ကား ခရီးသွား၊ အိမ်အပြောင်းအရွှေ့လုပ်ကြသည်အခါ နဂါးခံတွင်းမဝင်မိရန် တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြဉ်ကြခြင်းပင်ဖြစ်၏။

နဂါးကိုးကွယ်သူတို့၏ အယူအဆအရ နဂါးသည် တစ်နေရာ၌ သုံးလနေပြီး အရပ်လေးမျက်နှာသို့ လက်ယာရစ်လှည့်နေသည်။ နဂါးခေါင်းသည် တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန် သုံးလတို့၌ အနောက်ဘက်သို့ လှည့်နေသည်။ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်သုံးလတို့၌ မြောက်ဘက်သို့ လှည့်နေသည်။ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲသုံးလတို့၌ တောင်ဘက်သို့ ခေါင်းလှည့်နေသည်။

တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် နဂါးခံတွင်းသို့ ဝင်သွားပါက ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့်တွေ့ရလိမ့်မည်။ နဂါးအကြေးခွံကို လှန်သွားပါက ကံဆိုးမိုးမှောင်နှင့်တွေ့ရလိမ့်မည်။ နဂါး၏ဝမ်းကိုဖောက်၍ သွားမှသာလျှင် ကံဆိုးမှလွတ်ပြီး ချမ်းသာသုခနှင့်တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် နဂါးခေါင်းအရှေ့ဘက်သို့လှည့်နေသော တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလတို့၌ အရှေ့မှအနောက်သို့ သွားခြင်းနှင့် အနောက်မှအရှေ့သို့ သွားခြင်းကို ရှောင်ရမည်။

တောင်မှမြောက်သို့လည်းကောင်း၊ မြောက်မှတောင်သို့လည်းကောင်း သွားခြင်းကိုကား ပြုလုပ်နိုင်သည်။ အတွေးအခေါ်

ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ ရယ်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသော အယူ အဆ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ကောင်းကံ၊ မကောင်းကံက ဖန်တီးမပေးဘဲ ကိတ်ဂြိုဟ်မှတစ်ပါး ဂြိုဟ်ကြီး ရှစ်လုံးက ဖန်တီးပေးသည်ဟူသော ဗေဒင်၊ နက္ခတ် အယူအဆ သည်လည်း ဗုဒ္ဓနှင့်အလွန်ပင် ဆန့်ကျင်လှပါ၏။

ထိုကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ပုံကို ထင်ရှားသိသာရန် ကချင်ပြည်နယ်၊ နမားမြို့၊ မင်္ဂလာရာမကျောင်းဆရာတော် ဦးညဏက တရားစစ် တမ်းဆွေးနွေးခန်းစာအုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း သတိပေး ရေးသားတော်မူခဲ့ပါသည်။

“ဘုရားဟောထက် ဗေဒင်ကိုယုံသူတွေ၊ နမန္တာကျမ်းကို ယုံသူတွေက များပါတယ်။ တစ်နှစ်တစ်ခါထုတ်တဲ့ သင်္ကြန်စာမှာ ဗြဟ္မာမင်းကြီးရဲ့ဦးခေါင်းပြတ်ကြီးကို နတ်သမီးများ တစ်ယောက် လက်တစ်ယောက်ကမ်းနေတာ မြင်တယ်မဟုတ်လား။ မြတ်စွာ ဘုရားက နတ်ဗြဟ္မာများ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ကမ္မဇရုပ်တွေချည်းမို့ သေလျှင်မီးတောက်သဖွယ် ပျောက်ကွယ်တတ်တာလို့ ဟောတယ်။ ဗေဒင်က ယခုထိခေါင်းပြတ်ကြီးမပုပ်သေးဘူး၊ မြန်မာပြည်က ယုံကြည်လက်ခံသမျှ ပုပ်မှာမဟုတ်ဘူးကွဲ့။”

“ဗေဒင်က ရက်ရာဇာနဲ့ပြဿဒါးကို ပဓာနထားသကဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိုလ်နဲ့အကုသိုလ်ကို ပဓာနထားသကဲ့။ ဗေဒင် က မဟာဘုတ်လေးပါးကို ပဓာနထား၍ ထူသကဲ့။ မြတ်စွာဘုရား က သမ္မတ္တိလေးပါးကို အဓိကထား၍ ထူသကဲ့။ ကဲ . . မဆန့်ကျင် ပါလား၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်ဆန့်ကျင်တာကိုယုံလျှင် ဘုရားတရားကို မယုံရာကျတာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားဟောတာ သဗ္ဗေကမ္မသကာ သတ္တာ၊ ကမ္မံသတ္တေဝိဘဇ္ဇတိတဲ့၊ ကဲ . . ဘယ်မှာလည်းကွဲ့။”

“နဂါးခံတွင်းကျရင် ပျက်စီးတတ်တယ်လို့လည်းမပါ။ မသာ
 ကို စံချရင် တစ်လောင်းနှင့်ကိစ္စမပြီးတတ်ဘူးလို့လည်းမပါ။ အိမ်
 တိုင်ထူတာ နက္ခတ်မကောင်းရင် ပျက်စီးတတ်တယ်လို့လည်းမပါ။
 မင်္ဂလာဆောင်တာ ရက်မရွေးမိလို့ ပျက်စီးရတယ်လို့လည်းမပါ။
 ဓမ္မာသောကအင်းဝရာဇာကျလို့ ပျက်စီးတာလည်းမပါ။ သားဦး
 စနေ မီးလိုမွှေဆိုတာလည်းမပါ။ တနင်္ဂနွေ၊ တနင်္လာ၊ အင်္ဂါဆိုတာ
 တွေဟာ ပညတ်သင်္ကေတတွေပဲ။ လူ့ကိုကောင်းအောင် ဆိုးအောင်
 မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ကုသိုလ်ကံကသာ ကောင်းအောင်လုပ်နိုင်၍
 အကုသိုလ်ကံကသာ မကောင်းအောင်လုပ်နိုင်တယ်။ ဒီတော့
 အကုသိုလ်ကံဆိုလျှင် မြွေဆိုးကင်းဆိုးကဲ့သို့ ကြောက်လန့်ပြီး ကုသိုလ်
 ကံကို ဣစ္ဆာသယပတ္တမြားကဲ့သို့ သဘောထားကာ အားကိုးကြမှု
 ခမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိမှာ မဟုတ်လား။”

နမ္မားဆရာတော်နည်းတူ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရုစံကင်း
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ကြောက်စရာအစစ်အမှန်ကို ယခု
 ကဲ့သို့ ထုတ်ပြခဲ့ပါသည်။

ဂြိုဟ်တွေပူးပူး မပူးပူး ကြောက်ရမှာက ဘေးရန်မဟုတ်

“တစ်ခါတစ်ခါ စဉ်းစားကြည့်ရင် ကံတရားဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံး
 မှာရှိတဲ့ လူတွေတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်မတူအောင် စီမံထား
 တယ်။ တူတဲ့နေရာတူပေမယ့် မတူတဲ့နေရာတွေက အများကြီးရှိ
 တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘုရားရှင်က ကမ္မံသတ္တေဝိဘဇ္ဇလို့ ဟောတော်
 မူတာပဲ။ မိမိကိုယ်ကို မကောင်းအောင်လုပ်တာဘယ်သူလဲ၊ မိမိ
 အလုပ်ကိစ္စမိမိကံပဲ။ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေဖြစ်အောင် ဘယ်သူ
 လုပ်သလဲ။ မိမိကံက လုပ်တာပဲ။ ဥပမာ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရှိတယ်။

ဒီမြစ်ကြီးက ကုန်းပေါ်နေတဲ့သူကို ရေနစ်အောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ မြစ်ထဲဆင်းတဲ့သူကိုသာ ရေနစ်စေနိုင်တယ်။ ဒီအတိုင်းပဲ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ ရှိပေမယ့်လည်း အလုပ်ကောင်းလုပ်သူ၊ ကံကောင်းရှိသူ ဘေးရန်အန္တရာယ်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ကံကောင်းမရှိသူသာ ဘေးရန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် မကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ မိမိရဲ့ ကံညံ့၊ ကံယုတ်များကိုသာ ကြောက်စရာလိုတယ်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ ကြောက်စရာမလိုပါဘူး။ ဂြိုဟ်ကြီး ရှစ်လုံးပူးပူး မပူးပူး ဇာဏီဇရာ မရဏစတဲ့ ဘေးရန်တွေ သတ္တဝါတိုင်း တွေ့နေကြရတယ်။ သံသရာကျင်လည်ခိုက်မှာ မကောင်းမှုကံပါလာလို့ ကပ်ကြီးသုံးပါးတွေကြရာ သံသရာဒုက္ခခံကြရတယ်။

ဘေးရန်တွေက မိမိမှာဖြစ်လာတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ရဲ့ မကောင်းတဲ့စိတ်ကြောင့် မကောင်းတဲ့အကျိုးတွေဖြစ်နေကြရတာ။ အတိတ်နမိတ်ဆိုတာကတော့ တစ်ခါတစ်ရံတော့ ရှိတတ်ပါရဲ့။ ငရဲကြီးရှစ်ထပ်ရှိနေပေမယ့် ငရဲကြီးရှစ်ထပ်က ဘယ်သူ့ကိုမှ လာမခေါ်ပါဘူး။ ကိုယ်ရဲ့မကောင်းတဲ့စိတ်ကသာ ငရဲကြီးရှစ်ထပ်ရှိရာကို ခေါ်သွားနိုင်တယ်”

ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါးတို့၏ ဩဝါဒဆိုလိုချက်အကျဉ်းမှာ ပေဒင်၊ နက္ခတ်၊ ဂြိုဟ်၊ ဘေးရန်တွေက ကြောက်စရာမဟုတ်။ မိမိပြုလုပ်သောမကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံများသည်သာ ကြောက်စရာအစစ်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဒီဂြိုဟ်ထဲရောက်နေလို့ ဒီနက္ခတ်နဲ့ တည်နေလို့ ဒီဆိုးကျိုးကို ခံစားရတာဟု ယူဆလိုက်လျှင် ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကိုယုံကြည်လက်ခံသော ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအဖြစ်မှ သွေဖည်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသို့ သက်ဝင်သွားလေပြီ။ သို့အတွက် ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးများက ယခုကဲ့သို့ အလေးထားပြီး မှာကြားနေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်ကလည်း ဧကနိပါတ်၊ နက္ခတ္တဇာတ်တွင်
“နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ၊ အတ္ထောဗာလံ ဥပစ္စဂါ။

အတ္ထော အတ္ထဿနက္ခတ္တံ၊ ကိံကရိဿန္တိ တာရကာ။”

နက္ခတ်ကောင်းကို စောင့်မျှော်နေသော လူ့မိုက်ကို တောင်း
ကျိုးချမ်းသာများက လွန်မြောက်၍ သွားကြသည်။ ကောင်းသော
အလုပ်ကို စလုပ်သောနေ့သည်ပင် ကောင်းသောနက္ခတ်ဖြစ်၏။
ကောင်းကင်မှာ သွားနေသော နက္ခတ်များသည် အဘယ်အကျိုး
စီးပွားကိုမှ ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ဟူ၍
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုဂါထာကို ဟောကြားခြင်း
အကြောင်း ဇာတ်လမ်းအချုပ်မှာ -

နှစ်ဘဝအလိမ်ခံရသူများ

မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်း
သုံးတော်မူနေစဉ် သာဝတ္ထိပြည်၌နေသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်
ကို ဇနပုဒ်၌နေသော ဆွေမျိုးမိဘများက မိမိတို့သားအတွက်
စေ့စပ်ကြောင်းလမ်း၍ မင်္ဂလာရက်သတ်မှတ်ကာ နေရပ်သို့ပြန်ခဲ့
ကြလေသည်။

နေရပ်သို့ရောက်သောအခါ မိမိတို့ဆရာအာဇီဝကကို သတ်
မှတ်လာသောမင်္ဂလာနေ့ရက်သည် နက္ခတ်ကောင်း-မကောင်း မေး
မြန်းလေသည်။ လိုအခါ အာဇီဝက၊ က အစကတော့ မမေးဘဲ
သူတို့စိတ်ကြိုက်ရက်သတ်ပြီးမှ ငါ့ကိုလာမေးကြတယ်ဟု အမျက်
ဒေါသဖြစ်ပြီး မင်္ဂလာပွဲပျက်စေရန်အကြံနှင့် ၎င်းနေ့လက်ထပ်
မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်လျှင် ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းနှင့်တွေ့ကြုံကြရ
မည်ဟု ဟောကြားလိုက်လေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်မရှိသောအမျိုး

တို့သည် ဆရာဖြစ်သူ အာဇီဝက၏စကားကိုယုံကာ မင်္ဂလာဆောင် မည့်ရက်တွင်မသွားဘဲ နေကြလေသည်။

သာဝတ္ထိမြို့မှ သတို့သမီးမိဘများကလည်း မင်္ဂလာအခမ်း အနားပြင်ဆင်ပြီးမှ သတို့သားဘက်မှ မလာသောအခါ မင်္ဂလာပွဲကို မပျက်မခံဘဲ တခြားအမျိုးသားတစ်ဦးနှင့်လက်ထပ်ပေးလိုက်လေ တော့သည်။ နောက်ရက်မှ သတို့သားမိဘများ သွားကြသောအခါ အမျိုးမြတ်၍ တင့်တယ်လှပသော သတို့သမီးကို မရတော့ဘဲ သာဝတ္ထိမြို့သားများနှင့်ခိုက်ရန်ဖြစ်ကာ လာလမ်းတိုင်းပြန်ခဲ့ကြ ရလေတော့သည်။ ထိုအဖြစ်ကို ရဟန်းများစုဝေး၍ ပြောနေစဉ် မြတ်စွာဘုရားကြွရောက်တော်မူလာပြီး ဤအာဇီဝကသည် ယခုမှ သာ ထိုအမျိုးတို့၏မင်္ဂလာကိုဖျက်ဆီးသည်မဟုတ်သေး။ ယခင်ဘဝ ကလည်း ဖျက်ဆီးခဲ့ဖူးသည်သာဟု မိန့်တော်မူပြီး အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူပါသည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသောအတိတ်ဘဝတစ်ခုက ယခုသတို့သားမိဘ များနှင့် အာဇီဝကတို့သည် ဗာရာဏသီပြည်မှာ ဖြစ်ခဲ့ကြဖူးသည်။ တစ်နေ့တွင် ဇနပုဒ်တစ်ခု အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို သားအတွက် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းရက် သတ်မှတ်ပြီးဆရာဖြစ်သူ အာဇီဝကကို ပင် သတ်မှတ်ထားသောရက်၊ နက္ခတ် ကောင်း-မကောင်းမေးမြန်း ရာ ရက်သတ်မှတ်ပြီးမှ လာမေးရမည်လောဟု အမျက်ထွက်ကာ မင်္ဂလာပွဲပျက်စေရန်အကြံနှင့် နက္ခတ်မကောင်းကြောင်း၊ ဤရက်၌ မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်လျှင် ကြီးစွာပျက်စီးမည်ဟု ဟောကြားလိုက်လေ သည်။ အာဇီဝက၏စကားကို ယုံကြည်ကြသောသတို့သားမိဘများ သည် မင်္ဂလာနေ့ရက်တွင် သတို့သမီးရှိရာ ဇနပုဒ်သို့ မသွားကြ တော့ချေ။

မင်္ဂလာအခမ်းအနား မပျက်လိုသော သတို့သမီးမိဘများက သမီးဖြစ်သူအား တခြားအမျိုးသားတစ်ယောက်နှင့်ပေးစားလိုက်ကြလေတော့သည်။ နောက်ရက်မှ ရောက်လာသောသတို့သမီးမိဘနှင့် သတို့သမီးမိဘများခိုက်ရန်စကားများနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသော ဘုရားအလောင်း လူပညာရှိ အထက်ဖော်ပြပါ ဂါထာကို ရွတ်ဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤနက္ခတ္တဇာတ်ဟောကြားချက်ကို ထောက်ကြည့်လျှင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဗေဒင်၊ နက္ခတ်ကို လက်မခံကြောင်း ထင်ရှားလှပါသည်။ ဗုဒ္ဓလက်မခံသော်လည်း ဗုဒ္ဓကို ကိုးကွယ်ပါသည်ဆိုသော ဗုဒ္ဓဘာသာအများစုကား လက်ခံယုံကြည်မှုအား ကောင်းနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဗေဒင်က ရာထူးကျစရာရှိသည်ဟု ဟောလိုက်လျှင် ဣန္ဒြေပျက်လောက်အောင်ဖြစ်ကာ တောင်းသမျှ ပေးပြီး ယတြာချေတတ်ကြသည်။ ခန္ဓာပျက်ကိန်းရှိသည်ဟု ဟောလိုက်လျှင်ကား နေစရာပင်မရှိတော့။ သဗ္ဗေဘာယန္တိ မစ္စုနောဟူသော ဒေသနာအရ ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ များသောအားဖြင့် သေခြင်းတရားကို ကြောက်လန့်ကြသည်ဖြစ်သော်လည်း မကြောက်လန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ယောက်ကိုလည်း ထူးထူးခြားခြား တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ လှိုင်မြို့နယ်မှ စာချဘုန်းကြီးတစ်ပါးပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင် နာမည်ကြီးဗေဒင်ဆရာတစ်ဦး ထိုကျောင်းတိုက်သို့ စာသင်သားရဟန်းတစ်ပါး၏ အသိမိတ်ဆွေအဖြစ် ခေတ္တတည်းခိုရန် ရောက်ရှိလာပါသည်။

စာသင်သားရဟန်းများမေးမြန်း၍ အားရသောအခါ သူတို့ချစ်ခင်လေးစားသော စာချဘုန်းကြီးထံ ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ စာချဘုန်းကြီး၏ ဇာတာကို စစ်ဆေးပေးရန်ဖြစ်သည်။ စာချဘုန်းကြီးမှာ

သူ့အလုပ်နှင့်သူ အချိန်ပြည့်ဖြစ်နေသော်လည်း တပည့်များ၏ စေတနာကိုလေးစားသောအားဖြင့် ဗေဒင်ဆရာကို လက်ခံတွေ့ဆုံ တော်မူပါသည်။ စာချဘုန်းကြီး၏ဇာတာကို ကြည့်ရှုပြီးသည်နှင့် ဗေဒင်ဆရာက အရှင်ဘုရားမှာ ခန္ဓာပျက်ကိန်းရှိနေပါတယ်။ ယတြာမချေလို့ မရပါဘူးဟု လျှောက်ထားလိုက်ရာ တပည့်တွေမှာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားသော်လည်း စာချဘုန်းကြီးက အလျှင်း တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။

အေးမြကြည်လင်သောမျက်နှာက တစ်ချက်လေးမှ ပျက် သွားခြင်းမရှိ၊ ပကတိအတိုင်းသာ။ တပည့်များရော ဗေဒင်ဆရာ ရော စာချဘုန်းကြီးလေးပြောလာမည့် စကားကိုဂရုစိုက်နားထောင် နေကြသည်။ ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ ခန္ဓာပျက်ကိန်းအကြောင်း သာ ဟောလိုက်လျှင် ဣန္ဒြေမရအောင် ကြောက်လန့်တတ်သည် ဖြစ်ရာ ယခုစာချဘုန်းကြီးငယ်ငယ်လေးကျမှ ဘာမှမဖြစ်သလို အေးဆေးတည်ငြိမ်နေသည်ကို တွေ့မြင်နေရသော ဗေဒင်ဆရာအဖို့ စိတ်ထဲတွင် မရိုးမရွဲဖြစ်နေပါတော့သည်။

စာချဘုန်းကြီးလေးထံမှ စကားသံအချို့ထွက်လာသည်။

“ဒကာကြီး၊ အခုလိုဟောကြားသတိပေးတာ ကျေးဇူးတင် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဦးပဉ္စင်းအတွက်ကတော့ ကိစ္စမရှိပါဘူး။”

အတ္တုက္ကံသန၊ ပရဝုတ္တန သဘောမပါအောင် သူတော် ကောင်းပီပီ ပြောကြားလိုက်သော စကားဖြစ်သော်လည်း ဗေဒင် ဆရာက နည်းနည်းမှမကျေနပ်၊ သူ့ပညာကို မယုံကြည်သော ကြောင့်ဟုဘဲ ယူဆနေသည်။ မကျေနပ်သည့်စိတ်ဓာတ်က မပြေ ပြစ်သောစကားများကိုသာ ဖန်တီးပေးလိုက်ရာ -

“အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်ပြောတဲ့အတိုင်း ယတြာမချေဘဲ နေရဲရင်နေကြည့်ပါ။ အခုနှစ် ၁၃၅၃ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလေးလအတွင်းမှာ ခန္ဓာပျက်ရင်ပျက်၊ ခန္ဓာမပျက်ရင်လည်း သေလောက်နီးပါး ရောဂါကိုခံစားရမယ်။ အကယ်၍ တပည့်တော်ပြောတဲ့အတိုင်း မဖြစ်ဘူးဆိုရင် တပည့်တော်တို့ ဗေဒင်ကျမ်းတွေ အကုန်မီးရှို့ပစ်မယ်”

ဗေဒင်ဆရာကလည်း တွက်နည်းမျိုးစုံတွက်ကြည့်ထားရာ ခန္ဓာပျက်ကိန်းကိုသာ တွေ့နေရသဖြင့် ယခုလို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဟောလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ လူတစ်ယောက်၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ကံတရားထက် ဂဏန်းသင်္ချာများက ပို၍ဖန်တီးနိုင်သည်ဟု ယူဆလိုက်လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာမပီသနိုင်တော့ချေ။

ဗေဒင်နှင့် ကံတရားတို့၏စစ်ပွဲ

ဗေဒင်ဆရာက သူပြောချင်ရာ ပြောပြီးသည်နှင့် ဦးချပြီး ပြန်သွားသည်။ ဗေဒင်ဆရာ၏အတိအကျ ဟောကြားချက်ကြောင့် တပည့်များက စိုးရိမ်သဖြင့် ယတြာချေရန် အတင်းအကျပ်လျှောက်ထားကြရာ စာချဘုန်းကြီးက “ငါအမြဲတမ်းယတြာချေနေတာမင်းတို့ မတွေ့ကြဘူးလား” ဟုပြန်မေးလိုက်ရာ တပည့်များမှာ မအူမလည်ဖြင့် တွေ့ပါတယ်ဘုရား” ဟုလျှောက်ကာ ပြန်ခဲ့ကြရပါတော့သည်။ ဗေဒင် ဆရာဟောသောလများသို့ ရောက်လာသည်နှင့် တပည့်အများစုမှာ ပို၍ပင်စိုးရိမ်နေကြသည်။

သို့သော် အန္တရာယ်လများကို ကုန်လွန်အောင်ကျော်လာသည်အထိ ဆရာတော်ကား ဘာရောဂါအသက်ဘေးမှ မဖြစ်သည့်အပြင် စာချဘုန်းကြီးဘဝမှ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးအဖြစ်သို့ပင်

ရောက်သွားပါတော့သည်။ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ဖြစ်သောအခါ ကျမှပင် ဗေဒင်ဆရာဟောခဲ့သလို အဘယ့်ကြောင့်အသက်ဘေး အန္တရာယ်မဖြစ်ရကြောင်း သေသေချာချာ မေးကြည့်ရပါတော့ သည်။

“ရဟန်းချင်းဆိုတော့ ပြောပြလို့ကျောင်းတာပေါ့။ ဒကာ ဒကာမဆိုရင်တော့ သိပ်ပြောလို့ မကောင်းဘူး၊ ကြည်ညိုအောင် ကြွားပြသလို ဖြစ်နေမှာစိုးရတယ်။ အရှင်ဘုရား စဉ်းစားကြည့်လေ။ ဗေဒင်ပညာရှင်တွေဆိုတာလဲ ပုထုဇဉ်တွေပဲ။ အဲဒီတော့ အမှား ဆိုတာ ဘယ်ကင်းပါ့မလဲ။ အညာသိကောဏ္ဍည မထေရ်လောက် တော်တဲ့ ဗေဒင်ပညာရှင်နောက်ထပ်မပေါ်လောက်သေးဘူး ထင် ပါတယ်။ သူ့လောက်တော်တဲ့ပညာရှင်တစ်ယောက်တောင်မှ ကိုယ့် ဟောကြားချက်ကို ကိုယ်ပြန်ပြီးသံသယဝင်ခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။ ဘာလဲဆိုတော့ သူ့ကိုယ်တိုင်ပဲ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားလေးကို လက်ညှိုး တစ်ချောင်းထောင်ပြီး ဘုရားဧကန်မုချဖြစ်ရမယ်လို့ ဟောခဲ့တယ်”

ဘုရားကမှားနေတဲ့ ဒုက္ခရစရိယာကိုစွန့်ပြီး အာဟာရ သပ္ပာယ်မှုအောင် အစားအသောက်တွေပြန်ပြီး ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင် ရတဲ့အခါ သူ့ကိုယ်တိုင်ပဲ ဘုရားမဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ယူဆပြီး ဘုရားအလောင်းကို စွန့်ပစ်ခဲ့တယ်မဟုတ်လား။ ဘုရားဖြစ်ပြီးလို့ ဓမ္မစကြာတရား လာဟောတာကိုတောင် မယုံမကြည်ဖြစ်နေကြ သေးလို့ သေချာရှင်းပြပြီးမှ ဟောရတယ်။ ဆိုလိုတာက ဗေဒင်ဆရာ ကိုယ်တိုင်တောင် သူ့ဟောတာကို သူ့ကိုယ်တိုင်အပြည့်အဝမယုံဘူး လို့ ဆိုလိုတာ ဗေဒင်နက္ခတ်ပညာဆိုတာ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ကြိုတင်သိနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ပညာတစ်မျိုးမို့ လေးစားအပ်တဲ့ လောကီ ပညာတစ်ခုပါ။ ဒါပေမယ့်လိမ်းဆေးကို စားဆေးအဖြစ် သုံးလိုက်

ရင် အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်သလို ဒီဂြိုဟ်ထဲ ရောက်နေလို့သာ ဒီလိုဖြစ်ရတာ၊ အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူးလို့ ယူဆ လိုက်ရင်တော့ ဗုဒ္ဓဝါဒကို ဖျက်ဆီးတဲ့ အဓိကအန္တရာယ်ကြီးဖြစ် သွားနိုင်တယ်။

“ဗေဒင်ဆရာ၊ လက္ခဏာဆရာ၊ နက္ခတ်ဆရာ အဟောများ ခြင်း အကြောင်းနှစ်ခုရှိတယ်။ ပထမအချက်က သူတို့ကိုယ်တိုင် ပုထုဇဉ်ပီပီ အတွက်အချက်မှားပြီး အဟောမှားတာ၊ ဒုတိယအချက် က အဟောခံရသူက ကောင်းတဲ့ကံသစ်တွေ အမြဲမပြတ် ပြုလုပ် နေလို့ ဟောကြားချက်မှားသွားတာပေါ့။ တပည့်တော်အပေါ် ဟောကြားချက်မှားတာ ဒုတိယအချက်ကြောင့်ပဲပေါ့။ သူဟောတဲ့ အချိန်မှာတခြားဘယ်ဆရာလာတွက်တွက် ခန္ဓာပျက်ကိန်းပဲ ထွက် မှာပဲ။ ဒါဆိုဘာကြောင့် တပည့်တော်ခန္ဓာမပျက်ရသလဲ အသက် ကယ်ဂါထာလေးတစ်ဂါထာကြောင့်ပဲပေါ့”

အသက်ကယ်ဂါထာဆိုသည်နှင့်စာရေးသူက မှတ်စုစာအုပ် ထုတ်၍ အသင့်ပြင်လိုက်ရာ ဆရာတော်က -

“ဒီအသက်ကယ်ဂါထာက တခြားဘာသာရေးမဂ္ဂဇင်းတွေ မှာပါသလို အရကျက်ပြီး ရွတ်နေရမယ့် ဂါထာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ဂါထာညွှန်ပြချက်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံရမယ့် ဂါထာမျိုးပဲ။ ဂါထာလေးက -

“ဓနာ ပုညာ ဝိလာဘေန
ကာလံခိယျတိ ပဏ္ဍိတော။
ကိဋ္ဌနေနစ ဒုဗ္ဗေ ဓော။
နိဒ္ဒါယ ကလဟေနဝါ” တဲ့။ အဓိပ္ပါယ်က -

ပညာရှိသူတော်ကောင်းဟာ ဥစ္စာရယ်၊ ကုသိုလ်ရယ်၊ ပညာ
 ဗဟုသုတရယ် တစ်ခုခုကိုရခြင်းဖြင့် အချိန်ကာလကို ကုန်လွန်
 စေတယ်။ ပညာမဲ့လူမိုက်ကတော့ မြူးတူးပျော်ပါးကစားခြင်း၊ အိပ်
 ခြင်း၊ ငြင်းခုံခိုက်ရန် စကားများခြင်းဖြင့် အချိန်ကာလကို ကုန်
 လွန်စေတယ်တဲ့။ အချိန်မှန်သမျှထဲက ဥစ္စာရယ်၊ ပညာ ဗဟုသုတ
 ရ ရအောင်ယူတာတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ကုသိုလ်တရားကိုရော ဘယ်လို
 ရအောင်ယူမလဲလို့ မေးစရာရှိလာတယ်။

ဒကာ ဒကာမများဟာ များသောအားဖြင့် ကုသိုလ်ဆိုရင်
 ဒါနနဲ့သီလလိုပဲ သတိထားမိတတ်တယ်။ ဘာဝနာကို သတိမထား
 မိကြဘူး။ တကယ်ကျတော့ ဘာဝနာကုသိုလ်ဟာ ဒါန၊ သီလထက်
 သာတယ်။ သွားရင်း၊ လာရင်း၊ ချက်ရင်း၊ ပြုတ်ရင်းနဲ့ လူနတ်ဗြဟ္မာ
 သတ္တဝါအားလုံး စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ကျန်းမာကြပါစေလို့ ပွားများ
 လိုက်တာနဲ့ မေတ္တာဘာဝနာကုသိုလ်ဖြစ်တာပဲ။ အရဟံ လူနတ်
 ဗြဟ္မာသတ္တဝါအားလုံးတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်ပါ
 ပေ၏လို့ အာရုံပြုလိုက်တာနဲ့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာပွားများပြီးသား
 ဖြစ်သွားတာပဲ။

“အဲဒီဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ကံတွေကြောင့်
 တပည့်တော် ခန္ဓာပျက်ကိန်းက လွတ်ခဲ့ရတာပေါ့။ လူတွေက မသိ
 ကြလို့ ကံဆိုတာ ကောင်းအောင်လုပ်လို့ရတယ်။ ဒါန၊ သီလ၊
 ဘာဝနာလုပ်တာဟာ ကံကောင်းအောင်လုပ်တာပဲ။ မကောင်းကျိုး
 တွေ ပေးမရအောင် အကောင်းဆုံးယတြာတွေ ချေချင်တယ်ဆိုရင်
 လည်း ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတွေ ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ပဲ လိုပါ
 တယ်”

ဆရာတော်၏ဩဝါဒဆိုလိုရင်းမှာ ကုသိုလ်ကံသစ်များကို မမေ့မလျော့ကြိုးစားအားထုတ်နေသမျှ အကုသိုလ်ကံဆိုးများ ခေါင်းထောင်မလာနိုင်ဘဲ နောက်ဆုတ်သွားရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ အကုသိုလ်ကံများ နောက်ဆုတ်သွားရန်အတွက် ကုသိုလ်ကံများကို မမေ့မလျော့ဖို့ အရေးကြီးလှပါသည်။ ထို့ကြောင့် စံကျောင်းဆရာတော်ကြီးက -

“ကုသိုလ်ကိုကိုယ်ကမေ့လျှင် ကုသိုလ်ကံကိုယ့်ကိုမေ့လိမ့်မည်။ ကုသိုလ်ကံကိုယ့်ကိုမေ့လျှင် ဘေးတွေလိမ့်မည်” ဟု ဩဝါဒပေးတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဗေဒင်၊ နက္ခတ်၊ အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင်စသည်ကို ကောတုဟလမင်္ဂလာဟုခေါ်သည်။ ထိုကောတုဟလမင်္ဂလာကို ယုံကြည်ခြင်းကို မိမိကိုယ်အညံ့ဆုံး၊ အညစ်ဆုံး ဥပါသကာထဲ ဆွဲချလိုက်ခြင်းနှင့်တူပေသည်။ ဗုဒ္ဓက အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပဉ္စကနိပါတ၊ စက္ကာလသုတ်၌ -

- ၁။ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားလည်းမရှိ။
- ၂။ စောင့်ထိန်းမှု သီလမရှိ။
- ၃။ ကောတုဟလမင်္ဂလာကို ယုံကြည်၏။
- ၄။ မင်္ဂလာကို ယုံကြည်၍ ကံကိုမယုံကြည်။

၅။ ဤသာသနာတော်မှ အပြင်ဘက်၌လည်း အလျှခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာမှီး၏။ ထိုသာသနာအပြင်ဘက်၌လည်း ရှေးဦးစွာကောင်းမှုကို ပြု၏။ ဤတရားငါးမျိုးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားလည်းမည်၏။ ဥပါသကာညစ်လည်းမည်၏။ ဥပါသကာညံ့လည်းမည်၏ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤစက္ကာလသုတ်လာ စက္ကာလဟူသည် လူ့လောကတွင်

အောက်တန်းအကျဆုံးလူတန်းစားဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် စက္ကလများကို မြို့ထဲရွာထဲတွင် နေခွင့်မပေးကြပါ။ သူတို့၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှာ လူသေကိုသယ်ယူမြှုပ်နှံ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းများပင်ဖြစ်သည်။ ဓမ္မသတ်ကျမ်းများရ စက္ကလမျိုး တို့သည် ယင်းတို့မြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်ရသော အလောင်းကောင်များမှ အဝတ်အထည်များကိုသာ ဝတ်ဆင်ကြရသည်ဟု ဆိုသည်။ အစား အစာများကိုလည်း ခွက်ပဲ့ခွက်ကျိုးများ၌သာထည့်၍ စားသုံးကြ ရသည်။ ရွှေထည်ငွေထည်ပစ္စည်းများကို မဝတ်ဆင်ရဘဲ သံထည် ပစ္စည်းများကို ဝတ်ဆင်ကြရသည်။ အထက်တန်းလွှာအမျိုးမြတ် သူတို့သည် ထိုစက္ကလများနှင့်အဝေးမှသာ ဆက်ဆံကြသည်။ စက္ကလတို့လက်နှင့်ထိပြီးသောအစားအစာများကိုလည်း မစားသုံး ကြရပေ။ ဤမျှလောက် ယုတ်နိမ့်အောက်တန်းကျသော စက္ကလ များနှင့်အဘယ်ကြောင့် နှိုင်းယှဉ်၍ဟောရကြောင်း ထင်ရှားစေရန် အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသ (ဘီအေ)က မြန်မာနိုင်ငံထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ စစ်တမ်းကျမ်းစာတွင် ယခုလိုအကျယ်ချဲ့၍ ဝေဖန်ပြခဲ့ပါသည်။

၂။ စောင့်ထိန်းမှုသီလမရှိဟူသော ဒုတိယအင်္ဂါအရ ဥပါသကာခွန်းစက္ကားသည် ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားမရှိခြင်းကြောင့် ကံ၏အကျိုးနှင့်တမလွန်လောက နောက်ဘဝကို လေးလေးနက် နက် မယုံကြည်လှပေ။ သို့ဖြစ်၍ သူသည် နောက်ဘဝတွေကို ငဲ့ ကွက်ထောက်ထားပြီး မကောင်းမှုဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ရှားနေဖို့ မလိုတော့ပေ။ အဇ္ဈတ္တကိုငဲ့ပြီး မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမပဲ့ပြင်ကာ စောင့် စည်းထိန်းသိမ်းထားဖို့လည်း အရေးမကြီးတော့ပေ။ ဗဟိဒ္ဓကိုငဲ့ပြီး သူတစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံရေးအဆင်ပြေမှုသာ အဓိကထား၍ ဟန်လုပ် ကာ စောင့်စည်းဖို့လောက်သာ လိုပေတော့သည်။

ဤသို့အားဖြင့် သူသည်အဟုတ်တကယ် ယုံကြည်စိတ်ချရသော လူကောင်းသူကောင်း အစစ်အမှန်သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖို့ မလွယ်ကူလှပေ။ အမြင်ကျဉ်းမြောင်းလှစွာ လက်ရှိဘဝကောင်းစားရေးကိုသာ အဓိကထားနေရကား ဟိရီနှင့်ဩတ္တပ္ပတည်းဟူသော လောကပါလတရားနှစ်ပါးကိုလည်း လေးလေးနက်နက် စိတ်ရောကိုယ်ပါ ကျင့်သုံးတော့မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် သူ့အား ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားစာရင်းထဲသို့ ထည့်သွင်းထားရခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ ကောတုဟလမင်္ဂလာကို ယုံကြည်မှုရှိ၏ဟူသော တတိယအင်္ဂါအရ ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားသည် အတိတ်ကောင်းနိမိတ်ကောင်းစသည်တို့ဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာဖြစ်လတ္တံ့ဟု အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာမရှိသူတို့ တွေးတောကြံဆအပ်သည့် ကောတုဟလခေါ် ဒိဋ္ဌသုတမင်္ဂလာကို လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်စွဲလမ်း၏။ သူသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်သော မိန်းမ၊ ရေပြည့်သောအိုး၊ နွားမစသည်တို့ကို မြင်ရလျှင်လည်းကောင်း၊ အောင်ပါစေ ချမ်းသာပါစေစသော အသံကိုကြားရလျှင်လည်းကောင်း၊ မွေးကြိုင်သော အရသာ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သောအတွေ့အထိတည်းဟူသော ဣဋ္ဌာရုံတို့ကို တွေ့ကြုံခံစားရလျှင်လည်းကောင်း အလွန်ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိ၏ဟု ထင်မြင်ယူဆနေသည်။

သူသည်သဒ္ဓါမရှိခြင်းကြောင့် သီလမရှိပေ။ သီလမရှိခြင်းကြောင့် သမာဓိနှင့်ပညာလည်းမရှိတော့ပေ။ သမာဓိနှင့်ပညာမရှိခြင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌပါဒ်နှင့်သီလဗ္ဗတုပါဒါန်တို့ဖြင့် အနှစ်သာရဘာမျှ ရှာမရသည့် မြေခဲ၊ နဂါးလှည့်၊ ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ၊ အင်းအိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊ ဂါထာမန္တရား၊ ကာယသိဒ္ဓိ၊ ဝိဇ္ဇာမဟိဒ္ဓိပညာ၊ မှော်အတတ် စသည့် တန္တရဝါဒ၊ မန္တရဝါဒတို့ကို မျက်ကန်းသဖွယ် ယုံကြည်

စွဲလမ်းနေ၏။ ထိုတန္တရဝါဒနှင့်မန္တရဝါဒတို့သည် အိန္ဒိယပြည်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုပင် ကွယ်ပျောက်စေခဲ့ကြလေ၏။ ထို့ကြောင့် သူ့အား ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားစာရင်းထဲသို့ ထည့်သွင်းရခြင်းဖြစ်ပေသည်။

၄။ မင်္ဂလာကိုယုံကြည်၍ ကံကိုမယုံကြည်ဟူသော စတုတ္ထအင်္ဂါရ ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားသည် ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ စသည်တို့ကို အသေအလဲယုံကြည်စွဲလမ်းလျက် မှော်အတတ် စသော တန္တရဝါဒ၊ မန္တရဝါဒတို့ကို လေ့လာလိုက်စားနေရသဖြင့် ကံကိုလေးလေးစားစား မယုံကြည်အားတော့ပေ။ ကုသိုလ်ကံသည် ကောင်းသောအကျိုးကိုဖြစ်စေသည်။ အကုသိုလ်ကံသည် မကောင်းသောအကျိုးကိုဖြစ်စေသည်ဟူသော ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးသွားကို ပြတ်ပြတ်သားသား မယုံကြည်တော့ဘဲ ရက်ရာဇာနေ့သည် ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာဖြစ်စေ၏။ ပြဿဒါးနေ့သည် ဆင်းရဲမဲ့တေ အမင်္ဂလာဖြစ်စေ၏။

စသော ကောတုဟလမင်္ဂလာကို ဒိဋ္ဌပါဒါန်ဖြင့် အပြင်းအထန်စွဲလမ်းနေ၏။ သူသည် အလှူမဏ္ဍပ်ကို ဆောက်ရာကစ၍ ရက်ရာဇာရွေးပြီး နတ်ပွဲပေးနေ၏။ တမာစေ့မှသရက်ပင်ပေါက် လိမ့်မည်ဟု အထင်အမြင်မှားနေသောသူကဲ့သို့ သူသည် အကုသိုလ်ဒုစရိုက်အလုပ်မှ နတ်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီစသည်တို့၏ တန်ခိုးကြောင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာများ ဖြစ်ပွားလာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်စောင့်စားအယူမှားနေ၏။ ထို့ကြောင့် သူ့အားဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားစာရင်းထဲသို့ ထည့်သွင်းထားရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၅။ ဤသာသနာတော် ပြင်ဘက်၌လည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာမှီး၏။ ထိုသာသနာအပြင်ဘက်၌လည်း ရှေးဦးစွာ ကောင်းမှုကိုပြု၏ဟူသော ပဉ္စမအင်္ဂါအရ ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားသည် အင်း။

အိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊ ဂါထာ၊ မန္တရား၊ နတ်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီစသည်တို့၏ တန်ခိုးဣဒ္ဓိများကို ယုံကြည်လေးစား အားကိုးအားထားပြုလုပ်နေ ရသဖြင့် မိမိကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော ဆန္ဒဒ္ဓိပါး၊ ဝိရိယဒ္ဓိပါး၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါး၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါးတည်းဟူသော ဣဒ္ဓိပါးလေးပါးတို့သည် အားနည်းသွား ကြတော့၏။ မြတ်စွာဘုရားက “အတ္တဒိပါဝိဟရတ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ” ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် မှီခိုအားထားရန် ဟောကြားခဲ့သော်လည်း မိမိကိုယ်ကို အားမကိုးဘဲ သူတစ်ပါးသာ အားကိုးနေ၏။

သူသည် ရဟန္တာရှစ်ပါးနှင့်မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားတော် များကို ရှေ့ကထားပြီး အကာအကွယ်ပြုလုပ်ကာ ဂြိုဟ်ကိုးလုံးနှင့် သူရဿတီ၊ မဟာဝိနွဲ့၊ ပိဿနိုးတည်းဟူသော ဟိန္ဒူနတ်ကြီးငါးဦး တို့ကို နောက်ကထားလျက် ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ပွဲဟု အမည်တပ်ပြီး ဂြိုဟ်နှင့်နတ်များကို ပူဇော်ပသ၏။ ထိုနတ်ကြီးငါးဦးထဲက သူရဿတီနတ်သမီးကို အထူးရွေးချယ်ပြီး ဘုရား၏အနီးအပါးတွင် သီးခြားစင်ပြုလုပ်ကာ ပူဇော်ပသ ခယဝပ်တွားနေ၏။ ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကာသည် ဤသာသနာတော်နှင့်ဘာမှ မသက်ဆိုင်ဘဲ သာသနာ့အပြင်ဘက်၌ ဖြစ်ကြကုန်သော ၃၇ မင်းတို့ကို လည်း ကောင်း၊ အိမ်တွင်းမဟာဝိရိနတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရေင်ပိုင် ဦးရှင် ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသအလိုက်နတ်များကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီထွက်ရပ်ပေါက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရှိသေမြတ်နိုးလက်စုံမိုး ကာ ရှိခိုးဝပ်တွား အသနားခံတတ်၏။ ထမင်း၊ ဟင်း၊ မုန့်၊ သောက် တော်ရေချမ်း၊ ပန်းနံ့သာ၊ ဆီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေးတိုင်စသည် တို့ဖြင့် ပူဇော်ပသဏ္ဍာရပြုကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူ့အားဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကာစာရင်းထဲသို့ ထည့်သွင်းထားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဥပါသကာရတနာ

ဥပါသကာ ဒွန်းစက္ကားအဖြစ်မခံဘဲ ဥပါသကာရတနာဖြစ်
လိုသူများအတွက် ထိုသုတ်၌ပင် မြတ်ဗုဒ္ဓက ဆက်လက်၍ ဟော
ကြားထားသည်မှာ -

၁။ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားရှိခြင်း။

၂။ စောင့်ထိန်းမှု သီလရှိခြင်း။

၃။ ကောတုဟလမင်္ဂလာကို ယုံကြည်မှုမရှိ။

၄။ ကံကို ယုံကြည်၍ မင်္ဂလာကိုယုံကြည်မှုမရှိ။

၅။ ဤသာသနာတော်မှ ပြင်ဘက်၌ အလျှင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို

မရှာမှီးတတ်။ ဤသာသနာတော်၌သာ ရှေးဦးစွာ ကောင်းမှုကို
ပြု၏။ ဤတရားငါးမျိုးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် ဥပါသကာ
ရတနာလည်းမည်၏။ ဥပါသကာ ပဒုမာလည်းမည်၏။ ဥပါသကာ
ပုဏ္ဏရိကာလည်းမည်၏ဟူ၍ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ဖော်ပြပါအင်္ဂါငါး
ချက်နှင့်အညီ ဥပါသကာရတနာဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြရန် စာရှုသူ
တို့အား လေးလေးစားစားတိုက်တွန်းရပါသည်။

အမှိုက်ကစပြုသဒ်မီးလောင်ဟူသော စကားအတိုင်း
အသေးအဖွဲ အတိတ်၊ နိမိတ်၊ နက္ခတ်စသည် ယုံကြည်မှုမှစ၍ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာတည်းဟူသော ပြုသဒ်ကြီးပါ မီးလောင်သွားနိုင်ပုံကို
တည်တောဆရာတော် ဘုရားကြီးက မင်္ဂလိကဒိဋ္ဌိကျမ်းစာ
စာမှတ်နာ -၁၃၇တွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားသတိပေးတော်
မူခဲ့ပါသည်။

ဘုရားပွင့်ရာ မဇ္ဈိမတိုင်းမှာ ဘာကြောင့်မို့ သာသနာကွယ်
တာလဲလို့ စစ်ဆေးကြည့်ခဲ့လျှင် အခြေခံကတော့ (မင်္ဂလိကဒိဋ္ဌိ)
ပေါ့တယ်၊ မင်္ဂလိကဒိဋ္ဌိဟာ မူလကတော့ ရိုးရိုးမင်္ဂလာအယူရှိတာ
ပါပဲ။ ကံကိုမလွတ်သေးဘူး။ နောက်ကျတော့ ဒီမြင်မှု ကြားမှုကြောင့်

ဒီလိုကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးဖြစ်ရတယ်လို့ ကံကိုပယ်လိုက်တယ်။ ကံကိုပယ်လိုက်တော့ ကမ္မာသမာဓိကော သမ္မာဒိဋ္ဌိကင်းလွတ်တာပေါ့။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာအခြေခံ ကမ္မသမာဓိကောသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကင်းလွတ်သွားလျှင် ကျန်တဲ့မဂ္ဂင်တရားတွေလည်း မရှိတော့ဘူး။

မဂ္ဂင်တရားမရှိလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာပါလို့ ဘယ်လိုပင် ကျိန်တွယ်၍ ပြောစေဦးတော့ စစ်မှန်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်တော့ဘူး။ စစ်မှန်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်ခဲ့လျှင် ဘုရားရှင်ရဲ့ စကားတော်ဖြစ်တဲ့ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကို မငဲ့မျှော်ခဲ့လျှင် ယခုဘဝကောင်းစားဖို့ အတွက် သူလုပ်ချင်ရာကို လုပ်မှာပဲပေါ့။ ဒါကြောင့် မင်္ဂလိကဒိဋ္ဌိဟာ အစမူလကတော့ အသေးအမွှားအရေးမထားလောက်စရာ လိုလိုနှင့် နောက်ပိုင်းကျတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့ နိမိတ်ဖတ်တာတွေ၊ ဗေဒင်ဟော၊ လက္ခဏာဟောတာတွေ၊ နတ်ဟောတာတွေ၊ နတ်ပူဇော်တာတွေကစပြီး များပြားလှတဲ့ တန္တရ၊ ဝိဇ္ဇာယာနအတတ်အမျိုးမျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အိန္ဒြိယပြည်ကြီးမှာလို သာသနာကွယ်ပျောက်သွားစေနိုင်တယ်။

ဆရာတော်ကြီး သတိပေးရေးသားတော်မူသလို ဗုဒ္ဓဘာသာ မကွယ်ပျောက်စေလိုသော ဥပါသကာ ရတနာဖြစ်လိုသော စာရူသူများသည် ဗေဒင်၊ နက္ခတ်၊ အတိတ်၊ နိမိတ်များကို ယုံကြည်ကိုးစား မနေကြဘဲ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကိုသာ ယုံကြည်ကိုးစားကြပါရန် တိုက်တွန်းရင်း ဒုတိယမြောက် သာသနာ့အညစ်အကြေးကို ဖော်ပြရာ အခန်းကို နိဂုံးချုပ်ရပါသည်။

အသိဉာဏ်ရှိမရှိ ချိန်ကြည့်နည်း

ရဟန်းတော်များ၏ ပညာတည်းဟူသော အလင်းရောင်သည် ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ အမှောင်ထုကို ခွင်းမိသောအခါ အမှား

ကြာ၍ အမှန်ဖြစ်နေကြသော ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ၊ ဝါရမိတ္တူ၊ နဂါးလှည့်၊ မြေခဲ၊ ကိုးနဝင်း၊ အင်းအိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊ ခါးလှည့်၊ မန္တာန် စသောအမှားများသည် ဘာမျှအဓိပ္ပာယ်မရှိသော အရာများဟု ပြတ်သားထင်ရှား လာကြပေလိမ့်မည်။ လူတစ်ယောက်အား သူတော်ကောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ်ချိန် ထိုးသောအခါ ကိုယ်ချင်းစာ တရား မေတ္တာဓာတ်ခို၊ မခိုအားဖြင့် ချိန်ထိုးရသကဲ့သို့။

ထို့အတူပင်၊ အသိဉာဏ်ရှိ၊ မရှိကို ချိန်ထိုးသောအခါ ယုတ္တိ ကင်းမဲ့၍ အဓိပ္ပာယ်မရှိသော အရာများကို ယုံ၊ မယုံအားဖြင့် ချိန် ထိုးရပေမည်။ (အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသ၊ ပထမကျော်၊ ဓမ္မာစရိယဘိ အေ)

ပယ်ရမည့်အယူ

ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ၊ မြေခဲ၊ နဂါးလှည့်ကို ရွေးခြင်း၊ အဂ္ဂိ ရတ်ထိုးခြင်း၊ အောင်ပါသောစကား၊ ကိုးပါသော စကားကိုမှမင်္ဂလာ ရှိသည်ဟု ယူခြင်း၊ အသက်ကိုတည် ခုနှစ်ခုနှင့်စား၍ ဆေးကုခြင်း၊ လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့စသည်၌ ကျသောနေ့ကို တိုင်ထူ၍ ဆေး ကုခြင်း၊ မည်သည့်သစ်ပင်ကို မစိုက်ကောင်းဟုယူခြင်း၊ အိမ်ကို ခွေးတက်၊ ဗျိုင်းနား၊ ငွင်းတနား၊ ပျားစွဲလျှင် မည်သို့ဖြစ်လိမ့်မည် ဟုယူခြင်း၊ အိမ်ဆောက်ဆဲ အိမ်ရှင်သေလျှင် မီးကျော်သည်ဟု ယူ၍ မည်သူမှမနေဝံခြင်း၊ အိမ်ခိုက်သည်၊ ကျောင်းခိုက်သည်ဟု ယူဆ တတ်ခြင်းတို့သည် ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ တို့၏ အယူမဟုတ်၍ စွန့်ပယ်အပ်ကုန်၏။

(ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၊ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အပရိဟာယနိယ ကျမ်းအပွင့်မှ)

အခန်း (၇) ပြီး၏။

x x x x x

အခန်း (၇)

သာသနာနှင့် နတ်ကိုးကွယ်မှု

နာနာသတ္တရာရည်လွှာကနဦး

၆-၉-၈၉ နေ့ထုတ် လုပ်သားသတင်းစာပါ ကြိုတင်ဆင်ခြင်
ပါအမည်ရှိ ဆောင်းပါး၌ စာရေးဆရာ မဏိဇောတက၊ မြန်မာနိုင်ငံ
ရှိ ဘာသာအသီးသီးမှ ဘာသာဝင် အရေအတွက်ကို ဤကဲ့သို့
တွက်ပြထားပါသည်။

- ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် - သန်းသုံးဆယ်ကျော်
- ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် - တစ်သန်းခြောက်သိန်းကျော်
- နတ်ကိုးကွယ်သူ - သုံးသိန်းကိုးသောင်းကျော်
- ဟိန္ဒူဘာသာဝင် - တစ်သိန်းကိုးသောင်းကျော်
- အခြားဘာသာဝင် - ငါးသောင်းနှစ်ထောင်လျက်

ဤအရေအတွက်အရဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ နတ်ကိုသာ သက်သက်၊ ကိုးကွယ်သူတို့မှာ လေးသိန်းနီးနီးရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ အကယ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာရော နတ်ရော နှစ်မျိုးလုံးကိုးကွယ်သူ အရေအတွက်ကို ခန့်မှန်းရမည်ဆိုလျှင် သန်းသုံးဆယ်ကျော်ပင် ပြန်၍ ရှိနေပါလိမ့်မည်။ ဆိုလိုရင်းကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရာခိုင်နှုန်း ကိုးဆယ်ခန့်သည် ရိုးရာနတ်ကိုးကွယ်မှု ရှိနေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ နတ်သက်သက်ကိုသာ ကိုးကွယ်ရသော လေးသိန်းနီး ပါးသော တောင်ပေါ်ဒေသနေ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လမ်းပန်းအဆက် အသွယ်မကောင်းသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသနာပြုများ လုံးဝမရောက် နိုင်ကြသောကြောင့်သာ သစ်မရှိဝါးပေါင်းကွပ်သော အနေဖြင့်နတ် ကို ကိုးကွယ်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လောကတွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်နေမိကြပြီဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေဖြင့် အားကိုး ရာအပိုမရှာသင့်တော့ပါ။ နာနာသတ္တရာ ဥဇ္ဈောကန (ဆရာအမျိုး မျိုး၏ မျက်နှာကို မော့ကြည့်ရသော) ဘေးမဆိုက် သင့်တော့ပါ။ ရိုးရာအစဉ်အလာရှိနေသောကြောင့် မိမိလက်ထက်မှ ထူးချွန်ပြီး ပွဲမတင်ဘဲနေမိသဖြင့် နတ်ကိုင်မှာကြောက်လျှင် ကိုးကွယ်ခြင်း၊ ပသခြင်းနှစ်မျိုးတွင် ဒါနသဘော ပသခြင်းမျိုးကား ပြုကောင်းပါ သည်။

ရတနာသုံးပါးကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ခြင်းမျိုးကား မပြုကောင်းပါ။ ရတနာသုံးပါးကိုလည်း မစွန့်လွှတ်သောကြောင့် သရဏဂုံမပျက်ဟု ဆိုရစေကာမူ သရဏဂုံကား အမှန်ပင် ညှိုးနွမ်းပါသည်။ ထိုသို့ သရဏဂုံတံတိုင်းလုံခြုံမှု မရှိသောကြောင့်ပင် ဓားပြသူပုန်နှင့်တူ သော နတ်ဆိုးများက ဝင်ရောက်ဒုက္ခပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရိုးရာ

နတ်ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ကိုးကွယ်သူများကို သေချာလေ့လာကြည့်လျှင် အလွန်ကြောက်သောကြောင့် မဖြစ်မနေ ကိုးကွယ်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တိတိကျကျ သိကြရပါသည်။

ကြောက်မည်ဆိုလည်း ကြောက်လောက်ပါသည်။ နတ်ကိုးကွယ်မှုကြောင့် ကြီးပွားချမ်းသာသွားကြသူများကို တစ်ယောက်မှ မတွေ့ရသော်လည်း ဘေးဒုက္ခရောက်သွားရသူများကိုကား အများအပြားတွေ့ကြရပါသည်။ အနည်းငယ်မျှ ဖော်ပြရသော် ဆွမ်းအလှူရှင်အမျိုးသမီးတစ်ဦးလည်း သူများနည်းတူရိုးရာနတ်တစ်မျိုးကိုးကွယ်ထားသည်။ တစ်နေ့တွင် နတ်ဆက်သောသောက်တော်ရေခွက်ကို ရင်သွေးငယ်သားလေးက ယူကိုင်မိရာမှ ကျကွဲသွားလေသည်။ အကိုးကွယ်ခံနတ်က ထိုအပြစ်အတွက် ဒဏ်ခတ်လိုက်သည်က နောက်တစ်နေ့တွင် ရင်သွေးငယ်သားလေးမှာ ဆိုင်ကယ်အတိုက်ခံရပြီး ကျိုးပဲ့ကာ ဆေးရုံတင်လိုက်ရပါတော့သည်။

လွန်ခဲ့သောဆယ်နှစ်ခန့် စာသင်သားဘဝကလည်း ရိုးရာနတ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အလွန်ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသော အဖြစ်တစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရပါသေးသည်။ မိုးကုတ်မြို့တွင် စာသင်နေသော ကိုရင်တစ်ပါးမှာ ရဟန်းဒကာပေါ်သဖြင့် ရဟန်းခံပွဲအတွက် မြင်းခြံမှမိဘဖြစ်သူများကို စာရေးမှာလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ဖခင်သာလာသည်၊ မိခင်ပါမလာ။ အကြောင်းကိုမေးကြည့်သောအခါ ကိုးကွယ်သောနတ်က ဘယ်မှမသွားရ၊ သွားလျှင်အလောင်းပဲတွေ့ရမည်ဟု ပူးဝင်ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့် မလာနိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော သာသနာရေးကိုမှ အားမပေးသောနတ်သည် သာသနာတွင်းမှ နတ်ဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင် စဉ်းစားနှိုင်းယှဉ်သင့်ပေသည်။

ကျမ်းဂန်လာ သာသနာဖျက်နတ်များ

နတ်ဟုဆိုလိုက်သည်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အများစုက ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်စရာ သူတော်ကောင်းနတ်များဟုသာ ထင်နေကြသည်။ တကယ်ကျတော့ သာသနာဖျက်သူယုတ်မာနတ်များ အများအပြားရှိသည်။ သာဓကနှစ်ခုထုတ်ပြပါမည်။ ပါရာဒိကဏ်ပါဠိတော်၊ တတိယပါရာဒိက၊ စာမျက်နှာ ၈၆-၈၇ တို့တွင် သာသနာဖျက် သူယုတ်မာနတ်တစ်ယောက်အကြောင်းတွေ့ရသည်။ မြတ်စွာဘုရားဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တောပြဿဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီးတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်ကပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းများအား ခန္ဓာကိုယ်ကို မတင့်တယ်သောညစ်ညမ်းဖွယ်ရာ အဖြစ် ရှုဆင်ခြင်ရသောအသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောကြားပြီးသော နေ့တစ်နေ့တွင် ဆွမ်းပို့သောရဟန်းမှတစ်ပါး မည်သူ့ကိုမှ အတွေ့မခံဘဲ တစ်ပါးတည်း တောတွင်းသို့ဝင်၍ ၁၅ ရက်ခန့် သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် အတိတ်ဘဝတစ်ခုက မုဆိုးဘဝဖြင့် သူတစ်ပါးတို့၏ အသက်ကိုသတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသော ရဟန်းငါးရာတို့သည် မိမိကိုယ်မိမိလည်း သတ်ကြသည်။ အချင်းချင်းလည်း သတ်ကြသည်။ ရဟန်းတို့ကို 'ကပ်၍စားနေသော မိဂလဏ္ဍိကအမည်ရှိ လူကြမ်းကြီးတို့လည်း သင်္ကန်းပရိက္ခရာများပေး၍ သတ်ခိုင်းကြသည်။ ရဟန်းအနည်းငယ်ကို သတ်ပြီးသောအခါ ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်းတွင် သန်လျက်ကိုဆေးကြောနေသော မိဂလဏ္ဍိကကြီးသည် နောင်တတရားများ ဝင်လာကာ ငါတော့ရဟန်းကောင်းတွေကို သတ်မိပြီ ကြီးမားများပြားသော အကုသိုလ်တွေကို ဆည်းပူးမိပြီ ငါရတဲ့ လူ

ဘဝကြီးကတော့ မကောင်းတော့ပါဘူးဟု တွေးတောကာ စိတ်
မကောင်းဖြစ်နေရှာလေသည်။

ထိုစဉ်မှာပင် ရေပေါ်တွင်ရပ်လျက်သား နတ်သားတစ်
ယောက်ပေါ်လာကာ “အချင်းမိဂလဏ္ဍိက စိတ်မကောင်းဖြစ်မနေ
နဲ့၊ သင်ဟာများစွာသောကုသိုလ်တွေကို ဆည်းပူးမိပြီ သံသရာက
မကူးမြောက်ရသေးတဲ့ ရဟန်းတွေကို သင်ကကူးမြောက်ပေးလိုက်ပြီ၊
သင်ဟာလူ့ဘဝကို အရတော်သွားပြီ။ သင်၏လုပ်များသည်ကား
ကောင်းလေစွ၊ ကောင်းလေစွ” ဟု အရဟန္တဃာတကတံကို ကျူး
လွန်မိသော မိဂလဏ္ဍိကအား ဆက်၍ကျူးလွန်ရန် မြောက်ပေးလိုက်
ပါတော့သည်။

သာသနာဖျက်နတ်၏ အားပေးမှု၊ နတ်ဆိုလျှင် ကိုးကွယ်ရာ
ဟုသာ ထင်မြင်သော မိဂလဏ္ဍိက၏ အမှားယုံကြည်မှုတို့ ပေါင်းစပ်
လိုက်သောအခါ မဟာဝုန်တောကြီးအတွင်းရှိ ရဟန်းပေါင်းငါးရာတို့
၏ လည်ချောင်းသွေးများမှာ ချောင်းစီးခဲ့ရပါတော့သည်။

အနာထပိဏ်နှင့် သာသနာဖျက်နတ်

ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ အနာထပိဏ္ဍိက သေဋ္ဌိ
ဝတ္ထုတွင်လည်း သာသနာဖျက်နတ်တစ်ယောက်ကို တွေ့ရပြန်
သည်။ ပင်လယ်ထဲသွားသောသူမှန်သမျှ တစ်ကြိမ်မဟုတ် တစ်ကြိမ်
လောကဓံမှန်တိုင်းနှင့် တွေ့ကြရသည်သာ။ ယခုလည်း ဇေတဝန်
ကျောင်းဒကာကြီးအဖြစ် ထင်ရှားကျော်စောလှသော အနာထပိဏ်
သူဌေးကြီးမှာ ချေးလိုက်ရသော ၁၈ ကုဋေသောဇေတို့ကလည်း
ပြန်မရ၊ မြစ်ကမ်းပါး၌ မြုပ်ထားသော ၁၈ ကုဋေသောဇေတို့
ကလည်း သမုဒ္ဒရာထဲရေတိုက်စား မျောပါသွားခြင်းဟူသော
အကြောင်းနှစ်ခုတို့ကြောင့် ဆင်းရဲနေရရှာလေပြီ။

ဆွမ်းခံကြွနေကျ သံဃာတော်များကိုလည်း ဆန်ကွဲထမင်းနှင့် ပုန်းရည်ဟင်းကိုသာ လောင်းလှူနိုင်ပါတော့သည်။ ထိုအခွင့်အရေးကိုယူ၍ မစ္စာဒိဋ္ဌိသာသနာဖျက် တံခါးမုခ်စောင့်နတ်က တစ်နေ့သောအခါတွင် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအား ကိုယ်ထင်ပြုကာ ရတနာသုံးပါးကိုစွန့်ပြီး အလှူဒါနကိုမလုပ်ဘဲနေပါက အရင်ကဲ့သို့ချမ်းသာအောင် မစမည်ဖြစ်ကြောင်း သွေးဆောင်ဖြားယောင်းပြောဆိုပါတော့သည်။ အနာထပိဏ်၏နေရာတွင် နတ်နှင့်ဗုဒ္ဓဘာသာကို ရောကြော်လုပ်ပြီး ကိုးကွယ်သူ တစ်ဦးဦးသာ ဖြစ်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် ရတနာသုံးပါးကို စွန့်ပစ်ဖို့ရာ သေချာနေချေပြီ။

ဗုဒ္ဓတင်စားသော ဥပမာစကားဖြင့်ပြောရပါလျှင် ဒွန်းစက္ကာဥပါသကာမျိုးသာ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ရတနာသုံးပါးကို ဧကန်မုချစွန့်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် အနာထပိဏ်ကား ရတနာသုံးပါးမှ တစ်ပါး တခြားဘာကိုမှ မကိုးကွယ်သော ဥပါသကာ ရတနာဖြစ်လေသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ်အိမ်မှာမှ လာနေသော ဘာသာခြား မိစ္စာဒိဋ္ဌိသာသနာဖျက် နတ်ယုတ်ကို ယခုကဲ့သို့ပြောဆိုနှင့်ထုတ်လိုက်ပါတော့သည်။

“ဂစ္ဆန္တနာဟံ တာဒိသိနံ သတေနပိ သဟသေနပိ သတသဟသေနပိ သက္ကာ ကမ္မေတံ အယုတ္တံ တေ ဝုတ္တံ ကိ တယာမမ ဂေဟေ ဝသမာနာယ၊ သီယံ သီယံ မေ ဃရာနိက္ခမာဟိ”

“မြန်မြန်သွားလော့ ဥပါသကာ ရတနာဖြစ်သော ငါ့ကို သင်နတ်ကဲ့သို့ ယုတ်မာသော သဘောရှိသော သူတို့၏အရာ၊ အထောင်အသိန်းဖြင့်လည်း ကြောက်လန့်တုန်လှုပ်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ သင်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ နားနှင့် မသင့်သော စကားတို့ကို ပြောဆို၏။ ငါ၏အိမ်၌ သင်နေခြင်းဖြင့် ဘာမှအကျိုးမရှိ လျင်လျင်မြန်မြန် ငါ့အိမ်မှထွက်သွားလော့”

အနာထပိဏ်ကို ဥပါသကာခွန်းစဏ္ဍား အမှတ်နှင့် ဆွဲဆောင်ခဲ့သော အိမ်စောင့်နတ်မှာ မိမိသည်သာလျှင် အိမ်မှနှင့် ထုတ်ခံရပြီး သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို လက်ဆွဲကာ သာဝတ္ထိမြို့ထဲတွင် နေစရာရှာရင်း တဝဲလည်လည်ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ဥပါသကာရတနာ၏ စကားတစ်ခွန်းကို နတ်ကပင် မပယ်မရှား လိုက်နာရသည်ကို ဤနေရာ၌ စာရှုသူများ အတုယူကြရပါမည်။ ဘယ်လိုမှ နေစရာရှာမရသည့်အဆုံးတွင် သာဝတ္ထိမြို့စောင့်နတ်ကြီးထံသွားပြီး အကူအညီတောင်းရသည်။

မြို့စောင့်နတ်ကြီးကလည်း အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးကို လိုက်ပြီး ပြောမပေးရဲချေ။ တစ်ဖန် စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးပါးကို အကူအညီတောင်းကြည့်သော်လည်း တစ်ပါးမှ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးကို လိုက်ပြောမပေးရဲကြ။ နောက်ဆုံးတွင် နတ်တို့အရှင်သိကြားမင်းထံထိသွားကာ အသနားခံရပါတော့သည်။ ထိုအခါ သိကြားမင်းက -

“သင်သည် မိုက်မဲလေစွ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကအရင်းကိုမှ သွားပြီးဖျက်ဆီးလေတယ်။ ငါလည်းသင့်ကို အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက ပြန်လက်ခံအောင်တော့ တာဝန်မယူနိုင်။ သို့သော် သက်ခံနိုင်မည့် အကြံတစ်ခုကိုတော့ ပေးလိုက်မည်။ သူဌေးကြီးထံမှ ချေးထားကြသော ၁၈ ကုဋေသော ငွေအသပြာများကို ပြန်ဆပ်ကြအောင် သင့်ရဲ့တန်ခိုးနဲ့ ဆောင်ရွက်ပါ။ သမုဒ္ဒရာထဲမျောပါသွားကြတဲ့ (၁၈)ကုဋေသော ရွှေငွေများကိုလည်း ပြန်ရအောင်လုပ်ပြီး သူဌေးကြီးရဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်ထဲ ရောက်အောင်ထည့်ပေးပါ။ အဲဒီအပြစ်ဒဏ်နှစ်ခုကို ထမ်းဆောင်ပြီးတဲ့အခါကျမှ ရတနာသုံးပါးကို

ဘယ်တော့မှ မပုတ်ခတ်၊ မဖျက်ဆီးပါဘူးဆိုတဲ့ ကတိကိုပေးပြီး ပြန်နေခွင့်တောင်းပါ”

သိကြားမင်းအကြံပေးချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်တော့မှ သာလျှင် အိမ်စောင့်နတ်မှာ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအိမ်တွင် ပြန်လည်နေခွင့်ရသွားပါသည်။ အိမ်မှာနေသောနတ်ကိုပင် နှင်ထုတ်နိုင်လောက်အောင် လူသားတို့၌ဘယ်လို အစွမ်းသတ္တိတွေများရှိနေသလဲဟု စာရှုသူများတွေးမိပေလိမ့်မည်။ တိကဂုံတ္တရပါဠိတော်တွင် အသက်တစ်ထောင်ရှည်ကာ ပဒေသာပင်ကိုဆွတ်၍ စားနိုင်ခွင့်ရှိသော မြောက်ကျွန်းသူ၊ မြောက်ကျွန်းသား လူသက်ဖြင့် အသက် ၃ ကုဋေခြောက်သန်းရှည်ကာ ကံဖြင့်ပြီးသော အစာအာဟာရ ဘုံဗိမာန်တို့ဖြင့်နေကြရသော တာဝတိံသာနတ်တို့ထက် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသား လူသားများ -

နတ်ထက်သာသော အစွမ်းသတ္တိများ

ရဲရင့်ခြင်း သူရတရား

အောက်မေ့ဆင်ခြင်နိုင်ခြင်း သတိတရား

မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်း ဗြဟ္မစရိယတရား သုံးပါးတို့ဖြင့် သာလွန်မြင့်မြတ်ကြောင်း ဟောကြားထားတော်မူပါသည်။

အောက်တန်းစားဥပါသကာ ဒွန်းစဏ္ဍားတို့က နတ်တို့အား ရှိခိုးပူဇော်နေချိန်တွင် အထက်တန်းစား ဥပါသကာ ရတနာတို့ကား နတ်တို့၏အရှင်သခင် သိကြားမင်း၏ ရှိခိုးကန်ကော့ခြင်းကို ခံယူနေသည်ဟုဆိုလျှင် နတ်ကိုးကွယ်သူတို့က ယုံချင်မှ ယုံကြပေလိမ့်မည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ဝဂဋ္ဌဝန္တနာသုတ်ကို အကျဉ်းချုပ် သိသာရုံမျှ တင်ပြပါမည်။

အခါတစ်ပါးတွင် သိကြားမင်းသည် ဥယျာဉ်ခြံမြေသို့သွားရန်အတွက် မာတလိနတ်သားအား အာဇာနည်မြင်းတစ်ထောင်ကသောရထားကို ပြင်ဆင်ခိုင်းလိုက်လေသည်။ ပြင်ဆင်ပြီးကြောင်း မာတလိနတ်သားက လျှောက်ထားသောအခါ ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်မှ ဆင်းသက်လာသော သိကြားမင်းသည် လက်အုပ်ချီ၍ အရပ်လေးမျက်နှာကို ရှိခိုးလိုက်လေသည်။ သိကြားမင်းကပင် ရှိခိုးရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးများဖြစ်မည်နည်းဟု သိချင်လှသဖြင့် မာတလိနတ်သားက အောက်ပါအတိုင်း မေးမြန်းလိုက်ပါသည်။

“သိကြားမင်း ဗေဒင်သုံးပုံတတ်သူ ဗြဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း၊ မြေပြင်၌နေသူ အားလုံးတို့သည်လည်းကောင်း၊ မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အခြွေအရံများစွာရှိသော တာဝတိံသာနတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အရှင်သိကြားမင်းကို ရှိခိုးကြပါသည်။ သိကြားမင်း ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အရှင်သိကြားမင်းရှိခိုးသောနတ်မင်းကား အဘယ်အမည်ရှိသော နတ်မင်းဖြစ်ပါသနည်း” ထိုအခါ သိကြားမင်းက

“မာတလိ ငါသည်ကား ဝေဒနှင့်ပြည့်စုံ၍ နေ့ရက်များစွာ တည်ကြည်သောသမာဓိရှိသော မြတ်သောအကျင့်သာလျှင် လုံလျောင်းရာရှိသော ရဟန်းတော်တို့ကို ကောင်းစွာ ရှိခိုး၏။ ထိုမှတစ်ပါး -

သိကြားမင်း ရှိခိုးရသောလူ

- ယေဂဟဋ္ဌာ ပုညကာရာ၊
- သီလဝန္တော ဥပါသကာ။
- ဓမ္မေန ဒါရံ ပေါသေန္တိ၊
- တေ၊ နမဿာမိ မာတလိ။

ပစ္စည်းလေးပါးကိုလှူခြင်း အစရှိသော ကောင်းမှုကိုပြုသော၊ ရတနာသုံးပါးကိုသာလျှင် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သော၊ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးလိုမြဲသော၊ သမ္မာအာဇီဝဖြင့် သားမယားကို လုပ်ကျွေးသော လူဝတ်ကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ငါ့ရှိခိုး၏ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားလိုက်ရာ သိကြားမင်း၏အဖြေကို သဘောကျလှသဖြင့် မာတလိနတ်သားကလည်း သိကြားမင်းနည်းတူ လိုက်၍ ရှိခိုးပါသည်။ ဤဂဟဋ္ဌဝန္တနာသုတ်ကို ထောက်ထား၍ အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသမထေရ်က မြန်မာနိုင်ငံ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာစစ်တမ်းစာအုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်းနှိုင်းယှဉ် ဝေဖန်ပြတော်မူခဲ့ပါသည်။

ရှိခိုးသူနှင့် ရှိခိုးခံသူ

ဤသို့လျှင် လူကောင်း၊ သူကောင်းတို့သည် သိကြားစသော နတ်များ၏ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို ခံကြရကုန်၏။ လူဆိုးလူညစ်တို့သည် ကား နတ်တို့၏ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို မခံရရုံမျှမကနတ်များကိုပင် ပြန်လည်၍ရှိခိုးပူဇော် နေကြရကုန်၏။ ခိုးဝှက်တိုက်ခိုက် လုယက်သတ်ဖြတ်ခြင်း မုဒိမ်းကျင့်ခြင်း ပြန်ပေးဆွဲခြင်းစသော လောက၌အဆိုးရွား အယုတ်မာဆုံးသော အဓမ္မအမှုများကို မပြုလုပ်မီ လူဆိုးဓားပြတို့သည် နတ်တင်ကြကုန်၏။ နတ်ကို ပူဇော်ပသကြကုန်၏။ ဤသို့သော အပြုအမူများကို ထောက်ဆ၍ နတ်ပူဇော်ပသသူများ၏ အဆင့်အတန်းကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။

အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသ မထေရ်နည်းတူ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရကလည်း ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော်ပျို့တွင် -

“ရတနာသုံးပါး၊ အမြတ်အားကို၊ များများမယုံ၊
အာရုံနှောင့်နှေး၊ နှစ်ခွဲတွေး၍ နာရေးဖျားတာ၊

ရှိသောခါလျှင် ကြမ္မာထုံးဟောင်း၊ အိမ်မကောင်းကို၊
 မြဲကြောင်းပင့်ကူ၊ ထောက်တိုဟူသား၊ အလှူသီတင်း၊
 ဆည်းပူးခြင်းကို စင်းစင်းမပြု၊ စုန်းမှုနတ်ရွယ်၊
 အကယ်ကယ်သို့၊ ရယ်ဘွယ်အိုးကြီး မရှက်သီးဘဲ၊
 တနွားပွဲနှင့် ဝတ်လဲဖြူနီ၊ ပန်းဆီပန်းနှစ်၊
 ဆင့်ကာရွတ်လျက်၊ လက်ယှက်လက်ဝန်း၊ တဖြင့်သန်းလျက်၊
 သွမ်းမှန်းမသိ၊ မျက်စိဆံလည်း၊ နတ်ရူးသည်ဟု
 မတည်မတန့်၊ လွင့်ပြန်နှလုံး၊ သူမိုက်ထုံးကို စွဲသုံးလေ့လာ
 မကျင့်ရာသည် မိစ္ဆာယောင်ယီး ယောင်ယမ်းတည်း။”
 ဟုဖွဲ့ဆို သတိပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

လင်္ကာအချုပ်မှာ ရတနာသုံးပါးကို သေချာယုံကြည်မှုမထား
 ဘဲ အလှူသီတင်း ဆောက်တည်ခြင်းလည်း မရှိဘဲ နာရေးဖျားတာ
 စသည်ရှိသော အခါတိုင်းနတ်ကနွားပေးသော အလေ့အထသည်
 သူမိုက်တို့၏ ကျင့်ထုံးသာဖြစ်ကြောင်း သိစေလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၌ရှိသော နတ်များမှတစ်ပါး အတွင်း
 ၃၇ မင်း၊ အပြင် ၃၇မင်း၊ ကိုကြီးကျော်၊ အိမ်တွင်းမင်းမဟာဂီရိ၊
 မန္တလေး၊ ဦးရှင်ကြီး နံကရိုင်းစသော နတ်များကို မည်သည့်ဘုံထဲ
 တွင် ပါဝင်ကြောင်း အဘိဓမ္မာအလို တိတိကျကျခွဲကြည့်လျှင် ပေတ
 ဟုခေါ်သော ပြိတ္တာဘုံတွင် ပါဝင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ပြိတ္တာ
 ဘုံမှာအပါယ်လေးဘုံတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ၎င်းနတ်များမှာ
 ဆင်းဆင်းရဲရဲနေကြရပါသည်။ အစားအတွက်မှာလည်း လမ်းမှာ
 ပစ်ထားသော အညစ်အကြေးများကို ဖြစ်သလို ရှာစားကြရပါသည်။

“တစ်ခါတစ်ရံ ဘယ်လိုမှ အစာမရနိုင်၍ ငယ်ရွယ်သော
 ကလေးငယ်များကို ပူးကပ်ပြီး သူတို့အတွက်အစာတောင်းတက်

ကြပါသည်။ ထိုအခါ လူကြီးများက ခေါစာ (ပြိတ္တာစာ၊ စုန်းစာ) ပစ်ပေးကြရပါသည်။ ထိုခေါစာပစ်ခြင်းအလေ့အထမှာ ယခုထက်တိုင် ရှိနေပါသေးသည်။ ထိုကဲ့သို့ အညစ်အကြေးများကို ရှာကြဲကောက်စားနေကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို အုန်းပွဲနှင့်ပင့်ပြီး အိမ်ပေါ်တင်ထားလိုက်သောအခါ တစ်အိမ်လုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဒုက္ခပေးပြီး ထိုင်စားနေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတော့သည်။

၎င်းနတ်စိမ်းများသည် ပြိတ္တာများသာဖြစ်ပါလျက် ၎င်းတို့ထက်မြတ်သော လူသားများကို အဘယ်၏အစွမ်းဖြင့် ဒုက္ခပေးနိုင်ကြသနည်း။ အဖြေကား ကမ္မဇိဒ္ဓိခေါ် ဘဝကံကပေးသော တန်ခိုး၏ အစွမ်းဖြင့် ဒုက္ခပေးနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤ၌လည်း ရတနာသုံးပါးနှင့် နတ်ကိုရောကျော်ကိုးကွယ်ကြသောသူများကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။ ရတနာသုံးပါးသက်သက်ကိုသာ ကိုးကွယ်ကြသောဥပါသကာ ရတနာများကိုကား ဒုက္ခပေးနိုင်ဖို့ နေနေသာသာအနားသို့ပင် မသိနိုင်ကြပါ။

ထိုပြိတ္တာနတ်စိမ်းတို့ ရရှိထားသောတန်ခိုးကား လူသားတို့က ၎င်းတို့ကို မမြင်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝကံကပေးသော ဤတန်ခိုးတစ်ခုမှတစ်ပါး တခြားဘာတန်ခိုးမှ မရှိပေ။ မိမိကို မမြင်စေနိုင်သော ထိုတန်ခိုးမျိုး လူသားတို့တွင်မရှိသောကြောင့် ၎င်းနတ်စိမ်း ပြိတ္တာများကိုမကိုးကွယ်သင့်ဘူးလားဟု မေးငြားအံ့။ ၎င်းအဆိုအတိုင်းဆိုလျှင် ကောင်းကင်မှာပျံနိုင်သော ငှက်များကိုကောင်းကင်မှာ ပျံနိုင်ခြင်းမရှိသော လူသားတို့ကကိုးကွယ်ရမလို ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။ ငှက်များကောင်းကင်မှာ ပျံနိုင်ခြင်းမှာလည်း ကမ္မဇိဒ္ဓိခေါ် ဘဝကံကပေးထားသော တန်ခိုးတစ်မျိုးပင်ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ လူသားအားလုံးသည် ကိုးကွယ်ရာကို အဘယ်ကြောင့်ရှာကြသနည်း။ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာတွင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာများကို ရလိုသောကြောင့်ဟု ဖြေကြရပေမည်။ ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်တွဲဖက်ကိုးကွယ် နေကြသော နတ်စိမ်းများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ခံစားနေကြရသူများ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ၎င်းတို့ကို ကိုးကွယ်နေသူများကိုလည်း ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရရှိအောင်ဘယ်လိုမှ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ယင်းနတ်စိမ်းများကို ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် အားကိုးစရာမလိုသလို ဆင်းရဲဒုက္ခအတွက်လည်း စိုးရိမ်စရာကြောက်စရာမလိုပေ။

လူသားက နတ်တို့ထက်သာလွန်သော တရားသုံးမျိုးအနက်က ရဲရင့်ခြင်းသူရတရားကိုသာ အစွမ်းကုန်ထုတ်သုံးလျှင် နတ်ကပင်လူကို အရှုံးပေးရသော သာဓကတွေ များစွာရှိပါသည်။ ထိုအနက်က သာဓကနှစ်ခုခန့်ကို ထုတ်ပြပါမည်။ လူကြမ်း နတ်ကြမ်း မခံနိုင်ဟူသော စကားအတိုင်း လူသားခိုင်းရာကို နတ်ကပြုလုပ်ပေးရသော သာဓကကို ဝိသတိနိပါတ်၊ ဟတ္ထိပါလဇာတ်တွင် ယခုလိုတွေ့ရရှိပါသည်။

တစ်ခါက ဗာရာဏသီမြို့တွင် ဒေသကာရီအမည်ရှိသော ဘုရင်တစ်ပါး မင်းပြုသော အချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ နန်းတွင်းခစားသော ပုရောဟိတ်နှင့် ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်သဖြင့် အလွန်ချစ်ကျွမ်းဝင်ကြသည်။ နှစ်ယောက်လုံးမှာ သားသမီးမထွန်းကားကြချေ။ တစ်နေ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်၊ နောင်ရေးကို ပြောဆိုဆွေးနွေးရင်း ငါတို့၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာသည် များပြားလှ၏။ ငါတို့မှာ အမွေခံမည့်

သားသမီးမရှိကြ။ ဘယ်လိုလုပ်သင့် လုပ်ထိုက်သလည်းဟု တိုင်ပင်
ကြလေသည်။ တိုင်ပင်ကြသည့်အခါ မင်းကပုရောဟိတ်ကို -

သူဝယ်ချင်း အကယ်၍ သင်သားမွေးလျှင် ငါ၏စည်းစိမ်
ချမ်းသာကို သင့်သားအားပေးမည်။ အကယ်၍ ငါသားမွေးလျှင်
သင်၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ငါ့သားအား ပေးရမည်ဟု ပြောဆို
အကြံပြုလေသည်။ ထိုအကြံပြုချက်ကို နှစ်ဦးသဘောတူ လက်ခံကာ
လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ကတိပြုကြလေသည်။ ထို့နောက် တစ်နေ့
သောအခါ ပုရောဟိတ်သည် မိမိအား အပိုင်စားပေးထားသည့်
ရွာမှအပြန် မြို့ထဲအဝင် မြို့ပြင်တံခါးအနီးတွင် သားတစ်ယောက်က
ရှေ့ကသွားကာ သားတစ်ယောက်က နောက်က၊ သားတစ်ယောက်
က မိခင်လက်ကိုဆွဲပြီး ဘေးက၊ သားတစ်ယောက်က ပခုံးပေါ်က၊
သားတစ်ယောက်က ခါးပေါ်ကလိုက်ပါလျက် သွားနေသော သား
ခုနှစ်ယောက်ရှိသော ဗဟုပုတ္တိကအမည်ရှိသော သူဆင်းရဲမတစ်
ယောက်ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။ ထိုအခါ ပုရောဟိတ်က သူဆင်း
ရဲမကို -

“နမ ဒီသားခုနှစ်ယောက်တို့၏ ဖခင်ဘယ်မှာလဲ” ဟု မေး
လျှင် သူဆင်းရဲမက “အရှင် ဒီသားခုနှစ်ယောက်တို့မှာ မြသည့်ဖခင်
မည်သည်မရှိ” ဟုပြောလေသည်။

မရှိဘဲနှင့် ဒီသားခုနှစ်ယောက်ကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ရရှိခဲ့
သလဲဟု ဆက်မေးသော် သူဆင်းရဲမသည် အခြားပြစရာ အကြောင်း
ကိုမမြင်၍ မြို့တံခါးအနီးမှာရှိသည့် ညောင်ပင်ကို လက်ညှိုးထိုးပြ
ကာ “အရှင် ဒီညောင်ပင်မှာ စိုးအုပ်နေသော နတ် (ရုက္ခစိုးနတ်)
ဆီမှာ ဆုတောင်း၍ ရခဲ့ပါသည်။ ဒီညောင်ပင်စောင့်နတ်က ကျွန်မ
အား ထိုသားများကို ပေးပါသည်” ဟုပြောလေသည်။

နတ်ကကြောက်ရသော လူသား

ပုရောဟိတ်က ဒီလိုဆိုလျှင်သွားတော့ဟုပြော၍ ရထားပေါ်မှဆင်းကာ ညောင်ပင်ရင်းသွား၍ ညောင်ကိုင်းကို ကိုင်လှုပ်ပြီးလျှင် “ဟယ် ညောင်ပင်စောင့်နတ် သင်သည်ငါတို့မင်းဆီမှ ဘာမရတာရှိလို့လဲ။ မင်းသည်သင့်အားနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် တစ်ထောင် အကုန်အကျခံ၍ ပူဇော်ပသ၏။ ထိုမင်းတော့ ဘယ်အတွက်ကြောင့် သားမပေးသလဲ။ ဒီသူဆင်းရဲမက သင့်အား ဘာကျေးဇူးပြုလို့လဲ။ ဘာပူဇော်လို့လဲ။ သူဆင်းရဲမကျတော့ သားခုနစ်ယောက်ပေးပြီး ငါတို့မင်းအား အကယ်၍သားမပေးလျှင် ဒီနေ့မှ နောက်ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့မှာ သင့်ညောင်ပင်ကို အမြစ်ပါတူးဖော်၍ အပိုင်းပိုင်းပြတ်အောင် ဖြတ်ပစ်မည်” ဟု ရုက္ခစိုးနတ်ကို ခြိမ်းခြောက်ပြီး ပြန်လေသည်။

ပုရောဟိတ်သည် ဤနည်းအတိုင်း နေ့စဉ်နေ့စဉ် သွားရောက်ခြိမ်းခြောက်လေသည်။ ခြောက်ရက်မြောက်နေ့ရောက်လျှင် ညောင်ကိုင်းကို ကိုင်၍ “ရုက္ခစိုးနတ် နောက်တစ်ရက်သာ ကျန်တော့သည်။ အကယ်၍ ငါတို့မင်းအား သားမပေးလျှင် နက်ဖြန်အဆုံးစီရင်ပေမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ပြန်လေသည်။ ရုက္ခစိုးနတ်သည် ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် ပြောသည့်အတိုင်း တကယ်လုပ်တော့မည်ကို သိ၍ “ဒီပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားသည် သားမရလျှင် ငါ့ဗိမာန်ကို ဖျက်ဆီးပစ်တော့မည်။ ဘယ်နည်းဖြင့် သားပေးသင့်သလဲ” ဟု ကြံ၏။

ကြံပြီးနောက် စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ ထံ ထိုအကြောင်းကိုပြောပြ၍ အကူအညီတောင်းလေသည်။ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့က ငါတို့သားပေးနိုင်စွမ်း မရှိဟုပြောလွတ်

လေလျှင် နတ်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ၂၈ ယောက်တို့ထံသွားရောက်၍ အကူအညီတောင်းပြန်လေသည်။ နတ်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများကလည်း မတတ်နိုင်ကြောင်း ပြောလေလျှင် နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော သိကြားမင်းထံသွားရောက် အကူအညီတောင်းလေသည်။ သိကြားမင်းသည် မင်းနှင့် သင့်လျော်သည့် သားရဲနိုင်မရနိုင် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလေလျှင် ဘုန်းကံရှိသော နတ်သားလေးယောက်တို့ကို မြင်လေသည်။

ထိုနတ်သားလေးယောက်တို့သည် ရှေးဘဝက ဗာရာဏသီမြို့၌ ရက်ကန်းသည်များဖြစ်၍ ရက်ကန်းယက်၍ ရအပ်သောဥစ္စာကို ငါးပုံပုံကာ ငှေးပုံကို သုံးစွဲ၍ တစ်ပုံကို အလှူဒါနပြုခဲ့ကြလေသည်။ ထိုရက်ကန်းသည်လေးယောက်တို့သည် ထိုဘဝမှစုတေသော် ထိုကောင်းမှုကံကြောင့် တာဝတိံသာဘုံ၌ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထို့နောက် ယာမာဘုံ၌ဖြစ်၍ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန်အထပ်ထပ်နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၌ စည်းစိမ်ခံစားကျင်လည်ကြလေသည်။ ထိုအခါ၌ကား ထိုနတ်လေးယောက်တို့သည် တာဝတိံသာဘုံမှ စုတေ၍ ယာမာဘုံသို့ သွားရမည့်အလှည့်ဖြစ်၏။

သိကြားသည် ထိုနတ်သားလေးယောက်တို့ထံ သွားရောက်၍ “သင်တို့လူပြည်သွား၍ ဧသုကာရီမင်း၏ မိဖုရားကြီးဝမ်းထဲသို့ ပဋိသန္ဓေနေသင့်ကြသည်ဟု တိုက်တွန်းအကြံပေးရာ ထိုနတ်သားလေးယောက်တို့က “လူပြည်ကိုတော့ သွားပါမည်။ သို့သော် မင်းမျိုးမှာ မဖြစ်ချင်ပါ။ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားမျိုးတွင်ဖြစ်၍ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ကပင် ကာမဂုဏ်ကိုစွန့်ကာ ရဟန်းပြုပါမည်” ဟု ပြောကြလေသည်။

သိကြားသည် “ကောင်းပြီ” ဟု ပြောဆိုကာ ထိုနတ်သားတို့ ထံမှ ဝန်ခံချက်ယူ၍ ပြန်လာပြီးလျှင် ရုက္ခစိုးနတ်အား ထိုအကြောင်းကို ပြောလေသည်။ ရုက္ခစိုးနတ်သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကာ သိကြားကို ရှိခိုး၍ မိမိဗိမာန်ပြန်လာလေသည်။ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် နောက်ဆုံးနေ့ရောက်သော် နောက်ဆုံးနေ့ဖြစ်သည့်အတိုင်း ညောင်ပင်ကို တူးလှဲပစ်ရန် အားကောင်းသည့် ယောက်ျားများကို ခေါ်၍ ပုဆိန်ရဲတင်းစသည်တို့ကို အယူခိုင်းပြီးလျှင် ညောင်ပင်ရှိရာသို့ သွားလေသည်။ ညောင်ပင်ရောက်လျှင် ညောင်ကိုင်းကိုကိုင်၍

‘အို . . . နတ်၊ ကနေ့သည် ကျွန်ုပ်သားတောင်းသည့် ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့ဖြစ်သည်။ ခုအခါသည် သင်ပေးမည် မပေးမည်ကို အပြီးအပြတ် အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည့်အခါဖြစ်၏’ ဟု ပြောလေသည်။ ထိုအခါ ရုက္ခစိုးနတ်သည် ကြီးစွာသော အာနုဘော်ဖြင့် သစ်ကိုင်းကြားမှထွက်၍ ချိုသာသောအသံဖြင့် -

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၊ သင့်အား သားတစ်ယောက်သာမတသားလေးယောက်ကို ငါပေးမည်ဟု ပြောလေလျှင် ကျွန်ုပ်အလိုမရှိပါ။ ကျွန်ုပ်တို့မင်းအားသာ ပေးပါဟု ပြောလေသည်။ သင့်ကိုသာ ပေးမည်ဟု ရုက္ခစိုးနတ်ကပြောသော် ဒီလိုဆိုလျှင် နှစ်ယောက်စီ ပေးပါဟု ပြောလေသည်။ ရုက္ခစိုးနတ်က မင်းတော့ မပေးနိုင်လေးယောက်လုံး သင့်အားသာ ပေးမည်။ သင်လည်းပဲ ရကားမျှသာ ဖြစ်လိမ့်မည်။ အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်မှာမနေဘဲ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ကပင် ရဟန်းပြုကြလိမ့်မည်” ဟု ပြောလေလျှင် ပုဏ္ဏားက -

“သင်ငါ့အား သားပေးဖို့သာလိုသည်။ ရဟန်းမပြုအောင် လုပ်ဖို့မှာမူကား ငါတို့တာဝန်သာဖြစ်၏ဟု ပြောလေသည်။ ရုက္ခစိုး

နတ်သည်ပုရောဟိတ်အား သားဆုပေး၍ မိမိဗိမာန်တွင်း ဝင်လေသည်။ အကြီးဆုံးနတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေလျှင် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၏မယားဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေလေသည်။ ဖွားမြင်ပြီးနောက် ဟတ္ထိပါလဟု အမည်တွင်လေသည်။ ဤနည်းတူနတ်သားလေးယောက်လုံး ပုဏ္ဏားမဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေကြလေသည်။

လူသတ်၍နတ်သေ

စတုက္ကနိပါတ်၊ စူဠကာလိင်္ဂဇာတ်တွင်လည်း လူသတ်၍ နတ်သေရသောသာဓကတစ်ခုကို တွေ့ရပါသည်။ ကာလိင်္ဂတိုင်းဒန္တပူရမြို့တွင် ကာလိင်္ဂမင်းမင်းပြုနေသောအချိန်ဝယ် အဿကတိုင်း ပါဠုလိမြို့၌ အဿကမင်း မင်းပြု၏။ ကာလိင်္ဂမင်းသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ ပြည့်စုံရုံသာမက ဆင်ပြောင်အားကို ဆောင်နိုင်လောက်အောင် အားကောင်း၏။ သူ့ကိုစစ်တိုက်ရဲသူမရှိဟု ပြောရလောက်အောင် နိုင်ငံအသီးသီးက ကြောက်လန့်ကြသည်။ ကာလိင်္ဂမင်းနှင့်စစ်တိုက်ရဲသည့် နိုင်ငံမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်နေသည်။

စစ်မတိုက်ရ မနေနိုင်သော ကာလိင်္ဂမင်းကြီးသည် တစ်နေ့တွင် ချောမောလှပသော သမီးတော်လေးဦးကို ယာဉ်တစ်စီးပေါ်တင်၍ အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်သို့ လှည့်လည်စေသည်။ ကာလိင်္ဂမင်းနှင့် စစ်တိုက်လိုသောနိုင်ငံသည် သမီးတော်လေးပါးကို သိမ်းပိုက်နိုင်သည်ဟူသော အမိန့်တော်ကိုလည်း တစ်ခါတည်း မှတ်ပေးလိုက်ရာ ဘယ်နိုင်ငံမှ မသိမ်းပိုက်ရဲဘဲ လက်ဆောင်ပုဏ္ဏားဆက်သ၍သာ ပြန်လွှတ်ကြလေသည်။ အဿကတိုင်း ပါဠုလိမြို့သို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း စစ်မတိုက်ရဲသော အဿကဘုရင်သည် လက်ဆောင်ပေး၍ မင်းသမီးတို့ကို ပြန်လွှတ်လေသည်။

ထိုအချိန်က အဿကဘုရင်တွင် ပညာရှိ၍ လိမ္မာပါးနပ်
 ကာ စစ်ပရိယာယ်ကျွမ်းကျင်သော နန္ဒိသေနအမည်ရှိ အမတ်တစ်
 ယောက်ရှိသည်။ ဤမင်းသမီးတို့သည် အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်
 သို့ လှည့်လည်သော်လည်း စစ်ထိုးဘက်နိုင်ငံကို မရလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်
 ကျွန်းသည် အချည်းနှီးအလကားဖြစ်လိမ့်မည်။ ငါသည်ကား
 ကာလိဂ်မင်းနှင့် စစ်ထိုးအံ့ဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် မင်းသမီးလေး
 ယောက်တို့ကိုလည်း အဿကဘုရင်အား ဆက်သလိုက်လေသည်။
 အတူပါလာသောမင်းချင်းတို့ကိုလည်း သမီးတော်လေးပါးလုံးကို
 မိဖုရားမြှောက်ကြောင်း ကာလိဂ်မင်းအား အကြောင်းကြားခိုင်း
 လိုက်လေသည်။

အကြောင်းကို သိရသည်နှင့် စစ်သွေးဆာနေသော ကာလိဂ်
 မင်းသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပြည့်အစုံနှင့် တရကြမ်းချီတက်လာ
 လေတော့သည်။ ကာလိဂ်မင်းချီတက်လာသည်ကို သိရသည်နှင့်
 နန္ဒိသေနအမတ်ကတစ်ဦး၏ နိုင်ငံအပိုင်းအခြားအတွင်းသို့ တစ်ဦး
 ကမဝင်ဘဲ နှစ်နိုင်ငံကြား၌ စစ်ထိုးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကြောင်း
 ကြားစေလိုက်သည်။ နှစ်ဖက်ပြည်သူများ မထိခိုက်စေရန် ဖြစ်သည်။
 မင်းနှစ်ပါးတို့သည် နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်၌စစ်ကို အသင့်ပြင်ကြလေ
 သည်။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ရသေ့ပြု၍ ထိုမင်းနှစ်ပါး
 တို့၏ တိုင်းအကြား၌ ကျောင်းဆောက်၍နေလေသည်။

ကာလိဂ်မင်းသည် စစ်မတိုက်မီစပ်ကြား အရှုံးအနိုင်ကြို
 သိရန် ဘုရားအလောင်းရသေ့အား သွားမေးရာ ဘုရားအလောင်း
 ရသေ့က သိကြားမင်းကို တစ်ဆင့်မေးရာ ကာလိဂ်မင်းနိုင်ပြီး
 အဿကမင်းရှုံးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားလိုက်လေသည်။ အရှုံး
 အနိုင်ကို ကြိုတင်သိနိုင်သည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်စသည်ကို မမေးတော့ဘဲ

ကာလိဂ်မင်းသည် ဝမ်းသာအားရ ပြန်သွားလေတော့သည်။ ထို သတင်းသည် နှစ်ဘက်စစ်သည်တို့အကြားသို့ ပျံ့နှံ့သွားလေရာ အဿကဘုရင်က နန္ဒိသေနအမတ်ကိုခေါ်၍ ကာလိဂ်မင်းနိုင်ကာ ငါတို့ရှုံးမည်ဟု ဆိုသည်။ ဘယ်လိုလုပ်ကြမည်နည်းဟု မေးမြန်း တိုင်ပင်လေသည်။

နန္ဒိသေနအမတ်က အရှင်မင်းကြီး၊ အရှုံးအနိုင်ကို မည်သူ သည် ကြိုတင်သိနိုင်မည်နည်း။ အရှင်မင်းကြီး မစိုးရိမ်နှင့်၊ အကြောင်းစုံသိအောင် အကျွန်ုပ်စုံစမ်းမည်ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် ဘုရားအလောင်းရသေ့ကြီးထံသို့သွားကာ အကြောင်းစုံကိုသေချာ မေးလေသည်။

“အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်မင်းသည်နိုင်၍ အဘယ်မင်းသည် ရှုံးလတ္တံ့နည်း”

“ကာလိဂ်မင်းသည် နိုင်၍ အဿကမင်းသည် ရှုံးလတ္တံ့”

အများထက်သာသော စဉ်းစားတွေးခေါ်ဉာဏ်

“အရှင်ဘုရား . . . နိုင်အံ့၊ ရှုံးအံ့သောမင်းတို့၏ ပုဗ္ဗနိမိတ် သည် ဘယ်လိုထင်ပါသနည်း” ဘုန်းကြီးသောဒါယကာ စစ်နိုင် လတ္တံ့သောမင်း၏ အစောင့်အရှောက်နတ်သည် ဖြူသော နွားလား ဥသဘာအဖြစ်ဖန်ဆင်းကာ စစ်ထိုးမည်။ စစ်ရှုံးလတ္တံ့ သောမင်း၏ အစောင့်အရှောက်နတ်သည် မည်းနက်သောနွားလာဥသဘာအဖြစ် ဖန်ဆင်း၍ စစ်ထိုးလိမ့်မည်။ ဦးစွာစစ်ထိုးသော နတ်တို့၏အရှုံး အနိုင်သည် မင်းနှစ်ပါးတို့၏ အရှုံးအနိုင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ရသေ့ဆီ မှ အရေးကြီးသောစကားကိုရသည်နှင့် နန္ဒိသေနအမတ်သည် မိမိ စစ်တပ်ဆီသို့ ပြန်ခဲ့ကာ မင်းကိုချစ်ကျွမ်းဝင်၍ အဆွေခင်ပွန်း

ဖြစ်ကြသော သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင်ကို ခေါ်ထုတ်ကာ မြင့်မားသော တောင်တစ်ခုပေါ်သို့ ခေါ်သွားလေသည်။

သတ္တိကို နှိုးဆွပေးခြင်း

တောင်ထိပ်သို့ရောက်သည်နှင့် “သူ့ရဲကောင်းတို့၊ သင်တို့သည် အဿကမင်းအတွက် အသက်ကိုစွန့်ရဲကြသလော” ဟု မေးမြန်းလိုက်ရာ “စွန့်ရဲပါသည်” ဟူသော ဖြေသံသည် မိုးခြိမ်းသံအလား ပေါ်လာလေသည်။ “သည်လိုဆိုလျှင် သင်တို့သည် ဤတောင်ထိပ်မှ ခုန်ချကာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်ကြလော့” နန္ဒိသေန၏စကားဆုံးသည်နှင့် နှိုးဆွခံလိုက်ရသောသတ္တိ၏အရှိန်ကြောင့် သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင်တို့သည် ချောက်ထဲသို့ခုန်ဆင်းကြရန် အပြေးသွားကြလေတော့သည်။

သတ္တိကို လမ်းမှန်သို့တည့်ပေးခြင်း

တောင်အောက်ချောက်ထဲသို့ ခုန်ဆင်းခါနီးဆဲဆဲအချိန်မှာပင် နန္ဒိသေနအမတ်၏ အောင်မြင်ခဲ့သားသောအသံကြီးက နောက်ဘက်မှ ပေါ်ထွက်လာလေသည်။

“ဟိုး . . . ရပ်လိုက်ကြ၊ သင်တို့ရဲ့အသက်ကို အဲဒီလို အချည်းနှီး သေရမည့်အစား အဿကဘုရင်အတွက် စစ်တိုက်ရင်း သေရတာက မမြတ်သလော၊ လာခဲ့ကြ၊ သင်တို့သည် ငါနှင့်အတူ အဿကဘုရင်အတွက် ရှေ့ဆုံးကနေ၍ တိုက်ခိုက်ကြစို့”

တိုက်ပွဲစရန် အချက်ပေးလိုက်သောစစ်မောင်းသံ၊ တံပိုးသံ၊ ခရာသံတို့နှင့်အတူ မင်းနှစ်ပါးဦးဆောင်သော စစ်သည်တို့သည် နှစ်နိုင်ငံကြားရှိ စစ်တလင်းသို့ ထွက်လာကြလေပြီ။ သို့သော်

နှစ်ဘက်စစ်တပ်၏ ချီတက်လာပုံမှာ ကွာခြားနေသည်။ အဿက
 ဘုရင်၏ စစ်သည်တို့မှာ သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင်နှင့်အတူ နန္ဒီ
 သေနာမတ်၏ဦးဆောင်မှုဖြင့် စနစ်တကျရဲဝံ့စွာ ချီတက်လာသော်
 လည်း ကာလိဂံမင်း၏ စစ်သည်တို့မှာ တို့နိုင်မှာတဲ့ဟူသော အတွေး
 က လွှမ်းမိုးနေသောကြောင့် စနစ်တကျအားကြီးမာန်တက် ချီတက်
 မှု မရှိဘဲ အိမ်တစ်အိမ်သို့ အလည်အပတ်သွားသော ဧည့်သည်များ
 လို ဟိုတစ်စု ဒီတစ်ဖွဲ့ဖြင့် ဖြစ်သလို ချီတက်လာကြလေသည်။

စစ်တလင်းသို့ ရောက်သည်နှင့် အစောင့်အရှောက်နတ်
 နှစ်ပါးမှာလည်း နွားလားဥဿဘာအသွင်ဖြင့် စစ်ထိုးရန် စောင့်
 နေကြလေသည်။ ထိုအစောင့်အရှောက်နတ်များကို မင်းနှစ်ပါးမှ
 တစ်ပါး မည်သူမှမမြင်ရပေ။ နန္ဒီသေနာမတ်က -

“မြတ်သောမင်းကြီး၊ အစောင့်အရှောက်ဖြစ်သောနတ်တို့ကို
 မြင်ရ၏လော”

“မြင်ရပေ၏”

“အဘယ်အခြင်းအရာဖြင့် မြင်ပါသနည်း”

“ကာလိဂံမင်း၏အစောင့်အရှောက်နတ်သည် ဖြူသော
 နွားလားဥဿဘာအသွင်ဖြင့်မြင်ရသည်။ ငါ၏အစောင့်အရှောက်
 နတ်ကိုကား မည်းသောနွားလားဥဿဘာအသွင်ဖြင့် မြင်ရသည်။
 သို့သော် ငါ၏အစောင့်အရှောက်နွားလားဥဿဘာကား ညှိုးနွမ်း
 သော အသွင်ရှိသည်” ဟု ပြောဆိုလေသည်။

နန္ဒီသေနာမတ်က -

“အရှင်မင်းကြီး၊ မစိုးရိမ်နှင့်၊ အကျွန်ုပ်တို့ နိုင်၍ ကာလိဂံ
 မင်းရှုံးစေရမည်။ အရှင်မင်းကြီးသည် သိန္နောမြင်းထက်မှ ဆင်း
 သက်၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် မြင်းကိုကိုင်ကာ လက်ယာလက်ဖြင့် လှံတံ

ကိုဆွဲပြီး လျင်မြန်စွာသွားကာ ကာလိဂ်မင်း၏ အစောင့်အရှောက် နတ်ကို လှုံ့နဲ့ထိုးပါ။ အကျွန်ုပ်နှင့်တကွ သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင် ကလည်း အရှင်မင်းကြီးထိုးသည့်အတိုင်းလိုက်ပြီး လှုံ့တစ်ထောင် ဖြင့် ထိုးပါမည်။ ထိုအခါ ကာလိဂ်မင်း၏ အစောင့်အရှောက်နတ် သေ၍ ကာလိဂ်မင်းလည်း စစ်ရှုံးပါလိမ့်မည်” ဟု လျှောက်တင် လေသည်။

နန္ဒိသေနအမတ်ပြောသည့်အတိုင်း အဿကမင်းနှင့်တကွ သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင်တို့ လှုံ့ဖြင့် ဝိုင်းထိုးကြရာ ကာလိဂ်မင်း၏ အစောင့်အရှောက်နတ်သေလေသည်။ အစောင့်အရှောက်နတ် သေသည်ကို မြင်လိုက်ရသော ကာလိဂ်မင်းသည် လန့်ဖျပ်သွားကာ မြင်းဇက်ကြီးကို နောက်မြန်လှည့်အောင် ဆွဲမိလျက်သားဖြစ်သွား လေတော့ရာ မြင်းလည်း နောက်လှည့်ပြီး ကိုယ့်တပ်ကိုယ်ပြန်နင်း ကာ ပြေးလေတော့သည်။

ထိုအခါစစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့လည်း ကာလိဂ်မင်းကြီးပြေးပြီ ဟူသော အသိနှင့်အတူ ဒရောသောပါးနောက်က လိုက်ပြေးကြရာ တပ်ပျက်၍ အဿကမင်းကို အရှုံးပေးရလေတော့သည်။ ဤ သာဓက၌ အနိုင်ရရှိသွားသော နန္ဒိသေနအမတ်နှင့်တကွ အဿက ဘုရင်တို့သည် ရှိပြီးသား ဘုန်းကံပေါ်မို့၍ ဝီရိယဖြင့် ကြိုးစား အားထုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

နတ်ဗြဟ္မာများသည် ရှေးဘုန်းကံကိုသာ မှီခိုအသက်မွေး ရသော ပုညပုဇိဝီပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။

တိရစ္ဆာန်များကား ဝီရိယကိုသာ အားကိုးရသော ဘုန်းကံ မရှိသည့် ဝီရိယပုဇိဝီပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။

ငရဲနှင့်ပြိတ္တာများကား ဘုန်းကံဝီရိယတစ်ခုမှအားထား၍ မရဘဲ အကုသိုလ်ကုန်မှသာ လွတ်မြောက်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည်။

လူသားသည်ကား ဘုန်းကံဝီရိယနှစ်မျိုးလုံးကို အားထား၍ အသက်မွေးရသော ဥဘယဇီဝိပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ရာ ရှေးကံတစ်ခုသာ အားကိုးပြီး ဝီရိယကိုစွန့်လွှတ်လိုက်ပါက တက်လမ်းမရှိတော့ပါပေ။

“အယူတစ်စောင်း၊ ကံအကြောင်းမျှ၊
မကောင်းလည်းကံ၊ ကောင်းလည်းကံဟု၊
ကံကိုချည်းသာ၊ မကိုးရာဘူး၊
ပညာဉာဏ်ဖြင့်၊ သင့်မတင့်ကို၊
အခွင့်ရှု၍၊ အပြုလုံ့လ ရှိအပ်စွာတည့်။

(မဃဒေဝ)

အလိမ္မံခံရသူနှစ်ဦး

ပထမအလိမ္မံခံရသူများမှာ နတ်ကိုးကွယ်မိသူများဖြစ်သည်။ မျိုးစေ့မမှန် ပင်မသန်ဟူသော စကားအတိုင်း နတ်ကတော်များမှာ များသေးအားဖြင့် အတိတ်ဘဝက ပရဒါန - သူတစ်ပါးမယားကို ဖြစ်မှားခဲ့သော အကုသိုလ်အကျိုးဆက်ကြောင့် ယောက်ျားမဟုတ်၊ မိန်းမမဟုတ်များသာ များပါသည်။ သို့အတွက် သူတို့သည် ရင်းနှီး ခင်မင်မှုဖြင့် အမျိုးသမီးထုထဲ ပေါက်ရောက်အောင် တိုးဝင်နိုင်ခဲ့ သည်။ ယောက်ျားအစစ်အမှန် မဟုတ်သဖြင့် ခင်ပွန်း ဖြစ်သူတို့က လည်း အသာတကြည် လွှတ်ထားကာ နောက်ဆုံးမဖြစ်သင့်တာ တွေ ဖြစ်ကုန်သည်။

ရွှေပြည်သာမြို့မှ ပင်စင်စား တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦး။ မြေကွက်
 လေးတစ်ကွက်ရောင်းရသောငွေကို လင်ဖြစ်သူက သံဃာတွေ
 ဆွမ်းကပ်ပြီး တရားနာချင်သည်။ မယားဖြစ်သူက နတ်ကန္ဓားပေး
 ချင်သည်။ လင်မယားသဘောထားကွဲကြသည်။ နောက်တော့
 ကြားလူဖျန်ဖြေပေးချက်အရ ငွေသုံးပုံနှစ်ပုံကို နတ်ကန္ဓားပွဲအတွက်
 ပေးရသည်။ ကျန်တစ်ပုံကို တပ်ကြပ်ကြီးက သံဃာဆွမ်းကပ်ဖို့
 အတွက် ရရှိသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် တပ်ကြပ်ကြီးက အိမ်အပေါ်ထပ်စွဲဝင်
 သံဃာတော်များ ဆွမ်းကပ်နေစဉ် အိမ်အောက်ထပ် နတ်ကန္ဓား
 ကလည်း မယား၏ဆန္ဒအတိုင်း တပြုန်းပြုန်းတီးလျက် ကလျက်
 ရှိကြသည်။ ယောက်ျားဖြစ်သူကလည်း အိမ်အောက်ထပ်နတ်ကန္ဓား
 ပွဲသို့ ဆင်းမလာသလို မိန်းမဖြစ်သူကလည်း အိမ်အပေါ်ထပ် သံဃာ
 ဆွမ်းကပ်ရာသို့ မော်၍ပင်မကြည့်။ နတ်ကန္ဓားပွဲပြီးနောက်
 တစ်ရက်မှာပင် တပ်ကြပ်ကြီးတို့မိသားစုကို နတ်က မ,စပါတော့
 သည်။

တခြားမဟုတ်။ တပ်ကြပ်ကြီးကတော်ကို ကန္ဓားစီးနတ်
 ကတော်က ခိုးပြေးသွားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တပ်ကြပ်ကြီးကား
 အိမ်ထောင်စုကလည်း ပြိုကွဲ၊ ရှိနေသောသားသမီးတို့ကလည်း
 မကြည့်ရှုသဖြင့် အိမ်လေးကိုရသမျှနှင့်ရောင်းကာ ယခုအချိန်တွင်
 ဘိုးဘွားရိပ်သာသို့ ရောက်နေလေပြီ။ နတ်ကတော်ကို အားကိုး
 တကြီးပြုပြီး လိုက်သွားသော တပ်ကြပ်ကြီးကတော်မှာလည်း သုံး
 လေးလအကြာတွင် အငယ်အနှောင်းတို့ ထုံးစံအတိုင်း အချိန်တန်
 တော့ အိမ်ပြန်ခဲ့ရပါသည်။

အားကိုးစရာ ခင်ပွန်းနှင့်အိမ်ကလည်းမရှိ၊ အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြားသောမိခင်မို့ သားသမီးတွေကလည်း မကြည်ဖြူ ဖြစ်နေသော ဤအမျိုးသမီး၏နောင်ရေးကို တွေး၍သာကြည့်ပါလေ။ တစ်ခါကလည်း လှိုင်မြို့နယ်၊ ၅-ရပ်ကွက်တွင် လက်ပွားမြင့်ဦး အမည်ရှိ အခြောက်နတ်ကတော်တစ်ယောက်သည် မကောင်းဆိုးဝါးများနှင့်တကွ လက်လှည့်မျက်လှည့်များကို အသုံးပြုပြီး အချိကြီး လိမ်သွားခဲ့ဖူးသည်။

စစချင်း ရာတန်ကလေးတစ်ရွက်ကို ပုဝါနှင့်အုပ်လိုက်သည်။ ပုဝါကိုလှန်လိုက်သောအခါ ရာတန်များကို အပုံလိုက်ဖြစ်နေသည်။ ထိုရာတန်များကို ပရိသတ်ထဲအားလုံးကြပစ်လိုက်သည်။ တစ်ဖန် ကန်တော့ပွဲမှ ငှက်ပျောသီးများကို ဝေပေးပြန်သည်။ ကံကောင်းသူတ ချို့ ငှက်ပျောသီးထဲက ရွှေစလေးများကို ရကြသည်။ ငါးကို တိတပ်ထားသော ငါးများချိတ်ဖြစ်ကြောင်း ဘယ်သူမှမရိပ်မိ။ သိန်းဂဏန်းမြင်၍ ထောင်ဂဏန်းစွန့်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တစ်ဦးမှ သတိမထားမိကြ။

ပရိသတ်များယုံလောက်ပြီဟူသော အချိန်ကျမှ ရွှေတိုးချင်သောသူများ ရှိတဲ့ရွှေယူလာခဲ့ကြ၊ ကနေ့ညပဲ လုပ်ပေးနိုင်သည်ဟု ပြောလိုက်သောအခါ နီးထနေသောလောဘ၏ တိုက်တွန်းချက်ကြောင့် ရှိသမျှရွှေထည်လေးများကိုယူ၍ နတ်ကတော်ရှေ့ရောက်လာကြသည်။ ရွှေထည်လေးများကို လက်ထဲမှကိုင်ပြီး တိုးလည်း လိုချင်၊ လိမ်မှာလည်းကြောက်ဖြစ်နေသော တချို့ပရိသတ်များ ထံသို့ အောက်ပါစကားလုံးအချို့ကို ပစ်သွင်းပေးလိုက်သည်။

“ရွှေထည့်ထားတဲ့ အိုးလေးများကို ကိုယ့်အိမ်မှာပဲ ကိုယ်ထားရမှာပါ။ နတ်ပွဲမှာ ထားခဲ့ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။”

ထိုစကားအချို့ အဆုံးမှာတော့ ရွှေထည့်ထားသော အိုးကလေးများ နတ်ကတော်ရှေ့ အကုန်ရောက်လာပါတော့သည်။ အဝတ်ဖြင့်စည်းပြီး ပိတ်ထားသော အိုးထဲမှ ရွှေစများကို လက်လှည့်ပညာဖြင့် နှိုက်ယူပြီး ပြန်ပေးလိုက်ပါတော့သည်။ နတ်ကတော်၏ ဖိန့်လုံးလှိမ့်လုံးများ မည်မျှကောင်းသနည်းဆိုလျှင် နတ်ကနွားပွဲသိမ်း၍ တစ်ပတ်ခန့်ကြာသောအခါကျမှ အလိမ်ခံကြရမှန်းသိကြလေသည်။

ဤကား ပထမအလိမ်ခံကြရသော နတ်ကိုးကွယ်သူများ၏ ဖြစ်ရပ်အချို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအလိမ်ခံကြရသူများမှာ နတ်ကတော်များ ကိုယ်တိုင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ လူတို့၏ အဆက်ဆက်သော နတ်ကတော်ဆရာတို့က နတ်ကတော်သေလျှင် နတ်သမီးဖြစ်မည်ဟုများ ဟောပြောခဲ့ကြလေသလားမသိ။ တချို့နတ်ကတော်များမှာ နတ်ကတော်အလုပ်လုပ်နေသော်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိကြပြီး ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို ထိုက်သလောက်ကြိုးစားအားထုတ်ကြသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ သို့သော် နတ်ကတော်အလုပ်ကိုကား မစွန့်နိုင်ကြ။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ ကာလပုဋ္ဌအမည်ရှိ ဇာတ်ဆရာကြီးကဲ့သို့ ဆရာအဆက်ဆက်၏ အလိမ်အညာကို ခံထားကြရပုံရသည်။ တစ်နေ့တွင် ထိုဇာတ်ဆရာကြီးသည် ဘုရားရှင်နှင့်တွေ့သောအခါ တပည့်တော်တို့ ကချေသည်များသေလျှင် ပဟာသ (ပျော်ရွှင်စရာကောင်းသော) နတ်ဘုံတစ်ခု၌ ရောက်ရသည်ဟု ဆရာအဆက်ဆက် ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစကားမှန်၊ မမှန် ဖြေကြားပေးပါဘုရားဟု မေးရာ ဗုဒ္ဓက ဒီမေးခွန်းမမေးပါနဲ့ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တားသော်လည်း ဆက်မေးနေသဖြင့် ပဟာသနတ်ပြည်မဟုတ်၊ အဝီစိငရဲတွင်ပါဝင်သော ပဟာသ

ငရဲသို့ သွားရောက်ခံကြရကြောင်း ဖြေကြားလိုက်ရာ ဇာတ်ဆရာကြီး ချုံးပွဲချင့်ကြွေးရှာပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက မမေးနှင့် ဆိုတာ မရမက မေးသကိုးဟု မိန့်တော်မူလျှင် “တပည့်တော် ဒီအတွက် ငိုတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဇာတ်ဆရာကြီး အဆက်ဆက်တို့က တပည့်တော်တို့အား (ငရဲခံရမည်ကိုပင်) ပဟာသနတ်ပြည်ရောက်မည်လို့ သူတို့လိမ်လည်လှည့်စားခြင်းကို တပည့်တော်ခံရတဲ့အတွက် ငိုတာပါဘုရား” ဟု လျှောက်လေသည်။ နောက်ရဟန်းပြု၍ တရားအားထုတ်ရာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူပါသည်။

(သံ-၂-၄၉၄၊ တာလပုဋုသုတ်နှင့်ထေရဂါထာ ၄၂ ၄၅၇)

ယခုလည်း ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် စာမျက်နှာ ၁၄၇ တွင် နတ်ကတော်တို့ ကျရောက်ခံစားရာ ဗြိတ္တာဘုံကို ဗုဒ္ဓက အတိအကျ ဟောထားတော်မူပါသည်။ ထိုဗြိတ္တာဘုံသည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့အနီး ကိရုက္ခင်တောင်တွင်ရှိသည်။ နတ်ကတော်ဗြိတ္တာများ ခံစားနေကြရုံမှာ အရိုးပေါ်အရေတင် အပုပ်နံ့က ထောင်းထောင်းထသော ကိုယ်လုံးတီးခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကောင်းကင်တွင် ဟိုမှဒီမှ ပြေးလွှားနေရသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျီးဘီလူး၊ ဋ္ဌင်းတဘီလူး၊ သိန်းစွန်ဘီလူးတို့က ထိုနတ်ကတော်ဗြိတ္တာ၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှ ကလိစာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းမှ ဦးနှောက်တို့ကိုလည်းကောင်း အတင်းပေါက်ဆိတ်စားနေကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကုသိုလ်ကံ မကုန်မချင်း ဤဗုဒ္ဓဆင်းရဲကို မရပ်မနား ခံစားနေကြရပါသည်။

နည်းပေးလမ်းပြ နတ်ကတော်ဆရာသည်ပင် ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်သည်ဆိုလျှင် နတ်ကိုးကွယ်ကြသူ တပည့်များ၏ လားရာ ဂတိကိုလည်း မှန်းဆ၍ ကြည့်နိုင်လောက်ပေပြီ။

ဘာသာရေးလုပ်ကြံမှု

နိုင်ငံရေးလောကတွင် အချောင်သမားတို့ နေရာလိုချင်သောအခါ ခေါင်းဆောင်ကို သတ်ရသကဲ့သို့ ဘာသာရေးလောကတွင်လည်း နေရာလိုချင်သောအခါ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကို သတ်ရပေသည်။ ဗုဒ္ဓကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သော ဒေဝဒတ် ကို သတိရလိုက်ပါ။ ဗုဒ္ဓမရှိတော့သည့်နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များမှာ သံဃာတော်အရှင်မြတ်များပင်ဖြစ်သည်။ ယခုသံဃာတော်တို့၏ နေရာကို ဘာသာရေးအချောင်သမား ပေါ်လာခဲ့လေပြီ။ သူကား သူရဿတီနတ်သမီး။

ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူသည့် ပိဋကတ်တရားတော်များကို သံဃာတော်များက ပထမသင်္ဂါယနာမှ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတိုင်အောင် ဆင်းရဲမျိုးစုံကြားမှ မပျောက်မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းဆဲ နောင်လည်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းနေမည်သာဖြစ်သည်။ ယခုတော့ အသက်အသေခံ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်ပြီး ပိဋကတ်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့သော သံဃာတော်များ မျက်နှာကိုမှမထောက်ဘဲ ပိဋကတ်သုံးပုံ သူရဿတီစောင့်သည်ဆိုကာ စိတ်ကူးယဉ်လောကမှ ဟိန္ဒူနတ်သမီးရုပ်ကို ဘုရားရုပ်ပွားတော်ရှေ့တည့်တည့်မှာ လာထားကြသည်။ အထားခံသည့် ဂေါပကကလည်း အထားခံကြသည်။ ဘုရားမျက်နှာ၊ သံဃာတော်မျက်နှာထက် ငွေမျက်နှာကို ကြည့်ကြဟန် တူသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ သူရသတ္တိအမည်ရှိသော မြစ်ကလေးတစ်စင်းရှိသည်။ နွေအခါတွင် သောင်များပေါ်သောအခါ ထိုသောင်များပေါ်တွင် ကုလားများက သီးပင်စားပင်များ စိုက်ကြရာ အလွန်ဖြစ်ထွန်းသည်။ ဒါလောက်ဖြစ်ထွန်းရင် ဒီမြစ်ကို စောင့်တဲ့နတ်ကမ၊ တာဖြစ်မယ်ဟူသော စိတ်ကူးယဉ်အတွေးပေါ်လာကြသည်။ သာယာညင်းပျောင်းစွာ စီးဆင်းသောမြစ်ရေကို ကြည့်၍ နတ်သမီးသာ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြကာ မြစ်ကမ်းနားတွင် နတ်သမီးရုပ်တစ်ရုပ်ထုလုပ်ပြီး ကိုးကွယ်ကြလေတော့သည်။

နောက်တဖြည်းဖြည်း နယ်ကျယ်လာရာမှ ဗေဒင်သုံးပုံကို သူရသတ္တိလက်ထဲ ထည့်ပေးလိုက်သောအခါ သူရသတ္တိသည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်အားလုံးတို့၏ အထွတ်အမြတ်ထားရာ နတ်သမီးအဖြစ်သို့ ရောက်သွားတော့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်လာသောအခါ ဘာသာရေးလုပ်ကြံလိုသူ တစ်စုက ဗေဒင်သုံးပုံစောင့်တာဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာများက အလေးထားကိုးကွယ်မည်မဟုတ်။ သို့အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာများက အလေးထားကိုးကွယ်ကြစေရန် ဗေဒင်သုံးပုံအစား ပိဋကတ်သုံးပုံစောင့်သည်ဟုဆိုကာ သူရသတ္တိလက်ထဲသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏တရားရတနာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို ထည့်ပေးလိုက်ကြပါတော့သည်။

သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာအများစုကား သံဃာရတနာကို စော်ကားသော ဘာသာရေးလုပ်ကြံမှုဟူ၍ မသိရုံသာမက ခေါင်းရင်းခန်းတင်၍ ကိုးကွယ်ပင်ထားလိုက်ကြသေးသည်။ သူရသတ္တိကား ထေရဝါဒဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်များတွင် လုံးဝမပါသော ဘာသာရေးလုပ်ကြံမှု စစ်စစ်သာဖြစ်သည်။ ဥုံ ပိဋကတ္တယသမ္မုဏ္ဍံ စသော သူရသတ္တိဂါထာမှာလည်း ပါဠိဘာသာတတ် တစ်ယောက်

ယောက်က တီထွင်ရေးသားချက်သာဖြစ်သည်။ တကယ် ပိဋကတ် သုံးပုံကိုစောင့်သောနတ်သားနတ်သမီးတို့ကို တွေ့လိုပါက မြန်မာ ပြည်အရပ်ရပ်ရှိ ရဟန်း၊ သီလရှင်၊ စာသင်တိုက်ကြီးများသို့ သွား ရောက်ဖူးမြော်နိုင်ကြောင်း အကြံပေးရပါသည်။

တရားအတုအယောင်ဇင်

မဟာယာနနှင့်တရုတ်ရှေးဟောင်းတာအိုဝါဒတို့မှ ဆင်း သက်လာသော ဇင်ဝါဒသည် အနောက်နိုင်ငံအချို့အထိ ပျံ့နှံ့ နေရာမှ အသစ်အဆန်းကြိုက်သူတို့၏ဆန္ဒအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ဗုဒ္ဓဝါဒမျက်နှာဖုံးစွပ်၍ ဝင်လာခဲ့သည်။ စာပေလမ်းညွှန်မပါသော အကျင့်သည် အကန်းနှင့်တူ၍ အကျင့်မပါသော စာပေလမ်းညွှန် သည်အကျိုးနှင့်တူသည်ဟူသော စကားအတိုင်း စာပေလမ်းညွှန် တစ်ခုမှမပါသော ဇင်ဝါဒကိုလည်း အကန်းတို့၏ အကျင့်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ မဟာယာနတို့၏ဝါဒများသည် နဂိုကမှ ကန်းနေသော ဝါဒများဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဘုရားဟောပိဋကတ် ကျမ်းစာမူရင်းတစ်ခုမှ မရှိတော့ဘဲ ကိုယ်လိုရာဆွဲရေးသော အဟံ မုခကျမ်းများကိုသာ အားကိုးရသော ဝါဒဖြစ်နေသောကြောင့်ပင်။

ဥပမာအားဖြင့် ကန်းနေသောသူများသည် ကြိုးတန်းကိုသာ အားပြုသွားလာရသကဲ့သို့ မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် လည်း ဘုရားဟောအစစ်မဟုတ်တော့သော်လည်း ဘုရားဟော အယူအဆလေးတစ်ခုနှစ်ခုပါသော မဟာယာနလက်ဖြစ်ကျမ်းစာ များကိုသာ အားကိုးနေကြရသည်။ ယခုခေတ်စားနေသော ဇင် ဝါဒသည်ကား နဂိုရ်ကမှ ကန်းနေသည့်ကြားထဲ တန်းထားသည့် ကြိုးတန်းကို ရှုပ်သည်ဟုဆိုကာ ဆွဲဖြုတ်ထားသော ဝါဒမျိုးဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ မှန်ကန်သောအကျင့်ဖြစ်နိုင်ပါတော့မည်နည်း။

၃-၆-၉၆ ရက်နေ့က ယခုရေးသားနေသော ကျမ်းစာနှင့် ပတ်သက်၍ တောင်သာမြို့နယ်သို့ ရောက်သွားရာ ဇင်ဝါဒကို လေ့လာဖူးသောဒကာတစ်ဦးက ဇင်ဝါဒတွင်လည်း ကောင်းသော အချက်ကလေး အချို့ကို တွေ့ရကြောင်းပြောလာသဖြင့် ဗုဒ္ဓဟောကြားသော ဥပမာဖြင့်ပင် ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ရပါသည်။ တစ်ခါက အချို့သော တိတ္ထိဆရာကြီးတို့၏ အယူဝါဒတွင် ကောင်းသောအချက် ကလေးများကိုတွေ့ရကြောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ထားခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓက ထိမိလှသော အရူးလွယ်အိတ် ဥပမာဖြင့် ဖြေတော်မူပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အရူးသည် လွယ်အိတ်ထဲသို့ ကောင်းတာရော ဆိုးတာရော တွေ့ကရာ ကောက် ထည့်ထားသဖြင့် ကောင်း တာတစ်ခုတွေ့သည်နှင့် ကျန်တာတွေ ကိုပါ အကုန်အကောင်းဟုထင်လျှင် မှားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးမ တော်မူလိုရင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းဇင်ကျင့်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် စာပေဂျာနယ်၌ပါရှိသော ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ ဇင်ဝါဒဆောင်းပါးမှ မှတ်သားဖွယ်အချို့ကို ထုတ်ပြ ရင်း မျက်ရည်မကျခင်သိစေ ချင်ကျမ်းစာကို နိဂုံးချုပ်လိုက် ရပါသည်။ ဤကျမ်းစာ၏အဆက် ခန္ဓာအနှစ်သာရ သီလနှင့် စိတ် ဝိညာဉ်၏အနှစ်သာရဘာဝနာအကြောင်းကို စာအုပ်ဆက်လက် ရေးသားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိစေအပ်ပါသည်။

မကြာသေးမီက ဂန္ဓီခန်းမဆောင်ဟောပြောပွဲတစ်ခု၌ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဦးပညိန္ဒာဘိဝံသက ဇင်ဝါဒသည် မြန်မာပြည် ၌ မရှိသင့်ကြောင်း ဟောပြောသွားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မဟာစည် ဆရာတော်ကြီးကလည်း ဇင်ဝါဒသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဗုဒ္ဓ ဝါဒမဟုတ်ကြောင်း အမိန့်ရှိဖူးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဤသည်မှာ ဇင်ဝါဒအတွက် ကောင်းသောအရိပ်နိမိတ်များမဟုတ်ပါ။ လွက်

လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်အရဖြစ်စေ၊ အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝဖွံ့ဖြိုး
ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ ဇင်ဝါဒ၊ ဇင်စာပေကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့် ပြု
သင့်၊ မပြုသင့်စဉ်းစားလျှင် ဇင်ဝါဒဇင်စာပေသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
များအတွက် ခွင့်မပြုသင့်သည့်ဝါဒနှင့်စာပေဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိ
ရသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဇင်ဝါဒနှင့်ဇင်စာပေသည် ဗုဒ္ဓ
ဝါဒမဟုတ်ဘဲလျက် ဗုဒ္ဓဝါဒယောင်ဆောင်သည့် ဗုဒ္ဓဝါဒအတု
(သဒ္ဓမ္မပဋိရူပက) ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အချို့သည် ဇင်ဝါဒနှင့်ဗုဒ္ဓ
ဝါဒတို့၏ ခြားနားမှုကို မသိနိုင်ဘဲ သစ်ငုတ်တို့ကို သရဲထင်သလို
ဇင်ဝါဒကိုပင် ဗုဒ္ဓဝါဒဟု ထင်နေကြသည်။ ဤမျှအထိ ဇင်ဝါဒသည်
ဗုဒ္ဓဝါဒယောင်ဆောင်နိုင်စွမ်းပါသည်။ ကဿပသံယုတ် သဒ္ဓမ္မ
ပဋိရူပကသုတ်၌ အခြားဝါဒများသည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို မဖျက်နိုင်
ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဝါဒအတုသည်သာ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဖျက်နိုင်ကြောင်း
လာရှိသဖြင့် ဇင်ဝါဒ ဇင်စာပေသည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဖျက်ဆီးမည့်
အတွင်းရန်သူဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ အတွင်းရန်သူဖြစ်သည့် ဇင်ဝါဒ ဇင်စာပေကို
မြန်မာပြည်၌ လက်ခံအားပေးခြင်း မပြုသင့်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။
အကယ်၍ လက်ခံအားပေးခြင်းပြုခဲ့လျှင် မြန်မာပြည်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်တို့၏ ထေရဝါဒအသိသည် မရင့်ကျက်သေးသဖြင့် ဇင်၏
ဖြားယောင်းမှုကို ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသောကြောင့် ထေရဝါဒသည်
အိန္ဒိယ၌ ပျောက်ကွယ်ခဲ့သလို မြန်မာပြည်၌လည်း ပျောက်ကွယ်
သွားနိုင်သည့် အန္တရာယ်ရှိပါသည်။

(ဦးရွှေအောင်၏ ဇင်ဝါဒဆောင်းပါးမှ)

ဘာသာရေးသတိရှိကြပါစေ။

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)
မန္တလေးကျောင်းတိုက်၊ (၆)ရပ်ကွက်၊
ရွှေပြည်သာမြို့၊ ရန်ကုန်။

ဤစာအုပ်မှီငြမ်းတိုးတားရာ ကျမ်းစာများ

က။ ပါဠိတော်များ

ခ။ အဋ္ဌကထာများ

ဂ။ ဋီကာများ

ဃ။ ငယ်လတ်ကြီး ဓမ္မာစရိယဆိုင်ရာ ကျမ်းစာငယ်များ

ကျမ်းစာအမည်

ပြုစုရေးသားသူ

၁။ မြန်မာနိုင်ငံထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်တမ်း	အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသ
၂။ လက်တွေ့ဗုဒ္ဓဘာသာ	အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသ
၃။ စင်ကြယ်သောဗုဒ္ဓဘာသာ	အရှင်ပညိန္ဒာဘိဝံသ
၄။ “ဗုဒ္ဓ” လောကသားတို့၏ အနှိုင်းမဲ့ကျေးဇူးရှင်(ကိုယ်ကျင့်ဗုဒ္ဓဝင်) ဦးရွှေအောင်	ဦးရွှေအောင်
၅။ အတ္တဝါဒမှအနတ္တဝါဒသို့ခရီးစဉ်	ဦးရွှေအောင်
၆။ ထေရဝါဒအုတ်မြစ်	ဦးရွှေအောင်
၇။ ဘဝအမြင်သစ်	ဦးရွှေအောင်
၈။ အမြင်များပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အတွေးအမြင်စာစုများ	ဦးရွှေအောင်
၉။ ယနေ့ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ အမေးအဖြေများ (၄)	တည်တောဆရာတော်
၁၀။ မင်္ဂလိကဒိဋ္ဌိ	တည်တောဆရာတော်
၁၁။ မန်လည်ဆရာတော်၏ စကားအညွန့်အဖူးများ	တည်တောဆရာတော်

ကျမ်းစာအမည်

ပြုစုရေးသားသူ

- ၂၈။ တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင်
- ၂၉။ ဇင်ဗုဒ္ဓဘာသာ
- ၃၀။ မဟာခရီးသည်
- ၃၁။ ဆိုရှယ်လစ်ကမ္ဘာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာ
- ၃၂။ မြတ်ဆုမွန်မဂ္ဂဇင်း ၁၉၉၆ မေလ
- ၃၃။ ဆိုဗီယက်မှာတစ်လကြာ
- ၃၄။ ဗုဒ္ဓသာသနာ ၂၅၀၀ ခရီး
- ၃၅။ ပဏ္ဍိတဒေဝနိယကျမ်း
- ၃၆။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ (၂)(ဧကဒဂ်)
- ၃၇။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ (၃)
- ၃၈။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ (၄)
- ၃၉။ ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ (၅)
- ၄၀။ မာဃဒေဝလင်္ကာသစ်
- ၄၁။ ဂမ္ဘီရဝိပဿနာရှုဖွယ်ကျမ်း (၂)
- ၄၂။ မြတ်မင်္ဂလာ ၁၉၉၅ မတ်လ
- ၄၃။ မြတ်မင်္ဂလာ ၁၉၉၅ ဇွန်လ
- ၄၄။ မြတ်မင်္ဂလာ ၁၉၉၅ ဧပြီ
- ၄၅။ ကျေးဇူးတော်ရှင်
- ၄၆။ သူ့အမြင်သူ့အတွေး (၄)
- ၄၇။ သူ့အမြင်သူ့အတွေး (၇)
- ၄၈။ သူ့အမြင်သူ့အတွေး (၈)
- ၄၉။ သူ့အမြင်သူ့အတွေး (၉)

- ချမ်းမြေ့ဆရာတော်
- ပါရဂူ
- ပါရဂူ
- ရဲခေါင်မြင့်မောင်
- နေရင်းဦးကောဝိဒ
- မောင်အံ့
- သေက္ခတောင်ဆရာတော်
- ဦးတိလောက
- ဓမ္မဒူတအရှင်ပညာဇောတ
- ဓမ္မဒူတအရှင်ပညာဇောတ
- ဓမ္မဒူတအရှင်ပညာဇောတ
- မန်လည်ဆရာတော်
- ဦးဗဂျီငို
- ကျော်နန္ဒအောင်
- စစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်း
- စစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်း
- စစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်း
- စစ်ကိုင်းဦးဘိုးသင်း